

શ્રી ગીરધરલાલ શંકરભાઈના વિધવા નિઃશ્ચય

જ્ઞાનકેન્દ્ર મહામંડળ

શ્રી

જૈન સ્તુતિ

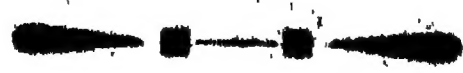
અને

આધ સંગ્રહ

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર :

પરીખ ભોગીલાલ જમનાદાસ
સારંગપુર, તળીયાની પોળ-અમદાવાદ.

દ્વિતીય અઢી આના (જ્ઞાનખાતા માટે)

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૨૭૮૭ કિંમત ૦ ૨

ગ્રંથનામ ષ્ટા રત્ન

વર્ગિક પ ૩૪ : ૪૩૭

॥ श्री पार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री जैन स्तुति

अने

पोध संत्राह.

प्रयोजक :

हरियापरि संप्रदायना मुनि
श्री क्षिरदासलाल महाराजना सुशिष्य
मुनि श्री छगनदासलाल.

आवृत्ति योधी

संवत् १९९७

वीर सं. २४६६

प्रत २०००

सने १९४१

कीमत रु. ०-२-६

પ્રકાશક :
પરીખ ભોગીલાલ જમનાદાસ
સારંગપુર તળીયાની પોળ

અમદાવાદ વિદ્યાપીઠ

ગ્રંથાલય

ગ્રંથાલય

૨૨૭૮૬
ગ્રંથાલય સુધીરાઈટ-સંગ્રહ

મુદ્રણસ્થાન :
અમૃત વિજય પ્રિ. પ્રેસ
માણિકચોક, પોસ્ટ ઓફીસ પાસે,
અમદાવાદ.

મુદ્રક :
સંઘવી વાડીલાલ કાકુભાઈ

પ્રસ્તાવના.

સુઘ ધર્માત્માઓ ! મુનિ શ્રી હગ્ગનલાલજી મહારાજ તરફથી જુદા જુદા વિષયોના સંગ્રહરૂપ ‘ શ્રી જૈન સ્તુતિ અને બોધસંગ્રહ ’ નામે આ પુસ્તક આપના હસ્તક્રમણમાં આવે છે.

આ પુસ્તકમાં ચાર ભાગ છે. પ્રથમ ભાગમાં છંદ સંગ્રહ; બીજામાં—આત્મબોધ, પુચ્છિરમુણું, પ્રસ્તાવિક ગાથાઓ, અધ્યયન, ભક્તામર, કલ્યાણમંદિર, ચિંતામણીપાર્શ્વનાથ, ઉવસગ્ગહરં, ઘંટાકરણ સ્તોત્ર, રત્નાકર પચીસી અને પ્રજ્ઞા પ્રકાશ; ત્રીજામાં—ક્ષમાપના ગૌતમ પુચ્છા, આયંબીલ સંચારાની વિધિ, જીવરાશી, હાલરડાં અને દિવાળીનું સ્તવન; અને ચોથામાં—ઉપદેશી દોહરા, સ્તવન, ભજન, ધોળ વિગેરેનો સમાવેશ કરી મુખ્યતઃ આત્માની ઉન્નતિ કેમ થાય તેવા વિષયની સુંદર ગુંથણી કરવામાં આવી છે અને આવા સંગ્રહ માટે આપણે તેઓશ્રીને જોડલો ધન્યવાદ આપીએ તેટલો ઓછો છે.

જૈન દર્શનરૂપી મહાસાગરનો મહીમા આ ન્હાના પુસ્તકમાં ન ઉતરે, છતાં એ સાગરની મીઠી મંદ મંદ લહેરો દરેક અનુભવે અને તેમના આત્માના ઉન્નત ગુણો અંકુરિત થાય એવી આશાથી આ ‘બોધ સંગ્રહ’ રજુ કરેલ છે. આશા છે કે, દરેક વિષયના એકત્રિત સંગ્રહરૂપ આ પુસ્તક સમાજમાં અધિક આદરને પાત્ર નીવડશે.

આ પુસ્તક પ્રસિદ્ધિમાં સ્વર્ગસ્થ શાહ મણીલાલ હરીલાલના સ્મરણાર્થે તેમના ભાભી આઈ સમરત બહેને તેમજ મેથીવાળા શા. વીરચંદભાઈ હરજીવનદાસે સારી રકમ આપી મોટું પુણ્ય ઉપાર્જન કરેલ છે, કેમકે જ્ઞાન માર્ગે પોતાનો દ્રવ્યનો વ્યય કરવો તે કંઈ જેવી તેવી ખીના નથી જ્ઞાન દાન એ સર્વોત્તમ દાન છે.

સૌથી અગત્યની બાબત એ છે કે, મુનિશ્રી છગનલાલજી મહારાજે જૈન સમાજ ઉપર જે ઉપકાર કર્યો છે તે અવર્ણનીય છે. આવી રીતે સમયનો સદુપયોગ કરવા માટે તેઓશ્રીનો તેમજ તેઓશ્રીના

ગુરુ શ્રી ઈશ્વરનાલજી મહારાજનો પણ અત્યંત આભાર માનવો ઘટે છે.

હવે, મહાત્માશ્રીએ સમાજ ઉપર જે ઉપકાર કર્યો છે તે આટલેથીજ પુરો નહિ થતાં, આગળ વધે અને આ પ્રકારની સેવા ચીર સમય સુધી ચાલુ રહે, એવા સદ્ભિલાષ સાથે આ પ્રસ્તાવના પુરી કરું છું.

મહાવીરજયંતિ, ૧૯૯૧
સારંગપુર-તળીયાની પોળ } વાડીલાલ કાકુભાઈ સંઘવી
અ મ દા વા દ.

બીજી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના

સુન્ન બંધુઓ !

શ્રી ‘જ્ઞેન સ્તુતિ અને બોધસંગ્રહ’ પુસ્તક હેઠળ સમયમાં બીજી આવૃત્તિરૂપે, વિષયોના અનુક્રમમાં અમુક ફેરફાર સાથે, બહાર પડે છે.

પ્રથમ આવૃત્તિ વખતે “ દરેક વિષયના એકત્રિત સંગ્રહરૂપ આ પુસ્તક સમાજમાં આધિક આદરને

૬

પાત્ર નીવડશે ” એમ કુદરતી લખાયેલ અને બન્યું
પણ તેમ જ !

છ માસ જેટલા સમયમાં આ પુસ્તકની ઉપરા
ઉપરી માગણી ચાલુજ રહેવાથી, ફરી છપાવી બહાર
પાડવામાં ધર્મપ્રેમી અંધુઓએ જે ઉદારતા બતાવી
છે; તે ભાગ્યેજ વીસરી શકાશે.

આવા કાર્ય પાછળ ગુરૂ શ્રી ઇશ્વરલાલજી મહારાજની કૃપાથી, મુનિ શ્રી છગનલાલજી મહારાજનો પ્રયાસ ચાલુજ છે અને તે સ્તુત્ય છે.

પ્રભુ, આવા કાર્ય પાછળ દ્રવ્ય વ્યય કરવાની સન્મતિ દરેક આત્માર્થીમાં પ્રેરે, એવી ભાવના સાથે,
હું છું, આપનો,

ધૂળેટી, સંવત ૧૯૯૨ }
સારંગપુર, તળીયાની પોળ } વાડીલાલ કાકુભાઈ સંઘવી
અમદાવાદ.

ત્રીજી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

મુસા બંધુઓ !

આ પુસ્તકની એક વર્ષમાં, બે આવૃત્તિની મળી, પણ હજાર નકલ ખપી જતાં, જેમ ઉપરા ઉપરી માગણી ચાલુજ રહી તેમ ધર્મપ્રેમી બંધુઓનો ધર્મપ્રેમ વધતોજ ગયો અને જગાસુ બંધુઓની ઇચ્છાને માન આપી, શેઠ ગીરધરલાલ શંકરલાલની વિધવા જેઠીબાઈ જ્ઞાનફંડની મદદથી આ ત્રીજી આવૃત્તિ યોગ્ય મુદ્રારા સાથે બહાર પાડવામાં આવે છે.

આશા છે કે, જ્ઞાનદાનના શોખીનો આવા પુસ્તકનો આથી પણ વધારે ફેલાવો થાય તેમ કરવા યોગ્ય કરશે, એવી ભાવના સાથે,

દેવદીવાળી,
સં. ૧૯૯૩
અમદાવાદ.

હું હું આપનો,
વાડીલાલ કાકુભાઈ સંઘવી

ચોથી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

ધર્મપ્રેમી બંધુઓ !

આ પુસ્તકનું એવી કાંઈ સુપળે કાર્ય શરૂ કરવામાં આવ્યું કે, દર વર્ષે એક એક આવૃત્તિ છપાવી બહાર પાડવાની ફરજ પડી અને આજે આ ચોથી આવૃત્તિ બહાર પાડતાં ઘણાંજ સંતાપ અને આનંદ થાય છે, પરંતુ દીલગીરી એટલીજ કે, આ આવૃત્તિ છપાવવાનું શરૂ કરતાં પહેલાં આ પુસ્તકના પ્રયોજક દરીયાપુરી સંપ્રદાયના મુનિશ્રી કશ્વરલાલજી મહારાજના સુશિષ્ય મુનિશ્રી હગનલાલજી મહારાજ સં. ૧૯૯૬ ના અષાઢ શુદ્ધ ૧૪ ના રોજ વડોદરા મુકામે અચાનક કાળધર્મને પામી ગયા છે, એ ખરેખર ખેદનો વિષય છે, પરંતુ આવા આદરણીય પુસ્તકને જોન સમાજ સમક્ષ મુકી, પોતે પોતાનું નામ અમર કરી ગયા, એથી આનંદ માનવો ઘટે છે.

૯

લડાઈને લઈ કાગળ વિગેરેની સતત મોંઘ-
વારીને લઈ પુસ્તકની છ આના પડતર કીંમત થવા
છતાં જાણુ અંધુઓની ઇચ્છાને માન આપી આ
ઓથી આવૃત્તિ બહાર પાડવામાં આવી છે ને તેની
ન છુટકે બે ને બદલે અઢી આના કીંમત રાખવી
પડી છે, પરંતુ તેની ઉપજ આવા પુસ્તકો પાછળ
જ વાપરવાની હોય જ્ઞાનદાનના શોખીનો આવા
પુસ્તકનો આથી પણ વધારે ફેલાવો થાય તેમ કરવા
યોગ્ય કરશે, એવી ભાવના સાથે,

વસંત પંચમી
સંવત ૧૯૯૭
અમદાવાદ.

હું હું આપનો,
ચાડીલાલ કાકુભાઈ સંઘવી

વિષયાનુક્રમણિકા

વિષય.

ભાગ ૧ લો—પંચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર,
આનુપૂર્વિ, ચોવીસ તીર્થ કરના નામ, ચાર શરણાં,
સાધુ વંદણા, લઘુ સાધુ વંદણા, નવકારનો છંદ,
સિદ્ધ પરમાત્માની સ્તુતિ, શાન્તિનાથના છંદ, પાર્શ્વ
નાથના છંદ, ચોત્રીસો યંત્ર-છંદ, પાસદીયો યંત્ર-
છંદ, શ્રી મહાવીર સ્વામીના છંદ, શ્રી ગૌતમસ્વામીના
છંદ, તાવનો છંદ ૧-૮૮

ભાગ ૨ જો— ઘંટાકરણ સ્તોત્ર, ઉવસગ્ગહરં
સ્તોત્ર, વિષહર મહામંત્ર, કલિકુંડ સ્તોત્ર, ચિંતામણી

સ્તોત્ર, કલ્યાણ મંદિર સ્તોત્ર, ભક્તામર સ્તોત્ર, પ્રણા
પ્રકાશ, રત્નાકર પચીશી, પુષ્કિરસુણું, પ્રસ્તાવિક
ગાથાઓ, દશ વૈકાલિક સૂત્રના ચાર અધ્યયન, ઉત્તરા-
ધ્યયન સૂત્રનું ત્રીણું-ચોથું અધ્યયન. ૮૮-૧૫૪

ભાગ ૩ જો—ગૌતમ પૂજા, આરવ્રત, છપ્પા,
ક્ષમાપના, આત્મજ્ઞાન, અઢાર પાપરથાનક, આર
ભાવના, ચતુર્દશ નમસ્કાર, ચતારી મંગલં, જીવરાશી,
સંચારાની વિધિ, પચ્ચખાણુ વિધિ, ચૌદ નિયમ,
ચોત્રીસ અસજ્જાય, બત્રીસ સિદ્ધાંતનાં નામ, નવપદ
આયંબીલ વિધિ, પ્રાર્થના, ઉપદેશી દોહરા, ચેત ચેત
નર ચેત, કરો હંસના કામ, સોળ સતીનો છંદ,
નામ, શિયળની સજ્જાય. ૧૫૫-૨૪૮

ભાગ ૪ થો—શ્રી મહાવીર જયંતી, વીરજિન
ચૌદ સ્વપન, સ્તવન, હાલરકું, પારણું, ચોઢાળીયું,
દીવાળી પર્વની સજ્જાયો, સ્તુતિઓ, ધર્મજીન સ્તવન,

ચોવીસ તીર્થ કરનું સ્તવન, આરતી, પાંચ જ્ઞાન, પંચ
 પરમેષ્ઠી અને મહાવ્રતની આરતી, મોક્ષાર્થીને વંદના,
 આત્મોપદેશ, અમૂલ્ય તત્વ વિચાર, વિનય મહિમા,
 શ્રી જંબુસ્વામીની ગરબી, ગુરુ પધારવાનું ગીત,
 પર્યુષણ મહિમા, છપય છંદ, ક્ષમાપના. ૨૪૯-૩૦૮

॥ ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं नमः ॥ ॐ श्री गौतमाय नमः ॥

॥ ॐ ह्रीं श्री चिंतामणी पार्श्वनाथाय नमः ॥

श्री जैनस्तुति અને બોધસંગ્રહ

ભાગ ૧ લો.

પાંચ પરમેષ્ઠીને નમસ્કાર. દોહરા

જ્યેષ્ઠ ઈરનારા અનવરા, દુષ્પ હરનારા દેવઃ
પાદ પદ્મ પહિસો પ્રભુ, નમન તણા નિત મેવ. ૧

પ્રથમ નમું અરિહંતને, બીજા સિદ્ધ ભગવંતઃ
ત્રીજા શ્રી આચાર્યને, નમું તણુ દર્શ તંત. ૨

ઉપાધ્યાય ઉપકારીયા, જ્ઞાન તણા દાતારઃ
નમન કહે નિર્મળ થવા, ભવ જગ તારણુહાર. ૩

સાધુ સુંદર લોકમાં, સાધવીઓ શાણુગારઃ
સવગાને સ્નેહ હજો, વંદન વારંવાર. ૪

નમસ્કાર પદ પાંચ છે, પાપ તણા હરનારઃ
સર્વ જગતના કામમાં, મંગળના કરનાર. ૫

શ્રી આનુપુર્વી.

જ્યાં ૧ હોય ત્યાં નમો અરિહંતાણું કહેવું.

જ્યાં ૨ હોય ત્યાં નમો સિદ્ધાણું કહેવું.

જ્યાં ૩ હોય ત્યાં નમો આયરિયાણું કહેવું.

જ્યાં ૪ હોય ત્યાં નમો ઉવજ્જાયાણું કહેવું.

જ્યાં ૫ હોય ત્યાં નમો લોએસવ્વસાહુણું કહેવું.

[ચોપાઇ તથા દોહરા].

આનુપૂર્વિ ગણજ્યો જોય, હમાસી તપનું
 ફળ હોય; સંદેહ નવ આણો લગાર, નિર્મળ
 મને જ્યો નવકાર. ॥૧॥ શુદ્ધ વસ્ત્ર ધરી વિવેક,
 દિન દિન પ્રત્યે ગણુવી એક; એમ આનુપૂર્વિ
 જે ગણે, તે પાંચસેં સાગરના પાપને હણે. ॥૨॥
 એક અક્ષર નવકારનો, શુદ્ધ ગણે જે સાર;
 તે બાંધે શુભ દેવનું, આયુષ્ય અપરંપાર. ॥૩॥
 ઓગણીશલાખ ત્રેસઠહજાર, બસેંબાસઠ પળ;

ત્યાંસુધી તે લોગવે, નવકારમંત્રનું ક્રમ. ॥૪॥
 અશુભ કર્મકે હરણકું, મંત્ર બડો નવકાર,
 વાણી દ્વાદશ અંગમેં, દેખ લીયો તત્ત્વસાર. ॥૫॥

ચોવીશ તીર્થકરનાં નામ.

૧ શ્રી કાપલદેવસ્વામી.	૧૩ શ્રી વિમલનાથસ્વામી.
૨ શ્રી અજીતનાથસ્વામી.	૧૪ શ્રી અનંતનાથસ્વામી.
૩ શ્રી સંભવનાથસ્વામી.	૧૫ શ્રી ધર્મનાથસ્વામી.
૪ શ્રી અભિનંદનસ્વામી.	૧૬ શ્રી શાંતિનાથસ્વામી.
૫ શ્રી સુમતિનાથસ્વામી.	૧૭ શ્રી કુંયુનાથસ્વામી.
૬ શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી.	૧૮ શ્રી અરનાથસ્વામી.
૭ શ્રી સુપાર્શ્વનાથસ્વામી.	૧૯ શ્રી મહીનાથસ્વામી.
૮ શ્રી ચંદ્રપ્રભુસ્વામી.	૨૦ શ્રી મુનિમુવતસ્વામી.
૯ શ્રી સુવિધિનાથસ્વામી.	૨૧ શ્રી નમીનાથસ્વામી.
૧૦ શ્રી શીતલનાથસ્વામી.	૨૨ શ્રી નંમનાથસ્વામી.
૧૧ શ્રી ત્રેયાંસનાથસ્વામી.	૨૩ શ્રી પાર્શ્વનાથસ્વામી.
૧૨ શ્રી વાસુપત્યસ્વામી.	૨૪ શ્રી મહાવીરસ્વામી.

५	५	५	५	५	५
३	३	३	३	३	३
४	४	२	२	१	१
२	१	४	१	४	२
१	२	१	४	२	४

५	५	५	५	५	५
४	४	४	४	४	४
३	३	२	२	१	१
२	१	३	१	३	२
१	२	१	३	२	३

4	9	8	3	2	4
4	9	8	2	3	4
4	9	3	8	2	4
4	9	3	2	8	4
4	9	2	8	3	4
4	9	2	3	8	4

4	2	8	3	9	4
4	2	8	9	3	4
4	2	3	8	9	4
4	2	9	8	3	4
4	2	9	3	8	4
4	2	3	9	8	4

2

3

४	३	५	२	१	४
४	३	५	१	२	४
४	३	५	५	१	४
४	३	२	५	१	४
४	३	२	१	५	४
४	३	१	५	२	४

४	३	२	५	१	४
४	३	२	५	१	४
४	३	२	५	१	४
४	३	२	५	१	४
४	३	२	५	१	४
४	३	२	५	१	४

३

५

୧	୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩

ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ
५	५	५	५	५	५
५	५	५	५	५	५
५	५	५	५	५	५
५	५	५	५	५	५
५	५	५	५	५	५

ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ
१	१	१	१	१	१
५	५	४	४	२	२
४	२	५	२	५	४
२	४	२	५	४	५
ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ
२	२	२	२	२	२
५	५	४	४	१	१
४	१	५	१	५	४
१	४	१	५	४	५

୧	୧	୧	୧	୧	୧
୪	୪	୪	୪	୪	୪
୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩

୧	୧	୧	୧	୧	୧
୩	୩	୩	୩	୩	୩
୪	୪	୪	୪	୪	୪
୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩
୩	୩	୩	୩	୩	୩

२	२	२	२	२	२
१	१	१	१	१	१
५	५	४	४	३	३
४	३	५	३	५	४
३	४	३	५	४	५
२	२	२	२	२	२
३	३	३	३	३	३
५	५	४	४	१	१
४	१	५	१	५	४
१	४	१	५	४	५

३३

१५

ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ

ੴ

ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ
ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ	ੴ

ੴ

१	१	१	१	१	१
२	२	२	२	२	२
५	५	४	४	३	३
४	३	५	३	५	४
३	४	३	५	४	५
१	१	१	१	१	१
३	३	३	३	३	३
५	५	४	४	२	२
४	२	५	२	५	४
२	४	२	५	४	५

२०

१६

શ્રી ચાર શરણાં.

પ્રહ ઉઠીને સમરિયે, હો ભવિયણ મંગ-
 જિક શરણાં ચાર; આપદા મટી સંપદા હુવે,
 હો ભવિયણ દોલતના દાતાર, હૃદયમાં રાખીએ,
 હો ભવિયણ, મંગજિક શરણાં ચાર. ॥૧॥ એ
 આંકણી ॥ અરિહંત સિદ્ધ સાધુ તણાં, હોં
 કેવળી ભાષિત ધર્મ, એ શરણાં નિત ધ્યાવતાં
 હોં તુરે આઠ કર્મ, હોં હોં ॥૨॥ વાટે ધાટે
 ચાલતાં, હોં રાત દિવસ મોઝાર, ગામ ન-
 ગર પુર વિચરતાં, હોં વિઘ્ન નિવારણુહાર.
 હોં હોં ॥૩॥ એ ચારે સુખકારિયાં હોં એ
 ચારે જગ સાર, એ ચારે ઉત્તમ કહ્યાં હોં
 એ ચારે હિતકાર. હોં હોં ॥૪॥ દાયણ સાયણ
 મૂતડાં, હોં સિદ્ધ ચિત્રા ને સૂર, વૈરી દુરમન
 ચોરડા, હોં રહે તે સધળા દૂર. હોં હોં ॥૫॥

રાખો શરણાંની આસ્તા, હોં નેડો નહિ
 આવે રોગ, આનંદ વર્તે ઈણુ નામથી, હોં
 વહાલા તણો સંયોગ. હું હોં ॥૬॥ સુખશાતા
 વર્તે ઘણી, હોં જે ધ્યાવે નર નાર, પરભવ
 જાતાં ઈણુ જીવને, હોં એહ તણો આધાર.
 હું હોં ॥૭॥ મન ચિતિત મનોરથ ફળે, હોં
 વર્તે કોડ કલ્યાણ, શુદ્ધ મને એ ધ્યાવતાં, હોં
 નિશ્ચે પદ નિરવાણ. હું હોં ॥૮॥ ઈણુ સરીખો
 શરણો નહિ, હોં ઈણુ સરીખો નહિ નામ,
 ઈણુ સરીખો મિત્ર નહિ, હોં ગામ નગર પુર
 ઠામ હું હોં ॥૯॥ દાન શિયળ તપ ભાવના
 હોં જગમેં તત્વસાર; કરો આરાધો ભાવશું,
 હોં પામો મોક્ષદુવાર, હું હોં ॥૧૦॥ જોડ
 કીધી છે જુક્તિશું, હોં પાલી શેખાકાળ,
 ઋષિ ચાથમલજી ઈમ ભણે, હોં સુધુજો જાણ
 ગોપાળ. હું હોં ॥૧૧॥

શ્રી સાયુ વંદના.

નમુ અનંત ચોવીશી, ઋષભાદિક મહાવીર;
 આરજ ક્ષેત્રમાં, ઘાલી ધર્મની શીર. ॥૧॥
 મહા અતુલ્ય બળિ નર, શૂર વીર ને ધીર;
 તીરથ પ્રવર્તાવી, પહોત્યા ભવજળ તીર. ॥૨॥
 શ્રીમંધર પ્રમુખ, જઘન્ય તીર્થંકર વીશ;
 છે અઢી દ્વિપમાં, જયવંતા જગદીશ. ॥૩॥
 એકસો ને સિત્તેર, ઉત્કૃષ્ટ પદે જગીશ;
 ધન્ય મહોટા પ્રભુજી, તેહને નમાવું શીશ. ॥૪॥
 કેવળી દોય કોડી, ઉત્કૃષ્ટા નવ કોડી;
 મુનિદોય સહસ્રકોડી, ઉત્કૃષ્ટા નવસહસ્ર કોડી ॥૫॥
 વિચરે વિદેહે, મહોટા તપસી ઘોર;
 ભાવે કરી વંદું, ટાળે ભવની ઝોડ. ॥૬॥
 ચોવીશે જિનના, સઘળા એ ગણધાર;
 ચૌદસેં ને બાવન, તે પ્રણમું સુખકાર. ॥૭॥
 જિનશાસન નાયક, ધન્ય શ્રી વીર જિણુંદ;
 ગૌતમાદિક ગણધરે, વર્તાવ્યો આણુંદ. ॥૮॥

શ્રી ઋષભદેવના, ભરતાદિક સો પુત્ર;
 વૈરાગ્ય મન આણી, સંયમ લીધો અફભૂત. ॥૯૮॥
 કેવળ ઉપરાજ્યું, કરી કરણી કરતુત;
 જિનમત દીપાવી, સધળા મોક્ષ પહુંત. ॥૯૯॥
 શ્રી ભરતેશ્વરના, હુવા પટોધર આઠ;
 આદિત્ય જશાદિક, પહોત્યા શિવપુર વાટ. ॥૧૦૦॥
 શ્રી જિન અંતરના, હુવા પાટ અસંખ્ય;
 મુનિ મુકતે પહોત્યા, ટાળી કર્મના વાંક. ॥૧૦૧॥
 ધન્ય કપિલ મુનિવર, નમિ નમું આણુગાર;
 જેણે તત્ક્ષણ ત્યાગ્યો, સહસ્ર રમણી પરિવાર. ॥૧૦૨॥
 મુનિવર હરકેસો, ચિત્ત મુનિશ્વર સાર;
 શુદ્ધ સંયમ પાળી, પામ્યા ભવનો પાર. ॥૧૦૩॥
 વળી ઇક્ષુકાર રાજા, ઘેર કમળાવતી નાર;
 ભણુ ને જશા, તેહના દોય કુમાર. ॥૧૦૪॥
 છયે રુદ્ધિ છાંડિને, લીધો સંયમ ભાર;
 ઇણ અદ્યકાળમાં, પામ્યા મોક્ષ દુવાર. ॥૧૦૫॥

વળી સંચતિ રાજ, હરણુ આહિડે જાય;
 મુનિવર ગર્હલાળી, આણ્યો મારગ ઠાય. ॥૧૭॥
 ચારિત્ર લઈને, ભેટયા ગુરના પાય;
 ક્ષત્રિરાજ ઋષીશ્વર, ચર્ચા કરી ચિત્ત લાય ॥૧૮॥
 વળી હશે ચક્રવર્તિ, રાજ્ય રમણી ઋદ્ધિ છોડ;
 હશે મુગતે પહોંત્યા, કુળને શોભા ચોડ. ॥૧૯॥
 ઇણુ અવસર્પિષીમાં, આઠ રામ ગયા મોક્ષ;
 બળભદ્ર મુનીશ્વર, ગયા પાંચમે દેવલોક. ॥૨૦॥
 દશાર્ણભદ્ર રાજ, વીર વાઘાં ધરી માન;
 પછી ઈંદ્ર હઠાયો, હીયો છકાય અભેદાન. ॥૨૧॥
 કરકંડુ પ્રમુખ, ચારે પ્રત્યેક બુધ;
 મુનિ મુકતે પહોંત્યા, જીત્યા કર્મ મહા જોદ્ધ ॥૨૨॥
 ધન્ય મહોટા મુનિવર, મૃગાપુત્ર જગીશ;
 મુનિવર અનાથી, જીત્યા રાગ ને રીશ ॥૨૩॥
 વળી સમુદ્રપાળ મુનિ, રાજેમતિ રહનેમ;
 કેશી ને ગૌતમ, પામ્યા શિવપુર દેમ. ॥૨૪॥

ધન્ય વિજયઘોષ મુનિ, જયઘોષ વળી જાણુ;
 શ્રી ગર્ગાચારજ, પહોત્યા છે નિરવાણુ. ॥૨૫॥
 શ્રી ઉત્તરાધ્યયનમાં, જિનવરે કર્યા વખાણુ;
 શુદ્ધે મન ધ્યાવો, મનમેં ધીરજ આણુ. ॥૨૬॥
 વળી ખંદક સન્યાસી, રાખ્યો ગૌતમ સ્નેહ;
 મહાવીર સમીપે, પંચ મહાવ્રત લેહ. ॥૨૭॥
 તપ કઠણ કરીને, ઝોંસી આપણી દેહ;
 ગયા અચ્યુત દેવલોકે, ચ્યવિલેશે ભવ છેહ ॥૨૮॥
 વળી ઋષભદત્ત મુનિ, શેઠ સુદર્શન સાર;
 શિવરાજઋષીશ્વર, ધન્ય ગાંગેય અણુગાર. ॥૨૯॥
 શુદ્ધ સંયમ પાળી, પામ્યા કેવળ સાર;
 એ ચારે મુનિવર, પહોત્યા મોક્ષ મોઝાર. ॥૩૦॥
 ભગવંતની માતા, ધન્ય ધન્ય સતી દેવાનંદા;
 વળી સતી જયંતિ, છોડ દીયા ધર કુંદા. ॥૩૧॥
 સતી મુક્તે પહોત્યાં, વળી તે વીરનાં નંદા;
 મહાસતી સુદર્શના, ઘણું સતીયોનાં વૃંદ. ॥૩૨॥

વળી કાર્તિક શેઠે, પડિમા વહી શૂરવીર;
 જમ્યો મહારા ઉપર, તાપસ બળતી ખીર. ॥૩૩॥
 પછી ચારિત્ર લીધું, મિત્ર એકસહસ્ર આઠ ધોર;
 મરી હુવા શકેદ્ર, અવિ લેશે ભવ તીર. ॥૩૪॥
 વળી રાય ઉદાઘ, હીયો ભાણેજને રાજ;
 પછી ચારિત્ર લેધને, સાર્યા આતમ કાજ. ॥૩૫॥
 ગંગદત્ત મુનિ આણુંદ, તરણ તારણ જહાજ;
 કુશળ મુનિ રૂહો, હીયો ઘણાને સાજ. ॥૩૬॥
 ધન્ય સુનક્ષત્ર મુનિવર, સર્વાનુભૂતિ આણુમાર;
 આરાધિક હુધને, ગયા દેવલોક મોઝાર. ॥૩૭॥
 અવિ મુગતે જાશે, વળી સિંહ મુનીશ્વર સાર;
 ખીજા પણ મુનિવર, ભગવતિમાં અધિકાર. ॥૩૮॥
 શ્રેણિકનો બેટો, મોટો મુનિવર મેઘ;
 તણ આઠ અંતેઉરિ, આણ્યો મન સંવેગ. ॥૩૯॥
 રીરપેં વ્રત લેધને, જાંધી તપની તેજ,
 તથા વિજય વિમાને, અવિલેશે શીવ વેગ. ॥૪૦॥

ધન્ય ધાવર્યાપુત્ર, તણ બત્રીશે નાર;
 તેની સાથે નીકળ્યા, પુરુષ એક હજાર. ॥૪૧॥
 શુકદેવ સંન્યાસી, એક સહસ્ર શિષ્ય સાર;
 પંચસયશું શેલક, લીધો સંયમ ભાર. ॥૪૨॥
 સર્વ સહસ્ર અઢાઈ, ઘણા જીવેને તાર;
 પુંડરગિરી ઉપર, કીધો પાદોપગમન સંચાર ॥૪૩॥
 આરાધિક હુઈને, કીધો ખેવો પાર;
 હુવા મોટા મુનિવર, નામ લીયાં નિસ્તાર. ॥૪૪॥
 ધન્ય જિનપાળ મુનિવર, હોય ધનાવા સાધ;
 ગયા પ્રથમ દેવલોકે, મોક્ષ જશે આરાધ. ॥૪૫॥
 મહીનાથના છ મિત્ર, મહાબળ પ્રમુખ મુનિરાય;
 સર્વે મુકતે સીધાવ્યા, મ્હોટી પદવી પાય ॥૪૬॥
 વળી જિતશત્રુ રાજ, સુખુદ્ધિ નામે પ્રધાન;
 પોતે ચારિત્ર લેઈને, પામ્યા મોક્ષ નિધાન. ॥૪૭॥
 ધન્ય તેતલી મુનિવર, દીધો છકાય અભયદાન;
 પોટિલા પ્રતિબોધ્યા, પામ્યા કેવળજ્ઞાન. ॥૪૮॥

ધન્ય પાંચે પાંડવ, તણ દ્રૌપદી નાર;
 સ્થવીરની પાસે, કીધો સંયમ ભાર. ॥૪૯॥
 શ્રી નેમિ વંદનનો, એહવો અભિગ્રહ કીધ;
 માસ માસખમણુ તપ, શત્રુજય જઈ સિદ્ધ. ॥૫૦॥
 ધર્મઘોષ તણા શિષ્ય, ધર્મરૂચિ અણુગાર;
 કીડીયોની કરણા, આણી દયા અપાર. ॥૫૧॥
 કડવા તુંબાનો, કીધો સઘળો આહાર;
 સર્વાર્થસિદ્ધ પહોત્યા, અવિ ગયા ભવ પાર. ॥૫૨॥
 વળી પુંડરિક રાજ, કંડરિક ડગીયો જાણુ;
 પોતે ચારિત્ર લેખને, ન ધાલી ધર્મમાં હાણુ. ॥૫૩॥
 સર્વાર્થસિદ્ધ પહોત્યા, અવી લેશે નિરવાણુ;
 શ્રી શાતાસૂત્રમાં, જિનવરે ક્યાં વખાણુ. ॥૫૪॥
 ગૌતમાદિક કુંવર, સગા અઠારે બ્રાત;
 સર્વ અંધકવિષ્ણુ સુત, ધારણી જ્યારી માત. ॥૫૫॥
 તણ આઠ આઠ અંતેહરી, કાઠી દીક્ષાની વાત;
 ચારિત્ર લેખને, કીધો મુક્તિનો સાથ. ॥૫૬॥

શ્રી અનેક સેનાદિક, હયે સહોદર ભાય;
 વસુદેવના નંદન, દેવકી જ્યારી માય. ॥૫૭॥
 ભદ્રીસપુર નગરી, નાગ ગહાવાર્ધ જાણુ;
 સુલસા ઘેર વધીયા, સાંભળી નેમિની વાણુ. ॥૫૮॥
 તથા બત્રીસ(૨) અંતેહરી, નીકળીઆ છટકાય;
 નળ કુળેર સમાણુ, લેટયા શ્રી નેમિના પાય. ॥૫૯॥
 કરી છઠ છઠ પારણાં, મનમેં વૈરાગ્ય લાય;
 એક માસ સંધારે, મુક્તિ બિરાજ્યા જાય. ॥૬૦॥
 વળી દારૂક સારણુ, સુમુખ દુમુખ મુનિરાય;
 વળી કુમાર અનાદૃષ્ટિ, ગયા મુક્તિગઢમાંય. ॥૬૧॥
 વસુદેવના નંદન, ધન્ય ધન્ય ગજસુકુમાળ;
 રૂપે અતિ સુંદર, કળાવંત વય બાળ. ॥૬૨॥
 શ્રી નેમિ સમીપે, છાડ્યો મોહ જંજાળ;
 બિશુની પડિમા, ગયા મસાણુ મહાકાળ. ॥૬૩॥
 દેખી સોમલ કોખ્યો, મસ્તકે બાંધી પાળ,
 ખેરતણુ ખીરા, શિર ઠવિયા અસરાળ. ॥૬૪॥

મુનિ નજર ન ખાંડી, મેટી મનની જાળ;
 પરિવહ સહિને, મુક્તિ ગયા તતકાળ ॥૬૫॥
 ધન્ય જાળી મયાળી, ઉવયાલાદિક સાધ;
 સાંજ ને પ્રદ્યુમન, અનિરૂઢ સાધુ અગાધ. ॥૬૬॥
 વળી સન્ધ્યનેમિ દંઠનેમિ, કરણી કીધી સાધ;
 હશે મુકતે પહોત્યા, જિનવર વચન આરાધ. ॥૬૭॥
 ધન્ય અન્નુનમાળી, કર્યો કદાચહુ દૂર;
 વીરયેં વ્રત લેઈને, સત્યવાદી હુવા સૂર. ॥૬૮॥
 કરી છઠ છઠ પારણાં, ક્ષમા કરી ભરપૂર;
 છ માસની માંહી, કર્મ કીયાં ચકચુર. ॥૬૯॥
 કુમર અર્ધમૂત્તે, દીઠા ગૌતમસ્વામ;
 સુણી વીરની વાણી, કીધું ઉત્તમ કામ. ॥૭૦॥
 ચારિત્ર લેઈને, પહોત્યા શિવપુર કામ;
 ધુર આદિ મકાર્ધ, અંત અલક્ષ મુનિ નામ. ॥૭૧॥
 વળી કૃષ્ણરાયની, અગ્રમહિષી આઠ;
 પુત્ર વહુ દોયે, સન્ધ્યા પુણ્યના ઠાઠ. ॥૭૨॥

જાદવકુળ સતીયાં, ટાળ્યો દુઃખ ઉચાટ;
 પહોત્યાં શિવપુરમે, એ છે સૂત્રનો પાઠ. ॥૭૩॥
 શ્રેણીકની રાણી, કાઢીયાદિક દશ જાણુ;
 દશે પુત્ર વિયોગે, સાંભળી વીરની વાણુ. ॥૭૪॥
 ચંદનખાળાપેં, સંયમ લઈ હુવા જાણુ;
 તપ કરી દેહ ઝોંશી, પહોંચ્યા છે નિરવાણુ. ॥૭૫॥
 નંદાદિક તેરે, શ્રેણિક નૃપની નાર;
 સઘળી ચંદનખાળાપેં, લીધો સંયમ ભાર. ॥૭૬॥
 એક માસ સંચારે, પહોંચ્યાં મુક્તિ મોઝાર;
 એ નેવું જણાનો, અંતગડમાં અધિકાર. ॥૭૭॥
 શ્રેણિકના ખેટા, જાળિયાદિક તેવીશ;
 વીરપેં વ્રત લેઈને, પાળ્યો વિશ્વાવીશ. ॥૭૮॥
 તપ કઠણ કરીને, પુરી મન જગીશ
 દેવલોકે પહોંચ્યા, મોક્ષ જાશે તણ રીસ. ॥૭૯॥
 કાકંદિનો ધન્નો, તણ બત્રી નાર;
 મહાવીર સમીપે, લીધો સંયમ ભાર. ॥૮૦॥

કરી છઠ છઠ પારણાં, આયંખિલ ઉચ્ચિત આહાર;
 શ્રી વીરે વખાણ્યા, ધન ધન્નો અણગાર. ॥૮૧॥
 એક માસ સંધારે, સર્વાર્થસિદ્ધ પહુંત;
 મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં, કરશે ભવનો અંત. ॥૮૨॥
 ધન્નાની રીતે, હુવા નવે સંત;
 શ્રી અનુત્તરોવવાઈમાં, લાખી ગયા ભગવંત. ॥૮૩॥
 સુખાહુ પ્રમુખ, પાંચ પાંચસે નાર;
 તણ વીરયેં લીધાં, પંચ મહાવ્રત સાર. ॥૮૪॥
 ચારિત્ર લેઈને, પાળ્યાં નિરતિચાર;
 દેવલોકે પહોંચ્યાં, સુખવિપાકે અધિકાર. ॥૮૫॥
 શ્રેણિકના પૌત્ર, પૌમાદિક હુવા દશ;
 વીરયેં વ્રત લેઈને, કાઢ્યો દેહનો કસ. ॥૮૬॥
 સંયમ આરાધી, દેવલોકમાં જઈ વસ;
 મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં, મોક્ષ જાશે લેઈ જશ. ॥૮૭॥
 બળભદ્રના નંદન, નિષધાદિક હુવા બાર;
 તણપચાસ(૨)અંતેઉરી, ત્યાગદિયો સંસાર. ॥૮૮॥

સહુ નેમિ સમીપે, ચાર મહાવ્રત લીધ;
 સર્વાર્થસિદ્ધ પહોત્યા, હોશે વિદેહે સિદ્ધ. ॥૮૯॥
 ધન્નો ને શાળિભદ્ર, મુનીશ્વરોની જોડ;
 નારીનાં બંધન, તતક્ષણ નાખ્યા તોડ. ॥૯૦॥
 ઘર કુટુંબ કબીલો, ધન કંચનની કોડ;
 માસ માસખમણ તપ, ટાળશે ભવની ખોડ ॥૯૧॥
 શ્રીસુધર્માસ્વામીના શિષ્ય, ધન્ય ધન્ય જંબુસ્વામ;
 તજી આઠઅંતે ઉરી, માત પિતા ધન ધામ. ॥૯૨॥
 પ્રભવાદિક તારી, પહોત્યા શિવપુર ઠામ;
 સૂત્ર પ્રવર્તાવી, જગમાં રાખ્યું નામ. ॥૯૩॥
 ધન્ય ઢંઢણ મુનિવર, કૃષ્ણરાયના નંદ;
 શુદ્ધ અભિગ્રહ પાળી, ટાળી દીયો ભવ ફંદ. ॥૯૪॥
 વળી બંધક ઋષિની, દેહ ઉતારી ખાલ;
 પરિષદ સહીને, ભવ ફેરા દીયા ટાળ. ॥૯૫॥
 વળી બંધક ઋષિના, હુવા પાંચશે શિષ્ય;
 ઘાણીમાં પીલ્યા, મુક્તિ ગયા તજી રીશ. ॥૯૬॥

સંભૂતિવિજય શિષ્ય, ભદ્રબાહુ મુનિરાય;
 ચૌદ પૂરવધારી, ચંદ્રગુપ્ત આણ્યા ઠાય. ॥૯૭॥
 વળી આર્દ્રકુમાર મુનિ, સ્થુળિભદ્ર નંદિપેણ;
 અરણિક આઈમુતો, મુનીશ્વરોની શેણ. ॥૯૮॥
 ચોવીસજિન મુનીવર, સંખ્યા અઠાવીશ લાખ;
 ઉપર સહસ્ર અડતાળીસ, સૂત્ર પરંપરા લાખ. ॥૯૯॥
 કેઈ ઉત્તમ વાંચો, મોઢે જયણા રાખ;
 ઉઘાડે મુખ બોલ્યાં, પાપ લાગે વિપાક. ॥૧૦૦॥
 ધન્ય મરૂદેવી માતા, ધ્યાયું નિર્મળ બ્યાન;
 ગજ હોદે પામ્યા, નિર્મળ કેવળ જ્ઞાન. ॥૧૦૧॥
 ધન્ય આદેશ્વરની પુત્રી, પ્રાણી, સુંદરી દોય;
 ચારિત્ર લેઈને, મુક્તિ ગયાં સિદ્ધ હોય. ॥૧૦૨॥
 ચોવીશે જિનની, વડી શિષ્યાણી ચોવીશ;
 સતી મુકતે પહોત્યાં, પૂરી મન જગીશ. ॥૧૦૩॥
 ચોવીશે જિનનાં, સર્વ સાધવી સાર;
 અડતાળીસ લાખ, આઠસેં સીતર હજાર. ॥૧૦૪॥

ચેડાની પુત્રી, રાખી ધર્મશું પ્રીત;
 રાજેમતિ વિજ્યા, મૃગાવતી સુવિનીત. ॥૧૦૫॥
 પદ્માવતી મયણુરેહા, દ્રૌપદી દમયંતી સીત;
 ઇત્યાદિક સતીયો, ગઈ જન્મારો જીત. ॥૧૦૬॥
 ચોવીશે જીનનાં, સાધુ સાધવી સાર;
 ગયાં મોક્ષ દેવલોકે, હૃદયે રાખો ધાર. ॥૧૦૭॥
 ઇંજુ અઢી દ્વીપમાં, ઘરડાં તપસી બાળ;
 શુદ્ધ પંચ મહાવ્રતધારી, નમો નમો ત્રણકાળ ૧૦૮
 એ ચતિયો સતીયોનાં, લીજે નિત્ય પ્રતે નામ;
 શુદ્ધ મને ધ્યાવો, એહ તરણનો ઠામ. ॥૧૦૯॥
 એ ચતિયો સતીયોશું, રાખો ઉજ્જવળ ભાવ;
 કહે ઋષિ જેમલજી, એજ તરણનો દાવ. ॥૧૧૦॥
 સંવત અઢાર ને, વર્ષ સાતો સીરદાર;
 શહેર ઝાલોરમાંહી, એહ કહ્યો અધિકાર. ॥૧૧૧॥

॥ શ્રી સાધુ વંદણા સમાપ્ત ॥

શ્રી લઘુ સાધુવંદનાની સજ્જાય.

સાધુજીને વંદણા નીત નીત કીજે, પ્રહ
ઉગમતે સુર રે પ્રાણી; નીચ ગતીમાં તે નવ
જાવે, પામે રિદ્ધિ ભરપુર રે પ્રાણી. ॥ સાં ॥
૧॥ મોટા તે પંચ મહાવ્રત પાળે, છકાયના
પ્રતિજ્ઞા રે પ્રાણી; જમર લિક્ષા મુનિ સુઝતી
લેવે, દોષ બેંતાલીસ ટાળે રે પ્રાણી. ॥ સાં ॥
૨॥ રિદ્ધિ સંપદા મુનિ કારમી જાણે, દીધી
સંસારને પૂંઠરે પ્રાણી; એરે પુરૂષોની અંદગી
કરતાં, આઠે કરમ જાય તુટરે પ્રાણી. ॥ સાં ॥
૩॥ એક એક મુનીવર રસના ત્યાગી, એક
એક જ્ઞાન લંડાર રે પ્રાણી; એક એક મુનિવર
વૈયાવચ વૈરાગી, એના ગુણનો નાવે પારરે
પ્રાણી. ॥ સાં ॥ ૪ ॥ ગુણ સત્તાવીસે કરીને
દીપે, જીત્યા પરિસહ બાવીસરે પ્રાણી; આવન
તો અનાચાર જે ટાળે, તેને નમાવું માંડે શિષરે

પ્રાણી. ॥ સાં ॥ ૫ ॥ જહાજ સમાન તે સંત
 મુનીશ્વર, ભવ્ય જીવ જોસે આયરે પ્રાણી;
 પર ઉપકારી મુનિ દામ ન માગે, દેવે તે મુક્તિ
 પો'આયરે પ્રાણી ॥ સાં ॥ ૬ ॥ એ ચરણે
 પ્રાણી શાતારે પાવે, પાવે તે લીલ વિલાસરે
 પ્રાણી; જન્મ, જરા અને મરણ મિટાવે, નાવે
 ફરી ગર્ભાવાસરે પ્રાણી. ॥ સાં ॥ ૭ ॥ એક
 વચન એ સદ્ગુર કેરું, જો જોસે દીલમાંયરે
 પ્રાણી, નરક ગતિમાં તે નહિ જાવે, એમ કહે
 જીનરાયરે પ્રાણી. ॥ સાં ॥ ૮ ॥ પ્રભાતે
 ઉઠીને ઉત્તમ પ્રાણી, સુણો સાધુનાં વ્યાખ્યાન
 રે પ્રાણી; એ પુરૂષોની સેવા કરતાં, પાવે તે
 અમર વિમાનરે પ્રાણી. ॥ સાં ॥ ૯ ॥ સંવત
 અઠાર ને વર્ષ આડત્રીસે, જુસી તે ગામ
 ચોમાસ રે પ્રાણી; મુનિ આસ્કરણુજી એણીપેરે
 જપે, હુંતો ઉત્તમ સાધુનો દાસરે પ્રાણી,
 સાધુજીને વંદણા નિત નિત કીજે. ॥ ૧૦ ॥

છંદ સંગ્રહ

શ્રી નવકારનો છંદ.

સુખ કારણુ ભવીયણુ, સમરો નિત નવ-
 કાર; જિનશાસન આગમ, ચાંદ પુરવનો સાર.
 ॥૧॥ એ મંત્રનો મહિમા, કહેતાં ન લહુ પાર;
 સુરતરૂ જિમ ચિંતિત, વંછિત કૂળ દાતાર. ॥૨॥
 સુર દાનવ માનવ, સેવા કરે કરજોડ; ભૂ
 મંડળ વિચરે, ટાળે ભવિયણુ કોડ. ॥૩॥ સુરછંદે
 વિલસે, અતિશય જશ અનંત, પદ પહેલે
 નમીયે, અરિગંજન અરિહંત, ॥૪॥ જે પત્તરે
 લેહે, સિદ્ધ થયા ભગવંત; પંચમી ગતી પહો-
 ત્યા, આદ્ય કરમ કરી અંત. ॥૫॥ કળ અકળ
 સરૂપી, પંચાનંતક દેહ; જિનવર પાય પ્રણમું,
 બીજે પદ વળી એહ. ॥૬॥ ગચ્છ ભાર ધુરંધર,
 સુંદર શશિસમ શોભ, કરે સારણુ વારણુ, ગુણ

છત્રીયે થોભ. ॥૭૭॥ શ્રુત જાણુ શીરોમણી, સાગર
 નિમ ગંભીર; ત્રિજે પદ નમીયે, આચારજ
 ગુણુ ધીર. ॥૮૮॥ શ્રુતધર ગુણુ આગર, સૂત્ર લણુવે
 સાર; તપ વિધિ સંયોગે, લાખે અર્થ વિચાર.
 ॥૯૯॥ મુનિવર ગુણુ જુતા, કહીએ તે ઉપજઝાય;
 પદ ચોથે નમીયે, અહોનિશ તેહના પાય. ॥૧૦૦॥
 પંચાશ્રવ ટાળે, પાળે પંચાચાર; તપસી ગુણુ-
 ધારી, વારે વિષય વિકાર. ॥૧૧૧॥ ત્રસ થાવર
 પીયર, લોકમાંડી જે સાધ, ત્રિવિધે તે પ્રણમું;
 પરમારથ જિણે લાધ. ॥૧૨૨॥ અરિ કરિ હનિ
 સાયણી, ડાયણિ ભૂત વૈતાળ; સર્વિ પાપ
 પ્રણાસે, વાધે મંગળ માળ. ॥૧૩૩॥ ઈણુ સમર્થ
 સંકટ, દૂર ટળે તત્કાળ; ઈમ પ્રણમે જિન પ્રભ
 સુરિ શિષ્ય રસાળ. ॥ ૧૪ ॥

સિદ્ધ પરમાત્માની સ્તુતિ.

(હરીગીત છંદ).

તુમ્હે તરણ તારણ, દુઃખ નિવારણ, ભવિક જીવ
 આરાધનં, શ્રી નાભીનંદન જગત વંદન, નમો
 સિદ્ધ નિરંજનં ॥૧॥ જગત ભૂષણ વિગત દુષણ,
 પ્રણવ પ્રાણ નિરૂપકં, ધ્યાન રૂપ અનુપ
 ઉપમં. નમો ॥૨॥ ગગન મંડળ મુક્તિ પદવી,
 સર્વ ઉર્ધ્વ નિવાસીનં; જ્ઞાન જ્યોતિ અનંત
 રાજે. નમો ॥૩॥ અજ્ઞાન નિદ્રા વિગત વેદન,
 દલિત મોહ નિરાયુષં; નામ ગોત્ર નિરંત-
 રાયં. નમો ॥૪॥ વિકટ ક્રોધા માન યોદ્ધા,
 માયા લોભ વિસર્જનં; રાગ દ્વેષ વિમર્દ અંકુર.
 નમો ॥ ૫ ॥ વિમલ કેવળ જ્ઞાન લોચન,
 ધ્યાન શુક્લ સમીરિતં; યોગીના અતિગમ્ય રૂપં
 નમો ॥૬॥ યોગ ને સમોસરણ મુદ્રા, પરી
 પલ્યાંકાસનં; સર્વ દીપ્તે તેજ રૂપં. નમો ॥૭॥

જગતજીનકે દાસ દાસી, તાસ આસ નિરાસનં;
 ચંદ્રપેં પરમાનંદ રૂપં, નમો ૧૦ ૥૮૥ સ્વ સમય
 સમકિત દષ્ટિ જિનકી, સોએ યોગી અયોગીકં,
 દેખતામાં લીન હોવે. નમો ૧૦ ૥૯૥ તીર્થ સિદ્ધા
 અતીર્થ સિદ્ધા, લેદ પંચ દશાધિકં; સર્વ કર્મ
 વિમુક્ત ચૈતન. નમો ૧૦ ૥૧૦૥ ચંદ્ર સૂર્ય દીપ
 મણિકી, જ્યોતિ તે ન ઉલંઘીતં; તે જ્યોતિથી
 અપરમ જ્યોતિ. નમો ૧૦ ૥૧૧૥ એકમાંહિ અનેક
 રાજે, અનેક માંહિ એકીકં; એક અનેકકો નાહિ
 સંખ્યા. નમો ૧૦ ૥૧૨૥ અજર અમર અલક્ષ
 અનંત, નિરાકાર નિરંજનં; પરિપ્રક્ષ રાન
 અનંત દર્શન. નમો ૧૦ ૥૧૩૥ અતુલ સુખકી લહે-
 રમેં, પ્રભુ લીન રહે નિરંતરં; ધર્મ ધ્યાનથી
 સિદ્ધ દર્શન. નમો ૧૦ ૥૧૪૥ ધ્યાન ધુપં મનઃ
 પુષ્પં, પંચેઈંદ્રિ હુતાશનં; ક્ષમા જાપ સંતોષ
 પૂજા, પૂજો દેવ નિરંજનં. નમો ૧૦ ૥૧૫૥ તુમ્હે
 સુક્રિદાતા કર્મઘાતા, દીન જાણી દયા કરે;

સિદ્ધારથ નંદન જગત વંદન, મહાવીર જીને-
શ્વરં. નમો ॥૧૬॥ ઇતિ ॥

શ્રી શાન્તિનાથનો છંદ.

નગર હતિણાપુર અતિ રે ભલો, જહાં
જન્મ્યા તીર્થંકર ત્રિભુવન તીલો, રાહ પ્રરૂપ્યો
જૈન ખરો, શ્રી શાંતિ જિનેશ્વર શાંતિ કરો
૧. ઓ આંકણી. સર્વાર્થસિદ્ધ થકીરે ચવી,
તવ દેશ નગરમાં શાંતિ હવી, શાંતિજી નામ
દીયો સખરો, શ્રી શાંતિં ૨. વિશ્વસેન પિતા
અચિરા રે માયા, જેણે ચૌદ સુપન મહોટારે
પાયાં, જન્મ્યા તીર્થંકર અમિય ઝરો, શ્રી શાંતિં
૩. છપ્પન કુમારિકા હિંસા ધણો, જેણે
જન્મ મહોત્સવ કર્યો કુંવર તણો, ચોસઠ ઇંદ્ર
આવી કળશ ભરો, શ્રી શાંતિં ૪. ભણાવી
ખહાંતેર કળા, જેણે સહસ્ર ચોસઠ પચણી

મહીલા, છ ખંડ સાધ્યા એણીય પરો, શ્રી
 શાંતિં ૫. સહસ્ર પંચોતેર વરસ કહ્યાં,
 ચક્રવર્તિપણે ઘર વાસ રહ્યા; પછે મિટાઇ
 દીયો સઘળો ઝઘડો, શ્રી શાંતિં ૬. એક
 સહસ્ર પુરૂષ સાથે શિક્ષા, શ્રી જનવરજીએ
 લીધી દિક્ષા, પછી સુર નર આવી પાય પડો,
 શ્રી શાંતિં ૭. એક માસ લગે છદ્મસ્થ રહ્યા,
 શુદ્ધિ પોષ નોમે દિન કેવળ લહ્યા, ભરણી
 નક્ષત્ર પ્રભાત ખરો, શ્રી શાંતિં ૮. પ્રભુએ
 મોહજાળ સવિ કાપી, ચતુર્વિધ સંઘ તીરથ
 સ્થાપી, ચોથો દ્વસમ સૂસમ આરો, શ્રી શાંતિં
 ૯. ખાસઠ સહસ્ર મુનિરાજ થયા, વળી સહસ્ર
 નવ્યાસો હુઈ આજિયા, પ્રભુ તારો ને વળી
 આપ તરો, શ્રી શાંતિં ૧૦. દોય લાખ નેવું.
 સહસ્ર શ્રાવક સુણી, ત્રણ લાખ ત્યાશી સહસ્ર
 શ્રાવીકા સુણી, જ્યાર ચતુર્વિધ સંઘ ખરો, શ્રી
 શાંતિં ૧૧. ચાર હજાર ઉડિનાણી યતિ,

વળી ત્રણ સહસ્ર હુવા વિપુલમતિ, નેવું ગણધરના
 પાપ હરો, શ્રી શાંતિ૦ ૧૨. ચાર હજાર ત્રણસેં
 રે કહ્યા, મુનિ કેવળ લહીને મુક્તિ ગયા, છ
 હજાર મુનિ વૈકેય ધરો, શ્રી શાંતિ૦ ૧૩.
 ચોત્રીસે વાદી ભારી, વળી આઠસેં ચૌદ પૂરવ-
 ધારી, આઠ કર્મશું જાઈ લડો, શ્રી શાંતિ૦
 ૧૪. નવ પદવી મોટીરે કહી, જોણે એકણ
 ભવમાં છએ લહી, એસો ભરિયો પુણ્ય ઘડો,
 શ્રી શાંતિ૦ ૧૫ પા પા લાખ કુંવર સાધ-
 પણે, વળી અર્ધ લાખ વર્ષ રહ્યા રાજ્યપણે, એક
 લાખ વર્ષનો સર્વ ઘડો, શ્રી શાંતિ૦ ૧૬.
 ચાળીશ ધનુષ ઉંચી રે દેહી, વળી હેમવરણી
 ઉપમારે કહી, દીઠે દિલ દરિયાવ ઠરો, શ્રી
 શાંતિ૦ ૧૭. જો નામ ધરાવો શ્રાવક યતિ,
 તો અનાચાર સેવો રે મતી, પરભવસેંતી
 કાંઈક ડરો, શ્રી શાંતિ૦ ૧૮ ત્રિવિધે ત્રિવિધે

જીવ મતિરે હણે, એ ઉપદેશ છે જિનરાજ
 તણે, માર્ગે જતાવ્યો શુદ્ધ ખરો, શ્રી શાંતિં
 ૧૯. આ જીવ રાય ને રંક થયો, વળી નરક
 નિગોદમાં બહુરે રહ્યો, રડવડિયો જેમ ગેડી
 દડો, શ્રી શાંતિં ૨૦ ચાર ગતિનાં રે દુઃખ
 કહ્યાં, જીવે અનંતી અનંતી વાર લહ્યાં, પચી
 રહ્યો જેમ તેલ વડો, શ્રી શાંતિં ૨૧. શ્રદ્ધા
 સહીત તુમે તાપ તપો, ભવ્ય જીવે સૌ તુમે
 જાપ જપો, માર્ગે મળ્યો છે નિપટ ખરો; શ્રી
 શાંતિં ૨૨. સંથારો એક માસ તણે, સમેત-
 શિખર સિદ્ધ ઠામ લણે, નવશે મુનિશુ
 મુક્તિ વરો, શ્રી શાંતિં ૨૩. મૃગ લંછન
 શાંતિ ધ્યાન રહ્યા, શ્રી શાંતિ જિનેશ્વર મુક્તિ
 ગયા, પછે મેટ દિયો સવિ જન્મ મરો, શ્રી
 શાંતિં ૨૪. તુમ નામ લિયાં સવિ કાજ સરે,
 તુમ નામે મુક્તિ મહેલ મળે, તુમ નામે શુભ
 લંકાર ભરો, શ્રી શાંતિં ૨૫. ઋષિ જેમલ-

જીએ એહ વિનતી કહી, પ્રભુ તોરા ગુણનો
પાર નહિ, મુજ લવલવનાં દુઃખ દૂર હરે,
શ્રી શાંતિ ॥ ૨૬ ॥

શ્રી શાન્તિનાથ સ્વામીનો છંદ.

શારદા માય નમું શિર નામી, હું ગુણ
ગાઉં ત્રિભુવનકે સ્વામી ॥ શાંતિ શાંતિ જપે
સખ કેઈ, તે ઘેર શાંતિ સદા સુખ હોઈ.
॥ ૧ ॥ શાંતિ જપી જે કોજે કામ, સોહી
કામ હોવે અભિરામ ॥ શાંતિ જપી પરદેશ
સીધાવે, તે કુશળે કમળા લેઈ આવે ॥ ૨ ॥
ગર્ભ થકી પ્રભુ મારી નિવારી, શાંતિજી નામ
હોયો હિતકારી ॥ જે નર શાંતિ તણુ ગુણ
ગાવે, જાંઘ અચિંતી તે નર પાવે ॥ ૩ ॥
જે નરકું પ્રભુ શાંતિ સહાઈ, તે નરકું કષ્ટ
આરતી નાહિ ॥ જે કષ્ટ વાંછે સોહી મુરે,

દુઃખ દારિદ્ર મિથ્યા મતિ ચુરે ॥ ૪ ॥ અલખ
 નિરંજન જ્યોત પ્રકાશી, ઘટ ઘટ અંતરકે
 પ્રભુ વાસી ॥ સ્વામી સ્વરૂપ કહ્યું નહિ
 જાય, કહેતાં મુજ મન અચરજ થાય ॥ ૫ ॥
 ડાર દીયે સખહી હથિયારા, જીત્યા મોહ
 તણા દળ સારા ॥ નારી તણ શિવશું રંગ
 રાચો, રાજ તબચું પણ સાહિબ સાચો,
 ॥ ૬ ॥ મહા બળવંત કહી જે દેવા, કાયર
 કુંથું એક હણેવા ॥ રિદ્ધિ સખળ પ્રભુ પાસ
 લહીને, લિક્ષા આહારી નામ કહીને ॥ ૭ ॥
 નિંદક પુજકકું સમ લાયક, પણ સેવકકું હે
 સુખદાયક ॥ તણ પરિગ્રહ હુવા જગનાયક,
 નામ અતિથિ સર્વે સિદ્ધિ લાયક ॥ ૮ ॥ શત્રુ
 મિત્ર સમ ચિત્ત ગણીને, નામ દેવ અરિહંત
 ભણીને ॥ સકળ જીવ હિતવંત કહીને, સે-
 વક જાણી મહા પદ દીને ॥ ૯ ॥ સાચર જેસા
 હોત ગંભીરા, દુષણ એક ન માંહે શરીરા,

મેરુ અચળ નિમ અંતરબમી, પણ ન રહે
 પ્રભુ એકણુ ઠામી ॥ ૧૦ ॥ લોક કહે જિનજી
 સખ દેખે, પણ સુપનાંતર કબહુ ન પેખે ॥
 રીસ વિના ખાવીશ પરીસા, સેના જીતી તે
 જગદીશા ॥ ૧૧ ॥ માન વિના જગ આણુ
 મનાઈ, માયા વિના શિવશું લય લાઈ;
 લોભ વિના ગુણ રાશિ અહિજે, ભિક્ષુ લાવે
 ત્રિગડા સેવિજે ॥ ૧૨ ॥ નિર્ઝંથપણે શિર છત્ર
 ધરાવે, નામ યતિ પણ ચમર ઢળાવે ॥ અ-
 ભયદાન દાતા સુખ કારણુ, આગળ ચક્ર ચાલે
 અરિદારણુ ॥ ૧૩ ॥ શ્રી જીનરાજ દયાળ ભ-
 ણીજે, કર્મ સર્વેકો મૂળ ખણીજે ॥ ચઉવિહ
 સંઘ તીરથ સ્થાપે, લચ્છી ધણી દેખે નવિ
 આપે ॥ ૧૪ ॥ વિનયવંત ભગવંત કહાવે,
 નાહિ કીસીકું શિશ નમાવે ॥ અકંચનકો
 ખીરૂદ ધરાવે, પણ સોવન પદ પંકજ ઠાવે

॥ ૧૫ ॥ રાગ નહિ પણ સેવક તારે, દ્વેષ
 નહિ નિગુણા સંગ વારે ॥ તજી આરંભ
 નીજ આતમ ધ્યાવે, શિવ રમણીકો સાધ
 ચલાવે ॥ ૧૬ ॥ તેરો મહિમા અદ્ભૂત કહી-
 ને, તેરા ગુણકો પાર ના લીને ॥ તું પ્રભુ
 સમરથ સાહેબ મેરા, હું મન મોહન સેવક
 તેરા ॥ ૧૭ ॥ તુરે ત્રિલોક તણે પ્રતિપાળ,
 હુરે અનાથ ને તુરે દયાળ ॥ તું શરણાગત
 રાખત ધીરા, તું પ્રભુ તારક છે વડ વીરા
 ॥ ૧૮ ॥ તુંહિ સમો વડ ભાગજ પાચો,
 તો મેરો કાજ ચડયોરે સવાચો ॥ કરજોડી
 પ્રભુ વીનવું તમસું, કરો કૃપા જનવરજી અમશું
 ॥ ૧૯ ॥ જનમ મરણના ભય નિવારો, ભવ-
 સાગરથી પાર ઉતારો ॥ શ્રી હૃતિણાપુર
 મંડન સોહિ, ત્યાં શ્રી શાંતિ સદા મન મોહિ
 ॥૨૦॥ પદ્મસાગર ગુરુરાય પસાયા, શ્રી ગુણ

સાગર કહે મન લાયા; જે નર નારી એક
ચિત્તે ગાવે, તે મનવાંછિત નિશ્ચે પાવે. ॥૨૧॥

—*—

શ્રી શાન્તિનાથનો છંદ.

સદા શાંતિજી આશ પુરો અમારી, કરું
વિનતી અંગ ઉત્સાહ ધારી, દયાવંત તું દુઃખ
દારિદ્ર હારી, કૃપાવંત તું કૃત કલોલકારી.
॥ ૧ ॥ મહાવિપુલ મતિવંત એ જનરાયા,
પટ કાય રાખે સદા છત્ર છાયા; મહામોહ
મિથ્યાતનાં માન મોડી, જનમુક્તિ પહોંચ્યા
કર્મકષ્ટ તોડી ॥ ૨ ॥ ભડ ભૂત વૈતાળ ભય
ભય દોડી, જગમાંહે તુમસમ નહિ કોઈ
જોડી; સદા સિદ્ધિ દાતા નમું કુટીલ છોડી,
તુમ નામે કલ્યાણ કોડાનકોડી. ॥ ૩ ॥
તુમ નામે સૂર અસુર ભય દૂર નાસે, ધનધાન્ય
ધારી ધર અધિક વાસે, ગજકેસરી અનળ

દળ ભય ન હોય, અતિશય કરી એહવી રીત
 જોય. ॥ ૪ ॥ ગુણ ગાન કરતા કીમ પાર
 લહીએ, રસના કરી એક લવ લેશ કહીએ;
 મહા વિમળ નાથ ચારિત્ર દંશી, ભણે સંત
 ગોવિંદ મુનિ અતિયશંસી ॥ ૫ ॥

શ્રી શાન્તિનાથનો છંદ.

મુણે શાંતિ જીણુંદ સોભાગી, હુંતો થયો
 છું તુમ ગુણ રાગી ॥ તુમે નિરાગી ભગવંત,
 જોતાં કિમ પડશે તંત ॥ ૧ ॥ હુંતો ક્રોધ
 કષાયે ભરિયો, તુંતો સમતારસનો દરિઓ ॥
 હુંતો અજાને આવરિયો, તુંતો કેવળ કમળા
 વરિયો ॥ ૨ ॥ હું તો વિષય સુખનો આસી ॥
 તેં તો વિષય ક્રીધા નિરાસી ॥ હું તો કરમના
 ભારે ભરીયો, તુમે સર્વથા દૂર કરિયો
 ॥ ૩ ॥ હું તો મોહ તણે વશ પડિયો, તું તો

સખળ મોહને નડિયો ॥ હુંતો ભવ સમુદ્રમાં
 ખુંચ્યો, તુંતો શિવ મંદિરમાં પહોંચ્યો ॥ ૪ ॥
 મહારે જન્મ મરણનો ફેરો, તેંતો તોડ્યો
 તેનો દોરો ॥ મહારો પાસો ન મેલે રાગ,
 પ્રભુ તુમે થયા વીતરાગ ॥ ૫ ॥ મુને
 માયાએ મેલી કાંસી, તુમે નિરખંધ થયા
 અવિનાશી ॥ હુંતો સમકિતથી રે અધુરો,
 તું તો સકળ પદારથે પુરો ॥ ૬ ॥ મહારે તો
 તુહિજ એક, તહારે મુજ સરિખા અનેક ॥
 હું તો મનથી ન મેલું માન, તુમે માન રહિત
 ભગવાન ॥ ૭ ॥ મહારે કીધું તે શું થાય,
 તમે રંક ભણી કરો સહાય ॥ તુમે એક કરો
 મહેરબાની, મહારો મુજરો લેજો માની ॥ ૮ ॥
 એક વાર જો નજરે નિરખો, તો હું થાઉં
 તુમ ગુણ સરિખો ॥ જો સેવક તુમ ગુણ
 ગાશે, તે તુમ સરિખો ગુણી થાશે ॥ ૯ ॥

૪૭

ભવેભવ તમારી સેવા, હુંતો માણું છું દેવાધિ
દેવા ॥ સાહાસું જીવેને સેવક જાણી, એમ
ઉદયરત્ન બોલ્યા વાણી ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

—:~:—

શ્રી શાન્તિનાથ સ્વામીનો છંદ.

શાંતિનાથનો કીજે જાપ, કોડ ભવેનાં
કાપે પાપ ॥ શાંતિનાથજી મહોટા દેવ, સુર-
નર સારે જેહની સેવ ॥ ૧ ॥ દુઃખ દારિદ્ર
જાવે દૂર, સુખ સંપતિ હોવે ભરપૂર ॥ ઠગ
ફાંસીગર જાવે ભાગ, બળતી હોવે શીતળ
આગ ॥ ૨ ॥ રાજલોકમાં કીર્તિ ધણી, શાંતિ
જીનેશ્વર માથે ધણી ॥ જો ધ્યાવે પ્રભુજીનું
ધ્યાન, રાજા દેવે અધિકું માન ॥ ૩ ॥ ગડ
ગુંબડ પીડા મિટ જાય, દેખી દુશ્મન લાગે
પાય ॥ સઘળો ભાગ્યો મનનો ભર્મ, પામ્યો
સમકિત કામ્યાં કર્મ ॥ ૪ ॥ સુણો પ્રભુ

મોરી અરદાસ, હું સેવક તમે પૂરો આશ ॥
 મુજ મન ચિંતિત કારજ કરો, ચિંતા આરતી
 વિધજ હરો ॥ ૫ ॥ મેટો મારાં આજ-
 જંજળ, પ્રભુ મુજને તું નયાણુ નિહાળ ॥
 આપની કીર્તિ હામો ઠામ, આપ સુધારો પ્રભુ
 મહારાં કામ ॥ ૬ ॥ જો નિત્ય નિત્ય પ્રભુ-
 જીને રટે, મોતી બંધા કુલાં કટે ॥ ચેપ
 લાવણુ દોનું જળ જાય, વિણુ ઔષધ કટ જાવે
 છાય ॥ ૭ ॥ શાંતિનાથના નામથી થાય,
 આંખે ટુટ પડળ કટ જાય ॥ કમળો પોળો
 જર જર ઝરે, શાંતિ જિનેશ્વર શાતા કરે
 ॥ ૮ ॥ ગરમી વ્યાધિ મિટાવે રોગ, સયણુ
 મિત્રનો મળે સંયોગ ॥ એહવો દેવ ન દીસે
 ઓર, નહિ ચાલે દુશ્મનકો જોર ॥ ૯ ॥
 છુંટારા સખ જાવે નાશ, દુર્જન કીટી હોવે
 દાસ ॥ શાંતિનાથની કીર્તિ ઘણી, કૃપા કરો

તમે ત્રિભુવન ધણી ॥ ૧૦ ॥ અરજ કરું છું
 જોડી હાથ, આપશું નહિ કોઈ છાની વાત ॥
 દેખી રહ્યા છો પોતે આપ, કાટો પ્રભુજી
 મહારાં પાપ ॥ ૧૧ ॥ મુજ મન ચિંતિત
 કરીએ કાજ, રાખો પ્રભુજી મહારી લાજ ॥
 તુજ સમ જગમાંહિ નહિ કોઈ, તુમ ભજ-
 વાથી શાતા હોય ॥ ૧૨ ॥ તુમ પાસ ચલે
 નહિ મરકી રોગ, તાવ તેજરો નાંખે તોડ,
 મારી મિટાઈ કીધી પ્રભુ શાંત, તુજ ગુણનો
 નહિ આવે અંત ॥ ૧૩ ॥ તુમને સમરે
 સાધુ સતી, તુમને સમરે જોગી યતિ ॥ કાટો
 સંકટ રાખો માન, અવિચળ પદનું આપો
 સ્થાન ॥ ૧૪ ॥ સંવત અઢાર ચોરાણું જાણુ,
 દેશ માળવો અધિક વખાણુ ॥ શેહેર જવરા
 ચૈતર માસ, હું પ્રભુ તુમ ચરણાં કો દાસ
 ॥ ૧૫ ॥ ઋષિ રઘુનાથજી કીધો છંદ, કાટો

પ્રભુજી મહારા કંદ ॥ હું જોઉં પ્રભુજીની
વાટ, મુજ આરતિ ચિંતા સવિ કાટ ॥ ૧૬ ॥

શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્વામીનો છંદ.
(સોટક વૃત્તની દેશીમાં)

જય જય જગ નાયક પાર્શ્વજિનં, પ્રણુતા
ખિલ માનવ દેવગણું ॥ જન શાસન મંડન
સ્વામી, જ્યો તુમ દર્શન દેખી આનંદ ભયો
॥ ૧ ॥ અશ્વસેન કુલાંખર ભાનુનિભં, નવ
હસ્ત શરીર હરિત પ્રતિભં ॥ ધરણેંદ્ર સુસે-
વિત પાદ યુગં, ભરભાસુર કાંતિ સદા સુભગં
॥ ૨ ॥ નિજ રૂપ વિનીર્જિત રંભપતિ,
વહનો છુતી શારદ શોભ તતિ ॥ નયનાં-
ખુજ હીમ વિશાળતરા, તિલકુસુમ સન્નીભ
નાસા પ્રવરા ॥ ૩ ॥ રસનામૃત કંદ સમાન
સદા. દશનાવળિ અનાર કલિ સુખદા ॥

અધરાડણુ વિદુમ રંગ ધનં, જય પુરુષાદાણી
 પાર્શ્વજિનં ॥ ૪ ॥ અતિચારુ મુકુટ મસ્તક
 દીપે, કાને કુંડળ રવિ શશિ જીપે ॥ તુજ
 મહિમા મહિમંડળ ગાળે, નિત પંચ શબ્દ
 વાજાં વાળે ॥ ૫ ॥ સુર કીર્તર વિદ્યાધર
 આવે, નર નારી તોરા ગુણ ગાવે ॥ તુજ સેવે
 ચોસઠ ઇંદ્ર સદા, તુજ નામે નાવે કબૂટ કહા ॥ ૬ ॥
 જે સેવે તુજને ભાવ ધણે, નવ નિધિ થાય
 ધર તેહ તણે ॥ અડવડીઆં તું આધાર કહ્યો
 સમરથ સાહિબ મેં આજ લહ્યો ॥ ૭ ॥
 દુખીયાને સુખદાયક તું દાણે, અશરણુને
 શરણે તું રાણે ॥ તુજ નામે સંકટ વિકટ
 ટળે, વિછડિયાં બહાલાં આવી મળે ॥ ૮ ॥
 નટવિટ લંપટ દુરે નાસે, તુજ નામે
 ચોર ચરડ ત્રાસે ॥ રણુ રાઉલ જય તુજ
 નામ થકી, સઘળે આગળ તુજ સેવ થકી

પર

॥ ૬ ॥ યક્ષ રાક્ષસ કીજર સર્વિ ઉરગા, કરી
કેસરી દાવાનળ વહિગા, વધ બંધન ભય
સમળા જાવ, જે એક મને તુજને ધ્યાવ.
॥ ૧૦ ॥ ભૂત પ્રેત પિશાચ છળી ન શકે,
જગદીશ તવાલિધ જાપ થકે ॥ મહોટા જોટીંગ
રહે દુરે, દૈત્યાદિકના તું મદ ચુરે ॥૧૧॥ ડાયણિ
સાયણિ જાય હટકી, ભગવંત થાય તુજ ભજન
થકી ॥ કપટી તુજ નામ લિયા કંપે, દુર્જન
મુખથી જી જી જપે ॥ ૧૨ ॥ માની
મચ્છરાળા મુહ મોડે, તે પણ આગળથી કર
જોડે ॥ દુર્મુખ દુષ્ટાદિક તુંહિ દમે, તુજ
નામે મહોટા મ્લેચ્છ નમે ॥ ૧૩ ॥ તુજ નામે
માને નૃપ સમળા, તુજ જશ ઉજવળ જેમ
ચંદ્રકળા ॥ તુજ નામે પામે ઋદ્ધિ ઘણી,
જય જય જગદીશ્વર ત્રિજગ ઘણી ॥ ૧૪ ॥
ચિતામણી કામ સત્રી પામે, હય ગય રથ
પાયક તુજ નામે ॥ જનપદ ઠકુરાઈ તું આપે,

દુર્જન જનનાં દારિદ્ર કાપે ॥૧૫॥ નિર્ધનને
 તું ધનવંત કરે, તુઠ્યો કેઠાર ભંડાર ભરે ॥
 ધર પુત્ર કલત્ર પરિવાર ઘણો, તે સહુ મહિ-
 મા તુમ નામ તણો ॥ ૧૬ ॥ મણી માણેક
 મોતી રત્ન જડયાં, સોવન ભુષણ બહુ સુઘડ
 જડયાં ॥ વળી પહેરણુ નવરંગ વેષ ઘણા,
 તુજ નામે નવિ રહે કાંઈ મણા ॥૧૭॥ વૈરી
 વિરથો નવિ તાકિ શકે, વળી ચોર ચુગલ
 મનથી ચમકે ॥ છળ છિદ્ર કદા કેહનો ન
 લગે, જનરાજ સદા તુંજ જ્યોત જગે ॥૧૮॥
 ઠગ ઠાકુર સવિ થર હર કંપે, પાખંડી પણ
 કેા નવિ ફરકે ॥ હુંટાદિક સહુ નાસી જાયે,
 મારગ તુજ જપતાં જય થાયે ॥ ૧૯ ॥ જડ
 સુરખ જે મતિ હીન વળી, અજ્ઞાન તિમિર
 તસ જય ટળી, તુજ સ્મરણથી ડાહ્યા થાએ
 પાંડિત પદ પામી પૂજાએ ॥ ૨૦ ॥ ખસ ખાંસી

અયન પીડા નાસે, દુર્બલ મુખ દીનપણું
 ત્રાસે ॥ ગડ ગુંબડ કુપ્ત જિ કે સળગા, તુજ
 બપે રોગ સમે સઘળા ॥૨૧॥ ગહિલા, ગુંગા
 બહિરાય જિકે, તુજ ધ્યાને ગત દુઃખ થાય
 તિકે ॥ તનું કાંતિ કળા સુવિશેષ વધે, તુજ
 સ્મરણુશું નવનિધિ સધે ॥ ૨૨ ॥ કરી
 કેસરી અહિરણુ બંધ સયા, જળા જલણુ
 જળોદર અપ્પ લયા ॥ રાંધણુપમુહા સવિ જય
 ટળી, તુજ નામે પામે રંગ રળી ॥ ૨૩ ॥
 ૐ હ્રીં અહ્ં શ્રી પાર્શ્વનમો, નમિઉણુ જપંતા
 દુપ્પ દમો ॥ ચિંતામણી મંત્રજિકે ધ્યાન
 તિણુધર દિન દિન દોલત થાયે ॥૨૪॥ ત્રિક
 રણુ શુદ્ધે જે આરાધે, તસ જશ કીર્તિ
 જગમાં વાધે ॥ વળી કામિત કામ સવે સાધે,
 સમિહીત ચિંતામણી તુજ લાધે ॥ ૨૫ ॥
 મદ મચ્છર મનથી દૂર તને, લગવંત ભલી

પરે જેહુ ભજે ॥ તસ ઘર કમળા કલ્લોલ કરે
 વળી રાજ્ય રમણી બહુ લીલ વરે ॥૨૬॥ ભય-
 વારક તારક તું ત્રાતા, સજ્જન મન ગતિ
 મતિનો દાતા ॥ માત તાત સહોદર તું
 સ્વામી, શિવદાયક નાયક હિત કામી ॥૨૭॥
 કર્ણાકર હાકુર તું મહારો, નિશિવાસર નામ
 જપુ તહારો ॥ સેવકશું પરમ કૃપા કરજ્યો,
 વાલેશર વંછિત ફળ દેજ્યો ॥૨૮॥ જનરાજ
 સદા તું જયકારી, તુજ મૂર્તિ અતિ મોહન-
 ગારી ॥ મુક્તિ મેહેલ માંહિ તુંહી બીરાજે,
 ત્રિભુવન ઠકુરાર્થ તુજ છાજે ॥ ૨૯ ॥ ઇમ
 ભાવ ભલે જનવર ગાયો, વામા સુત દેખી
 બહુ સુખ પાયો ॥ રવિ શશિ મુનિ સંવચ્છર
 રંગે, જય દેવ સુરમાં સુખ સંગે ॥ ૩૦ ॥
 જય જય પુરુષાદાણી પાર્શ્વપ્રભો સકળાર્થ
 સમિહિત દેહીવિભો ॥ બુધ હર્ષરૂચિ વિજયાય
 મુદા, તવ લબ્ધિરૂચિ સુખ થાય સદા. ॥૩૧॥

કળશ (વસંતતીલકા વૃત્તમ)

ધૃત્યં સ્તુતઃ સકળ કામિત સિદ્ધિદાતા ।
 યક્ષાધીરાન્ નત પાર્શ્વપ્રલોધિરાન્ ॥
 સ્વસ્તિ શ્રીહર્ષરૂચિ પંકજ સુપ્રસાદાત્ ।
 શિષ્યેષુ લબ્ધિ રૂચિના તિમુહા પ્રસન્નઃ ॥૧॥

શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથનો છંદ.
 (ઢોહરા).

કલ્પવેલ ચિંતામણી, કામધેનુ ગુણ ખાણ ॥
 અલક્ષ અગોચર અગમ ગતિ, ચિદાનંદ
 ભગવાન ॥ ૧ ॥ પરમ જ્યેષ્ઠિ પરમાત્મા
 નિરાકાર કીરતાર, નિર્ભયરૂપ જ્યેષ્ઠિ સ્વરૂપ,
 પૂર્ણ પ્રહ્લ અપાર ॥ ૨ ॥ અવિનાશી સાહીબ
 ધણી, ચિંતામણી શ્રી પાર્શ્વ ॥ અરજ કરું
 કરજોડ કે, પુરો વંછીત આશ ॥ ૩ ॥ મન
 ચિંતિત આશા ફળે, સકળ સિદ્ધિવે કામ ॥

ચિંતામણીકો જાપ જપ, ચિંતા હર એ નામ. ૪
 તુમ સમ મેરે કો નહિ, ચિંતામણી ભગવાન,
 ચેતનકી એહ વિનતી, દીજે અનુભવ જ્ઞાન ૫
 (ચોપાઈ).

પ્રાણુત દેવલોકથી આયે, જન્મ વણારશી
 નગરી પાયે ॥ અશ્વસેન કુળ મંડન સ્વામી, ત્રીહુ
 જગકે પ્રભુ અંતરજામી ॥ ૬ ॥ વામાદેવી
 માતાકે જાયે, લંછન નાગ ફણી મણી
 પાચે ॥ શુભ કાયા નવ હાથ વખાણું, નીલ
 વરણુ તનુ નિર્મળ જાણું ॥ ૭ ॥ માનવ યક્ષ
 સેવે પ્રભુ પાય, પદ્માવતી દેવી સુખદાય ॥
 ઇંદ્ર ચંદ્ર પાર્શ્વ ગુણ ગાવે, કલ્પવૃક્ષ ચિંતા-
 મણી પાવે ॥ ૮ ॥ નિત સમરો ચિંતામણી
 સ્વામી, આશા પૂરે અંતરજામી ॥ ધન ધન
 પાર્શ્વ પુરીષાદાણી, તુમ સમ જગમે કો નહિ
 નાણી ॥ ૯ ॥ તુમારો નામ સદા સુખકારી,

સુખ ઉપજે દુઃખ જાય વિસારી ॥ ચેતનકે
મન તુમારે પાસ, મનવંછીત પૂરો પ્રભુ આશ.
(દોહા).

ૐ ભગવંત ચિંતામણી, પાર્શ્વ પ્રભુ જન-
રાય ॥ નમો નમો તુમ નામસેં, રોગ શોગ
મીટ જાય ॥ ૧૧ ॥ વાત પીત્ત દૂરે ટળે, કફ
નહિ આવે પાસ ॥ ચિંતામણી કે નામસેં મીટે
શ્વાસ ઓર ખાસ ॥ ૧૨ ॥ પ્રથમ દૂસરો
ત્રીસરો, તાવ ચોથોઓ જાય; શૂળ બહોતેર
દૂર રહે, દાદર ખાજ ન થાય ॥ ૧૩ ॥
વીરકેટક ગડ અંમડાં, કોઠ અઠારે દૂર ॥
નેત્ર રોગ સખ પરીહરે, કંઠમાળ ચકચુર ॥ ૧૪ ॥
ચિંતામણી કે જાપસે, રોગ શોગ મીટ જાય,
ચેતન પાર્શ્વ નામકે, સમરો મન ચિત્ત
લાય ॥ ૧૫ ॥

(ચોપાઈ).

મન શુદ્ધે સમરો ભગવાન, ભયભંજન

ચિંતામણિ ધ્યાન ॥ ભૂત પ્રેત ભય જાવે દૂર,
જાપ જપે સુખ સંપત્તિ પૂર ॥ ૧૬ ॥ ડાકણ
શાકણ વ્યંતર દેવ, ભય નહિ લાગે પારસ
સેવ ॥ જળચર થલચર ઉરપર જીવ, ઇનકો
ભય નહિ સમરો પીવ ॥ ૧૭ ॥ વાઘ સિંહકો
ભય નહિ હોય, સર્પ ગોહ આવે નહિ કોય ॥
વાટ ઘાટમે રક્ષા કરે, ચિંતામણી ચિંતા સખ
હરે ॥ ૧૮ ॥ ટોણાં ટામણ જાદુ કરે, તુમારો
નામ લેતાં સખ હરે ॥ ઠગ ક્રાંસીગર તસ્કર
હોય, દ્રેષી દુશ્મન દુષ્ટ જ કોય ॥ ૧૯ ॥ ભય
સખ લાગે તુમારે નામ, મનવંછિત પૂરો સખ
કામ ॥ ભય નિવારણ પૂરે આશ, ચેતન જપ
ચિંતામણિ પાર્શ્વ ॥ ૨૦ ॥

(દોહરા).

ચિંતામણી કે નામસે, સકળ સિદ્ધવે કામ,
રાજકુદ્ધિ રમણી મળે, સુખ સંપત્તિ બહુ દામ ૨૧
હુય ગય રથ પાચક મળે, લક્ષ્મી કો નહિ પાર,

પુત્ર કલત્ર મંગળ સદા, પાવે શીવ દરબાર. ૨૨
 ચેતન ચિંતા હરણકો, જાપ જપો તીન કાળ;
 કર આંખિલ પટ માસકો, ઉપજે મંગળ માળ. ૨૩
 પાર્શ્વ નામ પ્રભાવથી, વાધે બળ બહુ જ્ઞાન,
 મનવંછિત સુખ ઉપજે, નિત સમરો ભગવાન.
 ૨૪. સંવત અઢારા ઉપરે, સાડત્રિશકો પરિમાણ;
 પોષ શુકલ દિન પંચમી, વાર શનિશ્ચર જાણ ૨૫
 પઢે ગુણે જો ભાવશું, સુણે સદા ચિત્ત લાય,
 ચેતન સંપત્તિ બહુ મળે, સમરો મન વચ કાય ૨૬

શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્વામીનો છંદ.

આપણુ ઘર બેઠાં લીલ કરો, નિજ પુત્ર
 કલત્રશું પ્રેમ ધરો, તુમે દેશ દેશાંતર કાંઈ દોડો
 નિત્ય પાર્શ્વ જપો શ્રી જીન રૂડો. ૧ મનવંછિત
 સધળાં કાજ સરે, શીર ઉપર છત્ર ચામર
 ધરે, કલમલ આગળ ચાલે ઘોડો, નિત્ય ૦ ૨

ભૂત પ્રેત વિશાચ વળી, સાયણિ ને ડાયણિ
 જાય ટળી, છળછીદ્ર ન કોઈ લાગે જુડો,
 નિત્યં ૩ ॥ એકાંતર તાવ સિયોદાહ, ઔષધ
 વિણ જાય ક્ષણ માંહ, નવિ દુઃખે માથુ પગ
 ગુડો, નિત્યં ૪ ॥ કંઠમાળ ગડ ગુંબડ સખળા
 તસ ઉદર રોગ ટળે સઘળા, પીડા ન કરે ક્ષિન
 ગળ ફેડો, નિત્યં ૫ ॥ જગતો તીર્થંકર પાર્શ્વ
 કહુ, એમ જાણે સઘળો જગત સહુ, તતક્ષણ
 અશુભ કર્મ તોડો, નિત્યં ૬ ॥ પાર્શ્વ વાણુરસિ
 પુરી નગરી, તિહાં ઉદયો જિનવર ઉદય કરી,
 સમય સુંદર કહે કર જોડો, નિત્યં ॥ ૭ ॥

શ્રી પાર્શ્વનાથનો છંદ.

પ્રણમ પાર્શ્વજિણુંદ, દરસણુ હીઠે આનંદ
 નગરી વાણુરસિ ઠાય, તિહાં અશ્વસેન રાય.
 ॥૧॥ વામા તસ પટરાણી, રૂપે રંભા સમાણી;

તસધર પાર્શ્વ ઉપના, લાધ્યા ચઢિહ સુપના ॥૨॥
 પોષ વહી દસમી સાર, જનમ્યો પાર્શ્વકુમાર
 છપ્પન કુમારિકા આવે, સ્તુતિ કરી ગુણ ગાવે
 ॥૩॥ સર્વે સુરપતી રંગે, લઈ ગયા મેરૂને સંગે;
 ઈંદ્ર સર્વે તિહાં મલીયા, જન્મ મહોત્સવ કરી
 વળીયા. ૪ ॥ મુક્યા માતાજીની પાસ, ચીરંજીવો
 ઇમ ભાષય; તાતે મહોત્સવ કીધો, પાર્શ્વકુમાર
 નામ દીધો. ॥૫॥ જોગન વય જળ જાણી, જોડે
 પ્રભાવંતિ રાણી; પરણાવ્યા શ્રી જીનરાય, સેવે
 સુરનર પાય ॥૬॥ ભોગ તણા ફળ લહી, દાન
 સંવત્સરી દેઈ; ત્રણસેં નરવર સાથે, સંજમ
 લીધો જગનાથે ॥૭॥ તપ સંજમે કરમો વામી,
 જીનવર કેવળ પામી; પોત્યા મુક્તિ મોઝાર,
 જપતા જયજયકાર ॥૮॥ એકસો વર્ષનું આય,
 નવ કર શેભીતી કાય; તેવીશમાં જીનરાય, નામે
 નવનિધ થાય. ॥૯॥ પાર્શ્વ ઉપસર્ગ ચુરે, મન
 વંછિત સુખ પુરે; સફળ ફળે તસ આશ, નામ

જપે જેહ પાર્શ્વ. ॥૧૦॥ સ્તવન સદા સુખકારી
ભણુશે જે નરનારી, ભોજ ભણે કરજોડી, પામે
કલ્યાણની કોડી ॥ ૧૧ ॥

શ્રી પાર્શ્વનાથનો છંદ.

વંછીત આશ પૂર્ણ પ્રભુ પ્રણમં,
વામાનંદ નમો ભય હરણું;
વિમળ ભગવતે આશ્રિત પૂર્ણ,
પાર્શ્વનાથ નમો સુખ કરણું. ૧
જય હ્રીં ભવોદધિ તરણું,
દેવ ધરણેંદ્ર સુસેવિત ચરણું;
પદ્માવતી સહિતાય સુધરણું. પાર્શ્વ ૦ ૨
અદિક્ મદિક્ કુદ્ર વિદરણું,
ઘટી કુદ્રા નપિ નિરાકરણું;
દુષ્ટાન્ સ્તાંભય સ્તાંભય જગ શરણું. પાર્શ્વ ૦ ૩
જગવલ્લભ રતિ પતિ રૂપરથણું,

૬૪

સ્વાહા સુધારસ સુંદર વયણું;
સેવક સુખદાયક વર નયણું. પાર્શ્વ ૪
દુર્જન તિમિર નિવા હરણું,
સકલ તાપ હરણું શશિ સુખ કરણું;
ધર્મસિંહ પ્રભુ જગ આભરણું. પાર્શ્વ ૫

શ્રી ચોત્રીસો યંત્ર.

૧૬	૯	૪	૫
૩	૬	૧૫	૧૦
૧૩	૧૨	૧	૮
૨	૭	૧૪	૧૧

પ્રણમ્ય પાર્શ્વજન ગુણ મંદિર, વિદ્યા

ચોતિસ અતીસે સુંદરં, દુઃખ દારિદ્રહરં
 તાસ ગુણ ઉચ્ચરં, વંછિયે સુહરં પાર્શ્વજને-
 શ્વરં. ૧ નિજિયં સોલકસાય નિરંતરં, દેસિયં
 તત્ત્વ નવ ચોવિહું વરં, પંચસુમર્ષ ધરં તિન
 રચણાયરં, વંછિયે ॥૨॥ જીવ છકાય નિજ
 કરણા ધરં, નિર્મળ જશધરં પુન્યં શશીકરં,
 સમણ દસ ધર્મં સહે સંજમ સાગરં,
 વંછિયે ॥૩॥ નિખલિયં તેર કિરિયાપયં, નિજીયં
 બાર સાવયં ધર્મો ઉવહેસીયં, દુરિ એક
 અસંજમ પરિહરં, વંછિયે ॥૪॥ અષ્ટસુસિદ્ધિ
 દુનિમગ લાસીયં, સમ લય નિજીયં ચઉદ
 પુન્વહેસિયં; અંગ ઇગ્યાર નિરૂપ ઉત્તરં,
 વંછિયે ॥૫॥ એ ગુણ સંયુતં વિદ્યાદેવીયતં,
 ધરણ્ય પોમાવર્ધનાં પાય સેવિતં, વાસમંદિરં
 પુરલહીજે કરં, વંછિયે ॥૬॥ અહોતહો અંગ
 રોહણી પદ્મતિ વિદ્યસંકુલા, વિદ્યઅંકુશ ચક્રે-
 શ્વરી નિર્મલા, નિર્હતાકાલી મહાકાલી ગૌરી

વરં, વંછિયેં ॥૭॥ ગંધારી મહાજવાલા માણુવર્ધ,
 રૂટા અધુટા માણુસીહરં વિધનં, સર્વ સંકટા
 મહા માનસી જનસેવિનિરંતરં, વંછિયેં ॥૮॥
 ભાવ ભતીયે જોતી વિહિયધ્યાયસહં, પાવય
 વિવિહંવરં વંછિયે સંપદં, વિધનચિંતાત્રહ
 શોગ સંભેહરં, વંછિયેં ॥૯॥ શાયણી ડાયણી
 અરિહલ હરિ કરી, વિષહર જલણજલ રણ
 વણ ગિરિહરં, એહુ પીડા ન કરે પુહવી
 ચિત્તધરં, વંછિયેં ॥૧૦॥ રાયમય મારી ભય
 સર્વભય ખંડિયં, સયલરિપુહલ કુદિઠિનમંડિયં,
 રિદ્ધિ સિદ્ધિ બુદ્ધિ કીર્તિ દેહી શુણ સાયરં,
 વંછિયેં ॥૧૧॥ ઐજુકતે જય જય સ્વામી નમો
 નમઃ, ઐજગવસીકારકં સ્વામી નમોનમઃ, નામ
 જપંતા તુહ સુરનર કિંનરં, વંછિયેં ॥ ૧૨॥
 પાર્શ્વજન જે સ્તવેવિમલ મનરસં, તસ્મધર
 સયલ લચ્છિસો વાસો વસે; લલીયં સુભાસીયં
 ધર્મસિંહ મુનિવરં, વંછિયેં ॥૧૩॥

પાંસઠીયો યંત્ર અને તેનો છંદ.

૨૨	૩	૯	૧૫	૧૬
૧૪	૨૦	૨૧	૨	૮
૧	૭	૧૩	૧૯	૨૫
૧૮	૨૪	૫	૬	૧૨
૧૦	૧૧	૧૭	૨૩	૪

શ્રી નેમીશ્વર સંભવ શ્યામ, સુવિધિ ધર્મ
 શાંતિ અભિરામ ॥ અનંત સુવ્રત નમીનાથ
 સુખાણુ, શ્રી જીનવર મુજ કરો કલ્યાણ ॥૧॥
 અજીતનાથ ચંદ્રપ્રભુ ધીર, આદીશ્વર સુપાર્શ્વ
 ગંભીર ॥ વિમળનાથ વિમળ જગ જાણુ,
 શ્રી જીનવર ॥ ૨ ॥ મહીનાથ જીન મંગળ

રૂપ, પચવીશ ધનુષ સુંદર સ્વરૂપ ॥ શ્રી
 અરનાથ નમું વર્દ્ધમાન, શ્રી જીનવરં ॥૩॥
 સુમતિ પદ્મ પ્રભ અવતંસ, વાસુપૂજ્ય શીતળ
 શ્રેયાંસ ॥ કુંથુ પાર્શ્વ અભિનંદન ભાણુ,
 શ્રી જીનવરં ॥૪॥ ઇણીપરે જિનવરજી સં-
 ભારીયે, દુઃખ દારિદ્ર વિધન નીવારિયે ॥
 પચ્ચીશે પાંસઠ પરમાણુ, શ્રી જીનવરં ॥૫॥
 એમ ભણુતા દુઃખ નાવે કદા, જો નિજ પાસે
 રાખે સદા ॥ ધરીયે પંચતણું મન ધ્યાન,
 શ્રી જિનવરં ॥૬॥ શ્રી જિનવર નામે વંછિત
 મળે, મનવંછિત સહુ આશા રૂળે ॥ ધર્મસિંહ
 મુનિ નામ નિધાન, શ્રી જિનવરં ॥૭॥

શ્રી મહાવીર સ્વામીનેા છંદ.

શ્રી સિદ્ધાર્થ કુળ શણુગાર, ત્રિશલા દેવી
 સુત જગ આધાર; શેણે સુંદર સોવન વાન,
 શરણુ તમારું શ્રી વર્દ્ધમાન ૧ તુમ નામે લહિયે

સંપદા, તુમ નામે મન વંછિત મુદા; તુમ નામે
 લહિયે સન્માન, શરણુ ૨. દુર્જન દુષ્ટ વૈરી વીક-
 રાળ, તુમ નામે નાસે તત્કાળ; તુમ નામે દિન
 દિન કલ્યાણ, શરણુ ૩. તુમ નામે નાવે આપદા,
 ભૂત પ્રેત વ્યંતર નહિ કદા; રોગ શોગ ચિંતા
 નવી જાણ, શરણુ ૪. અહાદિક પીડા નવી
 કરે, નામ તમારું જે અનુસરે, ધર્મસિંહ મુનિ
 ભાવ પ્રધાન, શરણુ ૫ ॥ ૫ ॥

શ્રી મહાવીર સ્વામીનો છંદ.

સેવો વીરને ચિત્તમાં નિત્ય ધારી, અરિ
 ક્રોધને મનથી દૂર વારી ॥ સંતોષવૃત્તિ ધરો
 ચિત્તમાંહિ, રાગ દ્વેષથી દૂર થાઓ ઉત્સાહી
 ॥ ૧ ॥ પડ્યા મોહના પાશમાં જેહ પ્રાણી,
 શુદ્ધ તત્ત્વની વાત તેણે ન જાણી ॥ મનુ
 જન્મ પામી વૃથા કાં ગમો છો, જીવમાર્ગ
 છાંડી ભૂલા કાં ભમો છો ॥ ૨ ॥ અલોભી

અમાની નિરાગી તને છે, સંવેણી સમાની
 સરાગી લને છે ॥ હરિ હરાદિ અન્યને શું
 નમે છે, નદી ગંગ સુકી ગળીમાં રમે છે
 ॥ ૩ ॥ કેઈ દેવ હાથે અસિ ચક્રધારા, કેઈ
 દેવ ધાલે ગળે રૂંઢમાળા ॥ કેઈ દેવ ઉત્સંગે
 રાખે છે વામા, કેઈ દેવ સાથે રમે વૃંદ રામા
 ॥ ૪ ॥ કેઈ દેવ જપે લેઈ જપમાળા, કેઈ
 માંસ લક્ષી મહા વીકરાળા ॥ કેઈ યોગિણી
 લોગિણી લોગ રાગે, કેઈ રૂદ્રાણી છાગનો
 હોમ માગે ॥ ૫ ॥ ઇશા દેવ દેવી તણી
 આશ રાખે, તદા મુકિતનાં સુખને કેમ આપે,
 જદા લોલના થોભનો પાર નાળ્યો, તદા
 મધનો બિંદુઓ મન્ન લાળ્યો ॥ ૬ ॥ જેહ
 દેવલાં આપણી આશ રાખે, તેહ આગળે
 કહો કેણુ સુખ આપે ॥ દીનહીનની ભીડ તે
 કેમ ભાંજે, કુટ્યો ઢાલ હોયે કહો કેમ વાળે
 ॥ ૭ ॥ અરે મૂઢ બ્રાતા લને મોક્ષદાતા,

અલોભી પ્રભુને લભે વિશ્વખ્યાતા ॥ રત્ન ચિંતા-
 મણિ સરિખો એહ સાચો; કલંકી કાચના પીંડથું
 મત રાચો ॥ ૮ ॥ મંદબુદ્ધિથી જેહ પ્રાણી
 નમે છે, તજી ધર્મ એકાંત ભુલો લમે છે ॥
 કીહાં સર્સવા ને કીહાં મેરૂધીર, કીહાં કાચરો ને
 કીહાં શુરવીર ॥ ૯ ॥ કીહાં સુવર્ણથાળ
 કીહાં કુંભખંડ, કીહાં કોદ્રવા ને કીહાં ખીરમંડ
 ॥ કીહાં ખીર સિંધુ કીહાં ક્ષારનીર, કીહાં
 કામધેનુ કીહાં છાગખીર ॥ ૧૦ ॥ કીહાં
 સત્યવાચા કીહાં કુડ વાણી, કીહાં રંક નારી
 કીહાં રાયરાણી, કીહાં નારકી ને કીહાં દેવ
 ભોગી, કીહાં ઈંદ્રદેહી કીહાં કુદ રોગી ॥ ૧૧ ॥
 કીહાં કર્મઘાતી કીહાં કર્મધારી, નમો વીર-
 સ્વામી લભે અન્ય વારી ॥ જીસી સેજમાં
 સ્વપ્નથી રાજ્ય પામી, રાચે મંદબુદ્ધિ ધરી
 જેહ સ્વામી ॥ ૧૨ ॥ અસ્થિર સુખ સંસા-
 રમાં મન્ન રાચે, તે મૂઠમાં શ્રેષ્ઠ શું

૭૨

છપ છાજે ॥ તજો મોહ માયા હરો દંભ-
રોષી, સજો પુણ્ય પોષી લજો તે અરોષી ॥
૧૩ ॥ ગતિ ચાર સંસાર અસાર પામી,
આવ્યો આશ ધારી પ્રભુ પાય સ્વામી ॥ તુંહી
તુંહી તુંહી પ્રભુ પરમ રાગી, લવફેરની
શંખલા મોહ લાગી ॥ ૧૪ ॥ હે વીરજી
અરજ છે એક મોરી, દીજે દાસકું સેવના
અરણુ તોરી ॥ પુણ્ય ઉદય હુવો ગુર આજ
મેરો, વિવેક લહ્યો મેં પ્રભુ દર્શન તેરો ॥ ૧૫ ॥

શ્રી વીરજિન છંદ.

શ્રી સિદ્ધારથ કુળદીપક ચંદ, ત્રિશલા દેવી
રાણીનો નંદ ॥ કોમળ કંચન વરણુ શરીર
મનવંછિત પૂરણુ મહાવીર ॥ ૧ ॥ કૃપાનાથ
કરી કરુણા ધણી, મુજ સામુ જુઓ શાસન
ધણી ॥ ત્રિભુવનનાથ આયો અખ તીર, મન
॥ ૨ ॥ અનંત બળી તપ દુક્કર કીયા, સર્વી

કર્મકું દાવાનળ દીયા ॥ ખમ દમ સમ
 ધીમાનને ધીર, મન૦ ॥ ૩ ॥ ચુન્નાલીસે
 ચેલા કીયા, એકજ દિનમે મહાવ્રત દીયા ॥
 ગૌતમ સરિખા હુઆ વજ્ર, મન૦ ॥ ૪ ॥
 સમોસરણુમાં સુણ્યો અધિકાર, અમૃત વાણી
 રૂપ દીદાર ॥ દીઠે હરખે હૈકું હીર, મન૦
 ॥ ૫ ॥ એક પળ ધરે જો પ્રભુજનું ધ્યાન,
 પગ પગ પ્રકટે પુણ્ય નિધાન ॥ વચન મીઠાં
 જીમ મીસરી ખીર, મન૦ ॥ ૬ ॥ ચેન પામે
 ચિંતા ચક્રચુર, દેખી દુશ્મન નાસે દૂર ॥
 દિન દિન વધે સંપત્તિ શીર, મન૦ ॥ ૭ ॥
 તુમ નામે ભવ સાયર તરે, તુમ નામે સર્વી
 કારજ સરે ॥ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પામે હીર ચીર
 મન૦ ॥ ૮ ॥ ચિંતામણી જીમ જીનવર
 જાપ, કોડ ભવેનાં કાપે પાપ ॥ રોગ શોગ
 નાસે પર પીડ, મન૦ ॥ ૯ ॥ વૈશાખ શુદ્ધિ
 દશમ દિન જાણુ, પ્રભુજી પામ્યા કેવળ નાણુ;

સાથર જેસા હોત ગંભીર, મન૦ ॥ ૧૦ ॥
 સંવત અઢાર તેત્રીશમેં તામ, મેડત નગર
 કોયા ગુણુઆમ ॥ પટ કાયાના પ્રભુજી પીર,
 મન૦ ॥૧૧॥ પ્રભુ પાવાપુરીમાં મુક્તિ ગયા,
 ઋષિ રાયચંદજી કહે કરજ્યો મયા ॥ પહોંચાડો
 મુજ લવજળ તીર; મન૦ ॥ ૧૨ ॥

—:~:—

શ્રી ગૌતમ સ્વામીનો છંદ.

જ્યો જ્યો ગૌતમ ગણુધર, મહોટી
 લખિધતણો લંડાર ॥ સમરે વંછિત મુખ-
 દાતાર, જ્યો જ્યો ગૌતમ ગણુધાર ॥ ૧ ॥
 વીર વજ્રર વડો અણુગાર, ચૌદ હજાર માંહિ
 શિરદાર ॥ જપતાં નામ હુવે જયકાર, જ્યો ૦
 ॥ ૨ ॥ ગય ગમણી રમણી જગ સાર, પુત્ર
 કલત્ર સજ્જન પરિવાર ॥ આપે કનક કોડી
 વિસ્તાર, જ્યો ૦ ॥ ૩ ॥ ઘેર ઘોડા પાયક નહિ

૭૫

પાર, સુખાસન પાલખી ઉઠાર ॥ વૈરી વિકટ
ધાયે વિસરાળ જયો ॥ ૪ ॥ પ્રહુઢી જપિયે
ગણધાર, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ કમળા દાતાર ॥ ૩૫
રેખ મયાણ અવતાર, જયો ॥ ૫ ॥ કવિ
રૂપચંદ ગુણ કેરો શિષ્ય, ગૌતમ ગુરુ પ્રણમે
નિશદિશ ॥ કહે ચંદ એ સુમતાગાર,
જયો ॥ ૬ ॥

શ્રી ગૌતમ સ્વામીનો છંદ.

વીરજિણેશર કેરો શિષ્ય, ગૌતમ નામ
જપો નિશદિશ, જો કીજો ગૌતમનું ધ્યાન,
તો ધર વિલશે નવે નિધાન. ॥૧॥ ગૌતમ નામે
ગિરિવર ચડે, મનવંછિત હેલા સંપડે, ગૌતમ
નામે નાવે રોગ, ગૌતમ નામે સર્વ સંજોગ ॥૨॥
જો વૈરી વિરૂઆ વંકડા, તસ નામે નાવે હુંકડા
ભૂત પ્રેત નવી મંડે પ્રાણ, તે ગૌતમના કરું
વખાણ. ॥૩॥ ગૌતમ નામે નિર્મળ કાય, ગૌતમ

નામ વાધે આય; ગૌતમ જિનશાસન શાશુ-
 ગાર, ગૌતમ નામે જય જયકાર. ૥૪૥ શાળ
 દાળ, સુરહા ધૃત ગોળ, મનવંછિત કાપડ
 તંબોળ, ઘરસુ ઘરણી નિર્મળ ચિત્ત; ગૌતમ
 નામે પુત્ર વિનીત. ૥૫૥ ગૌતમ ઉગ્યો અવિચળ
 ભાણુ, ગૌતમ નામ જપો જગ જાણુ, મ્હોટા મં-
 દિર મેરૂ સમાન, ગૌતમ નામે સફળ વિધાન.
 ૬ ॥ ઘર મયંગળ ઘોડાની જોડ, વારૂ પહોંચે
 વંછિત કોડ; મહિયલ માને મ્હોટા રાય,
 જો ત્રુઠે ગૌતમના પાય. ૥૭૥ ગૌતમ પ્રણમ્યાં
 પાતક ટળે, ઉત્તમ નરની સંગત મળે; ગૌતમ
 નામે નિર્મળ જ્ઞાન, ગૌતમ નામે વાધે વાન.
 ૮ ॥ પુન્યવંત અવધારો સહુ, ગુરૂ ગૌતમના
 ગુણ છે બહુ; ઠહે લાવણ્ય સમય કરજોડ, ગૌતમ
 તુઠે સંપત્તિ કોડ ॥ ૯ ॥

શ્રી મહાવીરનો છંદ.

ચોવીશમા મહાવીર શુરવીર મહાધીર,
વાણી મીઠી ખાંડ ખીર, સિદ્ધાર્થ નંદહે. નાગિ-
ણીસી નારી જાણી; ઘટમાં વૈરાગ આણી,
યોગ લિયો જગલાણુ, ટાળ્યા મોહ કંદહે,
ચૌદ હજાર સંત, તાર દીયા ભગવંત. કર્મકો
કીયા અંત, પામ્યા સુખ કંદહે. કહે કવી
ચંદ્રલાણુ, સુણો હો વિવેકવાન, મહાવીર કીયા
ધ્યાન, ઉપજે આનંદ હે. ॥

તાવનો છંદ.

નમો આનંદપુર નગર અજયપાલ
રાજનૂ! માતા અજયા જનમીયો, જવર તું
કૃપાનીધાન ॥ ૧ ॥ સાત રૂપ શક્તિ હુઓ,
કરવા ખેલ જગત, નામ ધરાવે જુજુવા પ્રસર્યો
તું ઈત્ત ઉત્ત ॥ ૨ ॥ એકાંતરો, બૈયાંતરો,
ત્રય્યો ચોથો તામ, શીત ઉષ્ણ વિષમ જવરો,
એ સાતે તુજ નામ ॥ ૩ ॥

એ સાતે તુજ નામ સુરંગા, જપતાં પુરે
 કેડી ઉમંગા, તેં નામ્યા જે જલિમ જંગા,
 જગમાં વ્યાપી તુજ જશ ગંગા ॥ ૪ ॥ તુજ
 આગે ભુપતિ સખ રંકા, ત્રિભુવનમાં વાજે તુજ
 ડંકા, માને નહિ તું કેહની શંકા, તુઠયો આપે
 સોવન ટંકા ॥૫॥ સાધક સિદ્ધ તણા મહ મોડે,
 અસુર સુર તુજ આગળ દોડે, દુઠ્ઠ, ધિકુના
 કંધર તોડે, નમી ચાલે તેહને તું છોડે ॥૬॥
 આવંતો થર હર કંપાવે, ડાહ્યાને જીમ તિમ
 બહકાવે, પહિલો તું કેડમાંથી આવે, સાત
 શિખર પણ શીત ન આવે ॥ ૭ ॥ હીં હીં
 હું હુંકાર કરાવે, પાંસળિયાં હાડાં કકડાવે, ઉનાળે
 પણ અમલ જગાવે, તાપે પહિરણમાં મૂતરાવે
 ॥ ૮ ॥ આસો કાર્તિકમાં તુજ જોરો, હુઠયો
 ન માને ધાગો દોરો, દેશ વિદેશે પડાવે સોરો,
 સખળ તું તાતો તોરો ॥૯॥ તું હાથીનાં હાડાં

૭૮

ભંજે, પાપીને તોડે કરપંજે, ભાવે ભક્ત વત્સલ
જે રંજે, તો સેવકને કોય ન ગંજે ॥ ૧૦ ॥
ફેડક તોડક ડમરૂ ડાકં, સુરપતિ સંરિખા
માને હાકં, ધમકે ધુંસડ ધાંસડ ધાકં,
ચઢતો ચાલે ચંચળ ચાકં ॥ ૧૧ ॥ પિશુન
પછાડણુ નહિ કેા તોથી, તુજ જશ જોલ્યા
જાય ન કેાથી, શી અણુખીલ કરો એ થોથી,
મહેર કરી અળગા રહો મોથી ॥ ૧૨ ॥ ભક્ત
થકી એવડી કાં ખેડો, અવલ અમીના છાંટા
રેડો, લાખા ભક્તાનો એ નિવેડો, મહારાજ
મૂકો મુજ કેડો ॥ ૧૩ ॥ લાજવશે મા અજયા
રાણી, ગુરૂ આણુ માનો ગુણુખાણી, ઘરે
સિધાવો કરણુ આણી, કહું છું નાકે લીંટી
તાણી ॥ ૧૪ ॥ મંત્ર સહિત એ છંદ જે
પઢશે, તેને તાવ કહી નવ ચઢશે, કાંતિ
કળા દેહી નિરોગં; લહેશે લક્ષ્મી લીલા
લોગં. ॥ ૧૫ ॥

(કલશ-છાપય)

ૐ નમોધારી આદિ, બીજ ગુરુ નામ
 વંદીજે, આનંદપુર અવનીશ, અજયપાળ,
 આખી જે, અજ્યા જાત અઢાર, વાંચીએ સાતે
 બેટા, જપતાં એહીજ જાપ, ભકત શું ન કરે
 મેટા ॥ ઉતરે ચઢીયો અંગ, પળમેં તુજ
 વચણે મુદા, કહે કાંતિ રોગ નાવે કદા, સાર
 મંત્ર ગાઇએ સદા ॥ ૧૬ ॥ ઇતી જ્વર છંદ.

[આ છંદ સાત વાર ભણવાથી અથવા
 સાંભળવાથી તાવ જાય.]

ભાગ બીજો

ૐ ઘંટાકરણ સ્તોત્ર.

ૐ ઘંટાકર્ણો મહાવીરઃ, સર્વ વ્યાધિ
વિનાશકં, વિસ્ફોટક ભયં પ્રાપ્તે, રક્ષ રક્ષ
મહાબલ. ॥૧॥ યત્ર ત્વં, તિષ્ઠસિદ્ધેવ, લિખિ-
તોડક્ષર પંકિતભિઃ રોગાસ્તત્ર પ્રણુશ્યન્તિ,
વાતપિત્ત કફોદ્ભવાઃ ॥૨॥ તત્રરાજ્યભયંનાસ્તિ,
ચાંતિકર્ણો જપાક્ષરાઃ શાક્તિની ભૂત વૈતાલા,
રાક્ષસાઃ પ્રભવંતિ ન ॥ ૩ ॥ નાડકાલે મરણું
તસ્ય, ન ચ સર્પેણુ દશ્યતે, અગ્નિ ચૌર ભયં
નાસ્તિ, ૐ હ્રી ઘંટાકર્ણો નમોઽસ્તુ તે ઠઃ ઠઃ
ઠઃ સ્વાહા. ॥ ૪ ॥

શ્રી ઉવસગ્ગ હર સ્તોત્રમ્.

ઉવસગ્ગ હરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્ભ-
ધણુ મુક્કં; વિસ હર વિસ નિન્નાસં, મંગલ

કલ્લાણુ આવાસં. ૧૥૥ વિસહર કુલિંગમંતં,
 કંઠે ધારેઈ જો સયા! માણુઓ; તસ્સ ગહરોગ-
 મારી; દુઠ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં. ૨૥૥ ચિહૂઉ
 દૂરે મતો, તુજ્જ પણામોડવિ બહુકસો હોઈ;
 નર-તિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુકખદો-
 ગચ્ચં. (દોહગ્ગાં). ૩૥૥ ઐ હોં અમરતરુ-કામધેનુ,
 ચિંતામણી કામ કુંભ માર્યા; સિરિપાસ નાહ
 સેવાગ્ગહાણુ, સંવેડવિ દાસત્તં. ૪૥૥ ઐ હોં શ્રી
 ઐ ઐ તુહ દંશણેણુ સામિય ? પણાસય રોગ-
 સોગ-દોહગ્ગાં, કપ્પતરુમિવ જાયઈ, ઐ તુંહ
 દંશણેણુ સંવકલ હેઉ ઐ સ્વાહા. ૫૥૥ ઐ હોં
 નમિ ઉણુ વિગ્ધણાસય, માયા બી એણુ ધરણુના
 ગિંદ; સિરિ કામરાજ કલિયં, પાસ જિણિંદ
 નમં સામિ. ૬૥૥ ઐ હોં સિરિ પાસ વિસહઃ
 વિજ્જમંતેણુ આણુ જજાએજ્જ, ધરણ
 પઉમાવઈ દેવી. ઐ હોં દમ્હવ્યૂં સ્વાહા. ૭

ॐ જયઉ ધરણિંદ પઉમાવર્ધય નાગિણી
 વિજ્ઞા; વિમલ જગાણ સહિઓ,
 ॐ હ્રીં દમ્દ્યૂં સ્વાહા. ૮ ॥ ૐ થુણામિ
 પાસનાહ ૐ હ્રીં પણુમામિ પરમભત્તીએ;
 અકૃકખરધરણેં દો, પઉમાવર્ધ પયડીયા
 કીતી ॥૯॥ જસ્સ પયકમલમજ્જે, સયા વસર્ધ
 પઉમાવર્ધ ય ધરણિંદો; તસ્સ નામેણ સયલં,
 વિસહુરવિસં નાસેઈ ૧૦॥ તુહ સમ્મતે લહે
 ચિંતામણી કપ્પપાયવખ્સહિયે; પાવંતિ અવિ-
 ઝેણું, જીવા અયરામરંઠાણું, ૧૧॥ ૐનકૃકમ-
 યદ્દાણે, પણુકૃકમ્મકૃનકૃસંસારે; પરમકૃનિક્કિઅકે,
 અકૃગુણાધીસરં વંદે. ॥૧૨॥ ઇઅસંથુઓ મહા-
 યસ ભત્તિખ્સરનિખ્સરેણ હિયએણું, તા દેવ ?
 દિજ્જખોહિં ભવે ભવે પાસ ! જિણુચંદ !
 ૧૩॥ તુહ નામ સુદ્ધમતં સમ્મં જો જવર્ધ સુદ્ધ
 વિણુ સો અયરામરંઠાણું પાવર્ધ નય દોગ્ગાઈ
 દુકખં. ॥૧૪॥ ૐ પંડુ ભગંદર દાહં કાસં

સાસં ચ સૂક્ષ્માધિષ્ઠિ, પાસપદુ પભાવેષુ
 નાસંતિ સયલરોગાઈ ॥૧૫॥ ઐ વિસહરદાવા-
 નલ સાધિષ્ઠિ વેયાલ મારિઆયંકા, સિરિ
 નીલકંઠ પાસસ્સ સમરણુમિતેષુ નાસંતિ. ॥૧૬॥
 પન્નાસં ગોપીડાં કૂરગ્ગહદંસણું ભયં કાયે,
 આવી (વિ) નહુંતિ ઐ ઐ તહુવિ તિસંઝં
 ગુણિજ્જસુ. ॥૧૭॥ પિ (પી)ડ જંત ભગંદર
 ખાસ સાસ સૂક્ષ્મતહ નિન્વાહ; સિરિ સામ-
 લપાસમહંત નામ પઊર પઊલેષુ. ॥ ૧૮ ॥
 ઐ હ્રીં સિરિપાસ ધરણુ સંબ્રુતં વિસહર
 વિજ્જં જવધ સુદ્ધમણેષુ, પાવેધ ઇચ્છિ
 યસુહં ઐ હ્રીં શ્રી ક્ષ્મ્દ્યૂં સ્વાહા. ॥૧૯॥ રોગ
 જલજલણુ વિસહર ચોરારિમધંદ ગયરણુ
 ભયાઈ, પાસજિણુનામ સંકિત્તણેષુ, પસમંતિ
 સન્વાંઈ ॥ ૨૦ ॥

ૐ શ્રી વીપહર પાર્શ્વનાથનો

મહામંત્ર

ૐ જિતુ ૐ જિતુ ૐજિઉપશમ
ધરી, ૐ હ્રીં પાર્શ્વ અક્ષર જપંતે, ભૂતને
પ્રેત જ્યોતિષ વ્યંતર સુરા, ઉપશમે વાર
એકવીસ ગુણંતે ॥ ૐજિતુ ॥ ૧ ॥ દુષ્ટ ગ્રહ
રોગ શોગ જરા જંતુને, તાવ એકાંતરો દિન
તપંતે, ગર્ભબંધન વારણ સર્પ વીંચિ વિષ,
ખાલકા ખાલની વ્યાધિ હંતે ॥ ૐ ॥ ૨ ॥
શાયણિ ડાયણિ રોહિણિ રાંધણી દેાટીકા
મોટીકા દુષ્ટ હંતિ, ટાઠ ઉંદર તણી, કોળ
નોલા તણી, શ્વાન શ્યાલ વિકરાળ હંતિ ॥
ૐ ॥ ૩ ॥ ધરણ પદ્માવતી સમરી શોભાવતી
વાટ અઘાટ અટવી અટંતે, લક્ષ્મી લુંદો મળે,
સુજશ વેલા વળે, સપલ આશા ફલે મન
હસંત ॥ ૐ ॥ ૪ ॥ અષ્ટ મહા ભય હરે

કાન પીડા દલે, ઉત્તરે શુભશીષક ભણતે,
વહતિ વર પ્રીતશ્યુ પ્રીતિ વિમલ પ્રભો, પાર્શ્વ-
જિન નામ અભિરામ મંતે ॥ ઓં ॥ ૫ ॥

કલિકુંડ પાર્શ્વનાથનો સ્તોત્ર.

ૐ હ્રીં શ્રીં નમામિ પાસનાહં, ૐ હ્રીં શ્રીં ધરણ્દ્ર
નમસિયં દુઃહવિણાસં । ૐ હ્રીં શ્રીં જન્મ સ્પર્શાવેણ
સયા, ૐ હ્રીં શ્રીં નાસંતિ ઉવદવા બહવે સ્વાહા : ।

ૐ હ્રીં શ્રીં તવસમરેણુતાણુ મણે.

ૐ હ્રીં શ્રીં ન હોષ વાહી 'ન' તંઃમહાદુઃખં,
હ્રીં શ્રીં નામંડપિ સિરિયત્તં;

ૐ હ્રીં શ્રીં પયડં નત્થિત્થ સદેહો.

ૐ હ્રીં શ્રીં જલજલણુભયતહ સપ્પસિંહો.

ૐ હ્રીં શ્રીં ચોરારી મધંદગયરણુભયાઈ

ૐ હ્રીં શ્રીં જો સમરેષ પાસપહુ

ૐ હ્રીં શ્રીં કલીં પુહવઈ ન હોષ કિં ચિ ભયાષ. ૩

ૐ હ્રીં શ્રીં કલીં હ્રીં હ્રીં ઇહ લોગઠી પરલોગઠી ૫

ૐ હ્રીં શ્રીં જો સમરેષ પાસનાહં વુ

ૐ હ્રીં શ્રીં ગૌ ગીં ગ તસ્મ સયત્ત દુઃખમ નાસઈ
લક્ષ્મ સિરિમોખં ૪

મુલ મંત્ર ૐ હ્રીં શ્રીં કલીં યૌ ઓ કલીં કલીં
કલોકુન્ડસામિણું નમો સ્વાહા:

ૐ ફાં ફાં શ્રીં ગજદત્તાયનમઃ ૫

આ સ્તોત્ર નિત્ય પવિત્રપણે સાતવાર અથવા
૨૧ વાર ગણવાથી વિઘ્ન ટળે.

શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર.

(શાદુલ છંદ).

કિં કર્પૂરમયં સુધારસમયં કિં ચંદ્રરોચિર્મયં,
કિં લાવણ્યમયં મહામણિમયં કાર્ણવ કેલિમયં,
વિશ્વાનંદમયં મહોદયમયં શોભામયં ચિન્મયમ્
શુક્લધ્યાનમયં વપુર્જિનપતેભૂયાદ્ભવાલંબનમ્ ॥

॥૧॥ પાતાલકલયન્ ધરાંધવલયન્નાકાશમાપૂર-
યન્, દિક્ષકં કમયન્ સુરાસુરનર શ્રેણીં ચ
વિસ્માપયન્, પ્રહ્લાંડં સુખયન્ જલોદાનિ જલધેઃ
કેનોચ્છલાલોલયન્, શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વસં-
ભવયશોહંસશ્ચિરંરાજતે ॥ ૨ ॥ પુણ્યાનાં વિપ-

श्रुस्तमो दिनमणिः कामेलकुले शृणिः भिक्षि
 निस्सरणिः सुरेन्द्रकरिणि ज्योतिः प्रकाशारणिः
 दाने देवमणिर्न तोत्तमजनश्रेणीः कृपासारणीः
 विश्वानन्दमुधाधृष्टिर्बलिहरे श्री पार्श्वचिंता-
 मणिः ॥ ३ ॥ श्री चिंतामणीपार्श्वविश्वजनता
 संश्रवणस्त्वं मया, दृष्टः स्तात ततः श्रियः सम-
 लवन्नाशकमायकिशुम्, मुक्तिः कीडतिष्ठस्तयो-
 र्जडविधं सिद्धं मनोवाञ्छित, दुर्दैवदुरीतच-
 दुर्दिनलयं कष्टप्रणष्टं मम. ४ यस्य प्रौढतमः
 प्रतापतपनः प्रोदामधामा जगज्जन्धालः
 कवीकालकेलीदलनो मोहान्धविध्वंसकः नित्यो-
 द्योत्पदं समस्तकमलाकेलीगृहं राजते, स श्री
 पार्श्वजनो जनं हितकृतेश्चिंतामणीः पातु माम्
 ॥ ५ ॥ विश्वव्यापीतमो हीनस्ति तरणीर्गवि-
 ऽ पीकृष्पांकुरो, हारिद्राणि गणवल्लीं हरि शिशुः
 काष्ठानि वन्देः कणुः, पीयूषस्यत्नोपि रागनि-
 वडं यद्वत्तथा ते विलो, भूर्तिः स्फुर्तिमती सती

ત્રિજગતિ કષ્ટાનિ હર્તું ક્ષમા ॥૬॥ શ્રી ચિ-
તામણી મંત્ર મોંકૃતિયુતં હ્રીંકાર સારાશ્રિતં, શ્રી
મહાનમિઉણુ પાશકલિતં ત્રૈલોક્ય વશ્યાવહં, દ્વેષા
ભૂત વિષાપહં વિષહરં શ્રેયઃ પ્રભાવાશ્રયં, સોહ્યાસં
વસનાંકિતં જિન કુલિંગાનંદદં દેહિનાં ॥૭॥
હ્રીં શ્રીં કારવરં નમોઽક્ષરં ધ્યાયન્તિ યે યોગિ-
નો, હૃતપદ્મે વિનિવેશ્ય પાર્શ્વમધિપંચિતામણી-
સંશકં, ભાલે વામભુજેચ નાલિકરયોર્ભુયોર્ભુજે
દક્ષિણે, પશ્ચાદષ્ટ દલેષુ તે શિવપદં દ્વીતૈર્ભવૈ-
ર્યાન્ત્યહો. ॥ ૮ ॥

(સગ્ધરા ઇંદ).

નોરોગા નૈવશોકા ન કલહકલના નારિમા-
રિપ્રચારા, નો વ્યાધિર્ના સમાદિર્નચ દર દુરિતે
દુષ્ટ દારિદ્રતાનો, નોશાકિન્યોઞ્હા નો નહરિ-
કરિગણા વ્યાલવૈતાલબલા, જાયન્તે પાર્શ્વચિતા-
મણીમતિવશતાઃ પ્રાણિનાં ભક્તિ ભાજનં ॥૮॥

(શાર્દૂલ છંદ).

ગીર્વાણુદ્રુમધેનુકુંભમણુયસ્તસ્થાંગણુ રંગીણુ,
દેવા દાનવમાનવાઃ સવિનયં તસ્મૈહિતં ધ્યાયિનઃ,
લક્ષ્મીસ્તસ્ય વશાવશેવગુણીનઃ બ્રહ્માંડ સંસ્થાયિ-
ની, શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથમનીશં સંસ્તૌ-
તિયે ધ્યાયતે. ॥૧૦॥

(માલીની છંદ).

ઇતિ જનપતી પાર્શ્વઃ પાર્શ્વપાર્શ્વાખ્ય
યક્ષઃ પ્રહલીત દુરીતૌઘઃ પ્રીણીતપ્રાણી સાર્થઃ,
ત્રિભુવન જન વાંચ્છા દાન ચિંતામણીકઃ,
શિવપદ તરૂ બીજં જોધિબીજં દદાતુ. ॥૧૧॥

શ્રી કલ્યાણુમંદિર સ્તોત્ર.

(હરિચીત છંદ).

કલ્યાણુનું મંદિર અને ઉદાર ઇચ્છીત આપવે,
દાતા અભય ભયભીતને સમર્થ દુરિત કાપવે;
સંસાર દરિયે ડુબતાને નાવ રૂપે જે વળી,
નિર્દોષ પ્રભુના પદકમળને પ્રથમ હું પ્રેમે નમી. ૧

સાગર સમા જેના મહિમાની સ્તુતિ કરવા વિષે,
 વિશાળ બુદ્ધિ સુરગુરુ તે છેક શક્તિ હીણુ દીસે,
 વળી કમઠ કેરા ગર્વને, જે બાળવે અગ્નિ અરે,
 તીર્થેશની સ્તુતિ કરીશજ તેમની હું તો ખરે. ૨

સામાન્ય રીતે પણ તમારા રૂપને વિસ્તારવા,
 જનરાજ ! શક્તિમાન દુર્લભ મૂઢ મુજસમ છે થવા;
 દિન અંધ ધીરજવાન અચ્યુ' ધુડનું જે તેહથી,
 નહિ સુર્ય-કેરા રૂપને વર્ણી શકાશે સ્નેહથી. ૩

અનુભવ કરે તુજ ગુણતણો જન મોહના ટળવા થકી,
 નહિ પાર પામે નાથ ! તે પણ આપ ગુણગણતાં કદી;
 જેમ પ્રલયકાળ વડે ખસેલાં જળ થકી સમુદ્રના,
 ખુલ્લા થયેલા રત્ન ઢગલા કા'થી માપી શકાય ના. ૪

દેદીપ્યમાન અસંખ્ય ગુણની ખાણ નાથ તમારી હું,
 આરંભતો કરવા સ્તુતિ પણ મંદ બુદ્ધિમાન છું !!
 શું બાળ પણ કહેતું નથી લંબાવી બેઉ હાથને;
 નિજ બુદ્ધિના અનુસારથી ઉદ્ધિ તણા વિસ્તારને. ૫

હે ઇશ ! યોગી પણ તમારા ગુણ જે કહી ના શકે !
 સામર્થ્ય માફ ક્યાથી વર્ણન મુજથી તેનું થઈ શકે;

વિચાર વિણુનું કાર્ય આ દેખાય માફ તેહથી,
 પણ પક્ષી શું પોતાતણી ભાષા કહો વદતાં નથી ? ૬
 અચિંત્ય મહિમાવાન સ્તુતિ આપની જીનવર અરે,
 તુમ નામ પણ સંસારથી ત્રેલોકનું રક્ષણ કરે;
 જ્યમ ગ્રીષ્મ ફેરા સખત તાપ વડે મુસાફર જે દુઃખી,
 તે થાય કમળ તલાવ ફેરા શીતળ વાયુથી સુખી. ૭
 હે સ્વામી આપ હૃદય વિષે આવો તદા પ્રાણી તણા;
 ક્ષણમાત્રમાં દ્રઢ કર્મ બંધન જાય તુટી જગતણાં,
 વનના મયુરો મધ્યમાં જેવી રીતે આવ્યા થકી,
 ચંદન તણા તરથીજ સર્પો સઘ છુટે છે નકી. ૮
 બર્ધન અહો જીનેંદ્ર ! માત્ર મનુષ્યને જે થાય છે,
 તો સેંકડો દુખ જાય ભરેલાં રહેજમાં ટળી જાય છે;
 ગોવાળ કિંવા સુર્ય તેજસ્વી તણા દીકા થકી,
 પશુઓ મુકાયે સઘ જેવાં નાસતા ચોરો થકી. ૯
 તારક તમે જીનરાજ ! કેવી રીતથી સંસારીના ?
 તમને હૃદયમાં ધારી ઉલટા તારતા સંસારીઆ !
 આશ્ચર્ય છે પણ ચર્મ ફેરી મસકથી સાચું ફેરે,
 અદર ભરેલા વાયુના આધારથી જળને તરે ! ૧૦

દરિ, હર અને બ્રહ્માદિના પ્રભાવને જોશે હણ્યો,
 ક્ષણ માત્રમાં તે રતિપતિને સહેજમાં આપે હણ્યો;
 જે પાણી અગ્નિ અન્યને ધુમ્કાવતું પળવારમાં,
 તે પાણીને વડવાનળે પીધું ન શું ક્ષણવારમાં? ૧૧
 હે સ્વામી ! અતિશય ભારવાળા આપને પામ્યા પછી,
 કેવી રીતે પ્રાણી અહો ! નીજ હૃદયમાં ધર્યા થકી;
 અતિ લઘુપણે ભવરૂપ દરિયો સહેજમાં તરી જાય છે ?
 અથવા મહાજનોત્પ્તો મહિમા અચિંત્ય ગણાય છે. ૧૨
 હે પ્રભુ ! જ્યારે પ્રથમથી આપે હણ્યો તો કોષને,
 આશ્ચર્ય ત્યારે કેમ બાળ્યા કર્મરૂપી ચોરને ?
 અથવા નહિ આ અવનીમાં શું, દેખવામાં આવતું ?
 શીતળ પડે જે હીમ તે હીન્નાં વનોને બાળતું !! ૧૩
 હે જીન ! યોગી આપને પરમાત્મ રૂપેથી સદા,
 નિજ હૃદય કમળે જ્ઞાનરૂપી ચક્ષુથી અવલોકતા,
 પુનિત નિર્મળ કાંતિવાળા કમળનું બી સંભવે,
 શું કમળ ફેરી કર્ણિકાના મધ્યવિષ્ટ બીજે રચળે ? ૧૪
 ક્ષણ માત્રમાં જીનરાજ ! ભવિજન આપ ફેરા બ્યાનથી,
 પામે દશા પરમાત્મની તજ દેહને પ્રભુ જ્ઞાનથી.

જ્યમ તિમ્ર અમિ તાપથી મિશ્રીત ધાતુ હોય તે,
 પથ્થરપણાને ત્યાગીને તત્કાળ સોનું થાય છે !! ૧૫
 હે જીન ! હંમેશા જાગ્યજન જે દેહના અંતર વિષે,
 ધરતાં તમારું ધ્યાન તેનો નાશ કરતા કેમ તે ?
 અથવા સ્વભાવ મહાનજન મધ્યસ્થનો એવો સદા,
 વિગ્રહ તણો કરી નાશને શાંતિ પ્રસારે ઉભયથા. ૧૬
 નહીં ભેદ હે પ્રભુ ! આપને આત્માવિષે એ બુદ્ધિથી,
 ચિંતન કરે પાંડિત અહીં તે, આપસમ થાયે નકી,
 જે જળ વિષે શ્રદ્ધા થકી અમૃતતણું ચીંતન કરે,
 તે જળ ખરેખર વિષના વિકારને શું ના હરે ? ૧૭
 તમને જ અજ્ઞાને રહિત પરધર્મી પણ નામાંતરે,
 વિભુ ! હરિહરાદિક બુદ્ધિથી નિશ્ચય કરી પામે ખરે;
 કમળા તણા રાગેથી જેનાં નેત્ર પ્રભુ ! પીળા રહે,
 તે સાફ ઘોળાં શખને શું પોતવણી નહિ કહે ? ૧૮
 ધર્મોપદેશ તણા સમયમાં આપના સહવાસથી,
 તરૂં પણ અશોકજ થાય, તો શું મનુજનું કહેવું પછી;
 જ્યમ સૂર્યના ઉગ્યા થકી ન માત્ર માનવી જગતા;
 પણ વૃક્ષ પક્ષવ પુષ્પ સાથે સ્હેજમાં પ્રકુલિત થતા. ૧૯

૯૫

ચારે દિશાએ દેવ જે પુણ્યો તણી વૃષ્ટિ કરે,
 આશ્ચર્ય નીચાં મુખવાળાં ડીંટથી તે કયમ પડે ?
 હે મુનિશ ! અથવા આપનું સામિપ્ય જવ પમાય છે,
 પંડિત અને પુણ્યોતણાં બંધન અધોમુખ થાય છે ! ૨૦
 જે આપના ગંભીર હૃદયના સમુદ્રમાંથી ઉપજે,
 તે વાણીમાં અમૃતપણું લોકો કહે તે સત્ય છે;
 કોકે કરીને પાન પરમાનંદને ભજતા થકા,
 ભવિજન અહો એથી કરીને શીઘ્ર અજરામર થતા. ૨૧
 દેવો વીંઝે જે પવિત્ર ચામર સ્વામી ! આપ સમી ર તે,
 હું ધારું છું નીચા નમી ઉઘા જતા એમજ કહે;
 “ મુનિ શ્રેષ્ઠ એવા પાશ્વતે જે નમન કરશે સ્નેહથી,
 તે શુદ્ધ ભાવી ઉર્ધ્વ ગતિને પામશે નિશ્ચય થકી.” ૨૨
 સુવર્ણ રત્નોથી બનેલા ઉજળા સિંહાસને,
 ગંભીર વાણી વાનરૂપે શ્યામ સ્વામી આપને;
 ઉત્સુક થઈને ભવ્યજન રૂપી મયુરો નિરખે,
 મેરૂ શિરે અતિ ગાજતા નવ મેઘસમ પ્રીતી વડે !! ૨૩
 ઉઘે જતી તુમ શ્યામ ભામંડળ તણી કાંતિ વડે,
 બોપાય રંગ અશોક કરા પાનનો સ્વામિ ખરે;

પ્રાણી સચેતન તો પછી વીતરાગ આપ સમાગમે,
 રે કાણુ આ સંસારમાં પામે નહિ વૈરાગ્યને ? ૨૪
 “ રે રે પ્રમાદ તન્ને, અને આવી લન્ને આ નાથને,
 જે મોક્ષપુરી પ્રત્યે જતા વ્યાપારી પાર્શ્વનાથને ! ”
 સુર દુંદુભીનો શબ્દ જે આકાશમાં વ્યાપી રહે.
 હું માનું છું હે દેવ ! તે ત્રૈલોક્યને એમજ કહે. ૨૫
 હે નાથ ! આ ત્રૈલોક્યમાં પ્રકાશ જવ આપે કર્યો,
 તારા સહિત આ ચંદ્રમાં, તવ હીણુ અધિકારી ઈર્ષ્યો;
 મોતી સમૂહે શોભતાં તણુ છત્રના મીશે કરી,
 (તે) આવ્યો પ્રભુની પાસ નક્કી રૂપ તણુ જાણે ધરી. ૨૬
 કીર્તિ પ્રતાપજ કાંતિ કરા સમૂહથી ત્રૈલોક આ,
 ગોળારૂપે ભગવાન ! જ્યમ આપે પૂરેલાં હોયના !
 રૂપ સુવર્ણ અને વર્ણા માણિક્યથી નિર્મીત ખરે,
 ચોપાસથી શોભી રહ્યા ત્યમ આપ તણુ કિલ્લા વડે. ૨૭
 પડતી પ્રભુ ! તુમ પાદમાં દેવેન્દ્ર નમતા તેમની,
 રત્ને રચીત મુગટો તજીને દિવ્યમાળા પુષ્પની;
 હું માનું છું મનમાં ખરે એ ચોગ્ય થાયે સર્વથી,
 વિમ્બ આપનો સંગમ થતાં સુમનો બીજે રમતાં નથી. ૨૮

હે નાથ ! આ સંસાર સાગરથી તમે વિમુખ છો,
 નિજ આશ્રિતોને તારતા વિશ્વેશ તે તો યોગ્ય છે;
 લોકો તરે માટી તણા ઘટ કર્મ પાક સહિતથી,
 આશ્ચર્ય વિભુ ! પણ આપ તો છો રહિત કર્મ વિપાકથી. ૨૬
 વિશ્વેશ, જનપાલક ! છતાં પણ આપ દુર્મત દીશતા,
 હે ઇશ ! અક્ષર છો, તથાપિ રહિત લિપી સર્વથી !
 વળી દેવ છો અગ્નિના પણ તારનાર સદૈવ જો !
 વિચિત્ર તે ત્રિલોક બોધક ગ્ણાન આપ વિષે સ્ફુરે ! ૩૦
 આકાશ આનંદાદિત કરે એવી અતિશય ધુળ જો,
 શઠ કમઠ દૈત્યે ક્રોધથી ઉડાડી સ્વામિ આપને;
 છાયા પરંતુ નાથ ! તેથી આપની ઢંકાઇ નથી !!
 ઉલટો છવાયો દુષ્ટ પોતે કૃત્ય પોતાના થકી !! ૩૧
 વિજળી સહિત ધનધોર મુશળધારથી વળી વર્ષતો,
 વર્ષાદ દુસ્તર કમઠ દૈત્યે, છોડિયો પ્રભુ ગાજતો;
 તેણે અહો જનરાજ ઉત્તરું રૂપ ત્યાં સહેજે ધર્મ;
 તિક્ષ્ણ શુરી તલવાર કેર કામ તે સામું કર્યું !! ૩૨
 વિકાળ ઉંચા કેશ લટકે માળ શબ્દના શિરની,
 ભયકારી અગ્નિ મુખ વિષેથી નીકળે જેના વળી;

એવો સમુહ પિશાચનો જે આપ પ્રત્યે પ્રેરિયો,
 હે દેવ ! પ્રતિભવ દુષ્કારી તેહને તે તો થયો !! ૩૩
 હે ત્રણ ભુવનના નાથ ! જેઓ અન્ય કાર્યો છોડીને,
 ત્રિકાળ વિધીવત પૂજતા તુજ ચરણને ચિત્ત જોડીને;
 વળી ભક્તિના ઉદ્ધાસથી રોમાંચવાળો દેહ છે,
 આ પૃથ્વીમાં તે ભવ્યજનને હે પ્રભુજી ધન્ય છે. ૩૪
 હે મુનીશ ! આ સંસારરૂપ અપાર સાગરને વિષે,
 હું માનું છું તુંમ નામ નહિ મુજ શ્રવણમાં આન્યું હશે;
 સુણ્યા છતાંય પવિત્ર મંત્રરૂપી તમારા નામને,
 આપત્તિરૂપી સર્પિણી શું સમીપમાં આવી શકે ? ૩૫
 હે દેવ જન્માંતર વિષે પણ આપના જે ચરણ જે.
 બળવાન ઇન્દ્રિય આપવે, તે મેં નહિ પૂજ્યા હશે;
 હે મુનીશ. હું તેથી કરીને જરૂર આ ભવને વિષે,
 સ્થળ હૃદય વેધક પરાભવનું તે થયો જાતે દીશે ૩૬
 નિશ્ચય અરે ! મોહાંધકારે વ્યાપ્ત એવાં નેત્રથી,
 પૂર્વે કદી મેં એક વેળા પણ પ્રભુ જોયા નથી;
 કેવી રીતે થઈ હૃદયવેધક અન્યથા પીડે મને,
 બળવાન બંધનની ગતિવાળા અનર્થો શરીરને. ૩૭

કદી સાંભળ્યા, પૂજ્યા ખરેખર, આપને નિરખ્યા હશે,
 પણ પ્રીતિથી ભક્તિ વડે, નહિ હૃદયમાં ધાર્યા હશે;
 જનમંધુ ! તેથી દુઃખપાત્ર થએલ છું ભવને વિષે,
 કાંકે ક્રિયા ભવે રહિત નહિ આપતી ફળ કાંઈએ. ૩૮
 સુખકારી શરણાંગત પ્રભુ ! હિતકારીજન દુખિયાતણા,
 હે યોગીયોમાં શ્રેષ્ઠ ! સ્થળ કરણા અને પુણ્યજ તણા;
 ભક્તિ થકી નમતો છું તે મહેશ ! મા'રા ઉપરે,
 તત્પર થશો દુઃખ અંકુરાને ટાળવા કરણા વડે. ૩૯
 અસંખ્ય બળનું શરણું ને વળી શરણુ કરવા યોગ્ય જે,
 અરી નાશથી થઈ કીર્તિ એવા આપના પદ કમળને;
 શરણે છતાં પણ ભુવન પાવન ! ધ્યાનથી કદી હીણુતો,
 છું પ્રથમથીજ હણાયલા હણવાજ માટે યોગ્ય જો. ૪૦
 હે અખિલ વસ્તુ જાણનારા ! વંદ્ય ! હે દેવેન્દ્ર ને,
 સંસારના તારક ! અને ભુવનાધિનાથ ! પ્રભુ ! તમે;
 ભયકારી દુઃખદરીયા થકી આજે પવિત્ર કરો અને,
 કરણાતણા હે સિંધુ ! તારો દેવ ! દુઃખિયાને મને. ૪૧
 હે નાથ ! આપ ચરણ કમલની નિત્ય સંચીત જે કરી,
 તે ભક્તિ કરી સંતતિનું હોય ફળ કદી જો જરી;

તો શરણુ કરવા યોગ્ય ! માત્રજ આપને શરણે રહ્યો,
 તે અહીં અને ભવ અન્યમાં પોતેજ મુજ સ્વામી થજો ૪૨
 એ રીતથી રૂડે પ્રકારે સ્થિર બુદ્ધિવાન ને,
 અતિ હર્ષથી રામાંચી જેના શરીર કરાં અંગ તે;
 તુજ મુખ કમળ નિર્મળ વિષે જીતેંદ્ર ! બાંધી દ્રષ્ટિને,
 જે ભવ્યજન હે પ્રભુ ! રચે છે, આપ ફરી સ્તુતિને. ૪૩
 (પુષ્પિતાગ્રા છંદ).

જય નયન કુમુદચંદ્ર સ્વામી,
 ચળકતી સંપદ સ્વર્ગનીજ પામી,
 નિરમળ મનના થવા થકી એ,
 તુરત જશે જન મોક્ષને વિષે તે. ૪૪

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્રમ્.

ભક્તામરપ્રણુતમૌલિમણિપ્રભાણુ—

મુધોતકં દલિતપાપતમો વિતાનમ્ ।

સમ્યક્ પ્રણુમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદા—

વાલબનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્ ॥ ૧ ॥

યઃ સંસ્તુતઃ સકલવાહ્યમયતત્ત્વબોધા—

દુહભૂતબુદ્ધિપદ્મિઃ સુરલોકનાથૈઃ ।

સ્તોત્રૈર્જગત્ત્રિતયચિત્તહરૈરુદારૈઃ

સ્તોત્ર્યે કિલાહમપિ તં પ્રથમં જિનેન્દ્રમ્ ॥૨॥

બુદ્ધયા વિનાડપિ વિબુધાર્ચિતપાદપીઠ !

સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રયોડહમ્ ।

બાલં વિહાય જલસંસ્થિતમિન્દુર્ગિણ—

મન્યઃ ક ઇચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્ ॥૩॥

વકતું ગુણાન્ ગુણુસમુદ્રશશાંકકાન્તાન્

કસ્તે ક્ષમઃ સુરશુરપ્રતિભોડપિ બુદ્ધયા ।

કલ્યાન્તકાલપવનોદ્ધતનકચકં

કે વા તરીતુમલમંબુનિધિ ભુજાભ્યામ્ ॥૪॥

સોડહ તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ !

કર્તું સ્તવં વિગતશક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ ।

પ્રીત્યાત્મવીર્યમવિચાર્ય મૃગી મૃગેન્દ્રં

નાભ્યેતિ કિં નિજશિશેઃ પરિપાલનાર્થમ્ ॥૫॥

અદ્યપશ્યતં શ્રુતવતાં પરિહાસધામ
 ત્વદ્ભક્તિરેવ મુખરીકુરુતે બલોન્મામ્ ।
 યત્કોઠિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ,
 તત્ચારુચામ્રકલિકાનિકરૈક હેતુઃ ॥ ૬ ॥
 ત્વત્સંસ્તવેન ભવસંતતિસન્નિબદ્ધં
 પાપં ક્ષણાત્ક્ષયમુપૈતિ શરીરભાજમ્ ।
 આકાન્તલોઠમલિનીલમશેષમાશુ
 સૂર્યાંશુલિપ્તમિવ શાર્વરમંધકારમ્ ॥ ૭ ॥
 મત્વેતિ નાથ તવ સંસ્તવનં મયેદ-
 મારભ્યતે તનુધિયાપિ તવ પ્રભાવાત્ ।
 ચેતો હુરિષ્યતિ સતાં નલિનીદલેષુ
 મુક્તાકલધુતિમુપૈતિ નનૂદર્શિદુઃ ॥ ૮ ॥
 આસ્તાં તવ સ્તવનમસ્તસમસ્તદોષં
 ત્વત્સંકથાડપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ ।
 દૂરે સહસ્રકિરણઃ કુરુતે પ્રભૈવ
 પદ્માકરેષુ જલજની વિકાશભાંજ ॥ ૯ ॥

નાત્યદ્ભુતં ભુવનભૂપણુ ! ભૂતનાથ !
 ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવંતમભિપ્તુવન્તઃ ।
 તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિં વા
 ભૂત્યાશ્રિતં ય ઈહ નાત્મસમં કરોતી ॥૧૦॥
 દ્રષ્ટ્વા ભવંતમનિમેષવિલોકનીયમ્
 નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ ।
 પીત્વા પયઃ શશિકરદ્યુતિદુગ્ધસિન્ધોઃ
 ક્ષારં જલં જલનિધેરશીતું ઠ ઇચ્છેત્ ॥૧૧॥
 યૈઃ શાન્તરાગરુચીભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં
 નિર્માપિતસિભુવનૈકલલામભૂત ।
 તાવન્ત એવ ખલુ તેઽપ્યાણુવઃ પૃથિવ્યાં
 યત્તે સમાનમપરં નહિ રુપમસ્તિ ॥ ૧૨ ॥
 વકત્રં કવ તે સુરનરોરગનેત્રહારિ
 નિઃશેષનિર્જિતજગત્ત્રિતયોપમાનમ્ ।
 જિજ્ઞં કલંકમલિનં કવ નિશાકરસ્ય ।
 યદ્રાસરે ભવતિ પાંડુપલાશકલ્પમ્ ॥૧૩॥

सम्पूर्णमंडलशशांककलाकलाप

शुभा गुणस्त्रिभुवनं तव बंधयन्ति ।

वे संश्रितास्त्रिजगद्दीश्वर नाथमेकं

कस्तान्निवारयति संचरतो यथेष्टम् ॥१४॥

चित्रं किमत्र यद्दि ते त्रिदशांगनालि-

नीतिं मनागपि मनो न विकारमार्गम् ।

कल्पान्तकालमरुता यद्वितायवेन

किं महाराद्रिशिखरं यद्वितं कदाचित् ॥१५॥

निर्धूमवतिरपवर्जिततैलपूरः

कुत्सनं जगत्त्रयमिदं प्रकटीकरोषि ।

गम्यो न ज्ञातु मरुतां यद्वितायवानां

दीपोऽपरस्त्वमसि नाथ जगत्प्रकाशः ॥१६॥

नास्तं कदाचिदुपयासि न राहुगम्यः

स्पष्टीकरोषि सहसा युगपज्जगन्ति ।

नाभ्योधरोदरनिरुद्धमहुःप्रभावः

सूर्यातिशायिमहिमासि मुनीन्द्र वेङ्के ॥१७॥

नित्योदयं दलितमोडमडांधकारं

गम्यं न राहुवदनस्य न वारिदानाम् ।

विभ्राजते तव मुष्माज्जमनदपकान्ति

विद्योतयन्नगदपूर्वशशांकजिणम् ॥१८॥

किं शर्वरीषु शशिनाऽन्वि विवस्वता वा

युष्मन्मुष्मेन्दु दलितेषु तमस्सु नाथ ।

निष्पन्नशालिवनशालिनि ज्वलोदके

कार्यं क्रियन्नलधरैर्नलसारनमैः ॥१९॥

ज्ञानं यथा त्वयि विस्माति कृतावकाशं

नैवं तथा हरिहरादिषु नायकेषु ।

तेजः स्फुरन्मणिषु याति यथा बहुत्वं

नैवं तु कायशकले क्रिष्णाकुर्वेऽपि ॥२०॥

मन्ये वरं हरिहरादय एव दृष्टा

दृष्टेषु येषु हृदयं त्वयि तोषमेति ।

किं वीक्षितेन सपता सुवि येन नान्यः

कश्चिन्मनो हरति नाथ सवांतरेऽपि ॥२१॥

स्त्रीणां शतानि शतशो जनयन्ति पुत्रा—

न्नान्या सुतं त्वदुपमं जननी प्रसूता ।

सर्वा हिशो दधति लानि सहस्ररश्मिं

प्राप्येव हिजनयति स्फुरदं शुजलम् ॥२२॥

त्वाभामनन्ति मुनयः परमं पुमांस—

मादित्य वरुणममलं तमसः पुरस्तात् ।

त्वामेव सम्यगुपलब्धं जनयन्ति मृत्युं

नान्यः शिवः शिवपदस्य मुनीन्द्र पन्थाः ॥२३॥

त्वामव्ययं विबुधार्थित्यमसंभ्यमाद्यं

प्रह्लाधुमीश्वरमनन्तमनर्जं केतुम् ।

योगीश्वरं विहितयोगमनेकमेकं

ज्ञानस्वदुपममलं प्रवहन्ति सन्तः ॥२४॥

शुद्धस्त्वमेव विबुधार्थित शुद्धिबोधा—

त्वं शंकरोऽसि सुवनत्रयशंकरत्वात् ।

धातासि धीर शिवमार्गविधेर्विधानाद्

व्यक्तां त्वमेव लगवन्पुरुषोत्तमोऽसि ॥२५॥

तुभ्यं नमस्त्रिभुवनार्तिहराय नाथ
 तुभ्यं नमः क्षितितलाभल्लभुषणाय ।
 तुभ्यं नमस्त्रिजगतः परमेश्वराय
 तुभ्यं नमो जिन लवोदधिषोषणाय ॥२६॥
 के विस्मयोऽत्र यद्दि नाम गुणैरशेषै-
 स्त्वं सञ्श्रितो निरवकाशतया मुनीश्व ।
 द्योपैरुपात्तविविधाश्रयज्जतगर्वैः
 स्वप्नान्तरेऽपि न कदाचिदपीक्षितोऽसि ॥२७॥
 उच्यैरशोकतरुसञ्श्रितमुन्मथूष-
 माभाति रूपममलं लवतो नितांतम् ।
 रूपण्डोद्वसत्किरणुमस्ततमोपितानं
 भिम्भं रवेरिव पयोधरपार्श्ववर्ति ॥२८॥
 सिंहासने मणिमथूषशिखाविचित्रे
 विभ्राजते तव वपुः कनकावहातम् ।
 भिम्भं वियद्विलसदंशुलतापितानं
 तुंगोदयाद्रि शिरसीव सहस्ररश्मेः ॥२९॥

कुंदावहातयलयाभरयारुशोभं

विभ्राजते तव वपुः कलधौतकान्तम् ।

द्विचञ्चलांकशुचिनिर्जरवारिधार-

मुच्यैस्तटं सुरगिरैरिव शांतकींलम् ॥३०॥

छत्रतयं तव विभाति शशांककान्त-

मुच्यैः स्थितं स्थगितलानुकरप्रतापम् ।

मुक्ताक्षप्रकरजलविवृद्धशोभं

प्रभ्यापयस्त्रिजगतः परमेश्वरत्वम् ॥३१॥

गंभीरतारवपूरितद्विग्विलाग-

स्त्रैलोक्यलोकशुभसंगमभूतिदक्षः ।

संधर्भराजज्यघोषजुघोषकः सन्

ये हुंहुसिर्जनति ते यशसः प्रवाही ॥३२॥

मंदारसुंदरनमेरुसुपारिजत-

संतानकादिकुसुमोत्करवृष्टिरुद्धा ।

गंधोदभिर्दुशुभमंदमरुप्रपाता

दिव्या दिवः पतति ते वयसां ततिर्वा ॥३३॥

शुभप्रभावलयभूरिविला विलोस्ते

लोकात्रयद्युतिमतां द्युतिमाक्षिपन्ती ।
 प्रोद्यद्विवाकरनिरंतरत्नूरिसंख्या
 दीप्त्या जयत्यपि निशामपि सोमसौम्याम् ॥३४॥
 स्वर्गापवर्गगममार्गविमार्गल्लेष्टः
 सद्धर्मतत्त्वकथनैकपटुस्त्रिलोक्याम् ।
 दिव्यध्वनिर्भवति ते विशदार्थसर्व—
 लाषास्वलावपरिणामशुणैः प्रयोज्यः ॥३५॥
 उन्निद्रहेमनवपङ्कजपुञ्जकांती
 पर्युद्धसन्नभमयूषशिखालिरामौ ।
 पादौ पदानि तव यत्र जिनेन्द्र धत्तः
 पद्मानि तत्र विष्णुधाः परिकल्पयन्ति ॥३६॥
 र्भृत्थं यथा तव विभूतिरभुज्जिनेन्द्र
 धर्मेपदेशनविधौ न तथा परस्य ।
 यादृक्प्रभा दिनकृतः प्रहृतांधकारा
 तादृक्कृतो अहुगणस्य विकशिनेऽपि ॥३७॥
 श्रयोऽतन्महाविलविलोत्कपोलमूलं
 भतभ्रमभ्रमरनाहविपृच्छकोपम् ।

अैरावतालमिलमुद्धतमापतन्तं

दृष्ट्वा लयं लपति नो लवदाश्रितानाम् ॥३८॥

लिन्नेलकुंलगलहुञ्जवलशोऽश्रिताकत—

मुक्ताक्षप्रकरभूषितभूमिभागः ।

अद्धकमः कमगतं दुरिष्ठाधिपोऽपि

नाकामति कमयुगायलसंश्रितं ते ॥३९॥

कल्पान्तकालपवनोद्धतवन्दिहकल्पं

हावानलं ज्वलितमुञ्जवलमुत्स्कुलिगं ।

विश्वं निधत्सुमिव संसुभमापतन्तं

त्वन्नामकीर्तनजलं शमयत्यशेषम् ॥४०॥

रक्तक्षयुं समदकेऽकिलकंठनीलं

कोधोद्धतं क्षिप्रमुत्क्षुभापतन्तम् ।

आकामति कमयुगेन निरस्तशंक—

स्त्वन्नामनागहमनी हुहि यस्य पुंसः ॥४१॥

वदभत्तुरंगगजजर्जितलोमनाह—

मान्ज जलं जलपतामपि लूपतीनाम् ।

ઉદ્યદિવાકરમયૂખશિખાપવિદ્ધં
ત્વત્કીર્તનાત્તમ ઇવાશુ લિદામુપૈતિ ॥૪૨॥

કુંતાઅભિન્નગજશોણિતવારિવાહ—
વેગાવતારતરણાતુરયોધભીમે ।
યુદ્ધે જયં વિજિતદુર્જયજેયપક્ષા—
સ્ત્વત્પાદપંકજવનાશ્રયિણુ લભન્તે ॥૪૩॥

અંભોનિધૌ ક્ષુભિતભીષણનકચક—
પાઠીનપીઠભયદોલ્વણુવાડવાગ્નૌ ।
રંગત્તરંગશિખરસ્થિતયાનપાત્રા—
સ્નાસં વિહાય ભવતઃસ્મરણાદ્વ્રજન્તિ ॥૪૪॥

ઉદ્ભૂતભીષણજલોદરભારભુગ્નાઃ
શોભ્યાં દશામુપગતાશ્ચ્યુત અવિતાશાઃ ।
ત્વત્પાદપંકજરજોડમૃતદિગ્ધદેહા

મર્ત્યા ભવન્તિ મકરધ્વજતુલ્યરુપાઃ ॥૪૫॥

આપાદકંઠમુરશુંખલવેદિતાંગા
ગાઢં બૃહન્નિગડકોટીનિધૃષ્ટજંઘાઃ ।

વજ્રામમન્ત્રમનિશં મનુજાઃ સ્મરન્તઃ
 સઘઃ સ્વયં વિગતબંધભયા ભવન્તિ ॥૪૬॥
 મત્તદ્વિપેન્દ્રમૃગરાજદ્વાનલાહિ—
 સંગ્રામવારિધિમહોદ્ધરબંધનોત્થં ।
 તસ્યાશુ નાશમુપયાતિ ભયં ભિયેવ
 યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતીમાનધીતે ॥૪૭॥
 સ્તોત્રસ્ત્રજં તવ જીનેન્દ્ર ગુણૈર્નિબદ્ધાં
 ભક્ત્યા મયા રુચીરવર્ણુવિચિત્રપુષ્પામ્ ।
 ધરો જનો ય ઈહ કંઠગતામજસ્રં
 તં માનતુંગમવશા સમુપૈતી લક્ષ્મીઃ ॥૪૮॥

॥ ઈતિ ભક્તામરનામક સ્તોત્રં ॥

શ્રી પ્રજ્ઞા પ્રકાશ.

—: * :—

(ઉપજતિ)

પ્રજ્ઞાપ્રકાશાય નવીન પાઠી	
શ્રીમારુદેવં વૃષભં પ્રણમ્ય ।	
કાવ્યાની ચાહુ કથયામિ યાનિ	
તજ્જૈર્વિભોધ્યાનિ સમાનિ તાનિ	॥ ૧ ॥
દેવેષુ દેવોઽસ્તુ નિરંજનો મે	
ગુરુર્ગુરુષ્વસ્તુ દમી શમી મે ।	
ધર્મેષુ ધર્મોસ્તુ દયાપરો મે	
ત્રિણ્યેવ તત્વાનિ ભવે ભવે મે	॥ ૨ ॥
યેનાદિમુક્તો કિલ સંતિ સિદ્ધા	
માયાવિમુક્તા ગતકર્મબંધાઃ ।	
એકસ્વરુપાઃ કથિતા કર્વીદ્રેઃ	
સિદ્ધાંતશાસ્ત્રેષુ નિરંજનાસ્તે	॥ ૩ ॥

તેષાં ન કાયો ન મનો ન રૂપં
મહાકવીનામકલસ્વરૂપં ।

નેત્રી ન મોહઃ પુનરાગમો ન
દ્વેષા ન વેષો ન મદો ન માનઃ ॥ ૪ ॥

સિદ્ધા ન નાર્યો ન નરા ન કલ્પીભા
વકતૃત્વયોગા ન ચલા ન સંતિ ।

ન સૃષ્ટિસંહારકૃતો ન દશ્યાઃ
ભોગાર્થિનો નાકૃતિધારકા ન ॥ ૫ ॥

યથાશ્રિતાપઃ સુખદો જનનાં
શીતં સદા હંતિ ન શંસયોસ્તિ ।

શ્રીસિદ્ધજ્ઞપોઃ હિ તથા ચ જ્ઞેયઃ
પાપપ્રણુષ્ટં ચ કિમત્ર ચિત્રં ॥ ૬ ॥

સર્વજ્ઞદેવસ્ય ચ નામ જ્ઞપાત્
પ્રાપ્નોતિ કિં નાગ્નિ ભયં ક્ષયં ચ ।

૧૧૫

પ્રાપ્નોતિ કિં રાજભયં ન નાથં

પ્રાપ્નોતિ કિં ચૈરભયં ન નાથં

॥ ૭ ॥

ગુરું વિના કેા નહિ મુક્તિદાતા

ગુરું વિના કેા નહિ માર્ગગંતા !

ગુરું વિના કેા નહિ બલ્યહર્તા

ગુરું વિના કેા નહિ સૌખ્યકર્તા

॥ ૮ ॥

સર્વેષુ જીવેષુ દયાલવો ચે

તે સાધવો મે ગુરવો ન ચાન્યે ।

પાપાંડિનસ્તૂદરપૂરકાશ્ચ

પ્રાણાતિપાતેન વદંતિ ધર્મમ્

॥ ૯ ॥

ત્યકત્વા કુટુંબં ચ ધનં સમસ્ત—

માદાય વેષં શ્રમણસ્ય પુંસા ।

નો રક્ષિતો ચેન નિજસ્ય ધર્મો

હા હારિતં તેન મનુષ્યજન્મ

॥ ૧૦ ॥

૧૧૬

સંસારકં યેન સુખં સકષ્ટં
જ્ઞાત્વેતિ વૈરાગ્યબલેન મુક્તમ્ ।
પશ્ચાન્ન દેયા બલુ તેન દ્રષ્ટિઃ
સંસારસિંધૌ પ્રતિપૂર્ણું કથે

॥ ૧૧ ॥

કાષ્ઠે ચ કાષ્ઠેંડતરતા યથાસ્તિ
દુગ્ધે ચ દુગ્ધેંડતરતા યથાસ્તિ ।
જલે જલે ત્વંતરતા યથાસ્તિ
ગુરૌ ગુરૌ આંતરતા તથાસ્તિ

॥ ૧૨ ॥

યતેર્જરાલંકૃતિકારકાસ્તિ
આપલ્યતારુણ્યવયોભયૌકઃ ।
કિં તર્હિ કાર્યં તરુણાર્પિણા ચ
ભૂયેડપિ ભૂયેડપિ તપો વિધેયમ્

॥ ૧૩ ॥

કષ્ટે ત્વકષ્ટે સમચેતસો યે
તે ભિક્ષવસ્તારયિતું સમર્થાઃ ।

११७

गुप्तेन्द्रिया ह्यात्मविवाररक्ताः

लाले त्वलाले समभावनाश्च

॥ १४ ॥

सुभायते तीर्थकरस्य वाणी

सव्यस्य एवस्य न चैतरस्य ।

सुभायते सर्ववनस्य भेषो

ज्वासकस्यैव सुभायते न

॥ १५ ॥

न यास्ति धर्मादधिकं च रत्नं

न यास्ति धर्मादधिकं च यंत्रं ।

न यास्ति धर्मादधिकं च तंत्रं

न यास्ति धर्मादधिकं च मंत्रं

॥ १६ ॥

पापेन एवो नरकेषु याति

संपूर्णं कष्टं भवतु तस्य तत्र ।

संभाव्यैव विदुषा विधेयो

धर्मः सदा दुर्गतिवारकश्च

॥ १७ ॥

૧૧૮

ગંધેન હીનં કુસુમં ન જ્ઞાતિ
દંતેન હીનં વદનં ન જ્ઞાતિ
સત્યેન હીનં વચનં ન જ્ઞાતિ
પુણ્યેન હીનં પુરુષો ન જ્ઞાતિ

॥ ૧૮ ॥

એકં જીતં યેન મનઃ સ્વકીયં
પંચેન્દ્રિયાણિ તુ જીતાનિ તેન ।
નૈકં જિતં યેન મનઃ સ્વકીયં
પંચેન્દ્રિયાણિ ત્વજીતાનિ તેન

॥ ૧૯ ॥

શિક્ષાક્ષરૈઃ કિં પ્રકરોતિ મૂઢા
ધર્માક્ષરૈઃ કિં પ્રકરોત્યધર્મી ।
કરોતિ કિં વૈ જનકઃ કુપુત્રૈઃ
કરોતિ કિં સૌમ્યગુરુઃ કુશિષ્યૈઃ

॥ ૨૦ ॥

કૃષ્ણસ્ય પક્ષસ્ય નિશાકરસ્ય
ક્ષયં કલા યાતિ યથા તથૈવ ।

दिने दिने यौवनता जनस्य
कार्थ्यां समायाति हि यौवनस्य ॥ २१ ॥

अधेत पुण्यात्प्रचुरं च पुण्य-
मेधेत पापात्प्रचुरं च पापम् ।
तस्मान्नरेषुात्र विचक्षणैः
पुण्यं विधेयं सुभवर्द्धकं च ॥ २२ ॥

पुण्येन देहं किल आरुह्यं
पुण्येन सर्वं सङ्गलं च वाक्यम् ।
पुण्येन च स्यात्परिपूर्णं सौख्यम्
पुण्यं विनार्तिस्तु पदे पदे च ॥ २३ ॥

व्रते व्रतं आनशनं प्रकृष्टं
दानेषु दानं त्वलयं प्रकृष्टं ।
रूपेषु रूपं तु जनस्य सारं
वाक्येषु वाक्यं समयस्य सारं ॥ २४ ॥

१२०

संतोषतो हि प्रणवं च सौभ्यं
सौभ्येन कृत्वा सवतीति धर्मः ।
धर्मेण कृत्वा सवतीति मोक्षो
मोक्षे अनैरुक्तमनंतसौभ्यं

॥ २५ ॥

सुखं गी.

गतिर्यादृशी स्यान्मतिस्तादृशी स्यात्
धृतिर्यादृशी स्यात्किं तादृशी स्यात् ।
तपो यादृशं स्यात्कृत्वा तादृशं स्यात्
विधिर्यादृशी स्यात्सुखं तादृशं स्यात् ॥२६॥

न मात्रा न पित्रा न मित्रैर्न राजा
न भर्त्रैर्न तत्रैर्न यत्रैर्न देवैः ।
न दारैर्न पुत्रैर्न भृत्यैस्तु लक्षैः

गतं आर्प्यते अवितव्यं न पुंसां ॥ २७ ॥

गृहीतं प्रतं येन पुंसां च सन्नं
वृथा तस्य जन्म स्वकीयं च ज्ञातम् ।

ગૃહીતં વ્રતં પુંસા ન ભગ્નં
વૃથા તસ્ય જન્મ સ્વકીયં ન જાતમ્ ॥૨૮॥

કૃતં રુપ્યવેત્તા હિ રુપ્યસ્પ મૌલ્યં
કૃતં હેમવેત્તા હિ હેમશ્ચ મૌલ્યમ્ ।
કૃતં રત્નવેત્તા તુ રત્નસ્ય મૌલ્યં
કૃતં ધર્મવેત્તા તુ ધર્મસ્ય મૌલ્યમ્ ॥૨૯॥

ગૃહાવાસમધ્યે વસેદ્દેહભાજનં
સદા દ્રવ્યચિંતા સદા પુત્રચિંતા ।
સદા દારચિંતા સદા જંધુચિંતા
સુખં નાસ્તિ ચિંતા પરસ્યેતિ ક્ષિચિત્ ॥૩૦॥

ગિરીણાં યથા રાજતે રત્નસાનુઃ
સુરાણાં સુરેન્દ્રો નરાણાં નરેન્દ્રઃ ।
જિનાનાં જિનેન્દ્રો ગ્રહાણાં ચ ચન્દ્રો
વ્રતાનાં તથા રાજતે બ્રહ્મચર્યમ્ ॥૩૧॥

પરસ્ત્રીપ્રસંગાદનકોડસ્તિ દોષો
 વ્રતસ્ય પ્રણાશો ગુણસ્ય પ્રણાશઃ ।
 નરેન્દ્રસ્ય દંડો જિનાનાં ચ દંડઃ
 કદાચિન્ન કાર્યઃ પરસ્ત્રીપ્રસંગઃ

॥૩૨॥

યથા યાતિ સૂર્યાવલોકેડક્ષિતેન્ને
 તથા યાતિ રામાવલોકે જનાનામ્ ।
 મહાપ્રહ્લયર્થાક્ષિતેન્ને હિ કિંચિ-
 ન્ન સૂર્યે ચ નારીષુ દષ્ટિસ્તુ દેયા

॥૩૩॥

અનંગાગ્નિધૂમાંધકારેષુ કામી
 ન જનાતિ માર્ગં કુમાર્ગં ચ કિંચિત્ ।
 ન જનાતિ કાર્યં કુકાર્યં ચ કિંચિ-
 ન્ન જનાતિ સાધું કુસાધું ચ કિંચિત્

॥૩૪॥

ગૃહે યત્ર નારી નિવાસં કરોતિ
 પ્રશસ્તો ન તત્રાસ્તિ વાસો મુનીનામ્ ।

૧૨૩

શુક્રાયાં હુરિયંત્ર વાસં કરોતિ

પ્રશસ્તો ન તત્રાસ્તિ વાસો મૃગાણામ્ ॥૩૫॥

અનુષ્ટુપ

શીલેન પ્રાપ્યતે સૌખ્યં

શીલેન વિમલં યશઃ ।

શીલેન લભ્યતે મોક્ષ-

સ્તસ્માન્છીલં વરં પ્રથમ

॥૩૬॥

ઉપજાતિ

લુંકારબ્ય છેડખરમિત્રતુલ્યઃ

યશસ્વીનાં તત્ત્વવિદાં વરિષ્ઠઃ ।

તસ્ય પ્રસાદાશ્ચ સુભાષિતાનાં

પદ્મત્રિશિકેયં મયકા પ્રણીતા

॥૩૭॥

શ્રી રતનાકર પચ્ચીશી.

(હરિગીત છંદ)

મંદિર છે મુક્તિ તણાં, માંગલ્ય કીડના પ્રભુ !
 ને ઈંદ્રિ નર ને દેવતા, સેવા કરે તારી વિભુ !
 સર્વજ છે સ્વામી વળી, શિરદાર અતિશય સર્વના,
 ધણું જીવ તું ધણું જીવ તું, ભંડાર જ્ઞાનકળા તણા. ૧
 ત્રણ જગતના આધારને, અવતાર હે ! કરણા તણા,
 વળી વૈદ્ય ! હે દુર્વાર આ, સંસારના દુઃખો તણા;
 વિતરાગ વલ્લભ ત્રિશના, તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરે,
 જાણો છતાં પણ કહી અને, આ હૃદય હું ખાલી કરે ૨
 શું બાળકો માબાપ પાસે, બાળ કીડા નવ કરે,
 ને મુખમાંથી જેમ આવે તેમ શું નવ ઉચ્ચરે,
 તેમજ તમારી પાસ તારક, આજ ભોળા ભાવથી,
 જેવું બન્યું તેવું કહું, તેમાં કશું ખોટું નથી. ૩
 મેં જ્ઞાન તો દીધું નહિ, ને શિયળ પણ પાળ્યું નહિ,
 તપથી દમી કાયા નહિ, શુભ ભાવ પણ ભાવ્યો નહિ;
 એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી, કાંઈ પણ પ્રભુ નવ કર્યું,
 મહારં બ્રમણુ ભવ સાગરે, નિષ્કળ ગયું નિષ્કળ ગયું ! ૪

હું કોષ અગ્નિથી બળ્યો, વળી લોભ સર્પ ડર્યો મને,
 ગળ્યો માનરૂપી અજગરે, હું કેમ કરી 'ધ્યાવું' તને ?
 મન માફ માયા જળમાં, મોહન ! મહા મુંઝાય છે,
 ચડી ચાર ચોરો હાથમાં, ચેતન ઘણો અગદાય છે. ૫
 મેં પરજાવે કે આ ભવે પણ, હિત કાંઈ કર્યું નહિ,
 તેથી કરી સંસારમાં સુખ અહ્ય પણ પામ્યો નહિ;
 જન્મો અમારા જનજી, ભવ પૂર્ણ કરવાને દયા,
 આવેલ બાજી હાથમાં, અમાનથી હારી ગયા. ૬
 અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી, ચંદ્રથી તો પણ પ્રભુ !
 ભીંજાય નહિ મુજ મન અરેરે ! શું કરું હું તો વિભુ ?
 પથર થકી પણ કઠણ માફ, મન ખરે ક્યાંથી દ્રવે ?
 મર્કટસમા આ મન થકી, હું તો પ્રભુ હાયો હવે. ૭
 ભમતાં મહા ભવ સાગરે, પામ્યો પસાયે આપના,
 જે જ્ઞાન દર્શન ચરણરૂપી, રત્નત્રય દુઝર બાણાં;
 તે પણ ગયા પરમાત્મા, વશથી પ્રભુ ! કહું છું ખરું,
 કોની કને કિરતાર ? આ પોકાર જઈને હું કરું ? ૮
 હગવા પ્રભુ ! આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્મા,
 ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા,

વિદ્યા લણ્યો હું વાદ માટે, કેટલી કથની કહું ?
 સાધુ થઈને બહારથી, દાંભિક અંદરથી રહું. ૯
 મેં મુખને મેલું ક્યું, દોષો પરાયા ગાઈને,
 ને નેત્રને નિહિત કર્યા, પરનારીમાં લપટાઈને;
 વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું, ચિંતી નહાઈ પરતણું,
 હે નાથ ! માફ શું થશે, ચાલાક થઈ ચુક્યો ધણું. ૧૦
 કરે કાળગ્નને કતલ પીડા કામની બીહામણી,
 એ વિષયમાં બની અંધ હું વિટંબના પામ્યો ધણી;
 તે પણ પ્રકાર્યું આજ લાવી, લાજ આપતણી કને,
 જાણો સહુ તેથી કહું, કર માફ મારા વાંકને. ૧૧
 નવકાર મંત્ર વિનાશ કીધો, અન્ય મંત્રો જાણીને,
 કુશાસ્ત્રનાં વાક્યો વડે હણી, આગમેની વાણીને;
 કુદેવની સંગત થકી, કર્મો નકામાં આચર્યાં,
 મતિ બ્રમણ્યથી રત્નો ગુમાવી, કાચ કટકા મેં ગણ્યા. ૧૨
 આવેલ દષ્ટિ માર્ગમાં, મૂકી મહાવીર આપને,
 મેં મૂઢધીયે હૃદયમાં, બ્યાબા મહત્તના ચાપને,
 નેત્ર બાણો ને પયોધર, નાલી ને સુંદર કટી,
 શણગાર સુંદરીઓ તણ્યા, છટકેલ થઈ જોયા અતિ. ૧૩

અગનયણી સમ નારીતણાં, મુખ ચંદ્ર નિરખવાવતી,
 મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો, અલ્પ પણ ગૂઢો અતિ;
 તે શ્રત રૂપ સમુદ્રમાં, ઘોયા છતાં જોતો નથી,
 તેનું કહો કારણ તમે, બચું કેમ હું આ પાપથી ? ૧૪
 સુંદર નથી આ શરીર કે, સમુદાય ગુણતણો નથી;
 હિતમ વિલાસ કળાતણો, દેદીપ્યમાન પ્રભા નથી;
 પ્રભુતા નથી તોપણ પ્રભુ, અભિમાથી અકુડ કરું,
 ચોપાટ ચાર ગતિતણી, સંસારમાં ખેલ્યા કરું. ૧૫
 આયુષ્ય ઘટતું જાય તો પણ, પાપ બુદ્ધિ નવ ઘટે;
 આશા જીવનની જાય પણ, વિષયાભિલાષા નવ મટે;
 ઔષધ વિષે કરું યત્ન પણ, હું ધર્મને તો નવ ગણું,
 બની મોહમાં મસ્તાન હું, પાયા વિનાનાં ઘર ગણું. ૧૬
 આત્મા નથી પરબ્રવ નથી, વળી પુણ્ય પાપ કશું નથી
 મિથ્યાત્વીની કટુ વાણી મેં, ધરી કાન પીધી સ્વાદથી,
 રવિ સમ હતા ચાને કરી, પ્રભુ આપશ્રી તો પણ અરે,
 દીવો લઘુ કુવે પડ્યો, ધિક્કાર છે મુજને ખરે. ૧૭
 મેં ચિત્તથી નહિ દેવની કે પાત્રની પૂજા ચહી;
 ને શ્રાવકો કે સાધુઓનો ધર્મ પણ પાળ્યો નહિ;

પામ્યો પ્રભુ નરભવ છતાં રણમાં રડ્યા જેવું થયું,
 ધ્યાનીતણા કુતા સમું, મમ જીવન સહુ એજે ગયું. ૧૮
 હું કામધેનુ કલપતરૂં, ચિંતામણીના પ્યારમાં,
 ખોટાં છતાં ઝાંખ્યોં થાયું, બનીં લુબ્ધ આ સંસારમાં,
 જે પ્રગટ સુખ દેનાર ત્યારે, ધર્મ તે સેવ્યો નહિ,
 મુગ મૂર્ખ ભાવોને નિહાળી, નાથ કર કરણા કંઈ. ૧૯
 મે ભોગ સારા ચિંતવ્યા તે, રોગ સમ ચિંતવ્યા નહિ,
 આગમન ઇચ્છ્યું ધનલાયું, પણ મૃત્યુને પ્રીછ્યું નહિ,
 નહિ ચિંતવ્યું મેં નર્ક, કારાગ્રહ સમી છે નારીઓ,
 મધુબિંદુની આશા મહીં, ભય માત્ર હું ભૂલી ગયો. ૨૦
 હું શુદ્ધ આચારો વડે, સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો,
 કરી કામ પર ઉપકારના, યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો;
 વળી તીર્થના ઉદ્ધાર આદિ, કાઈ કાર્યો નવ કર્યાં.
 ફોગટ અરે! આ લક્ષ્યોરાશી તણા ફેરા કર્યાં. ૨૧
 ગુરુ વાણીમાં વૈરાગ્ય ફેરો, રંગ લાગ્યો નહિ અને,
 દુર્જનલણા વાક્યો મહીં, શાંતિ મળે ક્યાંથી મને;
 તરૂં કેમ હું સંસાર આ, અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી,
 તુરેલ તળીઆનો ધડો, જળથી ભરાયે કેમ કરી. ૨૨

મેં પરભવે નથી પુણ્ય કીધું, ને નથી કરતો હજી,
 તો આવતા ભવમાં કહો, ક્યાંથી થશે હે નાથજી;
 ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે, ભવ નાથ હું હારી ગયો,
 સ્વામી ત્રિશંકુ જેમ હું, આકાશમાં લટકી રહ્યો. ૨૩
 અથવા નકામું આપ પાસે, નાથ શું બંધનું બાંધું,
 હે દેવતાના પૂજ્ય આ, ચારિત્ર મુજ પોતાતણું;
 જાણો સ્વરૂપ ત્રણે લોકનું, તો માહરં શું માત્ર આ ?
 જ્યાં કોડનો હિસાબ નહિ, ત્યાં પાછની તો વાત ક્યાં. ૨૪
 ત્હારાથી ન સમર્થ અન્ય, દીનનો ઉદ્ધારનારો પ્રભુ,
 મ્હારાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં, જેતાં જડે હે વિભુ;
 મુક્તિ મંગલ સ્થાન તોય મુજને, ઇચ્છા ન લક્ષ્મી તણી,
 આપો સમ્યક્ રત્ન સ્યામ જીવને, તો તૃપ્તિ થાયે વાણી. ૨૫

શ્રી પુચ્છિસ્સુણું.

(શ્રી મહાવીર સ્તુતિ)

(સુચના:—નીચે દર્શાવેલ પુચ્છિસ્સુણું, દિવસ ઉગતાં તથા આયમતાં, મધ્યાન્હે તથા અર્ધ રાત્રીએ, બેઝે ઘડી અકાળ વર્ણને તથા અસઝાય વર્ણને તેમજ શરીર તથા વસ્ત્રની શુદ્ધિપૂર્વક લાણવું).

પુચ્છિસ્સુણું સમણા માહણા ય, આગા-
રીણાયા પરતિત્થિયાય, સે કેઈણે ગંતહિય ધમ્મ
માહુ, અણેલિસં સાહુ સમિકખયાએ ॥૧॥ કહંચ
નાણું કહં દંસણું સે, સીલં કહં નાયસુયસ્સ
આસી, જાણાસિણું ભિકખુ જહાતહેણું, અહા-
સુયં બુહિજહાનિસંતં. ॥૨॥ ખેયન્ને સે કુસલે
મહેસી, અણુંતનાણી ય અણુંતદંસી, 'જસં-
સ્સિણે' ચકખુપહઠિયસ્સ, જાણાહિ ધમ્મં ચ
ધિઈ ચ પેહી ॥ ૩ ॥ ઉઠં અહેયં તિરિયં

દિસાસુ, તસા ય જો થાવર જો ય પાણી, સે-
 શ્ચિચ્ચિચ્ચેહિં સમિકળ પન્ને, દીવેવ ધરમં
 સમિયં ઉદાહુ. ॥૪॥ સે સંવહંસી અભિભૂય-
 નાણી, નિરામ ગંધે ધિધમં ઠિયપ્પા, આણુ-
 તરે સંવ જગંસિ વિજ્જં, ગંથા અતીતે અભ-
 એ આણુઉ ॥ ૫ ॥ સે ભૂધપન્ને અણિએ
 અચારી, ઓહંતરે ધીરે આણુંતચખ્ખુ, આણુતરે
 તપ્પધં સૂરિએવા, વધરોયણિં દેવ તમં પગા-
 સે. ॥૬॥ આણુતરં ધરમમિણું નિણુણું, નેયા
 મુણી કાસવ આસુપન્ને, ઇંદેવ દેવાણુ, મહાણુ-
 ભાવે, સહસ્સણેતા દિવિણું વિસિદ્ધે ॥ ૭ ॥
 સે પન્નયા અકખય સાગરે વા, મહોદ્ધી
 વાવિ આણુંતપારે, અણુધલે યા અકસાધં ભિખ્ખુ,
 સકકેવ દેવાહિવધં જ્જુધમં. ॥૮॥ સે વીરિએણું
 પડીપુન્ન વીરિએ, સુહંસણેવા નગસંવસેઠે,
 સુરાલએવાસિ સુદાગરે સે, વિરાયએડણેગ
 ગુણેાવવેએ. ॥૯॥ સયં સહસ્સાણુઉ જોય-

ભાણું, તિકંડગે પંડગ વેજ્યંતે, સે જોયણે નવ-
 નવધં સહસ્સે, ઉધુરિસઓ હેઠું સહસ્સમેગં.
 ॥ ૧૦ ॥ પુદું ભુલે ચિદું ભૂમિવદ્ધિએ,
 જંસૂરિયા આણુપરિવદ્યંતિ, સે હેમવન્ને બહુ
 નંદણે ય, જંસિ રધં વેઢ્યંતી મહિંદા. ॥ ૧૧ ॥
 સે પંવએ સદમહુપગાસે, વિરાયર્ધ કંચણુ-
 મદુંવન્ને, આણુતરે ગિરિસુ ય પંચદુગ્ગે, ગિરી-
 વરે સે જલિએવ ભોમે ॥ ૧૨ ॥ મહીર્ધ મજ્જમિ
 ઠીએણુગિદે, પન્નાયતે સૂરિય સુદ્ધલેસે, એવં
 સિરિએઉ સ ભૂરિવન્ને, મણારમે જોયમ
 અચ્ચિમાલી. ॥ ૧૩ ॥ સુદંસણુંસેવ જસો ગિરિ-
 સ્સ, પવુચ્ચર્ધ મહતો પંચથસ્સ, એતોવમે
 સમણે નાયપુતે, જર્ધ જસો દંસણુ નાણુ સલે.
 ॥ ૧૪ ॥ ગિરિવરે વા નિસહાયયાણું, રૂયએવ
 શેદું વલ્લયાયતાણું, તઓવમે સે જગભૂર્ધપન્ને,
 મુણીણુ મજ્જે તમુદાહુ પન્ને ॥ ૧૫ ॥ આણુતરં
 ધમ્મમુર્ધસ્સતા, આણુતરં આણુવરં ગિયાધ,

સુસુક્ષ્મસુક્ષ્મં અપગંડસુક્ષ્મં, સંખિદુવેગંતવદાત-
 સુક્ષ્મં. ॥૧૬॥ આણુતરગ્ગં પરમં મહેસી,
 અસેસકમ્મં સ વિસોહધતા, સિદ્ધિં ગર્ધ સાધ
 મણુત પતે, નાણેણ સીલેણ ય દંસણેણાં. ॥૧૭॥
 રકખેસુશુભે જહુ સામત્તી વા, જરિસંરધં વેદ
 યંતી સુવન્ન, વનેસુ વા નંદણ માહુ શેદું,
 નાણેણ સીલેણ ય ભૂમં પન્ને. ॥૧૮॥ થણિ-
 યંવ સદાણુ આણુતરે ઉ, ચંદોવતારાણુ મહા-
 ણુભાવે; ગંધેસુવા ચંદણ માહુ સેદું, એવં
 મુણ્ણીણાં અપડિન્નમાહુ. ॥૧૯॥ જહા સયંભુ
 ઉદહીણુ શેદું, નાગેસુ વા ધરણિંદમાહુ સેદું;
 ખોઉદખે વા રસવેજયંતે, તવોવહાણે મુણિ
 વેજયંતે. ॥૨૦॥ હત્થિસુ એરાવણુમાહુણુખે,
 સીહો મિયાણાં સલિલાણુ ગંજા, પકખીસુ
 વા ગરલે વેણુદેવે, નિન્વાણુવાદીણિહ નાય-
 પુત્તે. ॥૨૧॥ જોહેસુણુણુયે જહુ વીસસેણુ,
 પુખ્કેસુખ! જહુ અરવિંદમાહુ, ખત્તીણુ સેઠે

જહુ દંતવકકે, ઇસીણુ સેઠું તહ વદ્ધમાણુ. ॥૨૨॥
 દાણુણુ સેઠું અભયપયાણુ સચ્ચેસુવા આણુ-
 વજજં વયંતિ, તવેસુવા ઉત્તમ ખંભચેરં, લોણુ-
 તમે સમણે નાયપુત્તે. ॥૨૩॥ ઠિંધણુ સેઠું
 લવસત્તમાવા, સમા સુહમ્માવ સભાણુ સેઠું,
 નિન્વાણુ સેઠું, જહુ સંવ ધમ્મા ન નાયપુત્તા
 પરમત્થિ નાણી. ॥૨૪॥ પુઠોવમે ધુણુઈ વિગય
 ગેહી, નસન્નિહિ કુન્વઈ આસુપન્ને, તરિતુ
 સમુદંથ મહાભવોદં અભયંકરે વીર આણુંત-
 ચકખૂ ॥૨૫॥ કેહું ચ માણું ચ તહેવ માયં,
 લોભં ચઉત્થં અજ્ઞત્થદોસા, એ આણીવંતા
 અરહામહેસી, ન કુન્વઈ પાવ ન કરવેઈ.
 ॥૨૬॥ કિરિયાકિરિયં વેણુઈયાણુવાય, અન્ના-
 ણિયાણું પડિયચ્છાણું, સેસંવવાયં ઇતિવેદ-
 ઇત્તા, ઉવઠ્ઠિએ ધમ્મસદીહરાયં. ॥ ૨૭ ॥ સે
 વારિયા ઇત્થી સરાઈલતં ઉવહાણુવં દુકખખચકુ-

યાયે, લોગં વિદિતા આરં પારંચ, સંવં પભૂ
વારિય સંવવારં. ॥૨૮॥ સોઆય ધમ્મં અરિ-
હંત ભાસિયં, સમાહિયં અકુપઉવિશુદ્ધં, તં
સદહાણાય જણા આણાઉ ઇદેવ દેવાહિ
આગમિસ્સંતિ તિએમિ. ॥

પ્રસ્તાવિક ગાથાઓ.

પંચમહોવચ સુવચ મૂલં, સમણા
મણાઈલ સાહુ સુચિન્નં, વેર વીરામણ પન્ન-
વસાણું, સંવ સમુદ્ધ મહોદ્ધી તીથ્યં ॥ ૧ ॥
તીથ્યં કરેહિં સુદેસિય મગ્ગં, નરગ તિરીય
વિવન્નિજય મગ્ગં, સંવં પવિત્તં સુનિમ્મિય
સારં, સિદ્ધિ વિમાણું અવંગુય દારં. ॥ ૨ ॥
દેવનરીંદ નમંસિય પૂછ્યં, સંવ જગુત્તમ મંગલ
મગ્ગં, દુદ્ધરિસં ગુણ નાયક-મેકં, મોજ્જપહસ્સ-
વડિંસગ ભુયં. ॥ ૩ ॥

ધમ્મા રામેચરેભિપ્પુ, ધિમ્મં ધમ્મ સા-
 રહી; ધમ્મા રામે રચ્ચ દંતે, ખંભચેર સમા-
 હિચ્ચે. ॥૪॥ દેવ દાણુવ ગંધવા, જકખ રકખસ
 કિન્નરા, ખંભચારી નમંસંતિ, દુક્કરં જે કરંતી
 તે. ॥૫॥ એસ ધમ્મે ધુવેણીયચ્ચે, સાસચ્ચે
 જીણુદેસિચ્ચે, સિખા સિખંતિ ચાણેણં, સિખિ-
 સ્સંતિ તહાવરે તિખેમી. ॥૬॥ અરિહંત સિદ્ધ
 પવચણં, ગુરૂચ્ચેરે ખહુસ્સુચ્ચે તવસ્સીસુ, વચ્છ-
 લયા ન તેસિં, અભીકખણુ નાણોવચ્ચોગે ચ ॥૭॥
 દંસણુ વિણુય આવ-સ્સચ્ચે ચ, સીલવ્વચે નીરર્ધ-
 ચારે, ખાણુત્તવ તવ ચિયાચ્ચે, વેયાવચ્ચે સમાહિચ્ચે.
 ॥૮॥ અપુવ્વ નાણુગ્ગહણે, સુચલત્તિ પવચણુ
 પભાવણુયાચ્ચેએહિં કારણેહિં, તિત્થયરત્તં લહધ
 જીવે. ॥૯॥ જીણુવચણે અણુરત્તા, જીણુવચ-
 ણુંજે કરંતીભાવેણું, અમલા અસંકિલિઠા, તે
 હંતિપરિત્તસંસારી ॥ ૧૦ ॥ એવં ખુનાણિણો
 સારં, જં ન હિંસધ કંચણં, અહીંસા સમયં

એવ, એતાવત્તં વિચારીયા. ॥ ૧૧ ॥ જાઈ ૨
 પુઠ્ઠીં ચ ઇહજ્જ પાસં, ભૂતેહીં જાણે પડીલેહ
 સાયં, તમ્હાતિવિજ્જો પરમંતિણુચ્ચા, સમ્મત
 દંસી ન કરેઈ પાવં. ॥ ૧૨ ॥ ઉમુચ્ચ પાસં ઇહ
 મચ્ચિએહીં, આરંભજીવી ઉભયાણું પરસી,
 કામેસુગિદ્દાણિ ચયં કરંતિ, સસિચ્ચમાણુ
 પુણુરેતિ ગજ્જમં ॥ ૧૩ ॥ સવણે નાણે ચ વિન્નાણે
 પચ્ચખાણે ચ સંજમે, આણુન્હુએ તવે એવ,
 વેદાણે અકિરીયા સિદ્ધિ. ॥ ૧૪ ॥ સારં દંસણુ-
 નાણું, સારં તવ નિયમસંજમશીલં, સારં
 જીણુવર ધમ્મં, સારં સંલેહણુ પંડિયમરણુ.
 ॥ ૧૫ ॥ કલ્લાણુ કોડી કારણી, દુરંત દુરિયારી
 વગ્ગણી ઠવણી, સંસાર જલ તારણી, એગંત
 હોઈ જીવહયા ॥ ૧૬ ॥ આરંભેનત્થી હયા, મહીલા
 સંજેણુ નાસઈ જંલં, સંકાએ સમ્મતં નાસઈ,
 પવ્વજા અત્થગ્ગહુણેણુ ચ ॥ ૧૭ ॥ મહ વીસય

કસાયા, નિંદા વિઠહાય પંચમા ભણીયા, એ એ
 પંચપમાયા, જીવા પડંતિ સંસારે ॥ ૧૮ ॥
 લલંતિ વીમલા ભોએ, લલંતિ સુર સંપયા,
 લલંતિ પુત્રમીતં ચ, એગો ધમ્મો ન લભઈ
 ॥૧૯॥ એગોડહું નત્થી મે કેઈ, નાહુ-મ-
 ન્નસ્સ કસ્સઈ, એવં અદીણુ મણુસ્સા, અપ્પા-
 ણુમણુસાસઈ ॥ ૨૦ ॥ એગો મે સાસઓ
 અપ્પા, નાણુ દંસણુ સંજુઓ, સેસા મે
 ખાહીરાભાવા, સંવસંજોગલખખણુ ॥ ૨૧ ॥
 નવી સુહી દેવતા દેવલોએ, નવી સુહી પુઠ્ઠવી
 પઈરાયા, નવી સુહી શેઠ સેણાવઈય, એગંત
 સુહી મુણી વિતરાગી ॥૨૨॥ એવંલોએ પત્તિ-
 તમ્મિ, જરાએ મરણેણુય; અપ્પાણં તારઈસ્સા-
 મિ, તુખ્ખેહિ આણુ મન્નિઓ ॥૨૩॥ એગેજીએ
 જિયા પંચ, પંચજીએ જિયા દસ; દસહાઉ
 જિણીતાણં, સંવ સતૂ જિણામહં. ॥ ૨૪ ॥

નગરી સોહંતી જલ વૃક્ષ ખાગા, રાજ સોહંતા
ચતુરંગી સેના, નારી સોહંતી પરપુરુષ ત્યાગી,
સાધુ સોહંતા નિર્વંધ વાણી ॥ ૨૫ ॥

ચૌદ પૂરવ ધાર કહીયે, જ્ઞાન ચાર વખા-
ણીયે, જન નહીં પણ જન સરીખા, સુધર્મા
સ્વામી જાણીયે. ॥૨૬॥ માત પીતા કુળ જાત
નિર્મળ, રૂપ અનુપ વખાણીયે, દેવતાને વહ્નિ
લાગે, એવા જંબુ સ્વામી જાણીયે ॥૨૭॥ રૂપ
અનોપમ નહિ કોઈ તોલે, વાણી સુણંતા શીવ
સુખ હોય; દેહ સુગંધી રહ પુષ્ક વાસા,
ચોસઠ ઇંદ્ર કરે અરદાસા. ॥૨૮॥

ઉપજાતિ.

અશોકવૃક્ષઃ સુરપુષ્પવૃષ્ટિઃ—
દિવ્યધ્વનિશ્ચામરમાસનંડયઃ;
ભામંડલં દુંદુભિરાતપત્રં,
સતપ્રાતિહાર્યાણિ જિનેશ્વરાણાં ॥૨૯॥
ઈતિ પ્રસ્તાવિક ગાથાઓ.

પકખંદે જલિયં જોઇ, ધૂમકેઉં દુરાસયં ॥
 નેચ્છંતિ વંતયં ભોતું, કુલે જાયા અગંધણે
 ॥ ૬ ॥ ધિરચ્ચુ તેડજસોકામી, જો તં જીવિયં
 કારણા; વંતં ઇચ્છસિ આવેઉ, સેયં તે મરણું
 ભવે ॥ ૭ ॥ અહં ચ ભોગરાયસ્સ, તં ચ
 સિ અંધગવિન્હિણ્ણા ॥ મા કુલે ગંધણા હોમો,
 સંજમં નિહુઓ ચર ॥ ૮ ॥ જઇ તં કાહિસિ
 ભાવં, જા જા દિચ્છસિ નારિઓ ॥ વાયા વિ-
 ધ્ધોન્વ હુડો અઠિઅપ્પા ભવિસ્સસિ ॥ ૯ ॥
 તીસે સો વયણું સોચ્ચા, સંજયાર્ધ સુભાસિય ॥
 અંકુસેણુ જહા નાગો, ધમ્મે સંપડિવાઇઓ
 ॥ ૧૦ ॥ એવં કરંતિ સંખુદ્ધા, પંડિયા પવી-
 ચકખણા ॥ વિણિયદ્દંતિ ભોગેસુ જહાસે પુરિસો-
 ત્તમે તિળેમિ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ સામન્ન
 પુન્વયં નામં ખીયઅજ્ઞણું સમ્મત્તં ॥ ૨ ॥

અધ્યયન ત્રીજું.

સંજમે સુઠિઆપ્પાણં, વિપ્પ મુક્કાણુ તા-
 ઈણં ॥ તેસિ મેય મણ્ણાઈન્નં, નિગ્ગંથાણં
 મહેસિણં ॥ ૧ ॥ ઉદેસિયં કીયગડં, નિયાગ
 અભિહડાણિય ॥ રાઈભત્તે સિણ્ણાણે ય, ગંધ
 મલ્લે ય વીયણે ॥ ૨ ॥ સંનિહી ગિહિમત્તે
 ય, રાયપિંડે કિમિચ્છએ ॥ સંજાહણુ દંત
 પહોયણુ ય. સંપુચ્છણુ દેહ પલોયણુ ય
 ॥ ૩ ॥ અઠ્ઠાવએ ય નાલિએ, છત્તસ્સ ય
 ધારણુકાએ ॥ તેગિચ્છં પાહણુ પાએ, સમા-
 રંભં ચ જોઈણે ॥ ૪ ॥ સિજ્જાચર પિંડંચ,
 આસંદીપલિયંકએ ॥ ગિહંતર નિસિજ્જાચ,
 ગાયસ્સુવ્વટ્ટણ્ણિ ય ॥ ૫ ॥ ગિહિણે વેયા-
 વડિયં, જાયઆ જીવવત્તિયા ॥ તત્તા-નિવ્વુડ
 ભોઈત્તં, આઉરસ્સરણાણિય ॥ ૬ ॥ મૂલ્લએ
 સિગખેરે ય, ઉચ્છુખંડે અનિવ્વુડે ॥ ૭ ॥ મૂલ્લે

ય સન્ધિતે, કલે બીએ ય આમએ ॥ ૭ ॥
 સોવચ્ચલે સિંધવે લોણે, રોમાલોણે ય આ-
 મએ ॥ સામુદ્રે પંચુખારે ય; કાલાલોણે ય
 આમએ ॥ ૮ ॥ ધુવણિતિ વમણે ય, બત્થીકમ્મ
 વિરેયણે ॥ અંજણે દંતવણે ય, ગાયાભંગ
 વિભૂસણે ॥ ૯ ॥ સન્વ-મેય-મણાર્ધન્ન, નિ-
 ગ્ગાંથાણ મહેસિણાં ॥ સંજમમ્મિય જુતાણાં,
 લહુભૂય વિહારિણાં ॥ ૧૦ ॥ પંચાસવ પરિ-
 ન્નાયા, તિગુતાન્ઠસુ સંજયા ॥ પંચ નિગ્ગ-
 હણા ધીરા, નિગ્ગાંથા ઉજ્જુહંસિણે ॥ ૧૧ ॥
 આયાવયંતિ ગિમ્હેસુ, હેમતેસુ અવાઉડા ॥
 વાસાસુ પડિસંલીણા, સંજયા સુસમાહિયા ॥ ૧૨ ॥
 પરીસહ રિઉદંતા પૂયમોહા નિધંદિયા ॥ સન્વ
 દુકખ પહીણુદા, પક્કમંતિ મહેસિણે ॥ ૧૩ ॥
 દુક્કરાર્ધ કરિતાણાં, દુસ્સહાર્ધ સહેતુ ય ॥ કે
 ઇત્થ દેવસોએસુ, કેમ સિજજંતિ નીરયા ॥ ૧૪ ॥

ખવિત્તા પુન્વક્રમમાર્ગ સંજમેણુ તન્વેણુ ય ॥
 સિદ્ધિમગ્ગ-માણુપત્તા, તામણિ ॥ પરિનિવ્વુટે
 તિણેમિ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ ખુડગતિઆચાર કહા
 નામં તથયં અઝયણું સમ્મત્તં ॥ ૩ ॥

અધ્યયન થોથું.

અજયં ચરમાણુાય, પાણુભૂયાઇં હિસમ્ ॥
 ખંધમ્ પાવયં કમ્મં, તંસે હોઇં કહુયં ફલં ॥૧॥
 અજયં ચિટ્ઠમાણુાય, પાણુ ભૂયાઇં હિસમ્ ॥
 ખંધમ્ પાવયં કમ્મં, તંસે હોઇં કહુયં ફલં ॥૨॥
 અજયં આસમાણુાય, પાણુ ભૂયાઇં હિસમ્ ॥
 ખંધમ્ પાવયં કમ્મં, તંસે હોઇં કહુયં ફલં ॥૩॥
 અજયં સયમાણુાય, પાણુ ભૂયાઇં હિસમ્ ॥
 ખંધમ્ પાવયં કમ્મં, તંસે હોઇં કહુયં ફલં ॥૪॥
 અજયં ભુજમાણુાય, પાણુ ભૂયાઇં હિસમ્ ॥
 ખંધમ્ પાવયં કમ્મં, તંસે હોઇં કહુયં ફલં ॥૫॥
 અજયં ભાસમાણુાય, પાણુ ભૂયાઇં હિસમ્ ॥
 ખંધમ્ પાવયં કમ્મં, તંસે હોઇં કહુયં ફલં ॥૬॥

કહું ચરે કહું ચિઠ્ઠે, ? કહું માસે ? કહું સચ્ચે ? ॥
 કહું ભુંજંતો ભાસંતો, પાવકમ્મં ન બંધઈ ॥૭॥
 જયંચરે જયંચિઠ્ઠે, જયં માસે જંચ સચ્ચે ॥
 જયં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવકમ્મં ન બંધઈ ॥૮॥
 સંવભૂયપ્પભૂયસ્સ, સમ્મં ભૂયાઈ પાસચ્ચો ॥
 પિહિ આસવસ્સ દંતસ્સ, પાવકમ્મં ન બંધઈ ॥૯॥
 પઢમં નાણું તચ્ચો દયા, એવંચિદ્દુઈ સંવસંજચ્ચે ॥
 અન્નાણ્ણી કિંકાહી, કિંવા નાહીસેય પાવગં ॥૧૦॥
 સોચ્ચા જાણુઈ કલ્યાણાં, સોચ્ચા જાણુઈ પાવગં ॥
 ઉભયં પિ જાણુઈ સોચ્ચા, જંસેયંતં સમાચરે ૧૧
 જ્ઞે જીવેવિ ન યાણુઈ, અજીવેવિ ન યાણુઈ ॥
 જીવાજીવે અયાણંતો, કહુંસો નાહીય સંજમં ૧૨
 જ્ઞે જીવેવિ વિયાણુઈ, અજીવેવિ વિયાણુઈ ॥
 જીવાજીવે વિયાણંતો, સોહુ નાહીય સંજમં ૧૩
 જયાજીવ મજીવય, દોવિચ્ચેચ્ચે વિયાણુઈ ॥
 તયા ગઈં બહુ વિહં, સંસ જીવાણં જાણુઈ ૧૪॥

જ્યા ગઈ બહુ વિહં, સંવ જીવાણુ જાણુ ॥
 તથા પુત્રંચ પાવંચ, બંધ મોખખચં જાણુ ॥૧૫
 જ્યા પુન્નંચ, પાવંચ, બંધ મોકખંચ જાણુ ॥
 તથા નિવિંદએ ભોએ, જે દિવે જેયમાણુસે ॥૧૬
 જ્યા નિવિંદએ ભોએ, જે દિવે જેય માણુસે ॥
 તથા ચયઈ સંજોગં, સખિસન્તરંચ બાહિરં ॥૧૭
 જ્યા ચયઈ સંજોગં, સખિસન્તરંચ બાહિરં ॥
 તથા મુંડેલવિત્તાણું, પંચઈએ અણુગારિયં ॥૧૮
 જ્યામુંડે લવિત્તાણું, પંચઈએ અણુગારિયં ॥
 તથા સંવર મુક્કિઠું, ધમ્મં કાસે આણુતરં ॥૧૯
 જ્યા સંવર મુક્કિઠું, ધમ્મં કાસે આણુતરં ॥
 તથા ધુણુઈ કમ્મરયં, અખોહિ કલુસંકડં ॥૨૦
 જ્યા ધુણુઈ કમ્મરયં, અખોહિ કલુસંકડં ॥
 તથા સંવત્તગં નાણું, દંસણું ચાલિ ગચ્છઈ ॥૨૧
 જ્યા સંવત્તગં નાણું, દંસણું ચાલિગચ્છઈ ॥
 તથા લોગમ લોગંચ, જિણે જાણુઈ કેવલી ૨૨

જયા લોગ મલોગ ચ, જિણો જાણુધ કેવલી ॥
 તયા જોગે નિરંભિતા, સેલેસિં પડિ વજજધ ॥૨૩॥
 જયા જોગે નિરંભિતા, સેલેસિં પડિ વજજધ ॥
 તયા કમ્મં ખવિતાણં, સિદ્ધિં ગચ્છધ નીરચો ૨૪
 જયાકમ્મંખવિતાણું, સિદ્ધિ ગચ્છધ નીરચો ॥
 તયાલોગમત્થયત્થો, સિદ્ધો હવધ સાસચો ॥૨૫॥
 સુહ સાયગસ્સ સમાણુસ્સ, સાયા ઉલ્લગસ્સ નિ-
 ગામ સાધસ્સ ॥ ઉચ્છેલણા પહેચસ્સ, દુલ્લ-
 હાસુગધંતારિસગસ્સ ॥૨૬॥ તવોગુણ પહાણુસ્સ,
 ઉજ્જુમધં ખંતિસંજય રથસ્સ ॥ પરીસહે
 જિણં તસ્સ, સુલહા સુગધં તારિસગસ્સ
 ॥ ૨૭ ॥ પચ્છાવિતે પયાયા, ખિચ્ખં
 ગચ્છંતિ અમરભવણુધં ॥ જેસિં પિચ્ચો તવો
 સંજમો, ય ખંતીય ખંભચેરં ચ ॥ ૨૮ ॥
 ઇચ્ચેયં છજ્જવણિયં, સમ્મદિઠિ સયાજચે ॥
 દુલ્લહં લભિત સામણુણું, કમ્મુણા ન વિરાહિ-

જ્ઞાસિ તિષ્ઠેમિ ॥૨૯॥ ઇતિ જ્ઞાનવશિષ્ઠિયા નામ
ચરિત્ર્યં અજ્ઞયણં સમ્મતં ॥

ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનું ત્રીજું અધ્યયન.

ચત્તારિ પરમંગાણિ, દુદ્ધાણિહ જંતુણા
॥ માણુસત્તં સુધં સદ્ધા, સંજન્મમિ ય વી-
રિયં ॥ ૧ ॥ સમાવન્નાણં સંસારે, નાણા-
ગોત્તાસુ જાઈસુ ॥ કમ્મા નાણાવિંહા કદ્દુ,
પુઠો વિસ્સંભિયા પયા ॥ ૨ ॥ એગયા દેવ-
લોએસુ, નરએસુવિ એગયા ॥ એગયા આસુર-
કાયં, અહાકમ્મેહિં ગચ્છઈ ॥ ૩ ॥ એગયા
ખત્તિયો હોઈ, તઓ ચંડાલ ખોક્કસો ॥ તઓ
ક્રીડ પયંગો ય, તઓ કુંથુ પિપીલિયા ॥ ૪ ॥
એવમાવટ્ટ જોણીસુ, પાણિણો કમ્મ કિન્વિસા
॥ ન નિવિજ્જંતિ સંસારે, સન્વહેસુ વ ખત્તિયા
॥ ૫ ॥ કમ્મસંગેહિં સંમૂઢા, દુઃકિખયા ખડુ

વ્રેયણા ॥ અમાણસાસુ જોણીસુ, વિણિહમ્મતિ
 પાણિણે ॥ ૬ ॥ કમ્માણું તુ પહાણાએ,
 અણુપુન્વી કયાઈ એ ॥ જીવા સોહિમાણુપત્તા,
 આયયંતિ મણુસ્સયં ॥ ૭ ॥ માણુસ્સં વિગ્ગહં
 લઘ્ધું, સુધં ધમ્મસ્સ દુલ્લહા ॥ ૮ ॥ સોઆ
 પડિવજ્જંતિ, તવંખંતિ મહિસયં ॥ ૯ ॥
 આહુઆ સવણં લઘ્ધું, સદ્ધા પરમ દુલ્લહા ॥
 સોઆ નેઆઉયં મગ્ગં, ખહુવે પરિભસ્સઈ
 ॥ ૧૦ ॥ સુધં ચ લઘ્ધું સદ્ધં ચ, વીરિયં પુણ
 દુલ્લહં ॥ ખહુવે રોયમાણા વિ, નો યણં પડિ-
 વજ્જએ ॥ ૧૧ ॥ માણુસત્તામિ આયાએ,
 જો ધમ્મં સોઆ સદ્ધે ॥ તવસ્સી વીરિયં
 લઘ્ધું, સવુટે નિધ્ધુણે રયં ॥ ૧૨ ॥ સોહી
 ઉજ્જયભૂયસ્સ, ધમ્મે સુદ્ધસ્સ ચિરૂઈ ॥ નિ-
 વ્વાણં પરમં જઈ, ધય સિત્તિવ્વ પાવએ ॥ ૧૩ ॥
 વિગિંચ કમ્મુણે હેઉં, જસં સચિણુ ખતિએ

॥ પાઠવં શરીરં હિર્યા, ઉઠં પક્કમર્થં દિસં
 ॥ ૧૩ ॥ વિસાલિસેહિં સીલેહિં, જખા ઉત્તર
 ઉત્તરા ॥ મહાસુક્ષ્મા વ દિપ્પંતા, મન્નંતા
 અપુણ્ણચવં ॥ ૧૪ ॥ અપ્પિયા દેવકામણું,
 કામરૂવવિઉવિણ્ણો ઉઠું કપ્પેસુ ચિટ્ઠંતિ, પુન્ના-
 વાસસયા ખહુ ॥ ૧૫ ॥ તથ્થ હિર્યા જહા-
 ઠાણું, જકખા આઉકખએ ચુયા ॥ ઉવેંતિ
 માણ્ણસં ભેણિં, સે દસંગેડભિન્નયધં ॥ ૧૬ ॥
 ખેત્તં વશ્થુ હિરણ્ણં ચ, પસવો દાસ પોરસં ॥
 ચત્તારિ કામખંધાણિ, તથ્થ સે ઉવવજ્જધં ॥
 ૧૭ ॥ મિત્તવં નાધવ હોધં, ઉચ્ચાગોએ ચ
 વન્નવં ॥ અપ્પાયંકે મહાપન્ને, અભિન્નયે જસો
 ખલે ॥ ૧૮ ॥ ભોચ્ચા માણ્ણસએ ભોએ, અપ્પ-
 ડિરૂવે અહાઉયં ॥ પુન્નિં વિસુદ્ધ સદ્દમ્મે,
 કેવલં ખોહિ બુદ્ધિયા ॥ ૧૯ ॥ ચઉરંગં
 દુલ્લહં નચ્ચા, સંજમં પડિવન્નિયા તવસા

૧૫૨

ધુયકમ્મસે, સિધ્ધે હવઇ સાસએ ॥ તિ-
એમિ ॥ ૨૦ ॥

॥ ઇતિ ત્રીણું અધ્યયન ॥

૫

ચોથું અધ્યયન.

અસંખયં જીવિય મા પમાયએ, જરો-
વણીયસ્સહુ નચ્ચિ તાણું ॥ એવં વિચાણા
હિ જણે પ્પમત્તે, કિં તુ વિહિંસા અજયા
ગહિતિ ॥ ૧ ॥ જે પાવકમ્મેહિં ધણું માણ-
સા, સમાયયંતી અમઇં ગહાય ॥ પહાય તે
પાસપયઠિએ નરે, વેરાણુખદ્દા નરયં ઉવેતિ
॥ ૨ ॥ તેણે જહા સંધિમુહે ગહીએ, સકમ્મુણા
કિચ્ચઇ પાવકારી ॥ એવં પયા પેચ્ચ ઇહં ચ
લોએ, કહાણુ કમ્માણુ ન મોખખ અત્થિ
॥ ૩ ॥ સંસાર-માવન્ન પરસ્સ અદ્દા, સાહા
રણું જં ચ કરેઇ કમ્મં ॥ કમ્મસ્સ તે તસ્સ

ઉ વેયકાલે, ન બંધવા બંધવયં ઉવેતિ ॥૪॥
 વિત્તેણ તાણું ન લલે પમત્તે, ઇમંમિ લોચે
 અદુવા પરથા ॥ દીવપ્પાણુઠેવ અણુતમોદે,
 નેયાઉયં દહુ-મદહુ-મેવ ॥ ૫ ॥ સુતેસુ યાવિ
 પડિબુદ્ધજીવી, ન વીસસે પંડિય આસુપન્ને ।
 ઘોરા મુહુત્તા અબલં શરીરં, ભારંડપકખી
 ચરેડપ્પમત્તો ॥ ૬ ॥ ચરે પયાઈં પરિસંક
 માણો, જં કિંચિપાસ ઇહ મન્નમાણો ॥ લા
 ભંતરે જીવિય બુદ્ધતા, પચ્છા પરિજ્ઞાય મ
 લાવધંસી ॥ ૭ ॥ છંદંનિરોદ્ધેણ ઉવેઈ મોકખ
 આન્તે જહા સિક્કિખય વમ્મધારી ॥ પુન્વા
 વાસાઈં ચરેડપમત્તો, તમ્હા મુણ્ણી ખિપ્પ મુવે
 મોકખં, ॥૮॥ સ પુન્વમેં ન લલેજ્જ પચ્છ
 એસોવમા સાસયવાઈયાણું ॥ વિસીયઈ સિક્કિ
 આઉયંમિ, કાલોવણ્ણીએ સરિરસ્સ લેએ ॥૯॥
 ખિપ્પં ન સક્કેઈ વિવેગ-મેઉ, તમ્હા સમુદ્ધ

પહાય કામે, સમ્મિમ્મથ લોગં સમયા મહેસી,
 અપ્પાણ રકખીવ ચરે પમત્તો ॥૧૦॥ મુહું મુહું
 મોહગુણે જયંતં, અણેગરૂવા સમણં ચરંતં ॥
 કાસા કુસંતિ અસમંજસં ચ, ન તેસુ ભિક્કખુ
 મણુસા પઉસ્સે ॥ ૧૧ ॥ મંઢા ચ કાસા ળહુ-
 લોહણિજ્જા, તહપ્પગારેસુ મણું, ન કુજ્જા ॥
 રકિખજ્જા કોહં વિણુએજ્જા માણું માયં
 ન સેવેજ્જા પહેજ્જા લોહં ॥ ૧૨ ॥ જેડસંખ
 યા તુચ્છ પરપ્પવાઈ, તે પેજ્જા દોસાણુગયા
 પરજ્જા ॥ એ એ; અહંમેતિ દુગંછમાણો,
 કંખે ગુણે જાવ સરિરસ્સ લેઓ ॥ તિ
 યેમિ ॥ ૧૩ ॥

॥ ઇતિ ચોથું અધ્યયન ॥

ભાગ ત્રીજો.

卐卐卐卐卐

શ્રી ગૌતમ પૃચ્છા.

પ્ર૦—શ્રી ગૌતમ સ્વામી પૃચ્છા કરે,
કહોને સ્વામી શ્રી વર્ધમાનજી; કેણે કર્મે
નિરધન નિરવંશી, કેણે કર્મે નિષ્કળ હોય,
॥ કહોને૦ ॥ ૧ ॥

ઉ૦—પર ધન ભાગે ને પર દમે, તેણે કર્મે
નિરધન હોય; હો વત્સ ગોયમા સાંભળો
॥ ૨ ॥ થાપણ મોસોરે જે કરે, તેણે કર્મે
નિરવંશ હોય ॥ હો વત્સ૦ ॥ ૩ ॥ ઘાત
ઘાસે ગર્ભાવાસની, તેણે કર્મે નિષ્કળ હોય ॥
હો વત્સ૦ ॥ ૪ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે વેશ્યા ને વિધવા, કેણે
કર્મે નપુંસક હોય ॥ કહોને૦ ॥ ૫ ॥

૧૫૬

ઉં—દુગંધી કરે જૈન ધર્મની, તેણે કર્મે
વેશ્યાજ હોય ॥ હો વત્સં ॥ ૬ ॥ શિયળ
ખંડીને ભોગ ભોગવ્યા, તેણે કર્મે વિધવા હોય
॥ હો વત્સં ॥ ૭ ॥ વેશ્યાનો સંગજ ને કરે,
તેણે કર્મે નપુંસક હોય ॥ હો વત્સં ॥

પ્રં—કેણે કર્મે ગર્ભથી ગળી જાય, કેણે
કર્મે પીઠી ભર્યા જાય ॥ કહોનેં ॥ ૮ ॥

ઉં—વાડી વેડાવે કુણા મોગરા, તેણે કર્મે
ગર્ભથી ગળી જાય ॥ હો વત્સં ॥ ૧૦ ॥ કુલ
વીધાવી કર્સ ખાંધીયાં, તેણે કર્મે પીઠી ભર્યા
જાય ॥ હો વત્સં ॥ ૧૧ ॥

પ્રં—કેણે કર્મે કુંઠા ને પાંગળા, કેણે
કર્મે જાતી અંધ હોય ॥ કહોનેં ॥ ૧૨ ॥

ઉં—જે જીવ ફરે રે ચૌરંગમાં, તેણે કર્મે
પાંગળા હોય ॥ હોય વત્સં ॥ ૧૩ ॥ આંખો
કાઢે રે પર જીવની, તેણે કર્મે જાતી અંધ
હોય ॥ હો વત્સં ॥ ૧૪ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે શોક્યજ ઉપજે, કેણે કર્મે
કલંક ચઢે ॥ કહોને ॥ ૧૫ ॥

ઉ૦—વેરો ને વંચારે ને કરે, તેણે કર્મે
શોક્યજ ઉપજત ॥ હો વત્સ ॥ ૧૬ ॥
શાખ ભરીને કર્મ ખાંધીયા, તેણે કર્મે કલંક
ચઢત ॥ હો વત્સ ॥ ૧૭ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે વિષધર ઉપજે, કેણે કર્મે
જશહીણ હોય ॥ કહોને ॥ ૧૮ ॥

ઉ૦—રીસ ભર્યા મરે રે અણખોલડે, તેણે
કર્મે વિષધર હોય ॥ હો વત્સ ॥ ૧૯ ॥
જે જીવ રાગે રે વ્યાપીઓ, તેણે કર્મે જશ-
હીણ હોય ॥ હો વત્સ ॥ ૨૦ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવ નિગોહમાં, કેણે કર્મે
તિર્યંચમાં જાય ॥ કહોને ॥ ૨૧ ॥

ઉ૦—જે જીવ મોહમાં વ્યાપીયો, તેણે કર્મે
નિગોહમાં જાય ॥ હો વત્સ ॥ ૨૨ ॥ જે જીવ

માયામાં વ્યાપીઓ, તેણે કર્મે તિર્યચમાં જાય
॥ હો વત્સ૦ ॥ ૨૩ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવ એકેંદ્રિ, કેણે કર્મે
પંચઘંદ્રિ હોય ॥ કહોને૦ ॥ ૨૪ ॥

ઉ૦—પંચ ઘંદ્રિ જેણે વશ નવ કરી, તેણે
કર્મે એકેંદ્રિ હોય ॥ હો વત્સ૦ ॥ ૨૫ ॥ પંચઘંદ્રિ
જેણે વશ કરી, તેણે કર્મે પંચઘંદ્રિ હોય ॥
હોય વત્સ૦ ॥ ૨૬ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવડો બહુ ભમે, કેણે
કર્મે થોડેરો સંસાર ॥ કહોને૦ ॥ ૨૭ ॥

ઉ૦—જે જીવ મોહ મત્સર કરે, તેણે
કર્મે સંસાર ફરંત ॥ હો વત્સ૦ ॥ ૨૮ ॥ જે
જીવ વિનય ભક્તિ કરે, તેણે કર્મે સંસાર
તરંત ॥ હો વત્સ૦ ॥ ૨૯ ॥

પ્ર૦—કેણે કર્મે જીવડો નીચ કુળે, કેણે
કર્મે ઉચ કુળ હોય ॥ કહોને૦ ॥ ૩૦ ॥

ઉં—દાન દીધારે અસુઝતાં, તેણે કર્મે
નીચ કુળ હોય ॥ હો વત્સં ॥ ૩૧ ॥ દાન
દીધારે સુપાત્રને, તેણે કર્મે ઉંચ કુળ હોય ॥
હો વત્સં ॥ ૩૨ ॥

પ્રં—કેણે કર્મે જીવડો નરકમાં, કેણે કર્મે
સ્વર્ગ વિમાન ॥ કહોનેં ॥ ૩૩ ॥

ઉં—જે જીવ જીલ સ્વાદે રે વ્યાપીએ,
તેણે કર્મે નરક મોઝાર ॥ હો વત્સં ॥ ૩૪ ॥
દાન શિયળ તપ ભાવના, તેણે કર્મે સ્વર્ગ
વિમાન ॥ હો વત્સં ॥ ૩૫ ॥

પ્રં—ગૌતમે કેવળ માગીયું, દોને સ્વામી
શ્રી વર્દમાન ॥ આપોરે સ્વામી શ્રી વર્દ-
માનજી ॥ ૩૬ ॥

ઉં—એણે મોહિ કેવળ ન પામીએ,
મોહથી ન હોય નિરવાણ ॥ હો વત્સં ॥ ૩૭ ॥
ગૌતમ કેવળ પામીયા, મહાવીર સ્વામી
પહોંચ્યા નિરવાણ ॥ હો વત્સં ॥ ૩૮ ॥

૧૬૦

બાર વ્રતના છાપા.

જીવ દયા નિત્ય પાળીએ, વ્રત પહેલું કહીએ,
સૂક્ષ્મ બાદર જીવને, અભયદાનજ દઈએ,
સાધારણ પ્રત્યેકમાં, બહુ પાપજ ભણે,
અનંત કાયને ઓળખી, દયા મન આણે.
છકાયની રક્ષા કરો, સર્વ કુટુંબ ભણે.
આપણું; પ્રકાશસિંહ વાણી વહે, તે બરે
તુજ ડાહ્યાપણું ૧

મૃષાવાદ નવિ બોલીએ, વ્રત બીજું કહીએ;
ભરવી કુડી સાખ, તેથી અભગા રહીએ;
પંચમાં પૂછે વાત, ત્યાં નવિ બોલીએ બોલું;
આ ભવ પામે માન, પરભવ મુખજ મોલું.
એકલું ભણી પ્રાણીયા, મૃષાવાદ નવિ
ભાખીએ; પ્રકાશસિંહ વાણી વહે, જીભ જત
કરી રાખીએ. ૨

અદત્તાદાન ન લીજીએ, ચોરી નવિ કીજે;
 વસ્તુ પરાઈ હાથ જડે, તો પાછી દીજે;
 કુડાં તોલાં ત્રાજવાં, વળી માપજ મોટું,
 મીઠું બોલે મુખ થકી, પણ ચાલે ખોટું.

એહવી માયા કેળવી, મલકાણો મનમાં,
 ઘણું, પ્રકાશસિંહ વાણી વહે, (કે) રાજ નથી
 બામ પોપા તણું. ૩.

પરનારીનો સંગ નિવારો, (તમે) ઉત્તમ પ્રાણી,
 શિયળ પાળો નિર્મળું, આતમ-હિત જાણી;
 પરનારીના સંગ થકી, તમે નિર્ધન થાશે,
 આ ભવ દંડે રાજ્ય, પરભવ નરકે જાશે.

એવું જાણી પ્રાણીયા, શિયળ વ્રત પાળો
 સોહામણો, પ્રકાશસિંહ વાણી વહે (કે) મહીમા
 વ્રત ચોથા તણો. ૪.

સોનું, રૂપું, ધન, માલ, તું તો પામ્યો કેડી,
 કુડ, કપટ, છળ ભેદ કરી તેં માયા જોડી;

આશા તૃષ્ણા નવિ મટે, મન વાજે ભેરી,
તૃપ્તી ન પામ્યો આત્મા, મન હોંશ ધણેરી.

અંત સમય મૂકી કરી, એકલકા જાવું
સહી; પ્રકાશસિંહુ વાણી વહે, [કે] મનની
મમતા મનમાં રહી. ૫

ઉચી, નીચી, જળ-થળ વાટની, મર્યાદા કરજે,
છટ્ટા વ્રતની વાત, તહારે હૈડે ધરજે,
અધિકી રાવઈ એહની, તું ટાળે પ્રાણી,
તો સુખ પામીશ શાશ્વતાં, ઈમ જોલ્યા નાણી.

એહવું જાણી પ્રાણીયા, રાવઈ (ટાળ) દેશ
પરદેશની; પ્રકાશસિંહુ વાણી વહે (તો) ભૂંગળ
ભાગે કષ્ટની. ૬

સાત વ્યસન નવિ સેવીએ, નવિ પીજે તાડી,
છન્વીસ જોલની ધારણા, તું ધરજે દહાડી;
પાપતણા વ્યાપાર, પ્રાણી તું પરિહરજે,
ધન, ધાન કુવિય જાતની, મર્યાદા કરજે.

સંખ્યા દુપદ યૌપદ તણી, દૃઢ રાખે
તહારો આતમા; પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, [કે]
એ વ્રત પાળો સાતમા. ૭

વશ રાખજો તહારી જીભડી, અનર્થાદંડે,
કાજ ન સીઝે આપણું, તું શીદને મંડે;
જેથી લાગે પાપ, તેથી અળગો રહેજે,
ધર્મ-ધ્યાનની વાતમાં, તું વળગ્યો રહેજે.

પોતાથી પળતું નથી, ને પારકું તું ક્યાં
લહે, પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, કે તહારાં ક્યાં
તું સહે. ૮

નિત્ય સામાયિક કીજીયે, સુણ ઉત્તમ પ્રાણી,
લાલ ઘણો છે એહમાં, ઈમ બોલ્યા નાણી;
મેરૂ કંચનથી અધિક, કેાઈ દાનજ આપે,
તોલ ન આવે તેહની, ઈમ જીનવર થાપે.

એવું જાણી પ્રાણીયા, નિત્ય સામાયિક
કીજીએ; પ્રકાશસિંહ વાણી વદે, [તેા] મુક્તિ
તણાં સુખ લીજીએ. ૯

વહેલો ઉઠી આતમા, તું ધ્યાનજ ધરજે,
દશમા વ્રતની વાર્તા, તું હૈડે ધરજે;
ઘણા દ્રવ્ય નવિ ધારીયે, ગૃહિ નવિ ધર્મજે,
સાધુ-સાધવીને વાંદવા, દિન પ્રત્યે જઈજે.

એવું જાણી પ્રાણીયા, ઘણાં દ્રવ્ય નવિ
ધારીયે; પ્રકાશસિંહ વાણી વહે, (કે) ઇંદ્રિનો
રસ ગાળીજે. ૧૦

પોષધ કીજે ભાવશું, આતમ વશ રાખી,
જીમ કીધા દશ શ્રાવકે, સૂત્રને સાખી;
જતના કરજે જીવની, સુક્ષ્મ ને બાદર,
ધ્યાન ધરો નવકારનું, એવું વ્રત આદર.

ક્રોધ, માન, માયા તજી, સમતાનો રસ
પીજીજે; પ્રકાશસિંહ વાણી વહે, (કે) એકવા
પોષધ કીજીજે. ૧૧

હવે કહું વ્રત બારમું, સુણ ઉત્તમ પ્રાણી,
જમવા વેળા આતમા, ચિંતવણા આણી;

૧૬૫

જે આવે મુનિરાજ, પંચ મહાવ્રત ધારી,
દોષ રહિત દેઈ દાન, હૈડે હર્ષ વધારી.

દ્વાદશ વ્રત શ્રાવક તણાં, શુદ્ધ સમકિતથી
પાળશે; પ્રકાશસિંહ વાણી વહે, (તે) મુક્તિનાં
સુખ મહાલશે. ૧૨

સંવત અઠાર પંચોતરાની, શુકલ પક્ષે,
માસ અષાઠો શોભતો, આઠમ ને દિવસે;
સજ્જાય કીધી શોભતી, ગામ ગોંડળ વાસે,
સેવક વિનવે ભાવશું, મન હર્ષ ઉદ્ભાસે,

એહ બારવ્રત શ્રાવકતણાં, શુદ્ધ સમકિત-
થી પાળશે; ઉત્કૃષ્ટા પંદરે ભવે, મુક્તિપુરીમાં
મહાલશે. ૧૨

ક્ષમા પના.

હે ભગવાન્ ! હું ખડુ ભૂલી ગયો, મેં તમારાં અમૂલ્ય વચનોને લક્ષમાં લીધાં નહિ.

તમારાં કહેલાં અનુપમ તત્ત્વનો મેં વિચાર કર્યો નહિ. તમારા પ્રરૂપેલા માર્ગ મુજબ મેં ઉત્તમ શીલને સેવ્યું નહિ. તમારાં કહેલાં વચનામૃતો, જેવાં કે-દયા, શાન્તિ, ક્ષમા, પવિત્રતા, સરલતા અને શમતાને મેં ઓળખ્યાં નહિ.

હે ભગવાન્ ! હું ભૂલ્યો; આથડ્યો ને રજાડ્યો કે જેની હદ નહિ. અનંત સંસારની વીટખાણામાં પડ્યો છું, જેનું મને લાન નથી; કેમકે હું પાપી મદોન્મત અને કર્મ રજથી કરીને મલીન છું. હે પરમાત્મા ! તમારાં કહેલાં તત્ત્વો સમજ્યા વિના મારો મોક્ષ નથી એ નક્કીજ છે.

હું નિરંતર પ્રપંચમાં પડ્યો છું, અને અજ્ઞાનથી અંધ થયો છું, જેથી મારું શુદ્ધ સ્વરૂપ હું સમજી શકતો નથી. મારામાં વિવેક શક્તિ નથી, અને હું મૂઢ છું, નિરાશ્રીત છું, તેમજ અનાથ છું. હે નીરાગી પરમાત્મા ! હવે હું તમારું, તમારા ધર્મનું, અને તમારા વિતરાગી મુનિનું શરણુ ગ્રહણ કરું છું. મારા અપરાધની ક્ષમા થાઓ કે જેથી હું તે સર્વ પાપથી મુક્ત થાઉં, એ મારી અભિલાષા છે. આગળ કરેલાં પાપોનો હું હવે પશ્ચાતાપ કરું છું. જેમ જેમ હું સૂક્ષ્મ વિચારથી ઊંડો ઉતરું છું, તેમ તેમ તમારા તત્વના ચમત્કારો મારા સ્વરૂપનો પ્રકાશ કરે છે. તમે નીરાગી, નિર્વિકારી, સન્નિવહાનંદ સ્વરૂપ, સહજાનંદી, અનંતજ્ઞાની, અનંતદર્શી, અને ત્રૈલોક્ય પ્રકાશક છો, હું માત્ર મારા આત્મહિતને અર્થે તમારી

સાક્ષીએ ક્ષમા ચાચું છું. મને તમારા કહેલાં વચનમાં કાંઈ પણ શંકા હવે રહી નથી. વિભાવને તણ સ્વભાવમાં અહોરાત્રિ રમું એજ મારી મહત્વકાંક્ષા છે. હે સર્વજ્ઞ ભગવાન ! હું અલ્પજ્ઞ તમને વિશેષ શું કહું ? તમારાથી કાંઈ અજ્ઞાણ્યું નથી. માત્ર પશ્ચાતાપથી હું પાપ કર્મની ક્ષમા ઇચ્છું છું તો હે દયાળુ પ્રભુ ! ક્ષમા આપો ॐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ

ૐૐૐૐૐૐ

આત્મ જ્ઞાન

હે ભવ્ય ! આ જીવને અનાદિ કાળથી બે પ્રકારનાં બંધન વળગેલાં છે. એક બહારનું બંધન કે જે જગતમાં અનેક પ્રકારની પૌદ્ગલિક વસ્તુઓનું છે અને બીજું અંતરનું બંધન, તે ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ અને દ્વેષનું છે. આ બંધનોથી આત્માને અનેક જન્મ મરણ

કરવા પડે છે, કારણ કે આત્માની બહારની વસ્તુઓનો પ્રેમ અને સંગ, મૂળ આત્મસ્વરૂપને કર્મ સ્વરૂપ કાઢવે ઢાંકી ભારે કરી સંસાર સમુદ્રમાં ડુબાવી ભવચક્રમાં ફેરા ફેરવે છે. માટે ગુરુકૃપા મેળવી જન્મે બાંધનોથી મુક્ત થઈ આત્મ સ્વરૂપ પ્રગટ કરવા ભાગ્યશાળી થઈશ, તે દિવસ સફળ થયેલો માનજે ૧.

હૈ ભવ્ય! આત્માને હમન કરવો પરંતુ તેને કાબુમાં રાખવો ઘણો કઠણ છે, પણ કબજામાં રાખવાથી આ લોકમાં તથા પરલોકમાં સુખી થવાય છે, ગમે તે માણસો દુઃખ દે, ક્રોધ કરે, ખોટાં વચનો બોલે, અપમાન કરે, પણ તેમને પ્રેમ દ્રષ્ટિથી જુએ ને વિચાર કરે, કે, જગતના જીવો અજ્ઞાનને આધીન થઈ અયોગ્ય વચનો બહાર કાઢે છે. દુકાનદારો અનેક પ્રકારની ઉંચી નીચી વસ્તુઓનો વેપાર

કરે છે. કીંમતી ચીજોનો વેપારી કીંમતી વસ્તુઓ
 બહાર કાઢી મૂકે છે, ને નીચી વસ્તુનો વેપારી
 નીચી વસ્તુઓ બહાર કાઢી મૂકે છે, તેમ મનુ-
 પ્યરૂપી દુકાનમાં જે વચન રૂપી માલ ભરેલો
 છે તેમાંથી ઉંચા માણસો સારાં વચનો બહાર
 કાઢે છે ને નીચા માણસો નીચા વચનો બહાર
 કાઢે છે. જેનામાં જે વસ્તુ હોય તે પ્રગટ કરે
 છે. માટે ગુરૂકૃપા મેળવી સંયમ અને તપે કરી
 આત્માને કાળમાં લાવી મૂળ આત્મસ્વરૂપ પ્રગટ
 કરવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસ સદ્ગુણ થયેલો
 માનજે. ૨.

હે ભવ્ય ! ક્રોધ કરતો નહિ, તેમ બીજાને
 ક્રોધ કરાવતો પણ નહિ; કારણ ક્રોધરૂપી અગ્નિ
 પ્રગટ થવાથી બધા ગુણોને બાળી મૂકે છે
 આ મનુષ્ય ભવમાં અનેક ગુણો પ્રગટ કરી
 ઉંચી ગતિમાં જવાનું સામર્થ્ય છે, તેને બદલે
 ક્રોધથી મનુષ્યત્વના ઘણા ગુણોનો નાશ કરી

નીચી ગતિમાં જીવ જાય છે, ક્રોધ વિભાવ દશાનો છે, એટલે આત્માથી બહારની વસ્તુ છે, તેથી કર્મબાંધન થઈ આત્માને અનેક જન્મ મરણ કરવાં પડે છે, ને ઘણાં દુઃખો ભોગવવાં પડે છે, અને ક્ષમાથી અનેક ગુણો પ્રગટ થાય છે. ક્ષમાગુણ પોતાના મૂળ સ્વભાવની વસ્તુ છે. તે કર્મરૂપ મેલ દૂર કરી મૂળ આત્મગુણ પ્રગટ કરે છે. માટે ગુરૂકૃપા મેળવી ક્ષમાગુણ પ્રગટ કરી સ્વભાવ દશામાં રહી શિવપદને મેળવવા ભાગ્યશાળી જ્યારે થઈશ તે દિવસ તારો સફળ થયેલો સમજી લેજો. ૩.

હે ભવ્ય ! આત્માને કર્મરૂપી કાદવ ભાગવાથી તે ઘણો અજ્ઞાન ને મૂર્ખ બની જાય છે. તેથી જન્મરાજના હાથમાં જઈ ઘણા માર અને દુઃખ સહન કરવાં પડે છે, રાત્રી ભોજન કરનારને, રાત્રે પાણી પીનારને, કંદ-

મૂળ લક્ષણ કરનારને, દારૂ માંસ ખાનારને, તેમ અનેક પ્રકારની હિંસાઓ કરનારને છેદન, લેદન અને તાડનની ઘણી વેદના ભોગવવી પડે છે, તેમજ પશુ, પક્ષી, વનસ્પતિ વિગેરેમાં જન્મ ધરી ઘણાં દુઃખ સહન કરવાં પડે છે. માટે ગુરૂ કૃપા મેળવી, કર્મમેલ દૂર કરી, આત્માને ઉજળો કરી, મોક્ષપદ મેળવવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસ સદ્ગુણ થશે. ૪.

હે ભવ્ય ! માયા કપટ રહિત સરળ ભાવમાં રહેવું એટલે આત્માના શુદ્ધ ધર્મમાં રહેવું. માણસો ગમે તેવાં કદુ વચન કહે, માન અપમાન કરે તેને લક્ષમાં નહિ લેતાં પોતાના આત્મિક ધર્મમાં મગ્ન રહેવું. જેમ અગ્નિને ઘી મળવાથી ઉજ્જસનો પ્રકાશ આપે છે, તેમ જીવ પોતાના આત્મિક ધર્મમાં રહી જ્ઞાનનો પ્રકાશ કરે છે. માટે ગુરૂકૃપા મેળવી

સરલ સ્વભાવમાં રહી જ્ઞાન પ્રગટ કરવા ભાગ્ય-
શાળી થઈશ તે દિવસ સફળ થશે. ૫

હે ભવ્ય ! જીવ લક્ષ ચોરાશી એટલે
ભવચક્રમાં ફરી ઘણા જન્મો લઈને ભૂખના,
તૃષ્ણાના, ટાઢના, તાપના, મારના, છેદન ભેદન
વિગેરેનાં અનેક દુઃખો સહન કરીને કાંઈક
કર્મરૂપ મેલ દૂર થવાથી મનુષ્યપણું પામે છે.
માટે ગુરુ કૃપા મેળવી દયા ધર્મમાં, ખાર
પ્રકારના તપમાં અને ક્ષમાગુણમાં રહી મોક્ષ
મેળવવા ભાગ્યશાળી થઈશ, તે દિવસ તારો
સફળ થયેલો જાણજે. ૬.

હે ભવ્ય ! કર્મ આવવાનાં કેટલાક કારણો
એવાં છે કે પુદ્ગલ એટલે જગતની
અનેક વસ્તુનું પ્રેમ બંધન તેમજ અસંયમમાં
રહેવું, નિદ્રાને વશ થવું, રાગદ્વેષમાં પ્રવર્તવું
અને મન, વચન અને કાયાના જોગનું અશુભ
પ્રવર્તન કરવું, એવા અનેક આવરણથી આત્મા

સંસાર સાગરમાં ડુબેલો રહે છે. માટે ગુરુ કૃપા મેળવી સમભાવમાં રહી કર્મોને દૂર કરી સંસાર સાગરમાંથી બહાર નીકળવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસો સફળતાના માનજો ૭.

હે ભવ્ય ! પૂર્વ ભવને વિષે ભલું કૃત્ય કરવાથી મનુષ્ય ભવ, આર્યક્ષેત્ર (એટલે દયા કરુણાવાળું), ઉંચું કુળ, નીરોગી કાયા, લાંબુ આયુષ્ય, પુરી ઇંદ્રિયો, સાધુની સેવા અને અમર પદ મળે તેવી વાણી સાંભળવાનો જોગ ઇત્યાદિ મળ્યાં છે; માટે નિજસ્વરૂપ વિચારી, ગુરુકૃપા મેળવી અમૂલ્ય વખતનો લાભ લેવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસથી સાફલ્યતા મેળવવાનું પગલું ભર્યું છે એમ માની લેજો. ૮.

હે ભવ્ય ! જગતમાં કુગુરુઓ ઘણા જ છે, એટલે પોતે સંસાર સાગરમાં ખુડે અને સામાને ખુડાડે એવા પૈસાના લોભી, પાંચ ઇંદ્રિયોના

ભોગના લાલચુ, અને મહંતપણું મનાવનારા
આ પંચકાળમાં ઘણા વધી પડ્યા છે; માટે
આડંબરથી નહિ ત્રોભાતાં જે આત્મહિત પોતે
કરે અને સામાને આત્મહિત કરાવે એવા
ગુરુઓનો સંજોગ મેળવવા ભાગ્યશાળી ધર્મશ
ત્યારે તું પોતાને ક્ષવેલો માનજે. ૯

હું ભાવ્ય ! તારું આયુષ્ય ઓછું થતું
જાય છે. જેમ ઘડીયાળમાં એક એક મિનિટ
પ્રમાણે કલાક પુરો થાય છે, અને રાત્રિ દિવસ
ધર્મ ચોવીસ કલાક પુરા થાય છે, તેમ તારા
આયુષ્યમાંથી મિનિટ મિનિટ ઘટતી જાય છે,
એમ કરતાં એક દિવસ ઓછો થયો, જે દિવસ
પુરા થયા, માસ પુરો થયો, વરસ પુરું થયું, તેમ
ઘટતાં ઘટતાં ભાવ પુરો થાય છે, એવો વિચાર
કરી ધર્મ કરવામાં પ્રમાદ કરીશ નહિ, કારણ
કે વૃદ્ધાવસ્થામાં ઉઠી જેસી શકાશે નહિ, તે

વખતે સમ્યક્ ધર્મની આરાધના થશે નહિ.
માટે ગુરુ કૃપા મેળવી હુમણાંજ આત્મસાધન
કરવા તૈયાર બની તારા જન્મને સફળ
કરી દે. ૧૦

હે લબ્ય ! તું પાપ કર્મ કરી મોટા
મોટા આરંભ સમારંભ કરીને ધન મેળવે છે,
અને તેને અમૃતની પેઠે ગ્રહણ કરી રાખે
છે, તે તારી ચોર બુદ્ધિ છે. ધનમાં સર્વનો
લાગ છે. માટે ધર્મ માર્ગે જેવાકે પરોપ-
કાર, વિદ્યા દાન, અભય દાન, જીવ દયા એવા
સારા કાર્યમાં વાપર; નહિ તો પાપ કર્મ
કરેલાં તે તારે ભોગવવાં પડશે, અને દુર્ગતિમાં
ઘણાં દુઃખો વેઠવાં પડશે. માટે ગુરુકૃપા મેળવી
સારા કાર્યમાં દ્રવ્ય વાપરી લાભ મેળવવા
ભાગ્યશાળી થઈશ તો તે દિવસો સફળ થયેલા
માનજે. ૧૧.

હે ભગ્ય ! આ સંસારમાં આવી, પારકા-
ઓને માટે ઘણા પ્રકારનાં પાપકર્મ ઉપાર્જન
કરે છે. તારી જીંદગી નિભાવવા પાપ કર્મ
ઓછું કરવું પડે, પણ તારે પુત્ર વિગેરે સગાં
સંબંધીઓને નિભાવવાની તૃણા છે, પણ એ
તારી ખોટી મમતા છે, કારણ કે સૌ સૌનું
ભાગ્ય સાથે છે. દીકરા માટે મુકેલ વસ્તુ
તેના ભાગ્યમાં ન હોવાથી તે પોતે પાપમાલ
બની જઈ ગરીબ અવસ્થામાં આવી જાય છે,
ને બાપ ગરીબ છતાં દીકરા ભાગ્યવાન હોવાથી
કરોડાધિપતિ થાય છે ને સારી આબરૂ મેળવે
છે, માટે તારી મમતા ફાગટ છે ને જે પાર-
કાઓ માટે પાપ કર્મ ઉપાર્જન કરેલ તે તારે
એકલાને ભોગવવું પડશે. સગાં સંબંધીઓ
દુર્ગતિમાં છોડાવવા આવશે નહિ, માટે ગુરૂ
કૃપા મેળવી પાપ કર્મ નહિ કરતાં ધર્મ કરણી

કરી આત્મતત્ત્વ મેળવવા જ્યારે ભાગ્યશાળી
થઈશ તે દિવસને સફળ માની લેજે. ૧૨

હે ભવ્ય ! જ્ઞાની માણસ ડગલે ડગલે
વિચાર કરતાં ચાલે છે, કે રખેને હું સંસાર
રૂપી ચક્રના બંધનમાં પડી જઈશ, એવું જાણીને
કોઈ જીવને દુઃખ આપે નહિ, પોતાના આત્મા
સરખા પ્રાણી માત્રને ગણે અને પોતે સંયમ
માર્ગમાં રહી પાછલા કર્મ જપાવે ને નવાં
કર્મ આવવા દે નહિ, તેથી જીવ બંધન મુક્ત
થઈ પોતાના સ્વરૂપને પ્રગટ કરે છે. માટે
ગુરૂકૃપા મેળવી એવા ગુણો પ્રગટ કરવા ભાગ્ય-
શાળી થઈશ. તે સમય તારી સફળતાનો
મનાશે. ૧૩

હે ભવ્ય ! જે જ્ઞાની માણસો છે, તે
પ્રભુના કાયદા પ્રમાણે ચાલે છે, તે ભવ-
સાગરમાં ડુબતા નથી પણ તેથી ઉલટા એટલે

પોતાની મરણ મુજબ પાંચે ઇંદ્રિયોના ભોગ-
ના સુખને રસ્તે ચાલે છે, તે સંસાર સમુદ્રમાં
ડૂબી જાય છે. જેમ સરકારે ફરમાવેલ કાયદા
પ્રમાણે જો ચાલે છે તે ગુન્હેગાર ગણાતા
નથી ને તેથી ઉલટી રસ્તે ચાલી ચોરીઓ,
પંડાઓ અને માણસોની ઘાતો કરે છે, તેવા
માણસોને કેદની, દંડની કે ફાંસીની શિક્ષા
ભોગવવી પડે છે, તેમ પ્રભુના ફરમાવેલ
કાયદા બહાર ચાલે તો છેદન, ભેદન ને તાડન
ગેરે દુઃખની શિક્ષા ભોગવવી પડે છે, માટે
પુર કૃપા મેળવી પ્રભુના ફરમાવેલા માર્ગમાં
પાલવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિન સફળ-
તાનો માનજે. ૧૪

હૈ ભવ્ય ! અજ્ઞાન કાર્ય એટલે જગતનો
અપયશ મેળવીને જો માણસો મરે છે તે
મરણ ગણત્રીનું નથી, કારણ મનુષ્ય ભવ પામી

આત્માને બંધન થાય નહિ એવાં સારાં-ભલ
કર્તવ્યો કરી જન્મ મરણના ઘણા ભવો
ઘટાડવાના હતા તે નહિ કરતાં ખોટા કાર્યમાં
જોડાઈને અનેક દુઃખના ભવો વધારીને મરે
છે; તેમજ જ્ઞાની માણસો આત્માને બંધન
થાય નહિ તેવાં સારા કાર્યમાં જોડાઈ ભવો
ઘટાડી મોક્ષપદને મેળવે છે તે મરણ ગણત્રીનું
છે. માટે ગુરુ કૃપા મેળવી જન્મ મરણ ઘટાડી
મોક્ષપદ મેળવવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસ
સફળ થશે. ૧૫

હે ભવ્ય ! જે અજ્ઞાની માણસો પાંચે
ઇન્દ્રિયોના કામ ભોગના સુખમાં પડી ગયા
છે, તે અનેક પ્રકારની જીવ હિંસાઓ કરે છે
ને ખોટા પ્રયત્નો રચે છે. વળી પોતે માને
છે કે સ્વર્ગ નથી કે નર્ક નથી, માટે જે
સુખના વૈભવ મળ્યા છે, તે ભોગવવાથી જ

આત્માને લાભ છે. હુમાણું ભાગ્યનો ઉદય થવાથી ભોગ મળ્યા છે, પછો મળશે કે નહિ તે કોણ જાણી શકે છે ? અજ્ઞાની પોતાના સ્વરૂપને ભુલી જઈ એમાં જ સુખનો આનંદ માને છે. માટે ગુરુ કૃપા મેળવી પૌદ્ગલિક સુખમાં આસક્ત નહિ થતા, આત્મજ્ઞાન પ્રગટ કરવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસ સફળ થયેલો લાગશે. ૧૬.

હે ભવ્ય ! જે માણસો ધર્મને છોડી અધર્મના માર્ગે દોરાય છે, તે માણસો અનેક જન્મ પામી દુઃખી થાય છે. જેમ કોઈ ગામડાનો માણસ માલ ભરી શહેરમાં વેચવા જતાં સારો સડકનો રસ્તો પડતો મુઠ્ઠી બીજો હુંકડો માર્ગ જાણી આડે રસ્તે જતાં ગાડાની ધરી ભાગવાથી તે માણસ ઘણો પસ્તાવો કરે છે, કારણ કે આડે રસ્તે માણસો જતાં આવતાં સહાય

કરનાર મળતાં નથી, માટે ત્યાં આગળ દુઃખી થઈ અત્યંત શોચના પામે છે, તેવી રીતે દયા ધર્મરૂપી મોટો સડકનો રસ્તો પડતો મુકી હિંસારૂપી આડે રસ્તે જતાં મરણને અંતે દુઃખી થાય છે. અને બીજે ભવે નર્ક તિર્થંચની ગતિ-ઓમાં જઈ ધણું દુઃખ ભોગવે છે, માટે શુર કૃપા મેળવી દયારૂપી ધર્મના મોટા પંથને રસ્તે જવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિન સફળતાનો ગણજે. ૧૭.

હે ભવ્ય ! જે જ્ઞાની પુરુષો છે, તેમણે સંયમ ને તપે કરીને આત્માને કબજે કરેલ છે, તે માણસો મરણ આવે ત્રાસ પામતા નથી, કારણ કે પોતાના સ્વરૂપમાં આનંદ માની રહેલ છે, તે માને છે કે આત્માને ઉપાધિ રહિત એટલે કે સુખની જગામાં જવાનું છે. હવે જન્મ મરણનું દુઃખ દૂર થું

છે, એવો પોતે આનંદ પામી ત્રાસ પામતા નથી, અને અજ્ઞાની માણસો મરણને અંતે ત્રાસ પામે છે, કારણ કે અનેક પ્રકારનાં પાપ-હિંસાઓ કરીને આનંદ પામે છે, તેથી દુર્ગતિમાં જવું પડશે, એમ વિચારી ત્રાસ પામે છે માટે ગુરુ કૃપા મેળવી સંયમ ને તપે કરી આત્મ સ્વરૂપ પ્રગટ કરવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસે તારો આ અવતાર સફળ થયો એમ માની લેજો. ૧૮.

હો ભગ્ય ! સંસારના કામ ભોગ છે, તે વિષ એટલે ઝેર સરખા છે. તે આત્માને દોષિત બનાવે છે, અને મોક્ષના પંથે જવા દેતા નથી પણ તેથી ઉલટા પંથ—નકાદિ ગતિઓમાં દોરી જાય છે. જેમ માખી બળખાને દેખી સ્વાદ લેવાની લાલચે ત્યાં બેસે છે, પણ તેમાંથી બહાર નીકળાતું નથી, અને

લપટાઈને મરણ પામે છે, તેમ અજ્ઞાની માણસો
સંસારના કામભોગ રૂપી બળખાના સ્વાદની
લાલચે લપટાઈ મરણ પામી નર્કાદિ ગતિઓમાં
ઘણા કાળ સુધી રહી, અનેક પ્રકારનાં દુઃખ
સહન કરે છે, પણ ધર્મ કરણી કરી મોક્ષ
સાધન કરવા બહાર પડી શકતા નથી, ને કામ-
ભોગમાં ચોટી રહે છે, માટે ગુરૂ કૃપા મેળવી
કામભોગનો ત્યાગ કરી ધર્મ કરણી કરી મોક્ષ-
પંથને સાધવા ભાગ્યશાળી થઈશ તે દિવસ
સફળ થયેલો લેખાશે. ૧૯.

હું ભવ્ય ! આ જગતના જીવોને ધનની
એટલે પૈસાની તૃષ્ણા ઘણી છે, તેના કારણે
અનેક પ્રકારના આરંભો કરી જીવ હિંસાઓ
કરે છે, અને ધનમાંજ સર્વ સુખાનું કારણ
અજ્ઞાની જીવો તૃષ્ણાને લીધે માને છે; તે
એટલે સુધી કે એવા જીવને જો ઇંદ્ર અથવા

વૈશ્રમણ્ય ભંડારી આખા જગતની એક મોટી
કોઠી બનાવી તેમાં ધન ભરીને આપે તોએ
તેની તૃષ્ણા ધીપાતી નથી ને તે જીવ ધર્મ
ધ્યાનમાં રહી આત્મહિત કરી શકતો નથી,
અને ધનની ઝંખનામાં મરણ પામી ભવચક્રમાં
ફરી ઘણાં દુઃખ ભોગવે છે. માટે ગુરુ કૃપા
મેળવી ધન વિગેરે પૌદ્ગલિક વસ્તુઓ નાશવંત
છે અને દુર્ગતિમાં લઈ જાય છે, એવું બાણી
તેની તૃષ્ણા નહિ કરતાં આત્મહિત પ્રગટ કરવા
જ્યારે ભાગ્યશાળી ધર્મશ્રી, તે દિવસ સફળ
થયો માનજે. ૨૦.

હે ભગ્ય ! જેમ પાણીમાં પલાળેલ
માટીનો લોચો અને સુકી માટી એ બન્નેને
લઈ ભીંત સામે જોસથી ફેંકી, પરંતુ તેમાં
લીલી માટી હતી તે ભીંતે ચોંટી ગઈ, અને
સુકી માટી ભીંતે અફળાઈને પાછી પડી, તેમ

હુબુદ્ધિ અજ્ઞાની જીવો બહારના સુખને વિષે
 સંસારરૂપી લીલી માટીરૂપ કામલોગની વાસ-
 નામાં લપટાણા છે, તે સંસારરૂપી ભીંતને
 ચોંટી ગયા છે, અને આંતર દ્રષ્ટિવાળા સૂકી
 માટીરૂપ જ્ઞાની પુરૂષો સંસારના કામલોગને
 વિષ સમાન ગણે છે, ને તેની વિષયવાસનામાં
 લપટાતા નથી, તેમજ આત્મ સ્વરૂપમાં રમણ
 કરે છે, તે પુરૂષો સંસારરૂપી ભીંતને ચોંટતા
 નથી, માટે ગુરૂકૃપા મેળવી આંતર દ્રષ્ટિમાં વિચારી
 આત્મસ્વરૂપમાં રમણતા કરવા ભાગ્યશાળી થઈશ
 તે સમયને તારા આત્મ કલ્યાણની સફળતાનો
 આવી લાગેલ સમય પીછાણી આનંદિત થજે.

શ્રી અઢાર પાપસ્થાનક.

(આ અઢાર રસ્તે જીવને પાપ ઉત્પન્ન થાય છે, તેથી સર્વ જનોએ ત્યાગ કરવો જોઈએ.)

૧ પ્રાણાતિપાત-કોઈના પ્રાણનો નાશ કરવો તે પાપ તેથી જીવને દુઃખ. કોઈના જીવની રક્ષા કરવી તે ધર્મ. તેથી સુખ.

૨ મૃષાવાદ-જુઠું બોલવું તે પાપ. તેથી દુઃખ. સત્ય બોલવું તે ધર્મ તેથી સુખ.

૩ અદત્તાદાન-ચોરી કરવી તે પાપ. તેથી દુઃખ. દાન દેવું તે ધર્મ. તેથી સુખ.

૪ મૈથુન-પુરૂષે સ્ત્રી સાથે અને સ્ત્રીએ પુરૂષ સાથે વ્યભિચાર કરવો તે પાપ, તેથી દુઃખ. બ્રહ્મચર્ય પાળવું તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૫ પરિગ્રહ-પૈસા, જમીન વિગેરે ઉપર મૂર્છા રાખવી તે પાપ, તેથી દુઃખ. અને મૂર્છાનો ત્યાગ કરવો તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૬ ક્રોધ-ક્રોધની ઉપર ગુસ્સે થવું તે પાપ, તેથી દુઃખ. ક્ષમા કરવી તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૭ માન-અહંકાર કરવો તે પાપ, તેથી દુઃખ. અભિમાન ન કરવો તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૮ માયા-કપટ કરવું તે પાપ, તેથી દુઃખ. સરલતા રાખવી તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૯ લોભ-તૃષ્ણા રાખવી તે પાપ. તેથી દુઃખ. સંતોષ રાખવો તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૦ રાગ-ક્રોધ ઉપર રોષ (મોહ) રાખવો તે પાપ, તેથી દુઃખ. મોહનો ત્યાગ કરવો તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૧. દ્વેષ-ક્રોધ ઉપર દ્વેષ, ઈર્ષ્યા, અદેખાઈ કરવી તે પાપ. તેથી દુઃખ. આત્મપ્રેમ તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૨ કલોશ-ક્રોધ સાથે કળુઓ કરવો તે પાપ. તેથી દુઃખ. શાન્તિ રાખવી તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૩ અભ્યાસયાન-કોઈ ઉપર આજ ચ-
ઠાવવું તે પાપ. તેથી દુઃખ. ગુણાનુરાગી થવું
તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૪ પૈશુન્ય-ચાડી કરવી તે પાપ, તેથી
દુઃખ. ગુણકીર્તન કરવું તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૫ પરપરિગ્રાહ-કોઈની નિંદા કરવી તે
પાપ, તેથી દુઃખ. આત્મનિંદા કરવી તે ધર્મ,
તેથી સુખ.

૧૬ રતિઅરતિ-પાપમાં પ્રીતિ અને ધર્મ-
માં ખેદ કરવો તે પાપ. તેથી ઉલટું તે ધર્મ,
તેથી સુખ.

૧૭ માયા-મૃષાવાદ કપટ સહિત જુદું તે
પાપ. નિખાલસ વાણી તે ધર્મ, તેથી સુખ.

૧૮ મિથ્યાદર્શનશબ્દ-સાચાને ખોટું ને
ખોટાને સાચું માનવું તે પાપ. તેથી ઉલટું
માનવું તે ધર્મ, તેથી સુખ.

એ અઠાર પાપ પોતે કર્યા હોય, બીજા પાસે કરાવ્યાં હોય, કોઈ માણસ કરતો હોય, તેને ભલાં જાણ્યા હોય, તો અનંતા સિદ્ધ કેવળી ભગવંતની સાથે, માફ પાપ નિષ્કળ થાઓ.

બાર ભાવના (આત્મગોષ્ઠી).

(૧) આ માફ શરીર, વૈભવ, લક્ષ્મી તેમજ મારો કુટુંબ પરિવાર એ સર્વ વિનાશી છે. હું પોતે અવિનાશી છું. વિનાશીના મોહમાં શા માટે હું મુઝાઈ રહું છું ?

(૨) મરણ સમયે મારો વૈભવ, લક્ષ્મી કે કુટુંબ-પરિવાર મને બચાવશે નહિ, તેમજ સથવારો પણ કરશે નહિ. અશરણ એવા મને માત્ર ધર્મનું જ શરણ છે.

(૩) (મેં) મારા આત્માએ સંસાર-સમુદ્રમાં ભમતાં ઘણા ભવ કર્યાં છે. હવે હું તે બેડીથી ક્યારે મુક્ત થઈશ ?

(૪) આ મારો આત્મા એકલો છે; તે એકલો આન્યો છે, એકલો જશે અને કરેલાં સારાં ખોટાં ફળ એકલોજ ભોગવશે.

(૫) હું કેાઈનો નથી, કેાઈ મારું નથી.

(૬) શરીર અપવિત્ર છે; મળમુત્રની ખાણ છે; રોગ-જરાનું નિવાસ ધામ છે, હું તેથી ન્યારો છું.

(૭) મિથ્યાત્વ, અમત, પ્રમાદ, અશુભ યોગ અને કષાય એ પાંચ, પાપને દાખલ થવાનાં ગરનાળાં અથવા આશ્રવ છે.

(૮) સમકિત, વ્રત પચ્ચખાણુ, અપ્રમાદ, શુભયોગ અને અકષાય એ પાંચ, આવતાં કર્મને રોકનારાં ખારણા અગર સંવર છે.

(૯) અણુસણુ, ઉણોદરી, વૃત્તિસંક્ષેપ, રસ-
પરિત્યાગ, કાયકલેષ, ઇન્દ્રિય પાંડિસંલીનતા,
પ્રાયશ્ચિત, વિનય, વૈયાવચ્ચ, શાસ્ત્રપઠન, ધ્યાન
અને કાઉસ્સગ્ગ એ બાર, પૂર્વે દાખલ થઇ
ગયેલાં પાપોને બાળનારા અગ્નિ સમાન
નિર્જર્જરા છે.

(૧૦) હું હાલ અમુક ઘરમાં છું એટલે
કુવામાંના દેડકા માફક અહંપદમાં રહ્યો છું
પરંતુ ચૌદ રાજલોક આગળ હું અને મારું
હાલનું રહેઠાણ કેણુ માત્ર છે ! હિમા મહુ-
બ્બના આકારે આવી રહેલા ચૌદ રાજલોકમાં
નીચે ભુવનપતિ, વ્યંતર અને સાત નરક છે.
ત્રીચ્છે અસંખ્ય દ્વીપ સમુદ્રો આવી રહ્યા છે,
ઉંચે બાર દેવલોક, નવગ્રેવેયક, પાંચ અમુત્તર
વિમાન અને તે ઉપર અનંત સુખમય પવિત્ર
સિદ્ધગતિની પડોશી સિદ્ધશીલા છે.

(૧૧) ભવબ્રમણ કરતાં કરતાં સમ્યક્ જ્ઞાનની પ્રસાદી મળવી એ ધણી દુર્લભ છે.

(૧૨) ધર્મના ઉપદેશક તથા શુદ્ધ શાસ્ત્રના બોધક એવા ગુરૂ અને શ્રવણ મળવું અતિ દુર્લભ છે.

—ક—

ચતુર્દશ નમસ્કાર.

૧ ઓં અસિઆઉસાય નમઃ ૨ શ્રી ઋષભ-
દેવાય નમઃ ૩ શ્રી શાંતિનાથાય નમઃ ૪
શ્રી પાર્શ્વનાથાય નમઃ ૫ શ્રી વીરવર્ધમાનાય
નમઃ ૬ શ્રી ગૌતમ ગણધરાય નમઃ ૭ શ્રી
સુધર્મ ગણધરાય નમઃ ૮ શ્રી જીનેન્દ્રાય નમઃ
૯ ઉસલાઈ મહાવીરં, વંદામિ ત્રિણ ચઉ-
વિસં. ૧૦ ચતુર્વિધ સંઘાય નમઃ ૧૧ વંદે
પ્રવચન માતરં. ૧૨ વંદે દયા માતરં. ૧૩
વીરં વંદે. ૧૪ અહું નમઃ

કૃત્તિ

ચત્તારી મંગલ.

શ્રી ચત્તારિમંગળં, અરિહંતામંગળં ॥
 સિદ્ધામંગળં, સાહુમંગળં, કેવળી પન્નતો
 ધર્મોમંગળં, ॥ ચત્તારી લોગુત્તમા, અરિહંતા
 લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહુ લોગુત્તમા
 કેવળી પન્નતો ધર્મો લોગુત્તમા ॥ ચત્તારી
 શરણું પંવળમિ, અરિહંતા શરણું પંવ-
 ન્નમિ, સિદ્ધાશરણું પંવળમિ, સાહુશરણું
 પંવળમિ, કેવળી પન્નતો ધર્મોશરણું પંવ-
 ન્નમિ ॥ ચાર શરણું કરે જેહ, ભવસાગરમાં
 ન ખુડે તેહ, સકળ કર્મનો આણે અંત, મોક્ષ
 તણા સુખ લે અનંત, ભાવ ધરીને જે ગુણ
 ગાય, તે જીવ તરીને મુક્તિ જાય ॥ સંસાર
 માંહિ શરણું ચાર, અવર શરણું નહિ કંચાય,
 જે નરનારી આદરે, તેને અક્ષય અવિચળ પદ
 હોય, અંજુડે અમૃત વસે, લખ્ખી તણા
 ભંડાર, ગુરૂ ગૌતમને સમરિયે તો સહાય
 મનવંછિત ફળ દાતાર. ॥

શ્રી જીવરાશીની સજ્જાય.

હવે રાણી પદ્માવતી, જીવરાશિ ખમાવે
 ॥ જાણપણું જગતે ભલું, એણીવેળાએ આવે ॥
 તે મુજ મિચ્છા મિ દુક્કડં ॥ ૧ ॥ અરિહં-
 તની સાખ ॥ જે મેં જીવ વિરાધીયા, ચો-
 રાશી લાખ ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૨ ॥ સાત લાખ
 પૃથ્વી તણા, સાતે અપકાય, સાત લાખ
 તેઉ કાયના, સાતે વળી વાય ॥ તે મુજ ૦
 ॥ ૩ ॥ દસ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિ, ચઉદે
 સાધારણ ॥ બી તી ચૌરેંદ્રિ જીવના, જે જે
 લાખ વિચાર ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૪ ॥ દેવતા
 તિર્યંચ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી ॥ ચઉદ
 લાખ મનુષ્યના, એ લાખ ચોરાશી ॥ તે
 મુજ ૦ ॥ ૫ ॥ ઇણ ભવે પરભવે સેવિયાં, જે
 પાપ અઠાર ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી પરિહરં,
 દુર્ગતીનાં દાતાર ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૬ ॥ હિંસા

ક્રીધી જીવની, જોડ્યા મૃષાવાદ ॥ દોષ અ-
 દત્તા દાનના, મૈથુન ઉનમાદ ॥ તે મુજ ૦ ॥
 ૧૭ ॥ પરિચ્છેદ મેળવ્યો કારમો, ક્રીધો ક્રોધ
 વિશેષ ॥ માન માયા લોભ મેં કર્યા, વળી
 રાગ ને દ્વેષ ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૮ ॥ કળહ કરી
 જીવ દુહવ્યા, દીધાં કુડાં કલંક ॥ નિંદા
 ક્રીધી પારકી, રતિ અરતિ નિઃશંક ॥ તે
 મુજ ૦ ॥ ૯ ॥ ચાડી ક્રીધી પારકી, ક્રીધો
 થાપણુ મોસો ॥ કુચર કુદેવ કુધર્મનો, ભલો
 આણ્યો ભરૂંસો ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૧૦ ॥ ખા-
 ટકીને ભવ મેં કર્યા, જીવના વધ ઘાત ॥
 ચડીમાર ભવે ચરકલાં, માર્યાં દિન રાત ॥
 તે મુજ ૦ ॥ ૧૧ ॥ કાજી મુદ્દાને ભવે, પઠી
 મંત્ર કઠોર ॥ જીવ અનેક જખ્ખો કર્યા, ક્રીધાં
 પાપ અધોર ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૧૨ ॥ માછીને
 ભવે માંછલાં, ઝડ્યાં જળવાસ ॥ ધીવર ભીલ
 કોળી ભવે, મૃગ પાડ્યા પાસ ॥ તે મુજ ૦

॥ ૧૩ ॥ કોટવાળને લવે મેં કીયા, આકરા
 કર હંડ ॥ બંધીવાન મરાવિયા, કોરડા છડી
 હંડ ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૧૪ ॥ પરમાધામીને
 લવે, હીધાં નારકી દુઃખ ॥ છેદન લેદન વેદના,
 તાડન અતિ તિજખ ॥ તે મુજ ૦ ॥
 ॥ ૧૫ ॥ કુંભારને લવે મેં ક્રિયા, નીભાહ
 પચાવ્યા ॥ તેલી લવે તલ પીલિયા, પાપે
 પિંડ ભરાવ્યા ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૧૬ ॥ હાળી
 લવે હજા ખેડીયા, ફેડયા પૃથ્વીનાં પેટ ॥
 સૂડ નિદણુ ક્રિયાં ઘણાં, હીધા બળદ ચપેટ ॥
 ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૧૭ ॥ નાળી લવે રોપ
 રોપિયા, નાનાવિધ વૃક્ષ ॥ મૂળ પત્ર ફળ
 ફુલનાં, લાગ્યાં પાપ અલક્ષ ॥ તે મુજ ૦ ॥
 ૧૮ ॥ અધોવાઇયાને લવે, ભર્યા અધીકા
 ભાર ॥ પોઠી ઉંટ કીડા પડયા, દયા નાણી
 લગાર ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૧૯ ॥ છીંવાને લવે
 છેવર્યા, કીધા રંગના પાસ ॥ અગ્નિ આરંભ

કીયા ઘણા, ધાતુર્વાદ અભ્યાસ ॥ તે મુજ ૦
 ॥ ૨૦ ॥ સુરપણે રણુ ઝુઝતાં, માર્યા માણસ
 વૃંદ ॥ મહિરા માંસ માખણ લખ્યાં, ખાધાં
 મૂળ ને કંદ ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૨૧ ॥ ખાણ
 ખણાવી ધાતુની, પાણી ઉલ્લેચ્યાં ॥ આરંભ
 કીધા અતિ ઘણા, પોતે પાપજ સંચ્યાં ॥
 તે મુજ ૦ ॥ ૨૨ ॥ અંગાર કર્મ કર્યા વળી,
 ઘરમે દ્રજ દીધા ॥ સમ ખાતા વીતરાગના,
 કુડા કોસજ કીધા ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૨૩ ॥
 બીલી લવે ઉંદર ગળ્યા, ગિરોળી હુત્યારી ॥
 મૂંઠ ગમાર તણે લવે, મેં જુ લીંખ મારી ॥
 ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૨૪ ॥ લાડલુંજ તણે લવે,
 એકેંદ્રિય જીવ ॥ જીર ચણા ઘઉં શેક્યા,
 ચાંડતા રીવ ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૨૫ ॥ ખાંડણ
 પીસમ ગારના, આરંભ કીધા અશેષ ॥ રોંધણ
 સીંધણ અગ્નિનાં, પાપ લાખ્યાં વિશેષ ॥ તે
 મુજ ૦ ॥ ૨૬ ॥ વિકથા ચાર કીધી વળી,

સેવ્યા પંચ પ્રમાદ ॥ ઇષ્ટ વિયોગ પડાવિયા,
 રૂઢન વિષવાદ ॥ તે મુજ ॥ ૨૭ ॥ સાધુ અને
 શ્રાવક તણાં, વ્રત લેઈને લાગ્યાં ॥ મુજ અને
 ઉત્તર તણાં, મુજ દુષણ લાગ્યાં ॥ તે મુજ ॥
 ૨૮ ॥ સાપ વીંછી સિંહ ચીતરા, શકરા
 ને સમળી ॥ હિંસક જીવ તણે ભવે, હિંસા
 કીધી સમળી ॥ તે મુજ ॥ ૨૯ ॥ સુવા-
 વડી દુષણ ઘણાં, વળી ગર્ભ ગળાવ્યા ॥
 જીવાણી ઢાળ્યાં ઘણાં, શિયળવ્રત લગાવ્યાં ॥
 તે મુજ ॥ ૩૦ ॥ ભવ અનંતા ભમતાં થકાં,
 કીધો દેહ સંબંધ ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી
 વેસિરું, કરું જન્મ પવિત્ર ॥ તે મુજ ॥ ૩૧ ॥
 ભવ અનંતા ભમતા થકાં, કીધા પરિચ્છેદ
 સંબંધ ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી વેસિરું, ત્રિણશું
 પ્રતિબંધ ॥ તે મુજ ॥ ૩૨ ॥ ભવ અનંત
 ભમતાં થકાં, કીધાં કુટુંબ સંબંધ ॥ ત્રિવિધે
 ત્રિવિધે કરી વેસિરું. ત્રિણશું પ્રતિબંધ ॥ તે

મુજ ૦ ॥ ૩૩ ॥ ઇણિપરે ઇહ ભવ પરભવે,
 કીધાં પાપ અખત્ર ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી
 વેાસીરં, કરં જન્મ પવિત્ર ॥ તે મુજ ૦ ॥
 ॥ ૩૪ ॥ એણિ વિધે એ આરાધના, ભાવે
 કરશે જેહ ॥ સમય સુંદર કહે પાપથી,
 વળી છુટશે તેહ ॥ તે મુજ ૦ ॥ ૩૫ ॥
 રાગ વૈરાડી જે સુણે, એહ ત્રીજી ઢાળ ॥
 સમય સુંદર કહે પાપથી, છુટે તત્કાળ ॥ તે
 મુજ ૦ ॥ ૩૬ ॥ ઇતિ સમાપ્ત ॥

ક્રક્રક્રક્રક્રક્રક્રક્ર

સંધારો (અનશન) કરવાનો વિધિ.
 જ્યારે જે ભાઈ તથા બાઈને સંધારો
 અનશન કરવાની ભાવના થાય ત્યારે ગામમાં
 સાધુ અગર સાધ્વી બિરાજતાં હોય તો તેમની
 પાસે સંધારાના પરચખાણુ (પ્રત્યાખાન) કરે
 અને જો તેઓ ન હોય તો વડેરા શ્રાવક તથા

શ્રાવીકા પાસે પચ્ચખાણુ કરે. તેનો વિધિ
 પ્રથમ પૂર્વ તથા ઉત્તર દિશા તરફ મુખ
 રાખીને એસે અને જો અશક્તિને લીધે એસી
 શકાય નહિ તો ખાટલામાં અગર પથારીમાં
 સૂતા રહીને પચ્ચખાણુ કરે. પ્રથમ નમોકાર
 મંત્રનો પાઠ ભણે પછી તિજ્જુતો, ઇરિયાવહિ
 તથા તસ્મઉત્તરીનો પાઠ ભણીને મનમાં ઇરિ-
 યાવહિનો કાઉસગ્ગ કરે અને પાંચ નમોકાર
 મંત્ર કાઉસગ્ગમાં ભણે પછી નમો અરિહંતાણું
 કહી કાઉસગ્ગ પાળે પછી લોગસ્સનો પાઠ ભણે
 પછી ત્રણ નમોથ્યુણું ભણે પછી મંગલીક તથા
 છંદ વિગેરે સંભળાવે, ત્યારપછી બાર વ્રત
 અંગીકાર કરેલાં હોય અથવા બીજા કોઈપણ
 જાતનાં પચ્ચખાણુ કરેલાં હોય અથવા વ્રતના
 પચ્ચખાણુ કરેલા ન હોય પણ બારે વ્રતની આ-
 લોચણુ કરે એટલે કોઈપણ જાતનું પાપ લાગેલું
 હોય તેનું મિચ્છામિ દુક્કડં લે, પછી અઠાર

પાપસ્થાનક સંભળાવે પછી ત્રણ કરણ ને ત્રણ
 જોગે પાપના પચ્ચખાણ કરાવે . (મન, વચન
 ને કાયા એ ત્રણે યોગે કરી પાપ કરે નહિ,
 બીજા પાસે પાપ કરાવે નહિ અને પાપ કરતો
 હોય તેને મને કરી લહું જાણે નહિ) એ રીતે
 જાવ જીવ સુધીના પચ્ચખાણ જેનો ભાવ હોય
 તેને કરાવે અને જો જાવ જીવ સુધીનો ભાવ
 ન હોય તો થોડી મુદત સુધીના પચ્ચખાણ
 કરાવે પછી અસણું (અન્ન), પાણું (પાણી),
 ખાઈમં (મેવા મીઠાઈ), સાર્ધમં (મુખવાસ)
 એ ચાર આહારના જાવ જીવ સુધીના પચ્ચ-
 ખાણ કરવા હોય તો જાવ જીવ સુધીના કરાવે
 અને થોડી મુદત સુધીના કરવા હોય તો તે
 પ્રમાણે કરાવે. જો પાણીનો આગાર રાખવો
 હોય તો ત્રણ આહારના પચ્ચખાણ ઈચ્છા
 મુજબ કરાવે વળી વસ્ત્ર વગેરે પોતાના લાંડ

ઉપગરાણુ પોતાને જોઈએ તેટલી છુટ રખાવે તેમજ ધન, ધાન્ય વગેરે કોઈને આપવા હોય તેટલી છુટ રાખીને પરચખાણુ કરાવે વળી રોગ વગેરે કારણને લઈ ગભરામણુ થાય તો તેની શાંતિ કરવા પવન વગેરે નાંખવું પડે તેની છુટ રાખીને સંથારો કરાવે એ પ્રમાણે સંથારાનો વિધિ છે.

પરચખાણુ વિધિ.

૧ ચઉવિહારનાં પરચખાણુ.

ધાર્યા પ્રમાણે ચઉવિહારનાં આહારં, અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં, પરચખામિ, અન્નચણા, ભોગેણું, સહસ્સાગારેણું, સંવસમાહિ વત્તિયાગારેણું અપ્પાણું વેસિરામિ. ૧

૨ એકટાણુનાં પરચખાણુ.

એકટાણુ ઉપરાંત દુવિહારનાં આહારં,

અસણું, ખાઈમં, અન્નથણા ભોગેણું સહ-
સ્સાગારેણું સંવ સમાહિવત્તિયાગારેણું અ-
પ્પાણું વોસિરામિ. ૨

૩ આયંખિલના પચ્ચખાણું

આયંખિલવિહં તિવિહંપિ આહારં પચ્ચ-
ખામિ અસણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નથણા
ભોગેણું, સહસ્સાગારેણું, દેવા દેવેણું, ગિહ-
થસંસઠેણું, પદુચ્ચમખેણું; ગુરુ અભુકાણેણું,
ઉખખત વિવેગેણું, સંવ સમાહિવત્તિયા-
ગારેણું, અપ્પાણું વોસિરામી. ૩

૪ તિવિહારા ઉપવાસનાં પચ્ચખાણું.

કાલ સૂર્ય ઉગે, અભત્તં પચ્ચખામિ
તિવિહંપી આહારં અસણું, ખાઈમં, સાઈમં,
અન્નથણા ભોગેણું સહસ્સાગારેણું સંવસં-
માહિવત્તિયાગારેણું અપ્પાણું વોસિરામિ. ૪

૨૦૫

દરરોજ ધારવાના ૧૪ નિયમ.

સંચિત દ્રવ્ય વિગય વાણી,

તંબોળ વથ કુસુમેસુ,

નાહન સયણ વિલેવણ

ખંભ દિસી ન્હાણુ લતેસુ.

(પૃથ્વી, અપ, તેજ, વાયુ, વનસ્પતિ અને ત્રસ એ છકાયની રક્ષા તથા અસિ મસિ ને કૃષિ એ રીતે ૨૩ બાબતના નિયમ કરવા) સચિત-માટી, પાણી, ફળ, કાષ્ટ, પત્ર ખીજ, તથા જે કાંઈ લીલી વસ્તુ છેધાને બે ઘડી થઈ ન હોય તેનું વજન ધારવું. દ્રવ્ય-સચિત અને અચિત વસ્તુ વાપરવી હોય તેની ગણતરી કરવી. વિગઈ-દુધ, દહીં, તેલ, ઘી, ગોળ, ખાંડ, સાકર અને મીઠાન એ આઠ વિગઈની ગણતરી કરવી. વાણી-જોડા, મોજાં વિગેરેનું પ્રમાણ કરવું. તંબોળ-પાન સોપારી

ઈલાયચી, ચુરણ, લવીંગ આદિનું પ્રમાણ
 કરવું. વચ્ચ-વસ્ત્ર રેશમી, સુતરાઉ, શણ
 તથા ઉનના વિગેરેનું પ્રમાણ કરવું. કુંસુ-
 મેસુ-કુલ, છીંકણી, અત્તર વિગેરે સુંધ-
 વાની ચીજનું પ્રમાણ કરવું. વાહન-
 ચરતાં ફરતાં કે તરતાં ઉડતાં વાહનો
 જેવાં કે ગાડી, આગબોટ, બલુન વિગેરેનું
 પ્રમાણ કરવું. સ્વચ્છ-ખિછાનું, પાટ, પાટલા,
 ખુરશી વિગેરેનો નિયમ કરવો. વિલેવણુ-સુ-
 ખડ, ચંદન વિગેરે વિલેપનનું પ્રમાણ કરવું.
 ખંભા-પ્રહાર્યનો નિયમ કરવો. દિસી છ
 દિશાએ જવાના ગાઉનું પ્રમાણ કરવું. નહા-
 ણુ-બધે શરીરે નહાવાની મર્યાદા કરવી
 ભતેસુ-જમવાની વસ્તુઓનું પ્રમાણ કરવું.
 પૃથ્વીકાય-માટી, મીઠું, ખડી, રમચી, ખારો
 વિગેરેનું પ્રમાણ કરવું. અપકાય-ટાડું તથા
 ઉના પાણીનું પ્રમાણ કરવું. તેઉકાય-દીવા,

ચુલા, ચારી, સગડીઓ વિગેરેનું પ્રમાણ કરવું
 વાઉકાય-પંખા, ધમણો, હીંચકા વિગેરેનું
 પ્રમાણ કરવું વનસ્પતિકાય-શાકભાજી વિગે-
 રેનું પ્રમાણ કરવું. અસિ-ધાર આણી ને
 ધખાકો એટલે તલવાર, લાલો કે તોપ . અને
 ખંભુક છરી વિગેરે શસ્ત્રોનું પ્રમાણ કરવું
 અસિ-શાહી, ખડીયા, કલમ રંગવાનું પાણી
 વિગેરેની ગણતરી કરવી. કૃષિ-ખેતી, ટાંકાં,
 ભોંયરાં, કુવા, તળાવ, વાવ વિગેરેનું
 પ્રમાણ કરવું.

ચોત્રીસ અસજઝાય.

આકાશની દશ અસજઝાય.

- ૧ તારો આકાશે ખરે તો,
- ૨ ચારે દિશા રાતી થાય તો,
- ૩ અકાળે ગાજે તો,
- ૪ અકાળે વીજળી થાય તો,
- ૫ અકાળે કાટકો થાય તો,

- ૬ બીજના ચંદ્રની,
- ૭ જક્ષના ચિન્હ,
- ૮ કરા પડે તો,
- ૯ ધૂયર વરસે તો,
- ૧૦ રજુ વરસે તો.

ઔદારિક શરીરની દશ અસજ્જાય.

- ૧ તતકાળનાં તાજા હાડકાં પડ્યાં હોય તો,
- ૨ માંસ પડ્યું હોય તો,
- ૩ લોહી પડ્યું હોય તો,
- ૪ વિષા ઉલટી પડી હોય તો,
- ૫ મુઠકું બળતું હોય તો,
- ૬ ચંદ્રગ્રહણ થાય તો,
- ૭ સૂર્યગ્રહણ થાય તો,
- ૮ મોટો રાજા મરે તો,
- ૯ સંગ્રામ થાય તો,
- ૧૦ પાંચેન્દ્રિયનું કોઈવર પડ્યું હોય તો.

વખત (કાળ) ની અસજ્જાય.

- ૧ ચૈત્ર શુદ્ધી ૧૫ ની
- ૨ ચૈત્ર વદી ૧ ની
- ૩ અશાઢ શુદ્ધી ૧૫ ની
- ૪ અશાઢ વદી ૧ ની
- ૫ ભાદરવા શુદ્ધી ૧૫ ની
- ૬ ભાદરવા વદી ૧ ની
- ૭ કાર્તિક શુદ્ધી ૧૫ ની
- ૮ કાર્તિક વદી ૧ ની
- ૯ પ્રભાતની
- ૧૦ મધ્યાહ્નની
- ૧૧ સંધ્યાની
- ૧૨ મધ્ય રાત્રિની
- ૧૩ હુતાશની પ્રગટે તે વખતની
- ૧૪ ધુળેટીના દિવસની

એ પ્રમણે ચોતરીસ અસજ્જાય હોય
ત્યારે સૂત્ર વંચાય, ભણાય નહીં.

ખત્રીસ સિદ્ધાંતોનાં નામ.

અગ્યાર અંગનાં નામ.

(૧) આચારાંગજી, (૨) સુયગડાંગજી, (૩) ઠાણાંગજી, (૪) સમવાયાંગજી, (૫) ભગવતી-વિવાહ પન્નતિજી, (૬) જ્ઞાતાધર્મ-કથાજી, (૭) ઉપાસક દસાંગજી, (૮) અંતગડ દસાંગજી, (૯) અનુત્તરો વવાઈજી, (૧૦) પ્રશ્નવ્યાકરણજી, (૧૧) વિપાકજી.

બાર ઉપાંગનાં નામ.

૧. ઉવવાઈજી, ૨. રાયપ્રસણીજી, ૩. જીવાભિગમજી, ૪. પન્નવણજી, ૫. જંબુ-દ્વીપ પન્નતિજી, ૬. ચંદ્રપન્નતિજી, ૭ સૂર્ય પન્નતિજી, ૮. નિરયાવલીકાજી, ૯. કમ્પવડિં-સિયા, ૧૦. પુદ્ગિયાજી, ૧૧. પુદ્ગ્યૂત્રીયાજી, ૧૨. વન્દિદશાજી.

૨૧૧

ચાર મૂલનાં નામ.

૧. ઉત્તરાધ્યયનજી, ૨. દશવૈકાલિકજી,
૩. નંદીજી, ૪. અનુયોગદ્વારજી.

ચાર છેદનાં નામ.

૧. બૃહત્કલ્પજી, ૨. વ્યવહારજી, ૩.
નિશિથજી, ૪. દશાશ્રુતસ્કંધજી.

બત્રીસમું-આવશ્યકજી.

એ બત્રીસ આગમો વિદ્યમાન છે.

❧—❧—❧

ॐ હ્રીં શ્રીં અર્હં નમઃ

શ્રી નવપદ આયંબીલ કરવાની વિધિ.

દર સાલ ચૈત્ર શુદ્ધ ૬ અગર ૭ તથા
આસો શુદ્ધ ૬ અગર ૭ થી આયંબીલની
ઓળી શરૂ થાય છે અને નવ દિવસે સંપૂર્ણ
થાય છે. આયંબીલ વ્રત કરવા મન્યુનારે
સાધુ સાધ્વી પાસે અગર તો વડેરા શ્રાવક

શ્રાવીકા પાસે અગર સીમંધર સ્વામીની
 સાથે પોતે આયંબીલ વ્રતનું પચ્ચળાણ લઈ
 વ્રત સવારમાં આદરવું. તે દિવસે સાધુ
 સાધ્વીજીના દર્શન કરવા, વ્યાખ્યાન સાંભળવું.
 સામાયિક અગર સામાયિક ન આવડે તેમણે
 સંવર આદરી સવારના તથા સાંજના પ્રતિ-
 ક્રમણ કરવું, યથાશક્તિ ધર્મદાન ઉપાશ્રયની
 પેટીમાં નાંખવું. નીચે દરરોજની વિધિ
 બતાવી છે તે પ્રમાણે ક્રિયા વિધિ કરે. આ-
 યંબીલનું ભોજન કરતાં પહેલાં જોણે આયં-
 બીલ કરવાનું શરૂ કર્યું હોય તેમણે ઉપા-
 શ્રયમાં ભોગા મળી, જમીન પૂંજી આસન
 પાથરી મૂહપતિ પલેવીને મુખે બાંધવી. પછી
 સામાયિક અગર સંવર આદરી નીચે મુજબ
 ક્રિયા વિધિ સાથે સાથે બેસી કરવી. બાકી
 રહે તો સાંજના પ્રતિક્રમણ સુધીમાં પુરી
 કરવી. તેમાં જે જે દિવસે વધારે લોગસ્સના

કાઉસગ્ગ કરવાના હોય તે વખતે ઇરિયાવહિ
 પડિક્કમિ એક શ્રાવક અગર શ્રાવિકા લોગ-
 સ્સના પાઠની ગણત્રી કરીને બોલે અને
 બાકોના બધા કાઉસગ્ગ ધ્યાને મૌન રહી
 સાંભળે અને લોગસ્સના પાઠ પૂરા થયે કાઉ-
 સગ્ગ ધ્યાને દરેક જણુ નવકાર મંત્રનો પાઠ
 ગણે. ત્યારપછી નમો અરિહંતાણુ પ્રગટપણે
 કહી કાઉસગ્ગ પાળે. ત્યારપછી એક લોગસ્સનો
 પાઠ બોલવો અને પછીથી નવ દિવસના નવ-
 પદના નમસ્કાર કરવાના હોય ત્યારે આસન
 પર ઉભા થઈ પંચાંગ નમાવી મત્થએણુ
 વંદામિ એમ બોલી નમસ્કાર કરે અને શક્તિ
 ન હોય તેમણે આસન પર બેઠાં થકાં પંચાંગ
 નમાવી નમસ્કાર કરે અને વધારે નમસ્કાર
 કરવાના આવે ત્યારે જે પદના નમસ્કાર
 કરવાના હોય તે પદ બોલી મત્થએણુ વંદામિ
 એમ બોલી એક જણુ ગણત્રી કરીને નમસ્કાર

સંભળાવે અને બાકીના બધા સાથે ઉપર પ્રમાણે નમસ્કાર કરે. તે પ્રમાણે નવે દિવસની ક્રિયા વિધિ કરે. ત્યારપછી નવ પદની નવ દિવસ સુધી વીસ વીસ માળા ગણે. એક પદ બોલી એક મણકો મુકે તે પ્રમાણે એક નવકારવાળી પૂરી કરે, એવી વીસ માળા ગણે અને કેઈ ભાઈ અગર બાઈ છુટક આયંબીલ કરે તેને જે દિવસની ક્રિયા વિધિ કરવાની હોય તે દિવસે સાથે બેસી ક્રિયા કરે. ત્યાર પછી પહોરસી અગર પુરિમટ્ટ (જે પોરસી) નું જે પચ્ચખાણુ કરેલ હોય તે પુરં થયે પચ્ચખાણુ પાળ્યા પછી આયંબીલનું ભોજન કરે અને ત્યારપછીનો વખત ધર્મ કરણીમાં ગાળવો. સાંજે સામાયિક પ્રતિક્રમણુ કરી ચૈાવિહારનું પચ્ચખાણુ કરવું.

નવ દિવસની વિધિ નીચે સુજળ કરવી.

૧ આયંબીલના પ્રથમ દિવસે ૐ હ્રીં
નમો અરિહંતાણું એમ બોલી એક મણકે
મુકવો. એવી રીતે એક માળા ગણવી, એવી
વીસ માળા ગણવી અને બાર લોગસનો
કાઉસગ્ગ કરવો અને શ્રી અરિહંતજીના બાર
ગુણ હોવાથી શ્રી અર્હંદ્યો નમઃ મત્ય-
એણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ બોલી બાર
વખત નમસ્કાર કરવા.

૨ આયંબીલના બીજે દિવસે ૐ હ્રીં
નમો સિદ્ધાણું એ એક પદની ઉપર પ્રમાણે
એક માળા એવી વીસ માળા ગણવી અને
આઠ લોગસનો કાઉસગ્ગ કરવો અને શ્રી
સિદ્ધજીના આઠ ગુણ હોવાથી શ્રી સિદ્ધ્યે.

નમઃ મત્થએણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ બોલી
આઠ વખત નમસ્કાર કરવા.

૩ આયંબીલના ત્રીજા દિવસે ૐ હ્રીં નમો
આયરિયાણું એ એક પદની ઉપર પ્રમાણે એક
માળા એવી વીસ માળા ગણવી અને છત્રીસ
લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો અને શ્રી આચાર્ય-
જીના છત્રીસ ગુણ હોવાથી શ્રી આચાર્યેભ્યો
નમઃ મત્થએણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ બોલી
છત્રીસ વખત નમસ્કાર કરવા.

૪ આયંબીલના ચોથા દિવસે ૐ હ્રીં
નમો ઉવજ્ઞાયાણું એ એક પદની ઉપર
પ્રમાણે એક માળા એવી વીસ માળા ગણવી
અને પચીસ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો,
અને શ્રી ઉપાધ્યાયજીના પચીસ ગુણ હોવાથી
શ્રી ઉપાધ્યાયેભ્યો નમઃ મત્થએણું વંદામિ
એ પ્રમાણે પદ બોલી ૨૫ વખત નમસ્કાર કરવા.

૫ આયંબોલના પાંચમા દિવસે ॐ હ્રીં
 નમો લોએ સર્વ સાદુણું એ એકપદની
 ઉપર પ્રમાણે એક માળા એવી વીસ માળા
 ગણવી અને સત્તાવીસ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ
 કરવો, અને શ્રી સાધુજીના સત્તાવીસ ગુણ
 હોવાથી શ્રી સર્વ સાધુલ્યો નમઃ મત્ય-
 એણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ બોલી સત્તાવીસ
 વખત નમસ્કાર કરવા.

૬ આયંબોલના છઠ્ઠા દિવસે ॐ હ્રીં શ્રીં
 નમો દસગુસ્સ એ પદની ઉપર પ્રમાણે એક
 માળા એવી વીસ માળા ગણવી, અને સડ-
 સઠ લોગસ્સનો અથવા ઝોછામાં ઝોછા પાંચ
 લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો અને સમ્યક્ત્વ
 પદના સડસઠ ગુણ હોવાથી શ્રી દર્શનાય
 નમઃ મત્યએણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ
 બોલી સડસઠ વખત નમસ્કાર કરવા.

૭ આયંબીલના સાતમા દિવસે ॐ હોં શ્રી
 નમો નાણુસ્સ એ પદની ઉપર પ્રમાણે એક
 માળા એવી વીસ માળા ગણવી, અને એકાવન
 લોગસ્સનો અથવા ઓછામાં ઓછા પાંચ
 લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો, અને જ્ઞાન પદના
 એકાવન ગુણ હોવાથી શ્રી જ્ઞાનાય નમઃ
 મત્થએણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ બોલી
 એકાવન વખત નમસ્કાર કરવા.

૮ આયંબીલના આઠમા દિવસે ॐ હીં શ્રી
 નમો ચરિત્તસ્સ એ પદની ઉપર પ્રમાણે
 એક માળા એવી વીસ માળા ગણવી અને
 સિત્તેર લોગસ્સનો અથવા ઓછામાં ઓછા
 સત્તર લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો અને શ્રી
 ચારિત્ર પદના સિત્તેર ગુણ હોવાથી શ્રી
 ચારિત્રાય નમઃ મત્થએણું વંદામિ એ પ્રમાણે
 સિત્તેર વખત નમસ્કાર કરવા.

૬ આયંબીલના નવમા એટલે છેલ્લા દિવસે ૐ હ્રીં શ્રી નમો તવદસ એ પદની ઉપર પ્રમાણે એક માળા એવી વીસ માળા ગણવી, અને પચાસ લોગસ્સનો અથવા ઓછામાં ઓછા બાર લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો અને શ્રી તપ પદના પચાસ ગુણ હોવાથી શ્રી તપસે નમઃ મત્યએણું વંદામિ એ પ્રમાણે પદ બોલી પચાસ વખત નમસ્કાર કરવા.

શ્રી આયંબીલવિધિ સંપૂર્ણ.

ૐ

બીજી રીતે નવપદ આયંબીલ એક

ધાનનું કરવાનું તેની વિધિ લખી

છે અને નવ દિવસની ક્રિયા વિધિ

ઉપર બતાવ્યા પ્રમાણે કરવી.

૧ પ્રથમ દિવસે શ્વેત ધાનનું આયંબીલ કરે, અરિહંતનો વર્ણ સફેદ છે કારણ અરિ-

હંતને કેવળજ્ઞાન, શુકલધ્યાન, શુકલ દેશ્યા છે તેથી.

૨ બીજા દિવસે રાતા ધાનનું આયંબીલ કરે, સિદ્ધનો વર્ણુ લાલ છે કારણ કે સિદ્ધ થવાના છેલ્લા સમયે કર્મને પ્રબળે (બાળે) છે. અહીં અગ્નિની ઉપમા લેવાથી એ અગ્નિનો રંગ પણ લાલ છે તેથી.

૩ ત્રીજા દિવસે પીળા ધાનનું આયંબીલ કરે, ચણુની દાળ વીગેરેનું. આચાર્યનો વર્ણુ પીળો છે કારણ કે આચાર્યને પદ્મદેશ્યા છે તેથી.

૪ ચોથા દિવસે લીલા ધાનનું આયંબીલ કરે, મગની દાળ પ્રમુખનું. ઉપાધ્યાયનો વર્ણુ લીલો છે અને સિદ્ધાંત ભણ્યા છે, અતિચાર પણ ઓછા લાગે છે કારણ કે નીલ દેશ્યા છે તેથી.

૫ પાંચમા દિવસે કાળા ધાનનું આય-
બીલ કરે, સાધુજનો વર્ષુ કાળો છે, અને
સાધુજને અતિચાર ઘણા લાગે છે, કારણ
કૃષ્ણાદિક લેશ્યા છે તેથી.

૬ છઠ્ઠા દિવસે શ્વેતધાનનું આયંબીલ કરે,
ચોખ્ખા વિગેરેનું દર્શનનો વર્ષુ સફેદ છે કારણ
કે આત્માના નિર્મળ ગુણો છે તેથી.

૭ સાતમા દિવસે શ્વેતધાનનું આયંબીલ
કરે, જ્ઞાનનો વર્ષુ સફેદ છે કારણ આત્માના
નિર્મળ ગુણો છે તેથી.

૮ આઠમા દિવસે શ્વેત ધાનનું આયં-
બીલ કરે, ચારિત્રનો વર્ષુ સફેદ છે કારણ
આત્માના નિર્મળ ગુણો છે તેથી.

૯ નવમા દિવસે શ્વેત ધાનનું આયંબીલ
કરે, તપનો વર્ષુ સફેદ છે કારણ આત્માના
નિર્મળ ગુણો છે તેથી.

શ્રી ઐક ધાન આયંબીલ વિધિ સંપૂર્ણ.

૨૨૨
પ્રાર્થના.

(દોહરા)

હે પ્રભુ ! હે પ્રભુ ! શું કહું, દીનાનાથ દયાળ; ૧
હું તે। દોષ અનંતનું, ભાજન છું કરણાળ. ૧
શુદ્ધ ભાવ મુજમાં નથી, નથી અંતર શુદ્ધરૂપ;
નથી લઘુતા કે દીનતા, શું કહું પરમ સ્વરૂપ ! ૨
નથી આશા ગુરુદેવની, અચલ કરી ઉરમાંહી;
આપ તણે। વિશ્વાસ દ્રઢ, ને પરમાદર નાહી ૩
કેવળ કરણા મૂર્તિ છે, દીનખંધુ દીનનાથ;
પાપી પરમ અનાથ છું, ગ્રહો પ્રભુજી હાથ. ૪
અનંત કાળથી આથડયો, વિના ભાન ભગવાન;
સેવ્યા નહિ ગુરુ સંતને, મૂક્યું નહિ અભિમાન. ૫
સંત ચરણ આશ્રય વિના, સાધન કર્યા અનેક;
પાર ન તેથી પામીયો, ઉગ્યો ન અંશ વિવેક. ૬
સહુ સાધન બંધન થયા, રહ્યો ન કાંઈ ઉપાય;
સત્ સાધન સમજ્યો નહિ, ત્યાં બંધન શું જાય ! ૭

પ્રભુ પ્રભુ લય લાગી નહિ, પડ્યો ન સદ્ગુરુ પાય;
 દીઠા નહિ નિજ દોષ તો, તરિયે કોણ ઉપાય. ૮
 અધમાધમ અધિકો વળી, સંકળ જગતમાં હુંય;
 એ નિશ્ચય આઠ્યા વિના, સાધન કરશે શુંય? ૯
 પડી પડી તુજ પદપંકજે, ફરિ ફરિ માગું એજ;
 સદ્ગુરુ સંત સ્વરૂપ તુજ, એ દ્રઢતા કરિદેજ. ૧૦

૦——૦

વ્યાખ્યાન બાદ બોલવાના ઉપદેશી
 દોહરા.

દયા તે સુખની વેલડી, દયા તે સુખની ખાણ;
 અનંતા જીવ મુક્તિ ગયા,

દયાતણું ફળ જાણ, ૧

હિંસા તે દુઃખની વેલડી, હિંસા તે દુઃખની ખાણ;
 અનંતા જીવ નરકે ગયા,

હિંસાતણું ફળ જાણ. ૨

ધર્મ વાડીએ ન નીપજે, ધર્મ હાટે ન વેચાય;

૨૨૪

ધર્મ વિવેકે નીપજે,

જો કરીએ તો થાય.

૩

રત્ન પડયું રે ખજારમાં, રહ્યો ગરધ લોભાય,

મુરખ જાણે કાંકરો,

ચતુર લીયોરે ઉઠાય.

૪

નગર કેરા ખજારમાં, લાંબા પાન ખજુર;

ચડે તો ચાખે પ્રેમરસ,

પડે તો ચકના ચુર.

૫

ખરો મારગ વીતરાગનો, જેમાં કુડ નહીં લવલેશ;

શાણુ થઈને સમજજો,

મનમાં રાખી વીવેક.

૬

ડગાબ્યા ડગશો નહિ, નિશ્ચળ રાખજો મન;

હિસાથી રહેજો વેગળા,

કહેવાશો ધન્ય ધન્ય.

૭

રાત્રિ ગુમાવી સુયતાં, દિવસ ગુમાવ્યો ખાય;

હિરા જેવો મનુષ્ય ભવ,

કોડી ખદલે જાય.

૮

દાન શિયળ તપ ભાવના, ધર્મના ચાર પ્રકાર;
કરો આરાધો ભાવશું,
તો પામો ભવપાર. ૯

કરો દલાલી ધર્મની, દિપે અધીકી જ્યોત;
કૃષ્ણ વાસુદેવ જાણવા,
જેણે બાંધ્યું તીર્થંકર ગોત્ર. ૧૦

ચેત ચેત નર ચેત !

(દોહરા)

પરલોકે સુખ પામવા, કર સારો સંકેત,
હજી બાજી છે હાથમાં, ચેત ચેત નર ચેત ! ૧
જોર કરીને જીતવું, ખરેખરું રણ ખેત;
દુશ્મન છે તુજ દેહમાં, ચેત ચેત નર ચેત ! ૨
ગાપ્રીત્ત રહીશ ગમાર તું, ફેગટ થઈશ ફજેત;
હવે જરૂર હુશિયાર થઈ, ચેત ચેત નર ચેત ! ૩
તન ધન તે તારાં નથી, નથી પ્રિયા પરણેત;
પાછળ સૌ રહેશે પડ્યાં, ચેત ચેત નર ચેત ! ૪

પ્રાણ જશે જ્યાં પીંડથી, પીંડ ગણાશે પ્રેત;
 માટીમાં માટી થશે, ચેત ચેત નર ચેત ! ૫
 રહ્યા ન રાણા રાજ્યા, સુર નર મુનિ સમેત;
 તું તો તરણા તુલ્ય છે, ચેત ચેત નર ચેત ! ૬
 રજકણ તારાં રખડશે, જેમ રખડતી રેત;
 પછી નર તન પામીશ ક્યાં, ચેત ચેત નર ચેત ! ૭
 કાળા કેશ મટી ગયા, સર્વ બનીયા શ્વેત;
 જોબન જોર જતું રહ્યું, ચેત ચેત નર ચેત ! ૮
 માટે મનમાં સમજીને, વિચારીને કર વેત;
 ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં જવું, ચેત ચેત નર ચેત ! ૯
 શુભ શિખામણ સમજીને, પ્રભુ સાથે કર હેત;
 અંતે અવિચળ એ જ છે, ચેત ચેત નર ચેત ! ૧૦

— ૦ —

કરો હંસના કામ.

[દોહરા]

ઉજ્જવળતાને આદરો, શરીર ન કરશો શ્યામ;
 કર્મ તણ દઇ કાગનાં, કરો હંસનાં કામ. ૧

- બુદ્ધ થઈ બનશે નહિ, ગોબરતાણા ગુલામ;
નાર ક્ષીર ન્યારાં કરો, કરો હંસના કામ. ૨
- મુક્તાક્ષી મૂકી દઈ, ચુથો નહિ કદિ ચામ,
દૂધ તણા દરિયે વસો, કરો હંસનાં કામ. ૩
- સ્થાન તળે સમળી તણું, ઠરો હંસનાં કામ;
બગજેવા ઠગ ન બનો, કરો હંસના કામ. ૪
- અધર્મને અડકો નહિ, રહો ધર્મનાં ધામ;
રમો હંસના રાજ્યમાં, કરો હંસનાં કામ. ૫
- પામર સેવા પરહરી, રટો હૃદયમાં રામ;
શ્વાનપણું છોડી દીયો, કરો હંસનાં કામ. ૬
- ક્ષુદ્રબની ખાશે નહિ, હકને તણ હરામ;
ભુંડસંગ ભળશે નહિ, કરો હંસના કામ. ૭
- અવગુણને અળગા કરો, થડો સુગુણનાં ગ્રામ;
પ્રવેશ ન કરો પાપમાં, કરો હંસનાં કામ. ૮
- અરોગો અમૃતદ્રવ્યો, વિભળ કરી વિશ્રામ;
ધુવડપણું ઘટથી તળે, કરો હંસનાં કામ. ૯
- રજને તણ અજને ભળે, નિત્ય નિરંજન નામ;
સંતશિષ્ય સુખ પામવા, કરો હંસનાં કામ. ૧૦

ઉપદેશી દોહરા.

અરિહંત સિદ્ધ સમરં સદા, આચાર્ય ઉવજ્જાય;
 સાધુ સકળ કે ચરણકુ, વંદુ શિષ્ય નમાય. ૧
 સર્વ મંત્ર શિરોમણી, મંત્ર ખરો નવકાર;
 ભાવ ધરી જપતાં લીઝે, સુખ સંપત્તિ અપાર. ૨
 વિનય વડો સંસારમાં, વિનય વિના નહિ જ્ઞાન:
 વિનય ધર્મ સેવો સદા, છોડી ઉર અભિમાન. ૩
 પ્રથમ નમું ગુરૂ દેવને, જોણે આપ્યું જ્ઞાન;
 ભવ સાગર તરવા તણું, આપ્યું જોણે ભાન. ૪
 ભવ ભ્રમણના ચક્રમાં, ભમીયો હું બહુ વાર;
 મહા પુણ્યથી પામીયો, માનવનો અવતાર. ૫
 જન્મ ધરી આ જગતમાં, શું મેળવીયો સાર;
 નિર્મળ મનના ભાવથી, કરજો એહ વિચાર ૬
 માત લાત બ્રાતા સહુ, સ્વપ્નતણો સંગાથ;
 અંતે જાવું જીવને, પુણ્ય પાપ લઈ સાથ ૭
 ક્યાંથી આન્યો ક્યાં જવું, થશે કેમ ધન્ય અવતાર;
 આ દુઃખીયા સંસારમાં, શોધો તારણુદાર. ૮

ગુરૂ મોક્ષ દાતાર છે, ગુરૂ દુઃખ હરનાર;
 ગુરૂ વિના કો છે નહિ, જગમાં તારણુદાર. ૯
 કેશી ગુરૂએ તારીઓ, મહા પાતકી રાય;
 નામે પરદેશી ભલો, દિયો સ્વર્ગ સુખદાય. ૧૦
 શાંત દાંત સંતોષીને, શુદ્ધ શિયળ ધરનાર;
 એવા ગુરૂ ગુણવંતને, વંદન વારંવાર. ૧૧
 મોહ કર્મની જાળમાં, બંધાયો આ જીવ;
 બોધ સુણાવીને સદા, ગુરૂ બનાવે શિવ. ૧૨
 સદ્ગુરૂનો સત્સંગ કરી, કરજો સારાં કામ;
 મહાવીરના શુભ પંથથી, વરજો શિવપુર ધામ. ૧૩

卐 — ❦ — 卐

શ્રી સોળ સતીનો છંદ.

—*—

આદિનાથ આદે જિનવર વંદી, સદ્ગુણ મનોરથ
 કીજીએ; પ્રભાતે ઉઠીને મંગલિક કામે, સોળ
 સતીનાં નામ લીજીએ ૧. બાળ કુમારી જગ-

હિતકારી, પ્રાદ્વી ભરતની બેનડીએ; ઘટ ઘટ
 વ્યાપક અક્ષર રૂપે, સોળ સતીમાં જે વડીએ.
 ૨. બાહુ બળ ભગિની સતીય શિરોમણી, સુંદરી
 નામે ઋષભ સુતાએ; અંક સ્વરૂપી ત્રિભુવન
 માંહે, જેહ અનુપમ ગુણ જુતાએ. ૩. ચંદન-
 બાળા બાળપણેથી, શીયળવંતી શુદ્ધ શ્રાવિકાએ;
 અડદના બાકુળા વીર પ્રતિલાભ્યા, કેવળ લહી
 પ્રત ભાવિકાએ. ૪. ઉગ્રસેન ધુયા ધારિણી
 નંદની, રાજેમતી નેમી વહ્નભાએ; યૌવન વેશે
 કામને જીત્યો, સંજમ લેઈ દેવ દુહ્નભાએ. ૫
 પંચ ભરતારી પાંડવ નારી, દુપદતનયા વખા-
 ણીએએ; એકસો આઠે ચીર પુરાણાં, શીયળ
 મહીમા તસ જાણીયે. ૬. દશરથ નૃપની નારી
 નિરૂપમ, કૌશલ્યા કુળ ચંદ્રિકાએ; શીયળ
 સલૂણી રામ જનેતા, પુણ્ય તણી પ્રનાળોકા એ.
 ૭. કેાસંખિક ઠામે સંતાનિક નામે, રાજ્ય કરે
 રંગ રાજ્યો એ; તસ ઘર ધરણી મૃગાવતી

સતી, સુર ભવને જશ ગાજીયો એ. ૮ સુગશા
 સાચી શીયળે ન કાચી, રાચી નહિ વિષયારસે
 એ; મુખડું જોતાં પાપ પલાએ, નામ લેતાં
 મન ઉલ્લસે એ. ૯. રામ રઘુવંશી તેહની
 કામિની, જનકસુતા સીતા સતીએ; જગ સહુ
 જાણે ધીજ કરતાં, અનળ શીતળ થયો શીય-
 ળથી એ. ૧૦. સુરનર વંદિત શીયળ અખંડિત,
 શીવા શીવ પદ ગામનીએ; જેહને નામે નિર્મળ
 થઈએ, બલીહારી તસ નામની એ ૧૧. કાચે
 તાંતણે ચારણી ખાંધી, કુપ થકી જળ કાઢીયું
 એ; કલંક ઉતારવા સતીય સુભદ્રા, ચંપા ખાર
 ઉઘાડીયું એ. ૧૨ હસ્તીનાગપુરે પાંડુ રાયની,
 કુંતા નામે કામીનીએ; પાંડવ માતા દસે દસા-
 સ્ની, બહેન પતિવ્રતા પદ્મનીએ. ૧૩ શીળવતી
 નામે શીળવ્રત ધારીણી, ત્રિવિધે તેહને
 વંદીયે એ; નામ જપંતાં પાતક જાએ, દરીસણે
 દરીત નીકંદીયે એ. ૧૪. નીષધાનગરી નળ

નરીંદની, દમયંતી તસ ગેહીની એ; સંકટ
 પડતાં શીયળજ રાખ્યું, ત્રિભુવન કીર્તિ જેહની
 એ. ૧૫. અનંગ અજીતા જગ જન પુજીતા,
 પુષ્પચુળા ને પ્રભાવતી એ; વિશ્વ વિખ્યાતા
 કામને દમતા, સોળમી સતી પદમાવતી એ.
 ૧૬. વીરે ભાખી શાસ્ત્રે સાખી, ઉદયરતન
 ભાખે મુદાએ; વહાણું વાતાં જે નર ભણુશે,
 તે લેશે સુખ સંપદા એ. ૧૭.

સોળ સતીઓનાં નામ.

卐══════════卐

જંબુ તે દ્વીપના, ભરત ક્ષેત્રમાં (૨)

સોળ સતી મોટાં થયાં રે,

પહેલે હો પ્રાણી ને બીજે હો સુદરી (૨)

ત્રીજે તે ચંદન બાલિકા રે,

ચોથે રાજેમતી, પાંચમે દ્રૌપદી; (૨)

છઠ્ઠે કૌશલ્યા મન વસ્યાં રે.
 સાતમે મૃગાવતી, આઠમે સોલસા (૨)
 નવમે સીતાજી મન વસ્યાં રે.
 દશમે સુભદ્રા, અગીયારમે જાણું (૨)
 શીવાદેવી માતા શીયળવંતા રે.
 બારમે કુંતા સતી, તેરમે દમયંતી (૨)
 ત્રૈદશમે ચેલણા મન વસ્યાં રે.
 પંદરમે પ્રભાવતી, સોળમે સમરૂં (૨)
 પદમાવતી મોટાં સતી રે.
 સોળ સતીનાં જે ગુણ ગાવે (૨)
 તે લેશે સુખ સંપદા રે.

શિયળની સજ્જાયા.

卐—■■■—卐

શિયળ મુદ્રિકા ખરીરે ખ્યારી,
 જે પાળે નર નારજી;

આખી અણીએ શિયળજ પાળ્યું,
તેને તે જાણું બલીહારણ. શિયળ૦ ૧

સોળ વર્ષના જંબુ સ્વામી,
લીધો સંયમ ભારણ;
કોડ નવાણું તજ્યા સોનૈયા,
તણ તે આઠે નારણ. શિયળ૦ ૨

નેમ જીનેશ્વરે રથ ફેરવિયો,
જઈ રહ્યા ગઢ ગિરનારણ;
પશુડાં છોડાવીને સંજમ લીધો,
રાજુલ મેલ્યાં તેણી વારણ. શિયળ૦ ૩

વિજય શેઠ ને વિજયા શેઠાણી,
પલંગ વચ્ચે તલવારણ;
આખી અણીએ શિયળ સાચવ્યું,
તેને જાઉં બલીહારણ. શિયળ૦ ૪

વૈષ્ણવ ઘરે શ્રાવિકા પરણાવી,
મનમાં સમર્યા નવદારણ;

સર્પ મટીને થઈ કુલની માળા

શિયળ તણે પ્રભાવજી.

શિયળ૦ ૫

સુદર્શન શેઠને શુળીએ ચઢાવ્યા,

મનમાં સમર્યા નવકારજી;

શુળી મટીને થયું સિંહાસન,

શિયળ તણું ફળ જાણજી.

શિયળ૦ ૬

નળ રાજા ને દમયંતી રાણી,

કલંક ચઢ્યું તેણી વારજી;

અર્ધે વસ્ત્રે વનમાં ભમીયાં,

દુઃખ સહ્યાં અપારજી.

શિયળ૦ ૭

સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યું,

મોકલીયાં વનવાસજી;

અગ્નિમાંથી પાણી થયું,

શિયળ તણે પ્રભાવજી.

શિયળ૦ ૮

પાંચ પાંડવ ઘરે દ્રૌપદી રાણી,

પાંચ પુરુષ ઘર નારજી;

એકસો ને આઠે ચીર પુરાણાં,

શિયળ તણાં ફળ જાણુજી.

શિયળ૦ ૯

ચંદનખાળાને ખાળપણાથી,

હુઃખ પડ્યાં છે અપારજી;

બેડી તુટીને ઝાંઝર થયાં,

શિયળ તણો પ્રભાવજી.

શિયળ૦ ૧૦

કૌશંબી નગરીમાં સ્થુલીલદ્ર આવ્યા,

રહ્યા ચાતુર્માસજી;

જોબન વયમાં કામને જીત્યો,

તેને તે જાઉં બલિહારજી.

શિયળ૦ ૧૧

કળાવતીના પૂર્વ કર્મધી,

રાયે કપાવ્યા બે કરજી;

બેરખા સહીત બાહુ થયા,

શિયળ તણો પ્રભાવજી.

શિયળ૦ ૧૨

ચંપા પોળે તાળાં જડીયાં,

દીધાં દેવ કુમારજી;

સતી સુલદ્રાએ પોળ ઉઘાડી,

શિયળ તણે પ્રભાવળ.

શિયળ૦ ૧૩

એવું જાણી શિયળ વ્રત પાળે,

તેને જાઉં બલીહારણ;

કર જોડીને કવિયાણુ ભણે,

પાળો શિયળ નર નારણ.

શિયળ૦ ૧૪

દાહરા.

ભણ્યું તો તેનું ખરું, જે મોઢે નવી લોભાય;

મુખ દુઃખ આવે જીવને, હર્ષ શોક નવી થાય. ૧

માળા તો કરમેં ફિરે, જીભ ફિરે મુખ માંય;

મનવા તો ચઢિદિશ ફરે, એસો સમરન નાંય. ૨

કાગા કિસકા ધન હરે, કોયલ કિસકું દેત;

મીઠી વાણી જોલકે, જગ અપના કરલેત. ૩

મણુકા ફેરત જન્મ ગયો, ગયો ન મનકો ફેર;

કરકા મણુકા છોડ કે, મનકા મણુકા ફેર. ૪

ભાગ ૪ થો.

વીરજીનનાં ચૌદ સ્વપ્નનું સ્તવન.

રાયરે સિદ્ધારથ ઘેર પટરાણી, નામે
ત્રિશલા સુલક્ષણીએ ॥ રાજભુવન માંહે પલંગે
પોઠતાં, ચઉદ સ્વપ્ન રાણીએ લહ્યાંએ ॥ ૧ ॥
પહેલારે સ્વપ્ને ગયવર દીઠો, બીજે વૃષભ
સોહામણીએ ॥ ત્રીજે સિંહ સુલક્ષણે દીઠો;
ચોથે લક્ષ્મીજી દેવતાએ ॥ ૨ ॥ પાંચમે પંચ
વરણી કુલની માળા, છઠે ચંદ્ર અમીય ઝર્યા
એ ॥ સાતમે સૂરજ આઠમે ધ્વજ, નવમે
કળશ અમીય ભર્યાએ ॥ ૩ ॥ પદ્મ સરોવર
દશમે દીઠું, ખીરસમુદ્ર અગીયારમે એ ॥ દેવ
વિમાન તે બારમે દીઠું, રણઝણ ઘંટા વાજતાં
એ ॥ ૪ ॥ રત્નનો રાશિ તે તેરમે દીઠો,
અગ્નિશિખા દીઠી ચઉદમે એ ॥ ચઉદ સ્વપ્ન

૨૩૯

લહી રાણીજી જાગ્યાં, રાય સમોવડ પહોંચીયાં
એ ॥ ૫ ॥ સુણોરે સ્વામી મેં તો સોહણલાં
લાધ્યાં, પાછલી રાત રણીયામણીએ ॥ રાયરે
સિદ્ધારથ પંડિત તેડયા, કહોરે પંડિત કુળ
એહનાં એ ॥ ૬ ॥ અમ કુળમંડળુ તુમ કુળ
દીવો, જયવંતા તીર્થંકર જન્મશે એ ॥ જે
નર ગાવે તે સુખ પાવે, આનંદ રંગ
વધામણુ એ ॥ ૭ ॥

શ્રી મહાવીર જયંતી.

(રાગ—ગઝલ)

હજારો સુર ને ઇંદ્રો, નમ્યા છે વીરને ચરણે;
નવરાવ્યા વાણીને ઝરણે, જયંતી તે પ્રભુની છે.

હજારો સુર ને ઇંદ્રો ૧

ચૈત્ર શુદ્ધી તેરશે જન્મ્યા, ભવાખ્ધિમાં તરી રૂપે;
 પ્રકાશ કીધો ત્રણે લોકે, જયંતી તેં ૨
 ચોસઠ ઇંદ્રે તુરત આવી, વજ્રહયાં કીર્તિનાં વાજાં;
 જન્મોત્સવ કીધો ભારી, જયંતી તેં ૩
 વૃદ્ધિ પામ્યા રાજસુખમાં, ત્રીસ વર્ષો વસી ગૃહમાં;
 પછી આદ્યા ત્યાગના પંથે, જયંતી તેં ૪
 ઉદાસીનતા ધરી મનમાં, એકાકી એ વસ્યા વનમાં;
 ચંડકેશી દંશ સહિયા, જયંતી તેં ૫
 ઘોર પરિસહ સહી અંગે, કર્મની ભેખડો તોડી;
 થયા જ્ઞાનીય વીરસ્વામી, જયંતી તેં ૬
 વિમાનો લઈ સ્વર્ગના રાજા,

સમોશરણે તુરત આવ્યા;
 સુણાવી ત્યાં સુધાવાણી, જયંતી તેં ૭
 ગૌતમાદિ યજ્ઞને છોડી,
 યુમાલીસો વિપ્ર આવ્યા;
 બનાવ્યા જૈનના જોગી, જયંતી તેં ૮

૨૪૧

રાજકન્યા ચંદના હાથે, છમાસી પારણું વહોરું;
હજારોને લીધા તારી, જયંતી તે ૦ ૯
કહે આંખાણી વીર જન્મ, ઝળકતાં સૂર્યના જેવો;
વધાવી દ્યો હૃદય રંગે, જયંતી તે પ્રભુની છે. હજારો ૦ ૧૦

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું હાલરકું.

:::::卐:::::

માતા ત્રિશલા બુલાવે પુત્ર પારણે, ગાવે
હાલો હાલો હાલરડાનાં ગીતરે ॥ સોના રૂપા
ને વળી રત્ને જડિયું પારણું, રેશમ દોરી ધુધરી
વાગે છુમ છુમ રીતરે ॥ હાલો, હાલો હાલો
હાલો રે મહારા વીરને ॥૧॥ જિનજી પાર્શ્વ
પ્રભુથી વર્ષ અઢીશે અંતરે, હોશે ચોવીશમા
તીર્થંકર જિન પરિણામ ॥ કેશીસ્વામી મુખથી
એ રી વાણી સાંભળી, સાચી સાચી હુઈ તે
મહારે અમૃત વાણુરે ॥ હા ૦ ॥ ૨ ॥ ચૌદ

સ્વપ્ને હોવે ચક્રી કે જીનરાજ, વીત્યા બારે
 ચક્રી નહિ હવે ચક્રીરાજ, જીનજી પાર્શ્વ પ્રભુના
 શ્રી કેશી ગણધાર ॥ તેહને વચને જાણ્યા
 ચોવીશમા જીનરાજ, મહારી કૂખે આવ્યા ત્રણ
 ભુવન શિરતાજ, મહારી કૂખે આવ્યા તરણ
 તારણ જહાજ ॥ હું તો પુણ્ય પનોતી ઇંદ્રાણી
 થઈ આજ રે ॥ હાં ॥ ૩ ॥ મુજને ડોહળા
 ઉપન્યા બેસું ગજ અંબાડીએ, સહાસન પર
 બેસું ચામર છત્ર ધરાય ॥ સહુ લક્ષણ મુજને
 નંદન તહારા તેજનાં, તે દિન સંભારે ને આ-
 નંદ અંગ ન માયરે ॥ હાં ॥ ૪ ॥ કરતળ
 પગતળ લક્ષણ એક હજાર ને આઠ છે, તેહથી
 નિશ્ચય જાણ્યા જીનવર શ્રી જગદીશ ॥ નંદન
 જમણી જંઘે લંછન સિંહ બિરાજતો, મેં તો
 પહેલે સુપને દીઠો વીશવા વીશરે ॥ હાં ॥ ૫ ॥
 નંદન નવલા બંધવ નંદીવર્દનના તમે, નંદન

લોજીયોના દેવર છે સુકુમાળ ॥ હસશે
 લોજીયો કહી દીયર મહારા લાડકા, હસશે
 રમશે ને વળી ચૂંટી ખણશે ગાલ, હસશે
 રમશે ને વળી હુંસા દેશે ગાલ રે. ॥ હા ૦ ॥
 ॥ ૬ ॥ નંદન નવલા ચેડા રાજના લાણેજ
 છે, નંદન નવલી પાંચશે મામીના લાણેજ
 છે, નંદન મામલીયાના લાણેજ સુકુમાળ ॥
 હસશે હાથે ઉચ્છાળી કહીને નહાના લાણેજ,
 આંખે આંખને વળી ટપકું કરશે ગાલ રે.
 ॥ હા ૦ ॥ ૭ ॥ નંદન મામા મામી લાવશે
 ટોપી આંગલાં, રતને જડીયાં ઝુલડા મોતી
 કસળી કેર ॥ નીલાં પીળાં ને વળી રાતાં
 સરવે જાતિનાં, પહેરાવશે મામી મહારા નંદ
 કિશોર રે ॥ હા ૦ ॥ ૮ ॥ નંદન મામા મામી
 મુખડલી બહુ લાવશે, નંદન ગળુવે ભરશે
 લાડુ મોતીચૂર ॥ નંદન મુખડં જોધને લેશે
 મામી લામણાં, નંદન મામી કહેશે જીવે.

સુખ ભરપૂરરે ॥ હાં ॥ ૬ ॥ નંદન નવલા
 ચેડા મામાની સાતે સતી, મહારી લત્રીજી ને
 ખંડેન તમારી નંદ ॥ તે પાણુ ગુજે ભરવા
 લાખણુસાધ લાવશે, તુમને જોઈ જોઈ હોશે
 અધિકો પરમાનંદરે ॥ હાં ॥ ૧૦ ॥ રમવા
 કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ઘુઘરો, વળી સૂડા
 મેના પોપટ ને ગજરાજ ॥ સારસ કોયલ
 હંસ તીતર ને વળી મોરજી, મામી લાવશે
 રમવા નંદ તમારે કાજરે ॥ હાં ॥ ૧૧ ॥
 છાપન કુમરી અમરી જળ કરશે નવરાવિયા,
 નંદન તમને અમને કેળીઘરની માંડી ॥ કુલની
 વૃષ્ટિ કીધી યોજન એકને માંડે, બહુ ચિર-
 જીવે આશીષ કીધી તુમને ત્યાંડ રે ॥ હાં
 ॥૧૨॥ તમને મેરૂ ગિરિપર સુરપતિયે નવરા-
 વિયા, નિરખી નિરખી હરખી સુકૃત લામ
 કમાય ॥ સુખડા ઉપર વારી કોટી કોટી ચંદ્રમા,
 વળી તનપર વારી ગ્રહ ગણુ સમુદાયરે ॥ હાં ॥

॥ ૧૩ ॥ નંદન નવલા લાણવા નિશાળે પાણ
 મૂકશું, ગજપર અંખાડી બેસાડી મ્હોટે સાજ;
 પસલી ભરશું શ્રીફળ ફાફળ નાગરવેલશું,
 સુખડલી લેશું નિશાળીયાને કાજરે ॥ ૬૧૦ ॥
 ॥૧૪॥ નંદન નવલા મ્હોટા થાશે ને પરણ-
 વશું, વહુ વર સરખી જોડી લાવશું રાજકુમાર;
 સરખા સરખી વેવાઈ વેવાણું પધરાવશું, વર
 વહુ પોંખી લેશું જોઈ જોઈને દેહાર રે ॥ ૬૧૦ ॥
 ॥ ૧૫ ॥ પીયર સાસર મ્હારા બેહુ પખ
 નંદન ઉજળા, મ્હારી કુખે આવ્યા તાત
 પનોતા નંદ ॥ મ્હારે આંગણ વરસ્યા અમૃત
 દૂધ મેહુલા, મારે આંગળ ફળિયા સુર તર
 સુખના કંદરે ॥ ૬૧૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇણિપેરે
 ગાયું માતા ત્રિશલા સુતનું હાલરું, જે કોઈ
 ગાશે લેશે પુત્ર તણા સામ્રાજ ॥ બીલીમોરા
 નગરે વરણુનું વીરનું હાલરું, જયજય મંગળ
 હોજો દીપવિજય કવિરાજરે ॥ ૬૧૦ ॥ ૧૭ ॥

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પારણું.

હુલો મારા ખ્યારાં રસીલા વીર હુલો,
હુલો હુલો પ્રેમે હુલાવું. (ટેક)

ફૂલો નિત્ય રંગે હોંસીલા જીન ફૂલો,
ફૂલો ફૂલો ફૂલડે વધાવું,

હુલો મારા ખ્યારા રસીલા વીર. હુલો ૦ ૧
વીર તારું પારણું રત્ને જડાવું,

સોના રૂપાની કાંગરી મુકાવું,
હોતે હીચોળીને ગીત રડા ગાવું;

ગાઉં ગાઉં આનંદ ઉર થાવું. હુલો ૦ ૨
માતા ત્રિશલાજીનું આંગણું રૂપાણું,

હોમના હીંડોળા ને મોતી જ્યોતીવાણું,
ખ્યારું ખ્યારું એવું ક્યાંથી લાવું. હુલો ૦ ૩

જૈન બાળાઓ પારણું હુલાવે,
હોતે હીચોળીને ગીત રડા ગાવે,
ગાવે ગાવે આનંદ ઉર થાવે. હુલો ૦ ૪

૨૪૭

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પારણું.

ૐ — ૐ

મહાવીર પ્રભુ ઝુલે પારણે રે લોલ, (૨૬)
એક સોહાગી ગગન ચાંદલો રે લોલ,
બોલે સોહાગી મહાવીર જો,

મહાવીર પ્રભુ ૧

ચપો ખીલેલ ફૂલવાડીએ રે લોલ,
હૃદયે ખીલેલ મહાવીરજો,

મહાવીર પ્રભુ ૨

આંગણે ઉજસ મારે સૂર્યનો રે લોલ,
અંતરે ઉજસ મહાવીરજો,

મહાવીર પ્રભુ ૩

રાજ તો ખિરાજે રાજ મંદિરે રે લોલ,
પારણે ખિરાજે મહાવીરજો,

મહાવીર પ્રભુ ૪

એક તો આનંદ મારે બારણે રે લોલ,

૨૪૮

અંતરે આનંદ મહાવીર જો,

મહાવીર પ્રભુ ૦ ૫

પ્રીતે બુલાવે જૈન બ્રાહ્મણોરે લોક,

પારણે બુલાવે મહાવીર જો,

મહાવીર પ્રભુ ૦ ૬

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું ચોઢાલીયું.

卐—■■■■—卐

(ઢાળ ૧ લી)

સિદ્ધારથે કુળે તું ઉપન્યો, ત્રિશલાદે થારી
માત જી, વરસી દાન દેઈ કરી; સંજમ લીધો
જગનાથ જી, થેં મન મોહું મહાવીર જી ૧
કંચન વરણી છે કાય જી, નયણ ન દ્રાપેજી
નિરખતાં, દિઠડે આવે છે દાયજી, થેં મન ૦ ૨
આપ એકિલા સંયમ આદર્યો, ઉપન્યો ચોથો
રે જ્ઞાન જી; ઉત્કૃષ્ટ તપ થેં આદર્યો, ધરતા

નિર્મળ ધ્યાન જ; થેં મન૦ ૩. ઉચ્ચ વિહાર
 થેં આદર્યો, કોઈ વાસ રહ્યા વનવાસ જ; કેઈ
 વાસા વસ્તિયે રહ્યા, ન રહ્યા એક ઠામે ચો-
 માસ જ; થેં મન૦ ૪. પ્રભુ પેલો ચોમાસો થેં
 ક્રિયો, અઢીગામ મોઝાર જ; દુલ્લે વાણીજ ગામ
 મેં; પંચ ચંપા સુખકાર જ; થેં મન૦ ૫.
 પંચ પૃષ્ઠ ચંપા કર્યા, વિશાળા નગરીમાં ત્રીન
 જ; રાજગૃહીમાં ચૌદે કર્યાં, નાલંદે પાડે
 લયલીન જ; થેં મન૦ ૬ છ ચોમાસાં મિ-
 થિલા કર્યાં, ભદ્રિકા નગરીમાં દોયજ; એક
 કર્યો રે આલંભિયા, સાવરિં નગરી એક હોય
 જ; થેં મન૦ ૭. એક અનારજ દેશમાં, અપાપા
 નગરી એક જાણુ જ; એક કર્યો પાવાપુરી મેં,
 જઠે પહોત્યા નિર્વાણુ જ; થેં મન૦ ૮. હસ્તી-
 પાળ રાજા ઇમ વીનવે, હું તુમ ચંરણારો
 દાસ જ; એક શાળા મહારે સુઝતી, આપ
 કરોને ચોમાસ જ; થેં મન૦ ૯ ચાલીશ ચો-

માસાં શહેરમાં, દાખ્યાં દેશ નગરના નામ જી;
 એક અનારજ દેશમાં, એક ચોમાસું વળી ગામ
 જી; થેં મન૦. પ્રભુ ગામ નગર પુર વિ-
 ચર્યા, લબ્ય જીવારાં લાગ્ય જી; મારગ ખતાયો
 મોક્ષનો, કીધો ઉપકાર અથાગ જી; થેં મન૦
 ૧૧. સાડાખાર વરસાં લગે, ઉપર આધો રે
 માસ જી; છદમસ્થ રહ્યા પ્રભુ એટલું, પછી
 કયો કેવળજ્ઞાન પ્રકાશ જી; થેં મન૦ ૧૨. વર્ષ
 ખયાળીશ પાળિયો, સંયમ સાહસ ધીરજી;
 ત્રીશ વરસ ઘરમાં રહ્યા, મોક્ષદાયક મહાવીર
 જી; થેં મન૦ ૧૩. પાવાપુરીમાં પધારીયા, નર
 નારી હુઆ ઉદ્ધાસ જી; ઋષિ રાયચંદજી
 ઇમ વીનવે, હું આયો પ્રભુજીને પાસ જી; થેં
 મન૦ ૧૪. સંવત અઠારે ગુણ ચાલીશમે,
 નાગોર શહેર ચોમાસ જી; પૂજ્ય જેમલજી
 પ્રસાદથી, એહ કરી અરદાસ જી; થેં મન૦ ૧૫

૨૫૧

(ઢાળ ૨ જ.)

શાસન નાયક વીર જિણુંદ, તીરથ નાથ
જાણે પુનમ ચંદ; ચરણે લાગે જારે ચોસઠ
ઇંદ્ર, સેવા કરે જારી સુર નર વૃંદ; થેં અબકો
ચોમાસો સ્વામીજી અઠેકરોજી, થેં પાવાપુરીસેં
પગ આઘો મતિ ધરો જી, અઠે કરો અઠે કરો,
અઠે કરો જી, થેં ચરમ ચોમાસો સ્વામીજી અઠે
કરો જી. ૧. એ આંકણી. હસ્તિપાળ રાજા વિનવે
કર જોડ, પૂરો પ્રભુજી મહારા મનરા હો કોડ;
શીશ નમાય ઉભો જોડી હાથ, કરણા સાગર
વાંજો કૃપાજી નાથ; થેં અબકો ૦ ૨. રાયની
રાણી વિનવે રાજલોક, પુણ્ય જોગે મળ્યો
સેવાનો સંજોગ; મન વાંછિત સહુ મળિયાજી
કાજ, થેં મયાકરી મુજ સામું જુઓ જિન-
રાજ; થેં અબકો ૦ ૩. શ્રાવક શ્રાવિકા કંઈ નર
નાર, મળી મળી વિનંતી કરે વારંવાર; પાવા-

પુરીમાં પધાર્યા વીતરાગ, પ્રગટી પુણ્યાર્થ મહારાં
 મહેાટાં જી ભાગ્ય; થેં અખકેાં ૪. વળી હસ્તિ-
 પાળ રાજા વીનવે ભૂપાળ, પ્રભુજી થેં છે
 દીન દયાળ; સૂઝતી એક મહારે મહેાટી છે શાળ,
 હવે લાગી ગયો છે વરષાજી કાળ; થેં અખકેાં
 ૫. માની વિનતી પ્રભુ રહ્યા ચોમાસ, પાવા-
 પુરીમાં હુઓ હરખ દિશાસ; ગૌતમ ગણધર ગુરુ-
 જીને પાસ, નિશદિન જ્ઞાનનો કરેજી અભ્યાસ;
 થેં અખકેાં ૬. સાધુ અનેક રહ્યા કર જોડ,
 સેવા કરે સદા હોડાજી હોડ; આદ્ય હજાર ચેલા
 રતનારી માળ, દીક્ષા લીધી છોડી માયા જંજળ;
 થેં અખકેાં ૭. વડી ચેલી ચંદનખાળાજી
 જાણુ, હુઈ કુમારી મહા સતિ ચતુર સુજાણુ;
 મોતીની માળા છત્રોસ હજાર, સઘળીમેં વડી
 સાધવી એ શિરદાર; થેં અખકેાં ૮. ચારૂં
 સંઘ સેવા નિત્ય કરે, પ્રભુજીને દેખી દેખી અં-
 ખોયાં ઠરે; નવ મલ્લ ને નવ લચ્છી જી રાય,

જ્યારાં દર્શન દેરી ચિત્તમે રહાય; થેં અખકો ૦
 ૬. સંઘ સઘળારે હુઈ મન રંગ રળી,
 પુણ્ય યોગે પ્રભુજીની સેવા મળી; ઋષિ રાય-
 ચંદજી વિનવે જોડી હાથ, થેં કરુણાસાગર
 વાંજો કૃપાજીનાથ; થેં અખકો ૦ ૧૦. શહેર
 નાગારમેં ક્રિયોજી ચોમાસ, પ્રભુજી દેજ્યો મને
 મુક્તિનો વાસ; હું સેવક તુમે સાહિબ સ્વામ,
 મહારે અવર દેવાશું નહિ કોઈ કામ; અખકો ૦ ૧૧

—:~:—
 (ઢાળ ૩ જ).

શાસન નાયક શ્રી મહાવીર, તીરથનાથ
 ત્રિભુવન ધણી; પાવાપુરીમાં ક્રિયો ચરમ ચો
 માસ, હુઈ મોક્ષદાયકરી મહિમા ધણી; ગૌત-
 મને મેલ દિયા મહાવીર, દેવશર્માને પ્રતિ-
 યોધવા. ૧. ઉત્તરાધ્યયનનાં અધ્યયન છત્રિશ,
 કાર્તિક વદિ અમાવાસ્યે કહ્યાં; એકશો ને વળી
 દશ અધ્યયન, સુત્ર વિપાક તણાં લહ્યાં; ગૌત-

મને૦ ૨. પોસા કીધા શ્રી વીરજીની પાસ,
 દેશ અઠારના રાજ્યા; નવ મહિત્ર ને નવ
 લચ્છીજી રાય, વીરના ભગતા ગાજ્યા; ગૌત-
 મને૦ ૩. પ્રભુ શાસનના શિરદાર, સર્વ સંઘ-
 ને સંતોષીને; સોળ પહોર લગે દેશના દીધ,
 પછી વીર બિરાજ્યા મોક્ષમેં; ગૌતમને૦ ૪.
 તિન વરસ ને સાડા આઠ માસ, ચોથા આરાના
 બાકી રહ્યા; દિન દોય તણો સંથાર, મૈન
 રહી મુકતે ગયા; ગૌતમને૦ ૫. ઇંદ્ર આવ્યા
 જી ચિત્ત ઉઠાસ, દેવ દેવીના સાથ મેં; જાણે
 જગ મગ લગ રહી જ્યોત, અભાવસ્યાની રાત-
 મેં; ગૌતમને૦ ૬. મુક્તિ પહોત્યા એકાએક,
 સાતસેં હુવા જ્યારા કેવળી; ચૌદસે સાધવિયાં
 હુધ સિદ્ધ, હું સહુને વાંદુ મન રળી; ગૌત-
 મને૦ ૭. રહ્યા ત્રીશ વરસ ઘર માંચ, વર્ષ
 બયાળિ સંયમ પાળીઓ; પ્રભુ જગ તારણુ
 જગદીશ, દયા માર્ગ અનુવાળીઓ; ગૌતમને૦

૨૫૫

૮. હોજી દેવ દેવી ને વળી ઇંદ્ર, નિર્વાણુ તણો
મહોચ્છવ કીયો; અરિહંતનો પડિયો વિજેગ,
સુર નરનો ભરિયો હીયો; ગૌતમને૦ ૯. સાધુ
સાધવી કરતાં શોક, શ્રાવક શ્રાવિકા પણ ઘણો
ભરત ક્ષેત્રમાં પડિયો વીજેગ, આજ પછી
અરિહંત તણો; ગૌતમને૦ ૧૦. પછી બેઠા
સુધર્મ સ્વામી પાટ, ચાર્ધ સંઘ ચરણ
સેવતા; જ્યારી પાળતા અખંડિત આણુ,
સેવા કરે દેવી ને દેવતા; ગૌતમને૦ ૧૧. મુકતે
પહોંચ્યા શ્રી મહાવીર, પ્રભુ સુખ પામ્યા છે
શાશ્વતા; ઋષિ રાયચંદણ કહે એમા મહારે
અરિહંત વચનની આસ્તા. ગૌતમને૦ ૧૨.

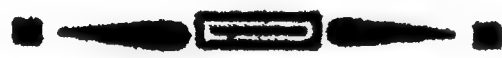
(ઢાળ ૪ થી.)

શ્રી મહાવીર પહોંચ્યા નિર્વાણુ, ગૌતમ-
સ્વામીએ વાતજ જાણી; ગુરાંજ થેં મને ગોડે

ન રાખ્યો. ૧. ઐ આંકણી, મુક્તિ જવણુરો
 નામ ન દાખ્યો, ગુરાંજી ૨ હું સઘળા પહેલો
 હવો થારો ચેલો, ઇણ અવસર આધો કીમ
 મેલ્યો; ગુરાંજી ૩. પ્રભુ તુમ ચરણે મહારો
 ચિત્ત લાગ્યો, પણ થેં મુને મેલ દીયો આધો,
 ગુરાંજી ૪. મુને દરશન આપરો લાગતો
 ખ્યારો, આપ પહોત્યા નિર્વાણ મુને મેલ ન્યારો;
 ગુરાંજી ૫ આપ તો મુજશું અંતર રાખ્યો,
 પણ મેં મહારા મનરો દરદ ન દાખ્યો; ગુ-
 રાંજી ૬. હું આડો માંડીને ન ઝાલત પલેલો,
 પણ સાહિબ કામ કીયો તુમે ભલેલો; ગુરાંજી
 ૭. હું તમને અંતરાય ન દેતો, મુક્તિમેં જગ્યા
 વહેંચી ન લેતો; ગુરાંજી ૮. હું સંકડાઈ ન કરતો
 કાંઈ, આપ સાથે હું મોક્ષમેં આઈ; ગુરાંજી ૯.
 અળ હું પૂછા કરશું કિણ આગે, પ્રભુ મહારો
 મન એક થાશુંજ લાગે; ગુરાંજી ૧૦. મહારો
 સાંસો કહો કુણ ટાળે, આપ વિના પાખંડીના

મહ કોણુ ગાળે; ગુરાંજી૦ ૧૧. હું તો ચૌદે
 પૂરવ ને ચૌનાણી, પણ મોહની કર્મે લપેટયો
 આણી; ગુરાંજી૦ ૧૨. ઇસા ગૌતમ સ્વામીએ
 ક્રિયા વિલોપાત; એ મોહની કર્મની અચરિજ
 વાત; ગુરાંજી૦ ૧૩. હવે મોહની કર્મ દુર ટાળી,
 ગૌતમસ્વામીએ સુરતી સંભાળી; વીતરાગ રાગ
 દ્વેષશું વીત્યા૦ ૧૪. એ આંકણી. મહારા ચિ-
 ત્તમાં આઈ ગઈ ચિંતા, વીતરાગ૦ ૧૫. તિણિ
 વેળા નિર્મળ ધ્યાનજ ધ્યાયો, કેવળજ્ઞાન ગૌતમ-
 સ્વામીયે પાયો; વીતરાગ૦ ૧૬. બાર વરસ
 રહ્યા કેવળજ્ઞાની; વાત જાણું કાંઈ નવિ રહી
 છાની; વીતરાગ૦ ૧૭. ગૌતમે પણ ક્રિયો મુ-
 ક્તિમેં વાસો, સંસારનો સર્વ દેખે તમાસો;
 વીતરાગ૦ ૧૮. જોણી રીતે મુક્તિ ગયા વર્દ-
 માન, ઇંદ્રભૂતિને ઉપન્યું કેવળજ્ઞાન; વીતરાગ૦
 ૧૯. તીણુ દિનથી એ વાજી દિવાળી, મહોટો
 દિન એ મંગળ માળી; વીતરાગ૦ ૨૦. રાત

દિવાળીનો શિયળ થેં પાળો, વળી રાત્રિભોજન
 કરવો ટાળો; વીતરાગ ૨૧. ઋષિ રાયચંદ
 કહે સુણો હો સુસાની, દયારૂપ દિવાળી થેં
 લેજ્યો માની; વીતરાગ ૨૨. ॥ કલશ ॥ શ્રી
 શાસન નાયક, મુક્તિદાયક, દયા મારગ અણુ-
 વાળીયો, શ્રી ગૌતમસ્વામી, મુક્તિ ગામિ, કીયો
 ચિત્ત વહ્નલ ચોઢાળીઓ ૨૩. સંવત અઢારે
 ઓગુણ ચાળીશે, નાગોર ચોમાસો નિર્મળ મને,
 પૂજ્ય જ્ઞેલમલજી ગુરૂ પ્રસાદે, સંપૂર્ણ કીયો
 દિવાળી દિને. ૨૪ ॥ ઇતિ ॥

દિવાળી પર્વની સજ્જાચ

ગાવો ગીત વધાવો ગુરૂને, મોતીડે ચોક
 પુરાવો; ચાર ચાર આગણ ચતુરા શું આળ્યા,
 ગાવો ગીત રસાળીરે. ॥ આજ મારે દિવાળી
 અજવાળી ॥ એ ટેક ॥ ૧ ॥ આજ તો મારે

ધન તેરસ, ને તે દીન રૂડા સારા; ભરત ચક્ર-
 વર્તી છ ખંડ સાધ્યા, આવ્યા તે આયુઢસાલીરે.
 આજ મારેં ॥ ૨ ॥ કાલ તો મારે કાળી
 યૌદ્ધ, તે દિન રૂડા સારા; પાપ આલોઈને
 પોષારે કીધા, કરમને મેલ્યા ટાળીરે. આજ
 મારેં ॥ ૩ ॥ અમાસને દીન પર્વ દીવાળી,
 ફરતી ઝાકઝમાળી; જ્ઞાનતાણા દીવડીઆ ઝળકે,
 રાત દીસે રઢીઆળીરે, આજ મારેં ॥ ૪ ॥
 અમાસની પાછલી રાતે, આઠ કરમ ક્ષય કીધાં;
 શ્રી મહાવીર નિર્વાણે પહોત્યા, ગૌતમ કેવલ
 જ્ઞાનીરે. આજ મારેં ॥ ૫ ॥ પડવેને દીન
 ઝાર પટોળા, એ દીન રૂડા સારા; ગુરૂ ગૌત-
 મના ચરણ પખાળો, રઠ પામો રઢીઆળીરે.
 આજ મારેં ॥ ૬ ॥ બીજને દીન ભાઈ બીજડી,
 બેનીને અતી વડાલી; બેનીએ તો બંધવ નો-
 હોતરીઆ, જમવા સેવ સુંવાળીરે. આજ મારેં

॥ ૭ ॥ એવી દિવાળી કેણે રે કીધી, કેણે
સંસારથી તરીયા; મહાવીર સ્વામીના શિષ્ય
ગૌતમ સ્વામી, સુધર્મા સ્વામી અણુગારીરે આજ
મારે૦ ॥ ૮ ॥ એ પાંચ દિન હોય પનોતા,
એવા એવા રંગમાં ગાઇએરે; હરખ મુનીએ કહી
દીવાળી, આણી ભાવ અપારીરે. આજ મારે૦ ૧૬।

—:~:—

દિવાળીની સજ્જાયા.

卐—■■—卐

સકલ તીરથમાં જીનવડા, સ્વામીના તીરથ
ચાર; દાન શીયળ તપ ભાવના, જે થકી
લહીએ ભવનો પાર, દિવાળીકે પરખ આવી-
એ ॥ કલ્યાણીકે પરખ આવીએ ॥૧॥ ધન
ધન તે નિરવાણુ, શ્રી વીરજી શીવસુખ પામીયા;
ગૌતમ કેવળજ્ઞાન. દિવાળી૦ ॥ ૨ ॥ ઉપશમ

સંવરની સાડીયું, નરનારી કરો શણુગાર; સાધુ
 ઋષિજીને વાંદવા, પામી જે ભવનો પાર. દિ-
 વાળીં ॥ ૩ ॥ સમકિતે લીંપોને આતમા,
 શિયલે ધોળોને દેહ; નાથુ જ્ઞાને કરીને ચીત-
 રો, સુમત ગુપ્તની વેલ. દિવાળીં ॥ ૪ ॥ રંગ
 રંગોને વૈરાગ્યમાં, કારીગર કરણી જોડ; વેલ
 કાઢોને વિવેકનીરે, ચિત્રામણુ શુભ ધ્યાન હોય.
 દિવાળીં ॥ ૫ ॥ સેવ સુંવાળી સંજમ લાવસી,
 ભોજન કરણુ કપુર; ક્ષમા રૂપી કરોને સાલણું,
 સત્ય વચન લીયોને તંબોલ. દિવાળીં ॥ ૬ ॥
 આઠ તે પહોરના પોષા કરો, ઉઘાડો મોક્ષ
 દુવાર; છઠ કરીને અઠમ આદરો, જેમ પામો
 ભવનો પાર. દિવાળીં ॥ ૭ ॥ સંધ્યાને કાળે
 કરો પડિકમણુ, મેરૈયાં મનસાર; તપ તેલનાં
 કરો સિંચણું, તિથીરે ખામણુ કરોને જુહાર.
 દિવાળીં ॥ ૮ ॥ ઐસી દિવાળી જે કરે, તે

૨૬૨

ધર કોડ કહ્યાણ; તે ધરે નવ નિધિ સંપદા,
તે ધર અમર વૈમાન. દિવાળીં ॥ ૯ ॥

દીવાળીનું રતવન.

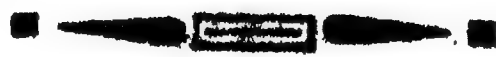
પુરવ દીશે હુધ પાવાપુરી, ધન ધાન્ય
ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ શું ભરી; હસ્તીપાળ નામે તીહાં
ભુપાળી, વીર મુગતે બીરાજ્યા દીન દીવાળી
॥ ૧ ॥ ગૌતમે ગુરૂની સેવા કીધી મનમાની,
એક રાતમે હુવા કેવળજ્ઞાની; એ કે ચૌદ રાજ્ય
રહ્યા ભાળી ॥ વીરં ॥ ૨ ॥ અઢારે રાય હુવા
ભગતા, દોય દોય પોષા કીધા ભગતા; એકે
વીર સામું રહ્યા ભાળી ॥ વીરં ॥ ૩ ॥ પ્રભુએ
દોય દિનનો સંથારો કીધો, સોળ પહોર લગે
ઉપદેશ દીધો; પ્રભુ મુક્તિ ગયા કર્મને ગાળી

॥ વીર૦ ॥૪॥ પ્રભુએ ત્રીશે વર્ષે સંયમ દીધો,
 નીજ આતમ કારજ સિદ્ધ કીધો; વરસ ખેંતા-
 ખીશ દીક્ષા પાળી. વીર૦ ॥૫॥ પ્રભુના સાતસેં
 ચેલા ચૌદસેં ચેલી, જેને મુક્તિ મહેલમાં દીયાં
 મેલી; જેણે કર્મના બીજ દીયાં બાળી ॥વીર૦
 ॥૬॥ પ્રભુને એક રાણી ને હુધ એક બેટી,
 જેઓ મુક્તિ ગયાં દુઃખ દીયા મેટી; જમાઇ
 હુઓ જેનો જમાલી. ॥ વીર૦ ॥૭॥ પ્રભુને
 એક બહેન ને એકજ ભાઈ, જેઓ સ્વર્ગે ગયાં
 સમકીત પાઈ; શ્રાવકનાં વ્રત શુદ્ધ પાળી. વીર૦
 ॥૮॥ ઋષભદત્ત ને દેવાનંદા માતા, નયણે
 નીરખતાં હુધ ચાતા; દોનું મુક્તિ ગયાં કર્મને
 ગાળી ॥ વીર૦ ॥૯॥ સિદ્ધાર્થ રાજા ને ત્રિસલા
 રાણી, જેણે સંથારો કીધો સમતા આણી; અન્યુચ
 દેવલોકે ટાંકો દીધો ઝારી ॥ વીર૦ ॥૧૦॥ જેણી

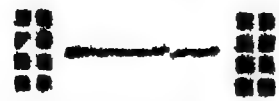
રાતે વીરે સુક્રિત પામી, કેવળ પામ્યા ગૌતમ
 સ્વામી; જ્યારે જાપ જપે નવકારવાળી ॥વીર૦
 ॥૧૧॥ સુધર્મા સ્વામી હુવા પાટના ઘણી, જ્યારી
 કીર્તિ મહીમા જોર ઘણી; દયા મારગ દીયો અ-
 જવાળી વીર૦ ॥૧૨॥ જ્યારી પાટે હુવા જંજી
 વૈરાગી, રાતે પરણ્યા પ્રભાતે આઠે ત્યાગી.
 સોળ વર્ષમેં કાટી કર્મ જાળી ॥ વીર૦ ॥૧૩॥
 આઠે લામનિ વૈરાગે લીની, પ્રભાતે પિયું સાથે
 દીક્ષા લીની; અવીહડ પ્રીત સઘળી પાળી. વીર૦
 ॥૧૪॥ પ્રભવો હુવો રાજાનો બેટો, જેનો જંજી
 કુંવર શું હુવોરે ભેટો; પાંચસેં શું વૈરાગ્ય પામ્યો
 તતકાળી ॥વીર૦ ॥૧૫॥ વીસ જીન સમેત શીખર
 સીધ્યા, અષ્ટાપદ ગીરનાર દોય સીધ્યા
 વાસુપુજ્ય સીધ્યા ચંપા ચાલી ॥ વીર૦ ॥૧૬॥
 મહાવીરે ચોમાસો કીયો પાવાપુરી, કારતક

૨૬૫

વહી અમાવશે મુક્તિ વરી; ભણુતાં સુણુતાં
મંગળ માળી ॥ વીર૦ ॥૧૭॥ દિન દિવાળીનો
પાયો ટાણો, તો રાત્રી ભોજન નહિ ખાણો;
જ્યારો જાપ જપો શીયળ પાળી ॥ વીર૦
॥ ૧૮ ॥ ગુરૂચેલાની જોડી સુરજ શશી, ઋષી
રાયચંદ કહે મારા મનમાં વશી; મેં જુગતીશું
જોડ જોડી ટંકશાળી ॥ વીર૦ ॥ ૧૯ ॥ પુજ્ય
જેમલજી રહ્યા પાસો, શહેર નાગોરમેં કીયો
ચોમાસો; સંવત અઢાર વર્ષ પીસ્તાળી ॥
વીર૦ ॥ ૨૦ ॥

પ્રભુના નામે નિત્ય દીવાળીની સજ્જાય.

(સારં સારં રે સુરત શહેર મુંબઈ અલખેલી-
એ દેશી.)

મારે દિવાળી થઈ આજ, પ્રભુ મુખ જોવાને,

૨૬૬

મારાં સર્વાં સેવકનાં કાજ, દુઃખડાં જોવાને;

પ્રભુ મુખ જોવાને—એ ટેક.

રાજગ્રહી ગુણસીલ ઉધાને,

સમોસર્વા મહાવીર રે;

સમો શરણની શોભા દેખી,

હરખે હૈકું હીર. પ્રભુ ૧

રત્ન સિંહાસને પ્રભુજી બેઠા,

તેજ તણે નહિ પારરે,

અશોક વૃક્ષ શોભે અતિ સુંદર,

રચના અપરંપાર. પ્રભુ ૨

સોવન છત્ર શોભે શીર પર,

ચામર જોડ ચોવીસ રે;

ચોત્રીસ અતિશયે કરીને રૂડા,

શોભે શ્રી જગદીશ. પ્રભુ ૩

ચંદ્ર સૂર્યથી અધીકે દીપે,

પ્રભુ મુખડાનું તેજ રે;

૨૬૭

ચોસઠ ઇંદ્ર સેવે પ્રભુને,

હૈંડે ધરીને હેજ. પ્રભુ ૪

ઇંદ્રાણી સર્વે મળી આવે,

મોતીડે ચોક પુરાય રે;

લળી લળી ઉવારણાં લેતી,

મનમાં હરખ ન માય. પ્રભુ ૫

ચાલો સખીયો વંદન જઈએ

સમોસર્યા મહાવીર રે;

નર નારી સહુ વંદન આવે,

પહેરી પીતાંબર ચીર. પ્રભુ ૬

એવી વધામાણી શ્રેણિક રાજ,

સાંભળી તેણી વાર રે;

સાડી ખાર લાખ સોનૈયા તે,

આખ્યા હરખે અપાર રે. પ્રભુ ૭

હાથી ઘોડા રથ શણગાર્યા,

વાજે ઘોર નિશાન રે;

૨૬૮

તેત્રીસ કોઠ સન્યા શાણુગારી,

વાળે ઘોર નિશાન રે. પ્રભુ ૮

સોળે શાણુગાર સજી સુંદરીઓ,

ચેલણા ધારણી નાર રે;

એક સત રાજકુમાર અલખેલા,

કૂણીક મેઘકુમાર. પ્રભુ ૯

અભયકુમાર ને શેઠ સુદર્શન,

કેવનો શેઠ સૌભાગ રે;

ધનો ને શાલીભદ્ર આદિ;

વાંદે પ્રભુ મહા ભાગ્ય. પ્રભુ ૧૦

ગણુધર ને વિદ્યાધર સાધુ,

બેઠી પ્રવહા બાર રે;

હેત ધરીને પ્રભુની વાણી,

સાંભળે અમૃતધાર. પ્રભુ ૧૧

પ્રભુનો ઉપદેશ સૂણીને,

બુઝ્યા મેઘકુમાર રે;

૨૬૯

સંયમ લઈ વિજય વિમાને,

પામ્યા સુખ અપાર. પ્રભુ ૧૨
અંખડ શાસન વરતે પ્રભુનું,

સદાય મંગળ માળ રે;
પ્રભુના નામે નિત્ય દિવાળી,

દીપે ઝાક ઝમાળ. પ્રભુ ૧૩
સંવત ઓગાણીસેની સાલે,

ધનતેરસ સુખદાય રે;
વઢવાણુ શહેર ચોમાસું રહીને,

પ્રેમે મુનિ ગુણ ગાય. પ્રભુ ૧૪

∞∞====∞∞

**સખી આજ અનોપમ દીવાળી
વિષે ઢાળ.**

(ચિત્ત ચોખે ચોરી નવ કરીએ—એ રાગ).

રમતી ગમતી હસતી સાહેલી,

બેઠ મળી લીજીએ એક તાલીરે;

સખી આજ અનોપમ દીવાળી—એ ટેક.

લીલ વિલાસે પૂરણુ માસે,
પોષ દશમ નિશિ રઢીયાળીરે,

સખી આજ અનોપમ દીવાળી૦ ૧

પશુ પંખી વસીયાં વનવાસી,
તે પણ સુખીયાં સમકાલીરે—સખી૦ ૨

ઇણ રાતે ઘર ઘર ઉત્સવસે,
સુખીયાં જગતમેં નર નારીરે—સખી૦ ૩

ઉત્તમ ગૃહ વિશાખા જોગે,
જન્મ્યા પ્રભુજી જયકારીરે—સખી૦ ૪

સાતે નરકે થયાં અજવાળાં,
થાવરને પણ સુખકારીરે—સખી૦ ૫

માત નમી આઠે દિગ કુમારી,
અધો લોકની વસનારીરે—સખી૦ ૬

સુતી ઘર ઇશાને કરતી,
યોજન એક અશૂચિ ટાળીરે—સખી૦ ૭

- ઉર્ધ્વ લોકની આઠ કુમારી,
વરસાવે જળ કુસુમાલીરે—સખી૦ ૮
- પુરવ રુચક આઠ દર્પણુ ધરતી,
દક્ષિણની આઠ કલશાલીરે—સખી૦ ૯
- આઠ પશ્ચિમની પંખા ધરતી,
ઉત્તર આઠ ચામર ધારીરે—સખી૦ ૧૦
- વિદિશિની ચૈા દીપક ધરતી,
રુચક દ્રોપની ચૈા બાલીરે—સખી૦ ૧૧
- કેળ તણાં ઘર ત્રણુ કરીને,
મર્દન સ્નાન અલંકારીરે—સખી૦ ૧૨
- રક્ષા પોટલી બાંધી બેઠિને,
મંદિર મેલ્યાં શણુગારીરે—સખી૦ ૧૩
- પ્રભુમુખ કમળ અમરી ભમરી,
રાસ રમંતી લટકાળીરે—સખી૦ ૧૪
- પ્રભુ માતા તું જગતની માતા,
જગ દીપકની ધરનારીરે—સખી૦ ૧૫

૨૭૨

માણ તુજ નંદન ઘણું જીવો,

ઉત્તમ જીવને ઉપકારીરે—સખી૦ ૧૬

છાપન દિગ કુમારી ગુણ ગાતી,

શ્રી શુભ વીર વચન રસાળીરે—સખી૦ ૧૭

શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનના જન્મ કલ્યાણક
સમયની દીવાળીની ઢાળ સંપૂર્ણ.

卐—***—卐

શ્રી મહાવીર પ્રભુની સ્તુતિ.

પ્રભુ તમારે શરણે આવ્યો,

આ જીનદાસ તમારોજ;

મહેર કરીને મહાવીર સ્વામી,

મુજને પાર ઉતારોજ. [ટીક].

સાગર રૂપી આ સંસારે,

બેડલા રૂપી દેહજ;

લક્ષ ચોરાશીના ફેરા નીવારો;

માગુ હું પ્રભુ એહજ. પ્રભુ૦ ૧

૨૭૩

હુઃખ દીધા ઘણાક જીવને,
સમજ્યો નહિ લગારજી;
વિચાર કરું તો પાર ન આવે,
પાપ તણો નહિ પારજી.
ચેતીલે ચેતીલે જીવડા,
અવગુણ ભર્યા અપારજી;
નિંદા કરતો જરા ન ડરતો,
સમજ્યો નહિ લગારજી.
તરૂંવર કાખ્યાં પગથી ચાંખ્યા,
લીલા લાખ કરોડજી;
સદ્ગુરૂ કેરી શીખ ન માની,
મુજમાં મોટી ખોડજી.
ભવ સાગરમાં ભુલો પડિયો;
કાઠો પ્રભુ મુજ બહારજી;
જન્મ મરણના ફેરા નીવારો,
આપો શિવ પુર દ્વારજી.

પ્રભુ ૦ ૨

પ્રભુ ૦ ૩

પ્રભુ ૦ ૪

પ્રભુ ૦ ૫

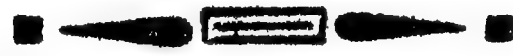
જીનદાસ કહે જીનવરજી પાસે,

વિનવે વારંવારજી;

દાસ મુજજી કહે કર જોડી,

એ છે સાચો દારજી.

પ્રભુ ૬

શ્રી અરિહંતની સ્તુતિ.

નમું નમુંરે દેવ અરિહંતા,

નમું નમુંરે દેવ અરિહંતા;

પ્રભુ શિવ રમણી કે કંતારે, નમું....(૨) ॥૧॥

ધનધાતી કરમ સખ હંતા (૨)

સખ જ્ઞાનત કેવળવંતારે, નમું....

પ્રભુ શિવ રમણીકે કંતારે, નમું. (૨) ॥૨॥

પ્રભુ અતિશય, ચોતરીસ સોહંતા, (૨)

પ્રભુ ત્રીન ભુવનમેં મંહતારે, નમું....

પ્રભુ શિવ રમણીકે કંતારે, નમું. (૨) ॥૩॥

એક જોજન વાણી વરસંતા, (૨)

૨૭૫

ચાર તીરથકી સ્થાપના કરંતારે, નમું....

પ્રભુ શિવ રમણીકે કંતારે, નમું. (૨) ॥૪॥

ત્રિલોકઋષિ તનમનસેં નમંતા, (૨)

સેવા દીજીયે શ્રી ભગવંતારે, નમું....

પ્રભુ શિવ રમણીકે કંતારે, નમું. (૨) ॥૫॥

—:~:—

શ્રી ચોવીસ જનની સ્તુતિ.

ઋષભ અજીત જનનાથ, સંભવ અભિનંદના;

સુમતિ પદ્મ સુપાર્શ્વ, ચંદ્ર પ્રભુ વંદના (૨) ૧

સુવિધી શીતળ શ્રેયાંસકે, વાસુપૂજ્ય ધ્યાયીએ;

વિભળ અનંત ધર્મનાથ, શાન્તિ ગુણ ગાર્ધએ(૨)૨

કુંથુ અર ને મહિનાથ, મુનિસુવ્રત નિર્મલા;

નમી અરિષ્ટ નેમીનાથ, પાર્શ્વ મહાવીર ભલા(૨)૩

એ ચોવીસોના નામ, નિત્ય પ્રત્યે ધ્યાઈયે;

જન્મ મરણ દુઃખ દૂર, મુક્તિપદ પાઈયે (૨) ૪

ઐ ચોવીસીના નામ, ભાવે નિત્ય ભજ્ને;
 હિંસા જૂઠ અદત્ત, મૈથુન પરિચ્છેદ તજ્ને (૨) ૫
 વિશે વંદુ વિહરમાન, ગુણી વંદુ ગણુધરા;
 જો કરજોડી નમાવું શિર, કે સાચા જીનેશ્વરા(૨) ૬
 કવીશ્વર કહે કરજોડ, સુણોરે ભવિ પ્રાણીયા;
 કર્મહરણ એઉપાય કે, જગમાંહી જાણીયા (૨) ૭
 સાચો શ્રી જૈન ધર્મ, કુવ્યસનમાં જો વશ્યો;
 ચાહ્યો કુકર્મની ચાલ, ચોરાશીમાં ભટકીયો(૨) ૮
 ભમ્યો અનંતો કાળ કે, ધર્મ વિના કુગતિમાં;
 પ્રભુજી કરજો મુજ ઉપર મહેર,
 કે મેલજો મુક્તિમાં. (૨) ૯

—:~:—

ચોવીસ તીર્થ કરતું રતવન.

શ્રી ઋષભ અજીત સંભવ સ્વામી,
 અભીનંદનજી અંતરજાતી; રાગ દ્વેષ દો ક્ષય

કરણા, વંદુ સોળે જીન સોવન વરણા. ॥૧॥
 સુમતીજી ને સુપાસો, પ્રભુ મુક્તિ ગયા મેટયા
 ગર્ભાવાસો; દુર કીયા જન્મ મરણા, વંદુ
 ॥ ૨ ॥ શીતળ શ્રેયાંસ જીન દોષ, પ્રભુજી
 ચૌદે રાજ રહ્યા જોષ; વિમળ સમિતિ નિર્મળ
 કરણા, વંદુ ॥ ૩ ॥ અનંતનાથજી અનંત-
 રાની, જસુ મનરી તો વાત નહિ છાની;
 ધર્મજીકો ધ્યાન રૂદે ધરણા, વંદુ ॥ ૪ ॥
 શાંતિનાથજી શાતાકારી, કુંથુનાથજીરી જાઉં
 હું બલહારી; અરનાથ આતમ ઉધરણા, વંદુ
 ॥ ૫ ॥ મહિમા ધણી મહીનાથ તણી,
 મહાવીરજી હુવા શાસનના ધણી; મેં ઝાલ્યાં
 જારાં ચરણાં, વંદુ ॥ ૬ ॥ પ્રભુરો શરીર
 સંપદા સુંદર સોડે, નીરખતાં નયન તુરત
 મોડે; ચતુર જનોના ચિત્ત હરણા, વંદુ ॥૭॥
 પ્રભુજીની દીપ દીપ રહી દેહી, જાને સુરનર

નીરખ રહ્યા કેઇ; આંખ્યા તો હુઈ જાવે
 અમી ઝરણાં, વંદું ॥ ૮ ॥ પ્રભુજીરો મસ્તક
 લે પગ નખતાંહી, જ્યારો શરીર વખાણ્યો
 સુત્ર માંહી; ચાફી સંઘ લેવે શરણાં, વંદું
 ॥ ૯ ॥ ત્રીન લોકરો રૂપ પ્રભુજી પાચો, બીજો
 માવડીએ બેટો એસો નહિ જાયો; ચોસઠ
 ઇંદ્ર લેટે ચરણાં, વંદું ॥ ૧૦ ॥

શ્રી ચોવીશ જિનની આરતી

જય મુક્તિદાતા, પ્રભુ જય મુક્તિદાતા,
 તુજને વંદન કરીએ (૨) ગુણ તારા ગાતાં
 જયદેવ જયદેવ-એ ટેક.

આદિનાથ અજીત, સંભવ સુખકારી,
 ॥ પ્રભુ સં ॥ કષ્ટ હમારાં કાપો, હે ભવ
 ભય હારી. ॥ જય ૧ ॥ અભિનંદન સુમતી,
 પદ્મ તું મુજ ખ્યારો, ॥ પ્રભુ ૫૦ ॥ સુપાશ્વ-

ચંદ્ર સુવિધિ, શીતળ ભવ તારો. ॥ જયં ૨ ॥
 શ્રયાંસ વાસુપૂજ્ય વિમળ, અનંત ગુણ ભરીયા,
 ॥ પ્રભું અં ॥ કષ્ટ ભવોનાં કાપી, શિવ-
 રમણી વરિયાં ॥ જયં ૩ ॥ ધર્મ ધુરંધર
 નાથ, આપ વસ્યા મુક્તિ, ॥ પ્રભુ આપં ॥
 શાંતિનાથ સુણે શ્રવણે, દાસતાણી યુક્તિં ॥
 જયં ॥ ૪ ॥ કુંથુનાથ કેડે, કાઠો કુવનમાંથી,
 ॥ પ્રભુ કાઠોં ॥ અર, મહિને પ્રણમુ, તારો
 કર સારી. ॥ જયં ૫ ॥ મુનિસુવ્રત મહા-
 રાજ, અગણિત મુજ ખામી, ॥ પ્રભુ અં ॥
 વંદુ શિર હું નામી, તારો અંતરજામી, ॥
 જયં ૬ ॥ નમિનાથ ભગવાન, ભાવ ધરી
 ભાળો, પ્રભુ ભાવં ॥ નિર્મળ નેમ નગીના,
 દુઃખ સર્વે ટાળો. ॥ જયં ૭ ॥ પાર્શ્વ તું
 પરમ કૃપાળ, જન પાલણુદારો, ॥ પ્રભુ જં ॥
 ॥ વર્ધમાન જન વંદુ, ભવ જળથી તારોં

॥ જયં ૮ ॥ ચોવીસ જન ભક્તિ, ભાવ
 ધરી કરશે, ॥ પ્રભુ ભાવં ॥ જન્મ મરણ
 દુઃખ ટાળી, સુખિતને વરશે. ॥ જયં ૯ ॥
 નમી તુજને કહે નેમ, નાથ તું છે મહારો;
 ॥ પ્રભુ નાથં ॥ જૈન પ્રવર્તક મંડળ, શાસન
 સહુ તહારો. ॥ જયં ૧૦ ॥

પંચ જ્ઞાનની આરતી.

જય પારસ દેવા, પ્રભુ જય પારસ દેવા,
 સુરનર કરે તુજ સેવા, (૨) ત્રણ જુગના દેવા.

જયદેવ જયદેવ. ૧

પહેલું રે મતિ જ્ઞાન, અઠાવીસ લેદે....પ્રભું (૨)
 અષ્ટ કર્મને છેદે, (૨) પાપના દગ લેદે.

જયદેવ જયદેવં ૧

બીજું રે શ્રુત જ્ઞાન ચૌદ વિસ લેદા....પ્રભું (૨)
 ચૌદ પૂરવધર સુદા, (૨) ભાંગે ભવ ક્ષુધા.

જયદેવ જયદેવં ૩

ત્રીજીરે આરતિ અવધિ જ્ઞાન ફેરી....પ્રભુ૦ (૨)
મટાડે ભવની ફેરી, (૨) સેવા કરે તોરી.

જયદેવ જયદેવ૦ ૪

ચોથીરે આરતી, મન પર્યવ જાણો....પ્રભુ૦ (૨)
ખે ભેદ એ નાણો (જ્ઞાન) મુક્તિ સુખ લેણો.

જયદેવ જયદેવ૦ ૫

પાંચમીરે આરતી, કેવળ એક ભાંખ્યું....પ્રભુ૦(૨)
અખંડ સુખ જેણે ચાખ્યું, (૨) અજરામર રાખ્યું.

જયદેવ જયદેવ૦ ૬

આરતીરે પંચજ્ઞાન, જે કોઈ ગાશે....પ્રભુ૦(૨)
સમક્તિ શુદ્ધ અભ્યાસે, (૨) સોભાગ્ય ગુણ ગાશે.

જયદેવ જયદેવ૦ ૭

પંચ પરમેષ્ઠિની આરતી.

આનંદ મંગળ કરે આરતી, સંત ચર-
ણની સેવા, શિવસુખ કારણ, વિઘ્ન નિવારણ,

પંચ પરમેષ્ઠિ દેવા; આનંદ૦ ॥ ૧ ॥ પહેલી
 આરતી અરિહંત દેવા, કર્મ ખપે તતખેવા,
 ચોસઠ ઇંદ્ર કરે તુમ સેવા, વાણી અમૃત
 મેવા. આનંદ૦ ॥ ૨ ॥ બીજી આરતી સિદ્ધ
 નિરંજન, લંજન ભય ભવ કેરા, ચિદાનંદ
 સુખ કંદ અખંડિત, મિટે ભવાભવ ફેરા.
 આનંદ૦ ॥ ૩ ॥ ત્રીજી આરતી શ્રી આચાર્ય,
 છત્રીસ ગુણ ગંભીરા, સંઘ શિરોમાણી સોહિ
 દિનમાણી, ઘે હિતબોધ અનેરા, આનંદ.
 ॥ ૪ ॥ ચોથી આરતી ઉપાધ્યાયજી, ભણે
 ભણાવે એવા, સુત્ર અર્થ કરે તતખેવા, સેવા
 કરે તસ દેવા. આનંદ૦ ॥ ૫ ॥ પંચમી
 આરતી સર્વ સાધુજી, ભારંડ પંખી જેવા,
 મહાવ્રત પાળે, દુષણ ટાળે, અવિચળ શિવ-
 સુખ લેવા. આનંદ૦ ॥ ૬ ॥ ભાવ ધરીને
 ગાવે આરતી, પંચ પરમેષ્ઠિ દેવા, વિનયચંદ્ર
 મુનિ ગુણ ગાવે, લેવા શિવસુખ મેવા.
 આનંદ૦ ॥ ૭ ॥

મહાવ્રતની આરતી.

જય જગ હિતકારી, પ્રભુ જય જગ હિતકારી;
આદેશ્વર ઉપકારી, તાર્યા નરનારી. જયદેવ૦ ૧
પહેલું રે મુનિવ્રત, હિંસા નવ કીજે; [૨]

દયાધર્મને લીજે, અમયદાન હીજે. જયદેવ૦ ૨
બીજું રે મુનિવ્રત, અમત્ય નવી લાખે; [૨]

અનંત ગુણને ચાખે, અવિચળ પદ રાખે. જય૦ ૩
ત્રીજું રે મુનિવ્રત, દત્ત વ્રતધારી; [૨]

ચોરીને પરીહારી, આણા સીરધારી. જય૦ ૪
ચોથું રે મુનિવ્રત, પ્રહ્લ્લવ્રત ધારી; [૨]

તપસ્યામાં સીરદારી, મોહ મમતા મારી. જય૦ ૫
પાંચમું રે મુનિવ્રત, પરીચહુને ત્યાગી; [૨]

રહે સદા વૈરાગી, આત્મ દશા જાગી. જય૦ ૬
આરતી એ મહાવ્રત, જે કોઈ ગાશે; [૨]

આતમ સુખ અભિલાષે, ગજ મુનિ ગુણ ગાશે.
જયદેવ૦ ૭

મોક્ષાર્થીને વંદના.

[રાગ—ખિભાસ].

જુઓરે જુઓરે જૈનો ! કેવા વ્રતધારી ?

કેવા વ્રતધારી, આગે થયાં નરનારી—

જુઓરે૦ એ ટેક.

જુઓ જુઓ જંબુસ્વામી, બાળાવયે બોધ પામી,

તજી રાજ્યરિદ્ધિ જોણે, તજી આઠ નારી;

તજી આઠ નારી, તેને વંદના અમારી.

જુઓરે૦ ૧

ગજસુકુમાર મુનિ, ધગે શિરપર ધુનિ,

અડગ રહ્યા તે ધ્યાને, ડગ્યા ન લગારી,

ડગ્યા ન લગારી, તેને વંદના અમારી,

જુઓરે૦ ૨

કૈાશ્યાના મંદીર મધ્યે, રહ્યા મુનિ સ્થુળિભદ્ર,

વેશ્યા સંગ વાસો તોયે, થયા ન વિકારી;

થયા ન વિકારી, તેને વંદના અમારી.

જુઓરે૦ ૩

સતી તો રાજુલ જેવી, જગમાં ન જોડી એવી,
પતિવ્રત માટે કન્યા, રહી એ કુંવારી;
રહી એ કુંવારી, તેને વંદના અમારી.

જુઓરે૦ ૪

જનકસુતા જે સીતા, વર્ષ તો ખાર વીત્યાં;
ઘણું દુઃખ વેઠ્યું તોયે, ડગ્યાં ન લગારી;
ડગ્યાં ન લગારી, તેને વંદના અમારી.

જુઓરે૦ ૫

સતી કળાવંતી નામે, થયાં શંખપુર ગામે,
કર નિજ કાખ્યા તોયે, રહ્યાં ટેક ધારી,
રહ્યાં ટેક ધારી, તેને વંદના અમારી.

જુઓરે૦ ૬

દુઃખડાં તો હીધાં દેવે, સહ્યાં એતો કામદેવે,
ઘણું દુઃખ વેઠ્યું તોયે, ડગ્યા ન લગારી;
ડગ્યા ન લગારી, તેને વંદના અમારી.

જુઓરે૦ ૭

ધન્ય ધન્ય એ નરનારી, રહ્યાં દ્રઢ ટેક ધારી,
 જીવિત સુધાર્યું જેણે, પામ્યાં ભવ પારી;
 પામ્યા ભવ પારી, તેને વંદના અમારી.

જીએરે૦ ૮

આત્મોપદેશ.

(હરિગીત છંદ).

રે આત્મ ! તહારો વખત સારો વેગે વીતી જાય
 છે, તે ધ્યાનમાં ઉતાર તું પરવંત્રતા તેમ
 થાય છે; નથી ભાર રહેવો એ ઘડી એવી
 દશા તુજને થશે, તેવા સમે પ્રભુ ભક્તિમાં
 સદ્બુદ્ધિ શું તુંજ આવશે. ॥ ૧ ॥ કેવા કરં
 કાર્યો અને કેવો ખનું આ વિશ્વમાં,
 કર્મ રીતિથી વખણાઉ ને કેમ યશ પામું
 સર્વમાં; આવી અહોનિશ ધારણા તુજ

અંતરે લાગી રહી, હા-હા જવું પણ શીઘ્રથી
 એ કેમ સમજ્યો તું નહિ. ॥૨॥ વિલાસિનીના
 વિલસતાં વિલાસમાં બહુ હર્ષથી, તાતા
 અને માતા વળી ભોજન કરે અતિ હર્ષથી;
 સમુદ્રપર્યંત આણુને વર્તાવી જેઓ રાજતા,
 જોને ! સુતા ત્રણ હાથની ભૂમિ વિષે હા-હા-
 થતા. ॥૩॥ જવું અને જોવું અને રોવું અરે આ
 માહરં, માતા અને પિતા વળી પુત્રો વધુ
 ને સાસરં; આવી સ્થિતિ સહુ લોકમાં ચારે
 દીશે વ્યાપી રહી, પણ કોઈએ પ્રભુ પાદમાં
 આ જીગરને સોંપ્યું નહિ. ॥૪॥ શિશુપણું રમત
 કરી અજ્ઞાનમાં વિતાડીયું, તારણ્ય તો તરણી
 તણા પ્રવાહમાં હા ગાળીયું; બુઢાપણું આવી
 રહ્યું ચિતા તણા યોગાનમાં, હા-હા-ગયું
 પુણ્ય પ્રાપ્ત તહારં, મનુષ્યપણું બેભાનમાં. ॥૫॥
 પાંડુ થયા સહુ કેશ સુંદર, બ્રહ્મ થઈ દંતાવળી,
 અક્ષુ તણી ક્ષીણતા બની, અન્યેન્દ્રિયો પણ

ગઈ ગળી; સહુ હાડ કંપે અંગના રે, લાકડી
 લેવાઈ ગઈ, તોયે અરે પ્રેમદા તણા આનંદ
 વિષે દ્રષ્ટિ રહી. ॥૬॥ તું હે ત્યજ છળ કપટ
 સઘળાં, મોહ માયાથી ભર્યાં, સહુ તાપ ટળશે
 તાહરા, જે પાપથી જીવે કર્યાં; આનંદ થશે બહુ
 અંતરે ને સુખ લહેરો ઉડશે, સંપૂર્ણ તહારી
 સત્વ સીમા, હર્ષથી આવી જશે. ॥૭॥

૦૦૦:::૦૦૦

અમૂલ્ય તત્વ વિચાર.

(હરિગીત છંદ).

બહુ પૂછ્યકેરા પુંજથી શુભ દેહ માનવનો
 મળ્યો, તોયે અરે ભવચક્રનો આંટો નહિ
 એકે ટળ્યો; સુખ પ્રાપ્ત કરતાં સુખ ટળે છે,
 લેશ એ લક્ષે લહે, ક્ષણ ક્ષણ ભયંકર ભાવ
 મરણે, કાં અહો રાચી રહે ! ॥ ૧ ॥ લક્ષ્મી
 અને અધિકાર વધતાં, શું વધ્યું તે તો કહે;
 શું કુટુંબ કે પરિવારથી વધવાપણું એ નવ

ગૃહો, વધવાપણું સંસારનું, નરદેહને હારી
 જવો, એનો વિચાર નહિ અહોહો ! એક પણ
 તમને હવો. ॥ ૨ ॥ નિર્દોષ સુખ નિર્દોષ
 આનંદ, દ્યો ગમે ત્યાંથી મળે, એ દિવ્ય
 શક્તિમાન જેથી, જંજીરેથી નીકળે !! પર-
 વસ્તુમાં નહિ મુંઝવો, એની દયા મુજને રહી,
 એ ત્યાગવા સિદ્ધાંત કે પશ્ચાત્ દુઃખ તે સુખ
 નહિ. ॥૩॥ હું કેણુ છું ? ક્યાંથી થયો ?
 શું સ્વરૂપ છે મારું ખરું ? કેના સંબંધે
 વળગણુ છે ? રાખું કે એ પરિહરું ? એના
 વિચાર વિવેકપૂર્વક, શાંત ભાવે જો કર્યા,
 તો સર્વ આત્મિક જ્ઞાનનાં, સિદ્ધાંત તરવો
 અનુભવ્યાં. ॥ ૪ ॥ તે પ્રાપ્ત કરવા વચન
 કેાનું, સત્ય કેવળ માનવું ? નિર્દોષ નરનું કથન
 માનો, તેહ જોણે અનુભવ્યું, રે ! આત્મ તારો !
 આત્મ તારો ! શીઘ્ર એને ઓળખો, સર્વાત્મમાં
 સમદ્રષ્ટિ દો, આ વચનને હૃદયે લખો. ॥૫॥

૨૯૦

વિનયરૂપ મહામંત્રનો મહિમા.

[રાગ—ધનાશ્રી].

વિશ્વ બધું વશ થાય,

વિનયથી વિશ્વ બધું વશ થાય. ટેક

વેરી સઘળા વહાલ ધરાવે,

ગુણુકર થઈ ગુણુ ગાય. વિનય૦ ૧

મોહની મંત્ર અવર નહિ એથી,

આ દુનિયાની માંય. વિનય૦ ૨

ધર્મ તણું મૂળ આ મનોહર,

જ્ઞાનનું બીજ ગણાય. વિનય૦ ૩

એજ રસાયણો અંતર કેરા,

સર્વે દોષ સમાય. વિનય૦ ૪

સંત શિષ્ય સુખ સઘળાં એમાં,

સ્વરૂપ કહિ સમજાય. વિનય૦ ૫

મહા વૈરાગી શ્રી જંબુ સ્વામીની ગરબી.

[આમમાં ઝીણી ઝબુકે વીજળીરે--એ રાગ].

બોધ સુણી સુધર્મા સ્વામીનેરે, જંબુ માગે રજા કહે
માય, કુંવરજી કેમ કરી સહેશે ભોગનેરે. ટેક
સંજમ સહેલો છે નહિ કુંવરારે,

કંચન કાયા જશે કરમાય. કુંવરજી ૧

પંચ મહાવ્રત છે મેરૂ તુલ્યનાંરે,

જાણજે ખાંડા કેરા ખરે ધાર. કુંવરજી ૨

બાવીશ પરીસા છે અતિ આકરારે,

ખમશે કેમ કરીને કુમાર. કુંવરજી ૩

સુશોભિત શ્યામ વર્ણા કેશનેરે,

ચુંટવા ભાજી પાલાની જેમ. કુંવરજી ૪

થાશે પાછળથી તને ઓરતોરે,

ક્રીધે મેઘકુમારે જેમ. કુંવરજી ૫

ત્યાં નથી ગાદી ને ગાલમસુરીયાંરે;

૨૯૨

નથી કાંઈ હેમ હિંડોળા ખાટ. કુંવરજી ૬
માનો કુંવર કે'ણુ આ માહરું રે,

ઘડાશે ત્યાં પછી અવળા ઘાટ. કુંવરજી ૭
ઘર ઘર લિક્ષા માગવી દોહીત્રીરે,

દોહીત્રી શરમ તજવી ત્યાંય કુંવરજી ૮
ભાવ મુનિ કહે નહિ હું શિયાળીઓરે,

થઈશ હું શાહુલો સિંહ ત્યાં માય. કુંવરજી ૯
આઠે સુન્દરીઓ ત્યાં આવી કહેરે,

અમને કેમ તને પ્રાણુનાથ. કુંવરજી ૧૦
કુંવરજી કહે ને હોય ઘણી પ્રીતડીરે,

તો તમે ચાલો અમારી સાથ. કુંવરજી ૧૧
બુઝવ્યા માતપિતા સાસુ સાસરાંરે,

તેમજ બુઝવી આઠે નાર. કુંવરજી ૧૨
બુઝવ્યા પ્રભવાદિક સહુ ચોરનેરે,

લીધો પ્રભાતે સંજમ ભાર. કુંવરજી ૧૩

૨૯૩

દિક્ષા લઈને કર્મ અપાવીઆરે,

પહોંચ્યા શિવપુર પાટણુમાંય. કુંવરજી ૧૪

ભાવ ધરી ભાવાપુર બંદરેરે,

મુનિ વિનયચંદ ગુણ ગાય. કુંવરજી ૧૫

❧ — ❧

ગુરુ પધારતા હોય તે સમયનું ગીત.

(રાગ-મારો ચાંદલીયો ઉચ્ચેને હરણો આથમીરે).

હું તો જોઈ રહીતી ંહાલા ગુરુની વાટરે,
આનંદી ગુરુ આવીયારે. ટેક.

મારા ઘટડામાં આનંદ ઘુંટાય છેરે,

હૈયા માંહે હરખ નવ સમાયરે.

આનંદી ગુરુ ૧

મારા પંડિતજી ગુરુ પધારીયારે,

જેના દર્શનથી ભૂખ અને દુઃખ જાયરે.

૨૯૪

આનંદી ગુરૂ આવીયાં રે. ૨

હું તો ઉઠું રે ઝેસું ને થાઉં આકળીરે,
જોઉં વારે વારે ગુરૂજીની બહુ વાટરે;

આનંદ ગુરૂં ૩

જ્યારે દર્શન થયાં ગુરૂ દેવનાંરે,
ત્યારે ઉડી ગયા મારા અંગમાંના ઉચાટરે.

આનંદી ગુરૂં ૪

જેના શિષ્ય તે સુંદર ગુણે શોભતારે,
ભણાવીને કર્યા ગુણના ભંડારરે.

આનંદી ગુરૂં ૫

પોતે છુટયા વળી બીજને છોડાવીયારે,
ગુરૂ તરણ અને બીજના તારણહારરે.

આનંદી ગુરૂં-૬

દયાવંત એ દિનમણિ સમ દીપતારે,
સ્વામી શીતળ છે સોમના સમાનરે.

આનંદી ગુરૂં ૭

૨૯૫

આઠ કર્મરૂપ અરિને મારી હઠાડવારે;
ધારી રાખે નિત્ય ધર્મનું ધ્યાનરે.

આનંદી ગુરૂં ૮

પોતે ભણી ગણીને બીજને ભણાવવારે,
રૂઠું મેળવ્યું છે ગુરૂં જ્ઞાનરે.

આનંદી ગુરૂં ૯

સાચા સંત મતિવંત તણા સુખોદયીરે,
સંત શિષ્ય તજ્યું સદા અભિમાનરે.

આનંદી ગુરૂં ૧૦

૧ આ અનિત્ય દેહથી જેટલી તપશ્ચર્યા, જ્ઞાન,
ધ્યાન અને પરોપકારાદિ બની શકે તે કરી
લેવું એમાંજ આ માનવ દેહનું સાર્થકપણું છે.

૨. મનુષ્ય જન્મમાં જો કર્તવ્ય સિદ્ધિ કરી
લેવામાં આવતી નથી તો પછી હાથમાં આવેલો
હીરો ગુમાવવા જેવું થાય છે.

૨૯૬

પર્યુષણ પર્વનો મહિમા.

(મામેરાની દેશી).

સુણો! સ્નેહ સકળ નરનારીઓ,

રૂડા પર્વ તણો મહિમાય;

દેવાદિ પણ રહાય. પર્યુષણ આવીયાં ૦ ૧

પહેરી વસ્ત્રાભૂષણ અતિ શોભતાં,

માનો આજ ઉછરંગનો દિન;

થાઓ અતિ લીન—પર્યુષણ આવીયાં ૦ ૨

રમવા જમવાના પર્વ દિવસ ઘણાં,

આવા ધર્મ કાર્યના દીન અષ્ટ;

છુટે કર્મનાં કષ્ટ—પર્યુષણ આવીયાં ૦ ૩

અતિ ઉમંગે જાઓ ઉપાશ્રયે,

વંદો સાધુજીને સહુ સાથ;

જોડી દોનું હાથ—પર્યુષણ આવીયાં ૦ ૪

સુણો! વ્યાખ્યાન વાણી વિવેકથી,

રૂડું લેઈ સામાયિક વ્રત;

તજો દુષ્ટ કૃત્ય—પર્યુષણ આવીયાં ૦ ૫

કરો પોસહ પ્રતિક્રમણુ પ્રીતથી,
 વળી દસમું વ્રત ઉચીત;
 બની શકે નિત્ય—પર્યુષણુ આવીયાં૦ ૬
 અતિ ઓછામાં ઓછા કરવા કહ્યા,
 ઉપવાસો એકંદર ચાર;
 ધરી અતિ ખ્યાર—પર્યુષણુ આવીયાં૦ ૭
 પાળો વ્રત શિયળ અતિ શોભતું;
 ખાંડણુ પીસણુનો પ્રતિબંધ;
 એમાં દયાનો સંબંધ—પર્યુષણુ આવીયાં૦ ૮
 વ્રત નિયમ લેવાં વિધવિધનાં,
 જેથી પુન્ય પ્રકૃતિ બંધાય;
 ભવાળિધ તરાય—પર્યુષણુ આવીયાં૦ ૯
 પર્વ પર્યુષણુનો મહિમા ઘણો,
 પ્રતિક્રમણુ કરો ધરી પ્રીત;
 ક્ષમા તણી રીત—પર્યુષણુ આવીયાં૦ ૧૦

૨૯૮

ક્ષમા માગે નાના ને મોટા તણી,
બોલ્યું ચાલ્યું કરો સહુ માફ;
ધોવાય છે પાપ—પર્યુષણ આવીયાં ૧૧
આવો દહાવો લેશે નર નારીઓ,
ધન્ય જન્મ છે તેનો નિઃશંક;
કહે મોતી રંક—પર્યુષણ આવીયાં ૧૨

—*—

બળભદ્ર મુનિની સજ્જાત.

માસખમણને મુનિવર પારણે રે,
આવ્યા છે નગરી મોઝાર રે;
મન મોહ્યું રે તુંગીયાપુર નગર સોહ્યામણું રે. ૧
આરે નગરીમાં જશું ગૌચરી રે,
આરે નગરીનો લેશું આહાર રે. મન ૦ ૨
ધરેથી રંભા પાણી સંચર્યાં રે,
સાથે છે બાળુડો રખવાળ રે. મન ૦ ૩

૨૯૯

- ઘડાની પેરે બાળક કાંસીઓ રે,
ઉતાર્યો કુવા મોઝાર રે; મન૦ ૪
- ધનધન મુનિ તારા રૂપને રે,
થઈ છે કંઈ બાળુડાની ઘાત રે. મન૦ ૫
- ધીક ધીક બાઈ મારા રૂપને રે,
થઈ છે કંઈ પંચેદ્રિની ઘાત રે; મન૦ ૬
- આરે નગરીમાં નહીં જઈ ગૌચરીરે,
આરે નગરીનો નહીં લઈ આહાર રે. મન૦ ૭
- વનમાં મળશે તો લેશું ગૌચરી રે,
નહીં તો જાવ જીવના નીમરે. મન૦ ૮
- ત્યાંથી તે મુનિવર સંચર્યાં રે,
આવ્યા છે અટવી મોઝારરે. મન૦ ૯
- સુતાર બેઠો ઘડે લાકડા રે,
સુતારણુ લાવી છે લાતરે. મન૦ ૧૦
- સુતાર મૃગલો મુનિવર ત્રણે જણારે,
બેઠો છે આંખાની હેઠ રે. મન૦ ૧૧

સુતાર બેઠો ભાવે ભાવના રે,
 કેવા છે સુતારના ભાવ રે. મન૦ ૧૨
 વાયા છે ઉત્તર દક્ષણના વાયરારે,
 ભાંગી છે આંખલોયાની ડાળ રે. મન૦ ૧૩
 સુતાર મૃગલો મુનિવર ત્રણે જણારે,
 પહોંચ્યા છે પાંચમે દેવલોક રે-
 મન મોહ્યું રે તુંગીયાપુર નગર સોહ્યામણું રે.

—:—

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પ્રભાતીઉં.

સિદ્ધારથ રાયના બેટડા ને ત્રિસલાદેવી
 માત, એવા પ્રભુજીના નામ લેતાં, ભવના
 પ્રાયશ્ચિત જાય. બીજાને શીદ ભજો છો, ભજો
 તો મોટા છે મહાવીર. ॥ ૧ ॥ પ્રભુજીના
 નામ તો કલ્પવૃક્ષ ને ફળીયા છે તત્કાળ,
 વહોરાવ્યા અડદના બાકુળા ને તાર્યા ચંદન-
 બાળ. બીજાને૦ ૨. ત્રીસ વરસ ઘરમાં રહ્યાં

ને લીધેા સંજમ ભાર; યોતેર વરસનું આવખું
 ને પહોંચ્યા છે નિરવાણુ. બીજાને ૦ ૩. ગૌતમ
 નામે ગામ ભલાને, વીચરતાં ભગવાન; તરણુ
 તારણુ વીતરાગ દેવ, એ તો મોટા છે મહા-
 વીર. બીજાને ૦ ૪. દુનીયા આવી વાંદવા ને,
 ત્રણુ ભુવનના નાથ; કરણી કરીને મોક્ષ સીધા-
 વ્યા વર્ત્યો જય જયકાર. બીજાને શીદ ભજો
 છો, ભજો તો મોટા છે મહાવીર.

પદમાવતીનો છંદ.

卐—■■—卐

શ્રી પારસ પ્રભુતા સહીતી ગીરીમાં મહીતર
 મહીમાં વિસ્તરણી, ધરણીધર રાણી તું જગ
 જાણી ભવીજન પ્રાણી ભય હરણી; જન
 શાસન જયકારી સમકિત ધારી તું સાચારી

શીયળવતી, સંતોષ્ટા ભવમે દેવી પદમે માત
 ગીરીમે જૈનમતી. ॥ ૧ ॥ નાગણુ સમ કાળી
 જીત કરવાણી, ઝાક ઝમાળી વેણુવતી; જીન
 મીનક પોળી સંથો કુલી અડવ અમોળી શીર
 ધરતી. ॥ તીલકનિક ભાળી પીયલ હાળી
 ભુક્ષણુ ચાલી ભાગ્યવતી, સંતોષ્ટા ભવમે
 દેવી પદમે માત ગીરીમે જૈનમતી. ॥ ૨ ॥
 કર કર ભુજ ડંડીત મંડીત મુંડી ગંભીર
 ઉંડી નાભી ભરી ॥ ઉર ઉતતી સરા કંચુક
 ધારા વીલ સીલ હારા કોસ ધરી ॥ કડમે
 ખલ ધરણી હરી કટી હરણી ઝાંઝર ચરણી
 હંસવતી, સંતોષ્ટા ભવમે દેવી પદમે માત
 ગીરીમે જૈનમતી ॥ ૩ ॥ કંચન સમ વરણા
 સકલ આભરણા શીતલ કરણા સોમ મુખી;
 ગદ્યો ભતિ ઉત્પલ કરણે કુંડલ જીત રવિ
 મંડલ કમલાક્ષી ગગના ગણુ ગણી વિક્ષન

મેંણી અવિચલ વેણી પ્રીય મુખી ॥ સંતો-
 ણા ભવમે દેવી પદમે માત ગીરીમે જૈનમતી.
 ॥ ૪ ॥ નાસા અણીઆળી અધર પ્રવાળી
 જીભ રસાળી નીરદોષી, દાડમ કણુ દંતી
 મધુર લપંતી જીન ગુણુ ચુણુતી તારણુતી ॥
 જીનકી નરવાદી સુસ્પરણુદી જીન ચુણુ અદે
 લાદી રાગ્યવતી; સંતોણા ભવમે દેવી પદમે
 માત ગીરીમે જૈનમતી ॥ ૫ ॥ પુખ્ત ભ
 વજ્રે રૂપ વિચિત્રે રાજીત છત્રે રાજમતિ
 હસ્તા યુધમાના કર કટી આના માન સુપાન
 પુન્ય વતી, જે પહેરે પટોળી ચરણુ ચોળ
 તીલક લોળી સંચરતી; સંતોણા ભવમે દેવ
 પદમે માત ગીરીમે જૈનમતી. ॥ ૬ ॥ વર
 ઈશ્વત કામા પ્રીર ગમ ગીરીમાં ગુરુ લદ
 આણુંમાં શક્તિ મતી, અંપક ગર કસનાગ
 અંદન કેસર દીપ મનોહર લોગવતી, ચિંતા

મણી મંત્રે વસ કરી યંત્રે હોમ પવિત્રે ત્રપ-
 તિ નથી; સંતોષ્ટા ભવમે દેવી પદમે માત
 ગીરીમે જૈનમતી. ॥ ૭ ॥ જે હું મનલખ
 વાસી તવ ગુણ રાચી નગન કુંભાસી પુરણ
 મતી, તુજ વીણુ નવ જાચું માનો સાચું
 દેવર જાચું દાન મતી, આવી અવતરજે મેહ-
 રજ કરજે સમરી દીજે સારમતી; સંતોષ્ટા
 નવમે દેવી પદમે માત ગીરીમે જૈનમતી.

॥ ૮ ॥ નીજ સેવકને હેજે વંછીત દીજે હેજ
 કરીજે હેજવતી, સંતાન વધારે દુકત વારે
 ધરમ સચારે ધીર્યવતી સો જોજન મનરંજે
 દુરજન ગંજે ભાવઠ ભજે કામ દુગી; સંતોષ્ટા
 ભવમે દેવી પદમે માત ગીરીમે જૈનમતી

॥ ૯ ॥ જે દીવ સાગર પડીઆ બંધન જડી-
 આ, આયુ કડીઆ ઉર્ધ્વણી હુસ્તી હરબ્યા

ધણી વીખધર સાપણી સાધણી ડાકણીની
ઝહણી, દુષ્ટા ભય હરણી કુદ્રા વરણી રક્ષા
કરણી માન સતી; સંતોષ્ટા ભવમેં દેવી
પદમે માત ગીરીમે જૈનમતી ॥ ૧૦ ॥

પ્રભાતીયું.

ચુંપ કરી તમે ચેતો રે પ્રાણી,
આ અવસર બહુ રૂડો રે;
પછી તમે ઘણી ઝુરણા કરશે,
જીમ પિંજરમાં સૂડો રે.

ચુંપ. ૧

સવેળાએ સંભારતા નથી,
કાંઈ કરો ખોટાઈ રે,
કાળ આવીને કંઠજ ઝાલશે,
નગરી જશે લુટાઈ રે.

ચુંપ. ૨

રત્ન ચિંતામણિ હાથમાં આંચો,

પારખું કરીને જુઓ રે;

મોટા પદનો મનખો પામી,

હાથે કરી કાંઈ જુઓ રે.

ચુંપ. ૩

દોહીલા માંહી દોહીલો પામ્યો,

માનવનો અવતારો રે;

નવ ઘાંટી ઉદ્ધંધીને આંચો,

ન રહી મણા લગારો રે.

ચુંપ. ૪

આળ પંપાળ સવિ છોડી દેજો,

એક પ્રભુ ધ્યાન રાખો રે;

કુડી માયામાં શું લલચાઓ,

વિષ મુકી અમૃત ચાખો રે.

ચુંપ. ૫

ખોટી માયામાં ખોટી રે થાવું,

શાને મરો છો દોડી રે;

અંત સમય કુછ કામ ન આવે,

સાથ ન આવે કોડી રે.

ચુંપ. ૬

માલમત્તા જે મિલ્લી છે અધિકી,
 તે સવિ રહેશે આંહી રે,
 કહે રામજી આંહીથી ભૂલ્યો,
 તેનું ઠેકાણું નથી ક્યાંહી રે

ચુંપ. ૭

—:~:—

પંચ પરમેષ્ટિના ૧૦૮ ગુણ વિષે.
 (છપ્પચ છંદ).

—

અરિહંત ગુણ બાર, અષ્ટ સિદ્ધના જાણો;
 આચાર્ય છત્રીસ, પચીસ ઉવજઝાય પ્રમાણો.
 સત્યાવીશ ગુણ સાધુ, જપતાં જય પામી જે;
 શત ઉપર ગુણ અષ્ટ, ભાવ ધરીને નમી જે.
 સર્વ મળીને જાણીએ, એકસો આઠે ગુણ થયા;
 શામ મુનિ કહે સમરતાં, ભવેભવ પાતિક ગયાં.

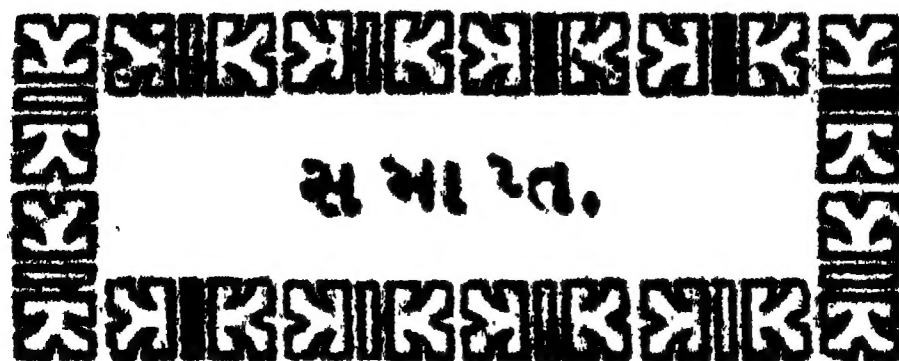
૩૦૮

ક્ષમાપના.
(ભુજંગી છંદ)

—*—

ખમાવું બધા જીવને આજ પ્રીતે,
ખમો તે બધા મુજને સર્વ રીતે;
બધા જીવમાં મિત્રતાને પ્રસાદે,
નથી કેાઇ સાથે હવે વેર માદે.
બધા વિશ્વનું થાવ કલ્યાણ આજે,
બનો સજ્જ સૌ પારકા હિત કાજે;
બધા દુષણો સર્વથા નાશ પામો,
જનો સર્વ રીતે સુખો માંહિ જામો.

ॐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ

સુખાંત.

આ પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું:—

પરીખ ભોગીલાલ જમનાદાસ
સારંગપુર, તળીયાની પોળ, પરબડીના
ખાંચે—અમદાવાદ.

—*—

આ પુસ્તકના બહોળા ફેલાવા સારૂ
તેની પડતર કીંમત કરતાં લગભગ અડધી
રાખી છે, તેથી પ્રભાવના સારૂ અથવા ભેટ
આપવા મંગાવનારને આ ચોપડી અઠી
આનાની કીંમતથી આપવામાં આવશે.

બહારગામવાળાઓએ ટપાલ ખર્ચ
જુદું આપવું પડશે.

—પ્રકાશક

